

Hallituksen esitys eduskunnalle liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyvien lakien muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi liikennejärjestelmästä ja maanteistä annettua lakia sekä 44 muuta lakia. Muutokset olisivat pääasiassa teknisiä ja koskisivat lähinnä viittauksia muuttuneisiin säädöksiin.

Muutoksenhakua koskevat säännökset muutettaisiin vastaamaan vuoden 2020 alussa voimaantulevia oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain säännöksiä. Lisäksi julkisia kuulutuksia koskevat säännökset muutettaisiin vastaamaan vuoden 2020 alussa voimaantulevia hallintolain julkisia kuulutuksia koskevia yleissäännöksiä.

Ajoneuvojen siirtämisestä annettu laki ehdotetaan annettavaksi kokonaan uudelleen, koska viranomaisia koskevat muutokset edellyttävät säännösmuutoksia lähes kaikkiin pykäliin. Lakiehdotuksen asiasisältö ja viranomaisten vastuut säilyisivät pääasiassa nykyisen kaltaisina eikä ehdotuksella lisättäisi kuntien tehtäviä.

Yksityistielakia ja Liikenne- ja viestintävirastosta annettua lakia muutettaisiin niin, että Liikenne- ja viestintävirasto olisi jatkossa yksityistieasioiden valtakunnallisesta koordinaatiosta ja yhteistyöstä sekä yksityisteiden valtionavustusten kohdentamisesta vastaava viranomainen. Liikenne- ja viestintäviraston tehtäviä ehdotetaan täsmennettäväksi myös julkisen henkilöliikenteen määrärahojen kohdentamisessa. Yksityistielakiin ja tuomioistuinlakiin tehtäisiin muutokset, joilla mahdollistetaan maa-oikeusinsinöörien osallistuminen tiekunnan päätöksen moitetta koskevan asian valmisteluun käräjäoikeudessa.

Liikenteen palveluista annettua lakia muutettaisiin siten, että Ahvenanmaan valtionvirasto olisi EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksessa ja EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskevassa asetuksessa tarkoitettu toimivaltainen viranomainen. Lisäksi liikenne- ja viestintävirastolle annettaisiin valtuus toimittaa vienti- ja tuontikuljetuksiin käytettäviä tavarankuljetuslupia sellaisiin valtioihin, joiden kanssa Suomella ei ole siitä sopimusta.

Liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain sekä raideliikennelain varautumista häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin koskevia säännöksiä ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan liikenteen palveluista annetun lain vastaavia säännöksiä.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2020. Liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain muuttamisesta sekä ratalain muuttamisesta annetut lait on tarkoitettu kuitenkin tulemaan voimaan 1.2.2020.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
PERUSTELUT	6
1 Asian tausta ja valmistelu	6
2 Nykytila ja sen arviointi.....	7
3 Tavoitteet	14
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	14
4.1 Keskeiset ehdotukset.....	14
4.2 Pääasialliset vaikutukset.....	16
5 Lausuntopalaute	18
6 Säännöskohtaiset perustelut.....	20
7 Lakia alemman asteinen sääntely	67
8 Voimaantulo	68
9 Toimeenpano ja seuranta	68
10 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys	68
LAKIEHDOTUKSET	73
1. Laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain muuttamisesta	73
2. Laki ratalain muuttamisesta	80
3. Laki yksityistielain muuttamisesta.....	84
4. Laki Liikenne- ja viestintävirastosta annetun lain 2 §:n muuttamisesta	88
5. Laki liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta.....	90
6. Laki Liikenneturvasta annetun lain 6 §:n muuttamisesta.....	97
7. Laki raideliikennelain muuttamisesta	98
8. Laki ajoneuvojen siirtämisestä.....	100
9. Laki tuomioistuinlain 14 luvun 3 §:n muuttamisesta	105
10. Laki ajokorttilain 95 §:n muuttamisesta.....	106
11. Laki ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetun lain 53 §:n muuttamisesta	107
12. Laki ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä annetun lain 31 §:n muuttamisesta.....	108
13. Laki alkoholukolain 15 §:n muuttamisesta	109
14. Laki aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä annetun lain 22 a ja 93 §:n muuttamisesta	110
15. Laki alusliikennepalvelulain 31 §:n muuttamisesta	111
16. Laki alusrekisterilain 13 f §:n muuttamisesta	112
17. Laki alusten jääluokista ja jäänmurtaja-avustuksesta annetun lain 12 §:n muuttamisesta.....	113
18. Laki alusturvallisuuden valvonnasta annetun lain 18 §:n muuttamisesta	114
19. Laki eräiden alusten ja niitä palvelevien satamien turvatoimista ja turvatoimien valvonnasta annetun lain 25 §:n muuttamisesta	115
20. Laki eräiden irtolastialusten turvallisesta lastaamisesta ja lastin purkamisesta annetun lain 25 §:n muuttamisesta	116
21. Laki henkilöautojen romutuspalkkiosta ja sähkökäyttöisten henkilöautojen hankintatuesta sekä henkilöautojen kaasui- tai etanolikäyttöisiksi muuttamisen tuesta annetun lain 12 §:n muuttamisesta.....	117
22. Laki huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista annetun lain 55 §:n muuttamisesta.....	118

HE 91/2019 vp

23. Laki katsastustoiminnan valvontamaksusta annetun lain 13 §:n muuttamisesta.....	119
24. Laki kuljettajantutkintotoiminnan järjestämisestä annetun lain 14 §:n muuttamisesta	120
25. Laki laivavarustelain 28 ja 29 §:n muuttamisesta	121
26. Laki ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen liitteeseen tehtyjen muutosten sekä yleissopimukseen liittyvän kiinteiden irtolastien aluskuljetuksia koskevan kansainvälisen säännösten (IMSBC-säännöstö) pakottavan osan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja IMSBC-säännösten soveltamisesta annetun lain 5 §:n muuttamisesta.....	122
27. Laki laiva-apteekista annetun lain 13 §:n muuttamisesta.....	123
28. Laki laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta annetun lain 41 §:n muuttamisesta.....	124
29. Laki lentoasemaverkosta ja -maksuista annetun lain 13 §:n muuttamisesta	125
30. Laki lentoliikenteen päästökaupasta annetun lain 27 §:n muuttamisesta.....	126
31. Laki lentoliikenteen valvontamaksusta annetun lain 15 §:n muuttamisesta	127
32. Laki liikenneturvallisuusmaksusta annetun lain 15 §:n muuttamisesta	128
33. Laki liikenteessä käytettävien vaihtoehtoisten polttoaineiden jakelusta annetun lain 14 §:n muuttamisesta	129
34. Laki luotsauslain 20 a §:n muuttamisesta	130
35. Laki maantieliikenteen liikenneyrittäjäkoulutuksesta annetun lain 8 §:n muuttamisesta.....	131
36. Laki matkustaja-aluksen henkilöluetteloista annetun lain 24 §:n muuttamisesta	132
37. Laki merenkulun ympäristönsuojelulain muuttamisesta.....	133
38. Laki postilain 80 §:n muuttamisesta	135
39. Laki tieliikennelain 106 a §:n muuttamisesta.....	136
40. Laki sähköisten tietullijärjestelmien yhteentoimivuudesta annetun lain 24 §:n muuttamisesta.....	137
41. Laki vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain 21 §:n muuttamisesta.....	138
42. Laki vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista annetun lain 49 ja 49 a §:n muuttamisesta	139
43. Laki verkkoinfrastruktuurin yhteisrakentamisesta ja -käytöstä annetun lain 14 §:n muuttamisesta.....	140
44. Laki vesikulkuneuvojen rekisteröinnistä annetun lain 42 §:n muuttamisesta	141
45. Laki väylämaksulain 25 §:n muuttamisesta	142
LIITTEET	144
RINNAKKAISTEKSTIT	144
1. Laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain muuttamisesta	144
2. Laki ratalain muuttamisesta	158
3. Laki yksityistielain muuttamisesta	166
4. Laki Liikenne- ja viestintävirastosta annetun lain 2 §:n muuttamisesta	172
5. Laki liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta.....	175
6. Laki Liikenneturvasta annetun lain 6 §:n muuttamisesta.....	188
7. Laki raideliikennelain muuttamisesta	190
9. Laki tuomioistuinlain 14 luvun 3 §:n muuttamisesta	193

HE 91/2019 vp

10. Laki ajokorttilain 95 §:n muuttamisesta.....	194
11. Laki ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetun lain 53 §:n muuttamisesta	196
12. Laki ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä annetun lain 31 §:n muuttamisesta.....	197
13. Laki alkolukkolain 15 §:n muuttamisesta	198
14. Laki aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä annetun lain 22 a ja 93 §:n muuttamisesta	199
15. Laki alusliikennepalvelulain 31 §:n muuttamisesta	201
16. Laki alusrekisterilain 13 f §:n muuttamisesta	202
17. Laki alusten jääluokista ja jäänmurtaja-avustuksesta annetun lain 12 §:n muuttamisesta.....	203
18. Laki alusturvallisuuden valvonnasta annetun lain 18 §:n muuttamisesta	204
19. Laki eräiden alusten ja niitä palvelevien satamien turvatoimista ja turvatoimien valvonnasta annetun lain 25 §:n muuttamisesta.....	206
20. Laki eräiden irtolastialusten turvallisesta lastaamisesta ja lastin purkamisesta annetun lain 25 §:n muuttamisesta	207
21. Laki henkilöautojen romutuspalkkiosta ja sähkökäyttöisten henkilöautojen hankintatuesta sekä henkilöautojen kaasuo- tai etanolikäyttöisiksi muuttamisen tuesta annetun lain 12 §:n muuttamisesta.....	208
22. Laki huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista annetun lain 55 §:n muuttamisesta.....	209
23. Laki katsastustoiminnan valvontamaksusta annetun lain 13 §:n muuttamisesta.....	211
24. Laki kuljettajantutkintotoiminnan järjestämisestä annetun lain 14 §:n muuttamisesta	212
25. Laki laivavarustelain 28 ja 29 §:n muuttamisesta	213
26. Laki ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen liitteeseen tehtyjen muutosten sekä yleissopimukseen liittyvän kiinteiden irtolastien aluskuljetuksia koskevan kansainvälisen säännösten (IMSBC- säännöstö) pakottavan osan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja IMSBC-säännösten soveltamisesta annetun lain 5 §:n muuttamisesta.....	215
27. Laki laiva-apteekista annetun lain 13 §:n muuttamisesta.....	216
28. Laki laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta annetun lain 41 §:n muuttamisesta.....	217
29. Laki lentoasemaverkosta ja -maksuista annetun lain 13 §:n muuttamisesta	218
30. Laki lentoliikenteen päästökaupasta annetun lain 27 §:n muuttamisesta.....	219
31. Laki lentoliikenteen valvontamaksusta annetun lain 15 §:n muuttamisesta	220
32. Laki liikenneturvallisuusmaksusta annetun lain 15 §:n muuttamisesta	221
33. Laki liikenteessä käytettävien vaihtoehtoisten polttoaineiden jakelusta annetun lain 14 §:n muuttamisesta	222
34. Laki luotsauslain 20 a §:n muuttamisesta	223
35. Laki maantieliikenteen liikenneyrittäjäkoulutuksesta annetun lain 8 §:n muuttamisesta.....	224
36. Laki matkustaja-aluksen henkilöluetteloista annetun lain 24 §:n muuttamisesta	225
37. Laki merenkulun ympäristönsuojelulain muuttamisesta.....	226

HE 91/2019 vp

38. Laki postilain 80 §:n muuttamisesta	228
39. Laki tieliikennelain 106 a §:n muuttamisesta.....	229
40. Laki sähköisten tietullijärjestelmien yhteentoimivuudesta annetun lain 24 §:n muuttamisesta.....	230
41. Laki vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain 21 §:n muuttamisesta	232
42. Laki vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista annetun lain 49 ja 49 a §:n muuttamisesta	233
43. Laki verkkoinfrastruktuurin yhteisrakentamisesta ja -käytöstä annetun lain 14 §:n muuttamisesta.....	235
44. Laki vesikulkuneuvojen rekisteröinnistä annetun lain 42 §:n muuttamisesta	236
45. Laki väylämaksulain 25 §:n muuttamisesta	237
ASETUSLUONNOS	239
Valtioneuvoston asetus kansainvälisen tieliikenteen kuljetuslupien myöntämisestä	239

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

Vuoden 2018 valtiopäivillä käsiteltiin laajoja liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalaan koskevia hallituksen esityksiä. Osa esityksistä, kuten laki liikenteen palveluista ja raideliikennelaki sekä laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä sekä yksityistielaki, liittyivät läheisesti toisiinsa, mutta lakiehdotusten hyväksyminen ja niiden poikkeava voimaantulo vaikuttivat siihen, että kaikkia teknisiä lakiviittauksia ei voitu sisällyttää eduskunnan vastauksiin. Sen vuoksi tässä hallituksen esityksessä esitetään tiettyihin lakiehdotuksiin teknisiä lakiviittauksia koskevia muutoksia.

Liikennejärjestelmästä ja maanteistä annettua lakia muutettiin vuonna 2018 ja laista poistettiin tienpitoviranomainen-käsite ja se korvattiin ilmauksella elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Samassa yhteydessä jäi muuttamatta ajoneuvojen siirtämistä koskeva laki. Tässä esityksessä olisi tarkoitus antaa uusi laki ajoneuvojen siirtämisestä, jotta lain soveltaminen selkiytyisi. Sisällöllisesti ja viranomaisten vastuiden osalta laki säilyisi pääasiassa ennallaan.

Uuden 1.1.2019 voimaan tulleen yksityistielain (560/2018) säätämisen yhteydessä eduskunta edellytti kiinnittämään huomioita tiekuntien opastamiseen ja neuvontaan. Yksityisteihin liittyvät tehtävät jakautuvat useille viranomaisille, eikä yksityistieasioita kokonaisuutena tarkastelevaa viranomaista tällä hetkellä ole. Tällä esityksellä pyritään siksi selkeyttämään ja vahvistamaan yksityistieasioiden ja yksityisteiden valtionavustusten, ml. neuvontaan ja opastukseen myönnettävien avustusten, vastuita liikennehallinnossa. Vuoden 2019 alussa uudistunut liikenne- ja viestintähallinnon nykyinen organisointi antaa tähän aiempaa paremman mahdollisuuden. Yksitystielain säätämisen eduskuntakäsittelyn yhteydessä ehdotettiin myös säädettäväksi, että maa- ja metsätalouden ministeriö voisi osallistua yksityistielain mukaisten moitekanteita koskevien asioiden valmisteluun. Liikenne- ja viestintävaliokunta totesi mietinnössään (LiVM 13/2018 vp), että maa- ja metsätalouden ministeriön osallistuminen on tärkeää, jotta maa- ja metsätalouden ministeriön näkökulma otetaan huomioon. Maakuntauudistusta koskevien muutosten tekemisen yhteydessä. Maakuntauudistusta liikennehallinnon alalla koskeneen hallituksen esityksen rauetua, olisi muutos tarpeen toteuttaa tässä yhteydessä.

Muutoksenhakujärjestelmää on selkeytetty ja uusi laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) tulee voimaan 1.1.2020. Tässä esityksessä tehdään muutoksenhakua koskevat muutokset, joilla lakiehdotukset saatetaan vastaamaan uutta lakia. Lisäksi tiettyihin lakiehdotuksiin tehdään hallintolain yleistiedoksiantomenettelyä ja julkisia kuulutuksia koskevaan uudistukseen liittyvät muutokset. Myös nämä uudistukset tulevat voimaan 1.1.2020.

Esitys on valmisteltu virkatyönä liikenne- ja viestintäministeriössä yhteistyössä Liikenne- ja viestintäviraston sekä Väyläviraston kanssa. Esitys on ollut lausuntokierroksella 25.9.2019 – 15.10.2019 lausuntopalvelu.fi -sivustolla. Ahvenanmaan maakunnan hallitukselta ja Ahvenanmaan valtionvirastolta pyydettiin erikseen lausunnot liikenteen palveluista annettuun lakiin tehtävistä muutoksista.

Hallituksen esityksen valmisteluasiakirjat ovat julkisessa palvelussa osoitteessa <https://valtioneuvosto.fi/hanke?tunnus=LVM023:00/2019>.

2 Nykytila ja sen arviointi

Yksityistieläki ja liikennehallinnon viranomaisten roolit yksityistieasioissa

Uusi yksityistieläki (560/2018) sekä uusi yksityisteistä annettu valtioneuvoston asetus (1069/2018) tulivat voimaan 1.1.2019. Uudella lailla on selkiytetty eri osapuolten vastuita yksityisteiden rakentamisen, ylläpidon ja rahoituksen suhteen. Kuntien tielautakunnat lakkautettiin ja niiden tehtävät siirrettiin muille viranomaisille. Tavoitteena on ollut selkeä, joustava ja nykypäivän tarpeisiin vastaava yksityistieläki, joka mahdollistaa uudenlaisen elinkeinotoiminnan varsinkin maaseudulla. Vuoden 2019 alusta tuli uuden yksityistieläin lisäksi voimaan liikenteen ja viestinnän hallinnonalan virastouudistus. Virastouudistuksen yhteydessä valtiontuki- ja valtionavustustehtäviä siirrettiin Liikenne- ja viestintävirastoon. Tarkoituksena oli, että Liikenne- ja viestintävirasto olisi hallinnonalan valtionavustuksista lähtökohtaisesti vastaava viranomainen, ja tehtävästä on yleisellä tasolla säädetty Liikenne- ja viestintävirastosta annetun lain (935/2018) 2 §:n 1 momentin 11 kohdassa.

Valtio voi yksityistieläin 83 §:n mukaan vuosittain myöntää valtion talousarviossa tähän tarkoitukseen osoitetun määrärahan rajoissa avustusta tiekuntien neuvontaan ja opastukseen ja sitä tukevan materiaalin ja palveluiden tuottamiseen sekä sellaisen yksityistien tienpitoon, jota koskevien asioiden hoitamista varten on perustettu tiekunta. Yksityisteiden valtionavustusten jakamisesta vastaa valtionavustusviranomaisena se ELY-keskus, jonka toimialueella tie tai suurin osa siitä on. Hakemusten esikäsittely tehdään keskitetysti Pirkanmaan ELY-keskuksessa. Neuvontaan ja opastukseen myönnettävästä avustuksesta vastaavasta viranomaisesta ei ole säädetty erikseen. Yksityistieavustusten osalta Liikenne- ja viestintävirastolle ei lainsäädännössä ole osoitettu nimenomaisia tehtäviä.

Keski-Suomen ELY-keskus on käytännössä hoitanut yksityistieavustusten koordinointi- ja kehittämistehtävää, joka on perustunut vanhoihin toimintatapoihin ja Liikenneviraston ohjaukseen eikä siitä ole säädetty erikseen. Valtionavustuksen määrärahan jako on aiemman yksityistieläin ja virastorakenteen voimassaoloaikana vuoden 2018 loppuun asti valmisteltu Keski-Suomen ELY-keskuksen ja Liikenneviraston yhteistyönä ja liikenne- ja viestintäministeriö on osoittanut määrärahan ELY-keskuksille. Yksityistieavustusten jaon osalta ELY-keskuksia on ohjannut Liikennevirasto, nykyisin Väylävirasto, jonka tehtäviin ELY-keskusten liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueiden toiminnallinen ohjaus kuuluu. Liikennevirasto on tästä johtuen aiemmin julkaissut yksityistieavustusohjeen, joka on valmisteltu yhteistyössä Keski-Suomen ELY-keskuksen kanssa. Virastouudistuksesta johtuen uuteen yksityistieläkiin liittyvä uuden yksityistieavustusohjeen valmistelu, joka oli käynnistetty vuonna 2018 Liikennevirastossa, siirrettiin vuoden 2019 alussa Liikenne- ja viestintävirastoon.

Yksityisteiden valtionavustusmäärärahan perustaso on tällä hetkellä 3 miljoonaa euroa. Yksityistieavustuksiin on kuitenkin suunnattu korjausvelkaohjelmalla vuosina 2017–2020 10 miljoonan euron vuosittainen korotus. Vuoden 2019 talousarviossa määrärahaan tehtiin lisäksi 4 miljoonan euron tasokorotus. Myös Antti Rinteen hallituksen hallitusohjelmassa on sitouduttu yksityisteiden peruskorjausmäärärahojen turvaamiseen, ja määrärahaa esitetäänkin korotettavaksi 20 miljoonaan euroon vuodessa vuosina 2020-2022. Viime vuosina määrärahasta on myönnetty yksityisteiden erityiskohteisiin, joita ovat lauttapaikat, vuosittain purettavat sillat sekä talvitiet, 2,3-2,5 miljoonaa euroa avustusta. Neuvonta- ja opastuspalveluihin taas on käytetty yksityistiemomentilta noin 40 000 - 80 000 euroa vuosittain riippuen tarjottavien palvelui-

den määrästä ja laadusta. Avustusta on viime vuosina maksettu Suomen Tieyhdistykselle vastineeksi mm. tieisännöintikoulutuksen järjestämisestä, valtakunnallisen yksityistieasioiden neuvontapuhelinpalvelun järjestämisestä sekä Yksityistie uutiset-lehden julkaisemisesta.

Yksityisteihin liittyvät viranomaistehtävät jakautuvat eri viranomaisille. Maanmittauslaitos ja asemakaava-alueilla kuntien kiinteistörekisterin pitäjä vastaavat yksityistietoimitusten suorittamisesta, ELY-keskukset vastaavat valtionavustusten myöntämisestä ja eräistä muista viranomaistehtävistä ja tiekunnan päätöksen moitteita taas käsitellään tuomioistuineläytöksessä käräjäoikeuksissa. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan virastoilla ei ole tällä hetkellä roolia yksityistieasioissa lukuun ottamatta valtionavustuksia ja valtion väylien ja yksityisteiden rajapintoja, eli esimerkiksi yksityisteiden liittymiä maanteille ja niitä koskevia vastuita. Liikenne- ja viestintäministeriössä, joka lähtökohtaisesti vastaa yksityistieasioiden budjetti- ja säädösvalmistelusta, on hoidettu myös valtakunnallista yksityistieasioiden koordinoitua sekä siihen liittyvää valtakunnallista yhteistyötä sisältäen mm. avustuskokonaisuuden yleistä ohjausta, erilaisiin kehittämishankkeisiin osallistumista sekä kansalaisyhteydenottoihin vastaamista.

Yksityisteillä on merkittävä ja biotalouden kehittymisen myötä myös kasvava rooli liikennejärjestelmässä erityisesti elinkeinoelämän kuljetusten kannalta. Yksityistielakiuudistuksen yhteydessä eduskunta edellytti kiinnittämään huomioita tiekuntien opastamiseen ja neuvontaan tilanteessa, jossa kansalaisia lähellä olleet tielautakunnat on lakkautettu eikä kattavasti yksityistieasioista neuvontaa antavaa viranomaista enää ole. Kuntien tielautakunnat ovat käytännössä tarjonneet laissa säädettyjen tehtäviensä ohella myös neuvontaa ja opastusta kuntalaisille. Yksityistieasioiden kokonaisuuden hallintaa liikennehallinnossa myös virastotasolla olisi näistä syistä perusteltua vahvistaa. Neuvontaan ja opastukseen myönnettäviä valtionavustuksia ja neuvontaan liittyvää kokonaisuutta muutoinkin on tarkoituksenmukaista tarkastella valtakunnallisena kokonaisuutena. Niin on tähänkin asti osittain tehty keskittämällä neuvonta-avustusten myöntäminen Keski-Suomen ELY-keskukseen. Tämä toimintamalli ei kuitenkaan perustu keään sääntelyyn, mikä on ongelmallista esimerkiksi viranomaisen toiminnan avoimuuden kannalta. Käytännössä kaikilla avustuskelpoista neuvonta- tai opastuspalveluiden tuottamisesta kiinnostuneilla tahoilla ei välttämättä ole ollut tietoa avustuksen myöntävästä tahosta tai avustumahdollisuudesta ylipäänsä. Koska myöskään Liikenne- ja viestintäviraston tehtävistä yksityistieavustuksiin liittyen ei ole nimenomaisesti säädetty, olisi viranomaisten rooleja koskevaa sääntelyä yksityistieasioissa ja -valtionavustuksissa tarpeen selkeyttää. Liikenne- ja viestintähallinnon virastouudistuksen voimaantulon jälkeen Keski-Suomen ELY-keskuksen ja Liikenne- ja viestintäviraston välinen työnjako onkin käytännössä koettu epäselväksi, eikä Liikenne- ja viestintävirasto ole vielä kyennyt järjestämään yksityistieavustusten tehtäväkokonaisuuden hoitoa organisaatiossaan. Liikenne- ja viestintävirastolla on keskeinen rooli myös liikennejärjestelmän kehittämisessä, sitä koskevan tilatiedon ylläpitämisessä ja liikennejärjestelmäsuunnittelussa, mutta yksityistieasioiden tarkastelua ei ole myöskään tämän kokonaisuuden yhteydessä aiemmin juurikaan tehty.

Kuntien tielautakuntien lakkauttamisen myötä niissä aiemmin käsiteltyjen riita-asioiden ratkaiseminen siirtyi uuden yksityistielain myötä maa-oikeuksina toimiviin käräjäoikeuksiin. Yksityistielain säätämisen eduskuntakäsittelyn yhteydessä Tuomariliitto ehdotti, että tuomioistuinlakia (673/2016) muutettaisiin niin, että maa-oikeusinsinööri voisi osallistua yksityistielain mukaisten moitekanteita koskevien asioiden valmisteluun. Näin maa-oikeusinsinöörin asiantuntemus olisi hyödynnettävissä myös tiekuntien moiteasioiden käsittelyssä, vaikkei niitä käsitelläkään maa-oikeuskokoonpanossa. Maa-oikeusinsinööri on tuomioistuinlain 2 luvun 7 §:n 1 momentin mukaan jäsenenä vain maa-oikeusasioissa. Maa-oikeusinsinööreillä on kuitenkin huomattava tietämys ja osaaminen yksityistieasioissa, mikä tulee voida hyödyntää myös tiekuntien moiteasioiden käsittelyssä. Koska tuomioistuinlaki ei ollut tuolloin muutettavana, Liikenne- ja viestintävaliokunta edellytti mietinnössään (LiVM 13/2018 vp), että maa-oikeusinsinöörejä koskeva

HE 91/2019 vp

muutos toteutettaisiin pikaisesti maakuntauudistusta koskevien muutosten tekemisen yhteydessä. Maakuntauudistusta liikennehallinnon alalla koskeneessa hallituksen esityksessä (HE 289/2018 vp) muutos ehdotettiin toteuttavaksi yksityistielakia muuttamalla. Mainitun hallituksen esityksen rauettua, on muutos tarpeen toteuttaa tässä yhteydessä.

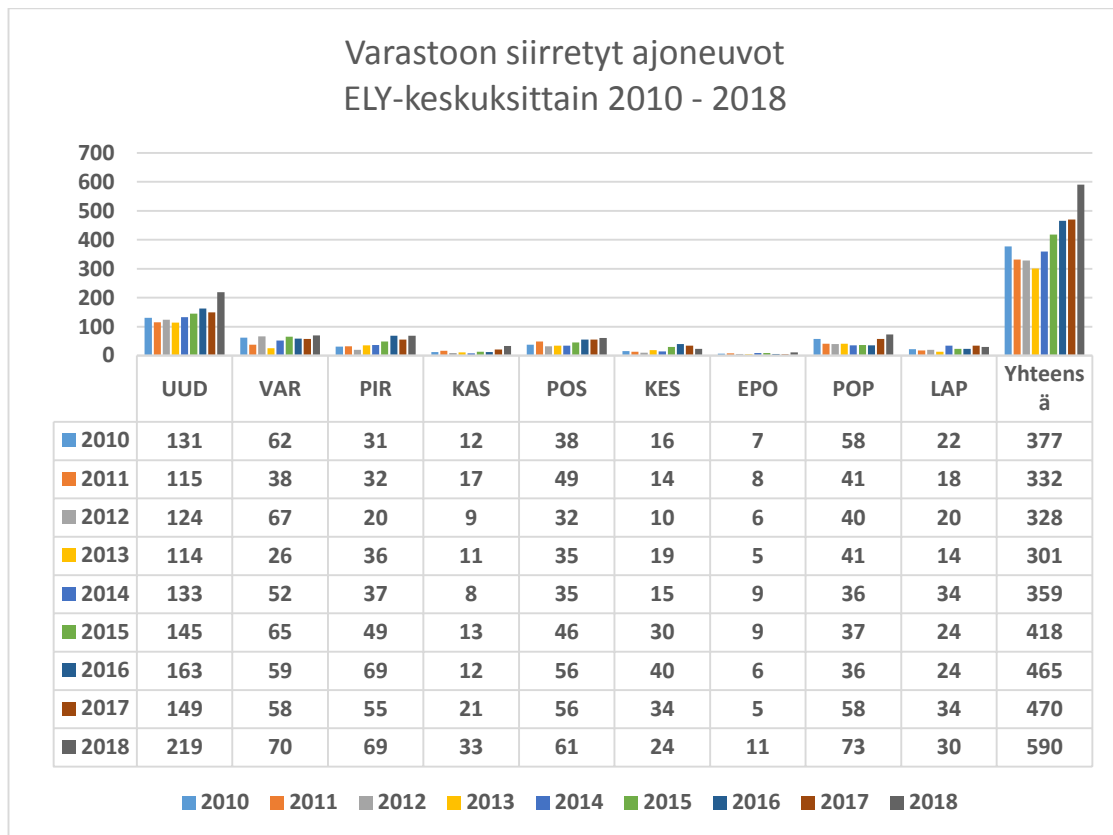
Laki ajoneuvojen siirtämisestä

Laki ajoneuvojen siirtämisestä annettiin joulukuussa 2008 (828/2008; HE 78/2008 vp) ja se tuli voimaan 1.4.2009. Sen jälkeen lakia on muutettu teknisesti lukuisia kertoja, mutta lain pääasiallinen sisältö ei ole muuttunut.

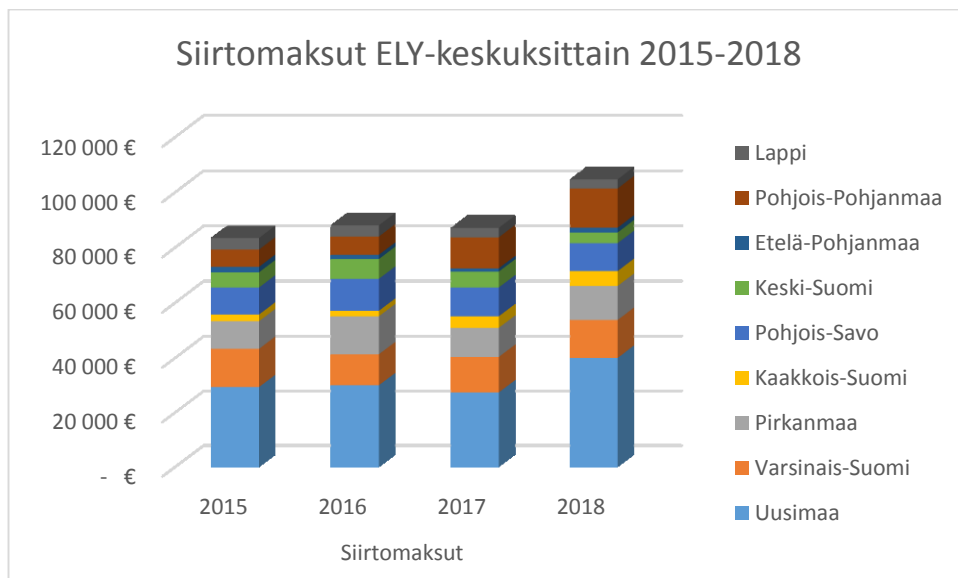
Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksissa annetussa valtioneuvoston asetuksen (1373/2018) 15 §:n mukaan valtion osalta toimivaltaisena liikenneviranomaisena toimii Lapin ELY-keskus, joka hoitaa oman toimialueensa lisäksi myös kaikkien ELY-keskusten toimialueilla ajoneuvojen siirtämistä koskevat omistajatietojen selvittämistehtävät sekä siirto- ja korvauspäätöksiä koskevat tehtävät maanteille jätettyjen ajoneuvojen osalta.

Liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain muutoksen yhteydessä vuonna 2018 luovuttiin tienpitoviranomaisen-käsitteestä. Liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetussa laissa siirryttiin käyttämään ELY-keskuksille kuuluvista tehtävistä säädettäessä viranomaisen nimeä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Ajoneuvojen siirtämisestä annetussa laissa tienpitoviranomaisen-käsite oli tarkoitus maakuntauudistukseen liittyneen rauenneen esityksen (HE 289/2018 vp) yhteydessä korvata vastaavasti maininnoilla maanteiden tienpidosta vastaavan viranomaisen nimestä ja kunnasta. Tämän käsitteisiin liittyvän lakimuutoksen vuoksi olisi voimassa olevaa lakia ajoneuvojen siirtämisestä muutettava ja muutos koskisi yli puolta lain pykälästä. Sen vuoksi tarkoituksena olisi antaa asiassa uusi laki, mutta säilyttää voimassa olevan lain sisältö pääasiassa muuttumattomana. Muutoksen jälkeen viranomaisina toimisivat ELY-keskukset ja kunnat. Ne mainittaisiin selkeämmin laissa, mikä helpottaa jatkossa myös lain soveltamista.

Ajoneuvojen siirtoa koskevien ilmoitusten määrä on kasvanut. Yli puolet ilmoituksista johtaa varastosiiirtoon. Taulukoissa 1-3 on yksityiskohtaisemmin tietoja vuosilta 2015-2018.

Taulukko 1: Varastoon siirretyt ajoneuvot ELY-keskuksittain 2010-2018

Taulukko 2: Siirtomaksut ELY-keskuksittain 2015-2018

HE 91/2019 vp

	UUD	VAR	PIR	KAS	POS	KES	EPO	POP	LAP	Yhteensä
Varastoon siirretyt	676	252	242	79	219	128	31	204	112	1943
Siirtomaksut	126822 €	52020 €	46640 €	13970 €	41972 €	22230 €	6490 €	38301 €	14960 €	363405 €
Lähisiirto	42	21	18	7	13	3	3	8	6	121
Kuulutus	153	40	53	19	46	41	4	61	51	468
Romu/ kunta hoitaa	51	17	11	20	24	4	5	13	11	156
Omistaja noutanut	516	196	431	51	127	52	20	143	63	1599
Oikaisuvaatimus	37	13	11	2	10	4	0	9	5	91
Ilmoitetut ajoneuvot	1271	482	699	157	377	185	57	363	229	3820

Taulukko 3: Siirtoajoneuvot; tilastot ELY-keskuksittain 2015-2018

Kansainvälinen kuljetuslupajärjestelmä

Kaupalliset tavarankuljetukset kuorma-autolla vieraaseen maahan vaativat EU-säädösten ja kansainvälisten sopimusten nojalla yleensä kuljetuslupan. Luvista on säädetty EU:n säädöksissä ja sovittu kansainvälisissä sopimuksissa, jotka on Suomessa pantu lailla voimaan. Toistaiseksi kaikki kuljetusluvut ovat paperisia asiakirjoja.

EU:n sisämarkkina-alueella lupana on ns. yhteisölupa, joka myönnetään samoin kriteerein jokaisessa EU-maassa ao. maan kuljetusyritykselle. Yhteisölupa toimii kansainvälisten kuljetusten lupana EU:n sisämarkkinoilla. Yhteisölupa on voimassa Euroopan talousalueen (ETA) valtioissa (Norja, Islanti, Liechtenstein) ja Sveitsissä, jonka kanssa EU on tehnyt liikennesopimuksen. Se ei oikeuta kuljetuksiin EU/ETA/Sveitsi -alueen ulkopuolelle. Yhteisöluvut ovat korvanneet Suomessa kansalliset luvat. Ne myöntää Liikenne- ja viestintävirasto.

Tavarankuljetukset EU/ETA/Sveitsi -alueen ulkopuolelle perustuvat Suomen ja toisen valtion kahdenkeskisiin kansainvälisiin tieliikennesopimuksiin. Suomella on sopimukset 43 valtion kanssa.

Kahdenväliset sopimukset ovat pääosiltaan saman sisältöisiä koko Euroopassa. Niiden mukaan kuljetuksiin tarvitaan pääsääntöisesti toisen valtion antama lupa, jonka ajoneuvon rekisteröintivaltion viranomaisen jakaa oman maansa kuljetusyrityksille. Lupia vaihdetaan sama määrä kumpaakin valtioon. Lupatyyppeinä ovat kahdenkeskiseen kuljetukseen käytettävät luvat sopijavaltioiden välillä, läpikulku- eli transitilupa sopimusvaltion alueen kautta, ja kolmannen maan kuljetukseen oikeuttava lupa, jolla kuljetusyritys voi kuljettaa tavaraa kahden vieraan valtion välillä. Luvat myönnetään vastavuoroisuusperiaatteella eli molempien valtioiden kuljetusyrityksille varataan yhtä monta saman sisältöistä lupaa.

Kahdenvälisiin sopimuksiin perustuvia lupia Liikenne- ja viestintävirasto on viime vuosina lähettänyt muihin valtioihin jaettavaksi n. 250 000 kuljetuslupaa, niistä runsaat 200 000 Venäjälle.

EU-säännösten mukaisen yhteisöluvun ja kahdenkeskisten sopimusten mukaisten kuljetuslupien lisäksi kolmantena Suomea koskevana lupana on yleiseurooppalainen ns. CEMT-lupa, jota tähän OECD:n yhteydessä toimivan International Transport Forumin (ITF) hallinnoimaan lupaan sitoutuneet valtiot voivat käyttää kaikissa järjestelmään liittyneissä CEMT-valtioissa. Näiden lupien määrä on rajoitettu ja niiden käyttämiseen sisältyy useita ehtoja kuljetusyritysten

vaatimuksista, käytettävien ajoneuvojen laadusta, kuljetusten määrästä ja lupien valvonnasta. CEMT-lupien jakamisesta ei ole kansainvälistä sopimusta vaan ne perustuvat valtioiden omaan lainsäädäntöön ja yhteistoimintaan. CEMT-lupa oikeuttaa kaikkiin em. kuljetustyyppeihin. Liikenne- ja viestintävirasto on jakanut suomalaisille kuljetusyriyksille viime vuosina noin 200 vuoden voimassaolevaa CEMT-lupaa.

Liikenne- ja viestintävirastolla ei ole valtuutusta kuljetuslupien vaihtoon *sopimuksettomien valtioiden* viranomaisille tai niiden tavarankuljetusajoneuvoille Suomeen pääsemiseksi. Tämän on katsottu vaarantavan sujuvaa tuonti- ja vientikauppaa sellaista valtioista, joista kuljetuksia ei toistaiseksi ole tullut ja joiden kanssa ei sen vuoksi ole katsottu olevan tarvetta valtiosopimuksille. Koska sopimuksissa on kysymys elinkeinon harjoittamisesta ja usein myös kuljetusmarkkinoiden jakamisesta sopimusvaltioiden kuljetusyriytysten välillä, sopimusneuvottelut ja sopimuksen täytäntöönpanoprosessi vievät normaalisti yli vuoden, mikä olisi nopeille kuljetustarpeille liian hidasta. Kansainvälisen sopimuksen tekeminen näiden valtioiden kanssa voisi tulla myöhemmin arvioitavaksi, jos kuljetukset ovat jatkuvia.

Kuljetuslupia on Suomesta vastavuoroisesti lähetetty vuosittain joitakin satoja *Kirgisiaan*, vaikka sen kanssa ei ole tehty tiekuljetussopimusta. Koska Kirgisia ei kuulu mainittuun ITF:n hallinnoimaan CEMT-lupajärjestelmään, muitakaan kuljetuslupia ei olisi käytettävissä, ellei niitä voi toimittaa Kirgisiaan sen kuljetusyriyksille jaettavaksi. Kirgisian ajoneuvoja on hakenut Suomen satamista tavaroita Kirgisiaan. Luvattomuus johtaisi kuljetuksen keskeyttämiseen rajalla.

Suomen ja *Viron* sekä Suomen ja *Latvian* välillä ei ole kuljetusluvista tehty valtioiden välistä sopimusta, joka olisi saatettu lailla voimaan. Molempien kanssa on voimassa maiden liikenteestä vastaavien ministeriöiden välinen kuljetuslupien vaihtoa koskeva hallinnollinen sopimus, joka tehtiin pian näiden maiden itsenäistymisen jälkeen. Kuljetuslupia tarvitaan mainittujen valtioiden EU-jäsenyydestä huolimatta edelleen EU/ETA/Sveitsi alueen ulkopuolelle suuntautuviin kolmannen maan kuljetuksiin eli kuljetuksiin, joiden alkua- ja päätepaikat ovat muualla kuin auton rekisteröintivaltiossa. Tällainen kuljetus on esimerkiksi kuljetus suomalaisella autolla Virosta Venäjälle. Kolmannen maan lupien pääasiallisena tarkoituksena on tyhjänä ajon välttäminen. Kolmannen maan lupia on lähetetty näihin valtioihin vuosittain joitakin satoja. Koska mainitut sopimukset ovat vain ministeriöiden välisiä hallinnollisia sopimuksia, niiden antama valtuus lupien vaihtamiseen voidaan katsoa perustuslain 94 §:n nojalla riittämättömäksi, koska luvissa on kysymys elinkeinon harjoittamisen oikeudesta ja se kuuluu lainsäädännön alaan.

Edellä mainituilla perusteilla pidetään tärkeänä, että Liikenne- ja viestintävirastolle annettaisiin valtuus toimittaa kuljetuslupia myös sopimuksettomiin maihin sen mukaisesti, miten valtioneuvoston asetuksella säädetäisiin. Esityksessä on asiaa koskeva ehdotus liikenteen palveluja koskevan lain muuttamisesta ja luonnos valtioneuvoston asetukseksi.

Yleistiedoksiantoa ja julkisia kuulutuksia koskevan sääntelyn ajantasaistaminen

Eduskunta on hyväksynyt hallintolain (434/2003) ajantasaistamisen yleistiedoksiantoa ja julkista kuulutusta koskevan yleisen sääntelyn uudistamiseksi siten, että viranomaisen verkkosivuilla yleisessä tietoverkossa julkaisemisesta tulee ensisijainen menettelytapa asianomaisia tiedoksiantomuotoja käytettäessä (HE 239/2018 vp, EV 239/2018 vp). Samalla julkisista kuulutuksista annettu laki (34/1925) kumotaan. Yleistiedoksiantoa ja julkisia kuulutuksia koskevan sääntelyn uudistukset tulevat voimaan vuoden 2020 alusta.

Yleistiedoksiannossa asiakirjan nähtäville asettamisesta on ilmoitettava yleisessä tietoverkossa viranomaisen verkkosivuilla ja tarpeen vaatiessa sellaisessa sanomalehdessä, josta vastaanottajan voidaan otaksua parhaiten saavan tiedon. Virallisen lehden asema yleistiedoksiannon tiedoksisaantijankohdan määräävänä ilmoittamistapana säilytetään kuitenkin sellaisten poikkeuksellisten tilanteiden varalta, joissa asiakirjan nähtäville asettamista koskevaa ilmoitusta ei ole voitu julkaista viranomaisen verkkosivuilla.

Myös kuulutus ja kuulutettavat asiakirjat julkaistaan yleisessä tietoverkossa viranomaisen verkkosivuilla. Tarpeen vaatiessa kuulutus julkaistaan myös asian vaikutusalueen sanomalehdessä tai muulla viranomaisen päättämällä tavalla. Jos kuulutusta ei voitaisi tietoliikennehäiriöiden tai muun tähän rinnastettavan syyn vuoksi julkaista viranomaisen verkkosivuilla, kuulutus olisi julkaistava lisäksi virallisessa lehdessä.

Liikenne- ja viestintähallinnon erityislainsäädäntöön on tarpeen tehdä tätä koskevat tarkastukset menettelyn sujuvoittamiseksi sekä lainsäädännön yhtenäisyyden varmistamiseksi. Välttämättömiä muutosten lisäksi tarpeen on tarkastella yleisemmin siirtymistä hallintolain mukaiseen viranomaisen verkkosivuilla yleisessä tietoverkossa julkaisemiseen perustuviin menettelytapoihin, joilla voitaisiin nykyaikaistaa ja tehostaa tiedonkulkua. Tästä johtuvia muutostarpeita on tässä vaiheessa liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetussa laissa, ratalaissa ja ajoneuvojen siirtämisestä annetussa laissa, joissa on nykyisin säännöksiä kuuluttamisesta ja viittauksia kumottuun julkisista kuulutuksista annettuun lakiin. Kun liikenneväylien suunnittelua koskevassa vuorovaikutuksessa tarkastellaan siirtymistä lähtökohtaisesti verkossa tapahtuvaan tiedottamiseen, on kiinnitettävä huomioita suunnitelman vaikutusalueen kiinteistönomistajien ja muiden kansalaisten tiedonsaannin ja vaikutusmahdollisuuksien varmistamiseen huomioiden myös henkilöt, joilla ei ole käytössään omaa tietokonetta ja internetyhteyttä.

Muutoksenhakua koskevat säännökset

Hallituksen esitys laiksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettiin eduskunnalle vuonna 2018 (HE 29/2018 vp) ja laki (808/2019) tulee voimaan 1.1.2020. Uudessa yleislaissa säädetään hallintoasioita koskevasta oikeudenkäynnistä nykyistä täsmällisemmin. Yleislakia sovelletaan oikeudenkäynnissä yleisissä hallintotuomioistuimissa, joita ovat korkein hallinto-oikeus ja alueelliset hallinto-oikeudet, mukaan lukien Ahvenanmaan hallintotuomioistuin (lain 2 §:n 1 momentti). Lakia sovelletaan myös hallintoasian oikeudenkäynnissä vakuutus-oikeudessa, markkinaoikeudessa ja työtuomioistuimissa. Lisäksi lakia sovelletaan valitusasioita käsittelemään perustetuissa lautakunnissa siten kuin siitä erikseen säädetään.

Viranomaisella tarkoitetaan uudessa yleislaissa valtion virastoa ja laitosta, Ahvenanmaan maakunnan viranomaista, kunnallista viranomaista, itsenäistä julkisoikeudellista laitosta sekä muuta julkista hallintotehtävää hoitavaa (lain 4 §:n 1 kohta). Yleislaissa säädetyn valitusoikeuden piiriin kuuluvat esimerkiksi sellaiset hallintopäätökset, jotka on tehnyt muuhun kuin valtioneuvoston alaiseen organisaatioon kuuluva valtion viranomainen, sekä hallintopäätökset, jotka on tehnyt julista hallintotehtävää hoitava yksityinen taho. Valitusoikeudesta ei tällöin ole enää tarpeen säätää erikseen.

Yleislaissa on selkeytetty toimivaltaisen hallinto-oikeuden määräytymistä silloin, kun valitetaan valtakunnallisen viranomaisen päätöksestä, joka koskee useaa kiinteistöä tai aluetta, jotka sijaitsevat eri hallinto-oikeuksien tuomiopiireissä, tai useaa henkilö tai yhteisöä joiden kotipaikat sijaitsevat eri hallinto-oikeuksien tuomiopiireissä. Tällöin toimivaltainen on se hallinto-oikeus, jonka tuomiopiirissä viranomaisen päätoimipaikka sijaitsee. Jos tätä perustetta ei voida käyttää, toimivaltainen on se hallinto-oikeus, jonka tuomiopiirissä päätös on tehty (lain 10 §:n 4 momentti).

Uuden yleislain mukaan hallintopäätöksestä saa valittaa hallintotuomioistuimeen riippumatta päätöksentekijän organisatorisesta asemasta. Toimivalta antaa väliaikaisia määräyksiä hallintolainkäyttöasioissa siirretään kokonaisuudessaan hallintotuomioistuimille. Yleiset tuomioistuintimet eivät enää jatkossa voi antaa turvaamismääräyksiä hallintoasioissa. Hallintotuomioistuimen päätös voidaan nykyistä useammin antaa tiedoksi tavallisena tiedoksiantona todisteellisen asemasta.

Merkittävä muutos aikaisempaan koskee muutoksen hakemista hallinto-oikeuden päätökseen korkeimmalta hallinto-oikeudelta; jatkossa muutoksenhaku edellyttää lähtökohtaisesti valituslupaa. Myös hallintopäätöksen tehneellä viranomaisella on mahdollisuus valittaa hallinto-oikeuden päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen valitusluvalla, jos hallinto-oikeus on muuttanut viranomaisen päätöstä tai kumonnut sen.

Tämän hallituksen esityksen lakiehdotuksissa on huomioitu vuoden 2020 alussa voimaan tuleva muutos. Muutoksen hakua koskevat säännökset on tarkoitettu muuttaa vastamaan uutta yleislakia ja sen säännöksiä. Lakiehdotuksissa viittaukset hallintolainkäyttölakiin (586/1996) muutettaisiin viittauksiksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin (808/2019). Muutokset ovat teknisiä ja tulisivat voimaan 1.1.2020.

3 Tavoitteet

Esitykseen on sisällytetty tekniset, lakiviittauksia koskevat muutokset, jotka helpottavat liitteinä olevien lakiehdotusten soveltajien asemaa. Kaikki lakiehdotukset myös muutetaan vastaamaan muutoksenhakua koskevia uusia säännöksiä, jotka tulevat voimaan 1.1.2020 alkaen. Tavoitteena on lisäksi nykyaikaistaa väyläsuunnittelua koskevan vuorovaikutuksen ja tiedottamisen sääntelyä hallintolain julkisia kuulutuksia koskeva uudistus huomioiden.

Esityksellä selkeytetään yksityistieavustuksiin liittyviä viranomaisvastuita ja vahvistetaan yksityistieasioiden koordinaatiota ja kehittämistä liikennehallinnossa. Lisäksi selkeytetään Liikenne- ja viestintäviraston roolia ELY-keskusten ohjaamisessa julkisen henkilöliikenteen tehtävissä sekä ulkomaankauppaan tarvittavien kuljetuslupien myöntämisessä tiekuljetuksiin.

Uudella lailla ajoneuvojen siirtämisestä selkeytetään viranomaisvastuita, kun tienpitoviranomainen-käsite korvataan ilmaisulla ELY-keskus ja kunta.

Esityksellä myös selkeytetään liikennealan lainsäädäntöä tekemällä lakiviittauksia koskevat korjaukset erityisesti ratalakiin, liikenteen palveluista annettuun lakiin sekä liikennejärjestelmästä ja maanteistä annettuun lakiin.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

Liikennejärjestelmästä ja maanteistä annettuun lakiin ja ratalakiin tehtäisiin muutokset, joilla yleissuunnitelmia sekä tie- ja ratasuunnitelmien hyväksymistä edeltävässä vuorovaikutuksessa ja hyväksytyjen suunnitelmien tiedoksi antamisessa sekä muutoinkin kuulutettaessa siirryttäisiin soveltamaan hallintolain uutta julkisia kuulutuksia koskevaa menettelyä, jonka mukaisesti viranomaisen verkkosivuilla yleisessä tietoverkossa julkaisemisesta tulee ensisijainen menettelytapa. Lisäksi suunnitelman nähtäväksi asettamisesta olisi jatkossa ilmoitettava suoraan niille kiinteistönomistajille ja haltijoille, joiden kiinteistöihin kohdistuu suunnitelmassa välittömiä

vaikutuksia, noudattaen, mitä tavallisesta tiedoksiannosta hallintolaissa säädetään. Riittävän tiedonsaannin ja vaikutusmahdollisuuksien turvaamiseksi tieto kuulutuksesta olisi lisäksi julkaisettava niissä kunnissa, joiden alueelle suunnitelma sijoittuu, noudattaen kuntalaissa säädettyä menettelyä. Kunnassa julkaistavassa ilmoituksessa olisi kyse täydentävästä tavasta tiedottaa suunnitelman nähtäväksi asettamisesta, ja pääasiallinen vastuu tiedottamisesta olisi suunnitelmasta vastaavilla liikenneviranomaisilla.

Liikennejärjestelmästä ja maanteistä annettuun lakiin tehtäisiin myös uuden yksityistielain voimaantuloon liittyvät viittauskorjaukset.

Liikenne- ja viestintäviraston tehtäviin ehdotetaan lisättäväksi tehtävä vastata julkista henkilöliikennettä koskevien määrärahojen kohdentamisesta ja siihen liittyvästä ELY-keskusten ohjauksesta. Muutoksella selkeytettäisiin Liikenne- ja viestintäviraston tehtäväkokonaisuutta.

Yksityistielakia ja Liikenne- ja viestintävirastosta annettua lakia muutettaisiin niin, että Liikenne- ja viestintävirasto olisi jatkossa yksityistieasioiden ja yksityisteiden valtionavustusten valtakunnallisesta koordinaatiosta ja yhteistyöstä vastaava viranomainen. Tähän rooliin liittyen sillä olisi myös velvollisuus huolehtia avustusten myöntämisen kautta tai muulla tavalla siitä, että kansalaisille on tarjolla tarpeellisia neuvontapalveluita yksityistieasioissa. Yksityistielakiin tehtäisiin myös eräitä muita täsmennyksiä, joista merkityksellinen on erityisesti se, että maa- oikeusinsinöörien oikeudesta osallistua tiekunnan päätöksen moitetta koskevan asian valmisteluun käräjäoikeudessa lisättäisiin lakiin säännökset. Tähän liittyen tehtäisiin myös muutos tuomioistuinin lain 14 luvun 3 §:ään. Uuden yksityistielain toimivuuden laajempi arviointi on tarkoituksenmukaista tehdä, kun laki on ollut hiukan pidempään voimassa ja sen soveltamisesta on ehtinyt kertyä enemmän kokemusta. Siksi tässä yhteydessä tehtäisiin lakiin vain eräitä välttämättä tarpeellisiksi katsottuja täsmennyksiä ja täydennyksiä.

Ajoneuvojen siirtämisestä annettu laki annettaisiin kokonaan uudelleen, koska viranomaisia koskevat muutokset edellyttävät säännösmuutoksia lähes kaikkiin pykäliin. Lakiehdotuksen asiasisältö ja viranomaisten vastuut säilyisivät pääasiassa nykyisen kaltaisina.

Liikenteen palveluista annetun lain 183 ja 184 § esitetään muutettavaksi siten, että Ahvenanmaan valtionvirasto olisi EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksessa ja EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskevassa asetuksessa tarkoitettu toimivaltainen viranomainen. Lain 5 §:ään tehtäisiin tarkennus, jossa selkeämmin mainittaisiin Ahvenanmaan maakunnan hallituksen myöntämien lupien soveltuvuudesta Ahvenanmaan ja valtakunnan väliseen liikenteeseen. Ahvenanmaan maakunnan hallitus olisi toimivaltainen viranomainen ja voisi antaa EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 21 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua todistuksen. Lain 195 a §:n sanamuoto muutettaisiin vastaamaan nykykäytäntöä (käsite valitus muutettaisiin erimielisyydeksi). Lisäksi tarkoituksena olisi antaa liikenne- ja viestintävirastolle valtuus toimittaa vienti- ja tuontikuljetuksiin käytettäviä tavarankuljetuslupia sellaisiin valtioihin, joiden kanssa Suomella ei ole siitä valtiosopimusta. Lain VII OSA 2 luvun rangaistussäännöksiin tehtäisiin lakiviittaus rikesakkorikkomuksista annettuun lakiin (986/2016).

Liikenneturvasta annettuun lakiin tehtäisiin tekninen korjaus, jolla Keskusjärjestön kokouksen tehtävät muutettaisiin vastaamaan järjestön tilintarkastuksesta annettua säännöstä. Keskusjärjestön kokous valitsisi kaksi tilintarkastajaa ja heille varatilintarkastajat aikaisemman yhden tilintarkastajan sijaan.

Esitykseen sisältyviin lakiehdotuksiin tehtäisiin uuteen oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin (808/2019) liittyvät muutokset.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

Taloudelliset vaikutukset

Yleistiedoksiannossa ja julkisessa kuulutuksessa asiakirjan nähtävillä asettamisesta on ilmoitettu yleisessä tietoverkossa viranomaisen verkkosivuilla ja tarpeen vaatiessa sellaisessa sanomalehdessä, josta vastaanottajan voidaan otaksua parhaiten saavan tiedon. Julkista kuulutusta sovellettaisiin jatkossa väyläsuunnitelmien vuorovaikutuksen ja niitä koskevien päätösten tiedoksi antamisessa. Yleistiedoksiannosta sovellettaisiin ajoneuvon siirtopäätöksistä ilmoittamiseen, jos ajoneuvon omistajan osoite ei ole tiedossa. Lisäksi tietyissä tapauksissa viranomaisen olisi toimitettava tavallisena tiedoksiannona tiedot asiasta tai suunnitelmasta omistajille tai haltijoille. Näillä menettelyillä pyritään turvaamaan se, että tieto menee perille. Tällainen menettely maantien ja rautatien suunnittelussa, joissa hyväksytty suunnitelma on lunastusperuste, vastaisi paremmin esimerkiksi lunastuslaissa (603/1977) säädettyä menettelyä ja lunastuslain uudistamista pohtineen työryhmän arvioita (Oikeusministeriön mietintöjä ja lausuntoja 2019:12). Väyläsuunnitelman vaikutusalueen kiinteistönomistajien tiedottamisen muuttaminen koskemaan kaikkia niitä kiinteistönomistajia, joiden kiinteistöihin suunnitelmasta aiheutuu laissa tarkemmin määriteltyjä välittömiä vaikutuksia, siirtymisestä soveltamaan hallintolain mukaista tavallisista tiedoksiannosta ilmoituksen toimittamisesta sekä viranomaisen tietoverkon kehittämisestä julkisten kuulutusten julkaisemiseksi voi aiheutua lisäkustannuksia, mutta niiden arvioidaan olevan kohtuullisia verrattuna mahdollisiin kansalaisten tai yritysten oikeuden menetyksiin. Vuosina 2015-2018 on hyväksytty keskimäärin 70 tiesuunnitelmaa vuodessa ja 5 maanteiden yleissuunnitelmaa vuodessa. Vuosina 2015-2018 on hyväksytty keskimäärin 4 ratasuunnitelmaa vuodessa ja yhteensä 2 rautateiden yleissuunnitelmaa kyseisinä vuosina.

Koska kansainvälisten maantiekuljetusten lupakäytäntö säilytettäisiin ennallaan, ei liikenteen palveluista annetun lain muutosehdotuksella ole taloudellisia vaikutuksia yrityksille, julkiselle taloudelle tai viranomaisille. Muutosehdotuksella ei myöskään ole vaikutuksia viranomaisten toimintaan, ympäristöön eikä muita yhteiskunnallisia vaikutuksia.

Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Liikenne- ja viestintävirastolle esitetään säädettäväksi uusia tehtäviä liittyen yksityisteiden valtionavustuksiin sekä yleiseen yksityistieasioiden valtakunnallista kehittämistä koskevaan tehtävään. Liikenne- ja viestintävirasto vastaisi julkisen henkilöliikenteen ja yksityistieavustusten määrärahojen kohdentamisesta ELY-keskuksille. Jatkossa virasto vastaisi myös näihin liittyvästä ja muuhun toimialaansa koskevasta ohjauksesta. Esitettyjen muutosten toimeenpano tulee vaatimaan viraston resurssien järjestelyjä niin, että tehtäväkokonaisuuden vaatima asiantuntemus ja työpanos (n. 0,5-1 htv) voidaan varmistaa.

Liikenne- ja viestintävirasto on liikennejärjestelmäsuunnittelun valmistelua koordinoiva viranomainen, jonka tehtävänä on tuottaa ja ylläpitää valtakunnallisen tason strategisia ohjelmia, toimenpidekokonaisuuksia ja tilatietoa. Yksityistiet ovat osa liikennejärjestelmää, ja niiden tarkastelu liikennejärjestelmänäkökulmasta kuuluu siten jo viraston tehtäviin. Liikenne- ja viestintävirastossa ei kuitenkaan nykyisin ole juurikaan erityisesti yksityisteitä tai yksityistielainsäädäntöä koskevaa osaamista.

Tie-, rata- ja yleissuunnitelmia koskevassa vuorovaikutuksessa siirryttäisiin soveltamaan hallintolain uutta julkisia kuulutuksia koskevaa menettelyä, jonka mukaisesti viranomaisen verkkosivuilla yleisessä tietoverkossa julkaisemisesta tulee ensisijainen menettelytapa. Kuulutusten julkaisusta vastaisivat tapauksesta riippuen ELY-keskukset, Väylävirasto tai Liikenne- ja viestintävirasto. Nykyisin kunnat hoitavat yleis-, tie- ja ratasuunnitelmien hallinnolliset kuulutukset.

Hallintolain mukaiseen menettelyyn siirtyminen selkeyttäisi ja yksinkertaistaisi menettelyä. Muutos vähentäisi kuntien tehtäviä väyläsuunnittelun vuorovaikutuksessa, joskin kunnissa olisi edelleen julkaistava ilmoitus suunnitelmien ja päätösten nähtävillä olemisesta. Tämä keventäisi kuitenkin kuntien työtaakkaa asiassa ja sujuvoittaisi myös suunnittelusta vastaavien viranomaisten toimintaa, kun asiakirjoja ei tarvitsisi enää toimittaa useisiin kuntiin nähtäville eikä nähtävillä oloa kussakin kunnassa seurata ja selvittää erikseen. Väyläsuunnittelua ollaan kehittämässä sähköisiin menettelyihin ja alustoihin pohjautuvaksi, mutta suunnitelma-aineistoja ei kuitenkaan vielä ole kaikissa tapauksissa saatavilla sähköisessä muodossa. Väylävirastolta saadun tiedon mukaan on tästä huolimatta mahdollista siirtyä sähköiseen nähtäville asettamiseen jo nyt. Aineistojen muuntaminen sähköisesti nähtäville asetettavaan muotoon voi tästä johtuen alkuvaiheessa kuitenkin edellyttää jonkin verran lisätyötä. Kuuluttamisesta jatkossa vastaavilta viranomaisilta muutos edellyttää lisäksi etenkin sähköisen kuuluttamisen mahdollistavia mukautuksia verkkosivuilleen. Myös siirtyminen suunnitelman vaikutusalueen kiinteistön omistajien ja haltijoiden suunnitelman nähtäville asettamista koskevassa tiedottamisessa hallintolain mukaiseen tavalliseen tiedoksiantoon kaikkien vaikutusalueen kiinteistöjen osalta voi vaatia nykyiseen verrattuna lisää työtä etenkin tilanteissa, joissa suunnitelma vaikuttaa suureen joukkoon kiinteistöjä.

Yhteiskunnalliset vaikutukset

Siirtyminen hyödyntämään viranomaisten verkkosivuilla tapahtuvaa kuuluttamista kunnan ilmoituksia koskevan menettelyn sijaan maanteitä ja rautateitä koskevien tie-, rata-, ja yleissuunnitelmien nähtäville asettamisessa selkeyttää tilannetta siinä, että suunnitelmat olisivat niistä vastaavien viranomaisten sivuilla nähtävillä. Tietoa kuulutuksista jaettaisiin lisäksi nykyisen kanavan kautta kunnan ilmoituksena, jolloin tiedoksisaantimahdollisuuksien voidaan katsoa parantuvan. Kun kuulutettaviin asiakirjoihin pääsisi tutustumaan suoraan viranomaisen verkkosivuilla, myös virka-ajan ulkopuolella, voidaan hallinnon avoimuuden ja tiedoksisaantimahdollisuuksien yleisesti ottaen tehostuvan. Väyläsuunnitelmien nähtäville asettamisesta ilmoitettaisiin lisäksi suoraan jokaiselle sellaiselle vaikutusalueen kiinteistönomistajalle, jonka kiinteistöön suunnitelmasta kohdistuu laissa tarkemmin määriteltyjä välittömiä vaikutuksia, tavallisella tiedoksiannolla, millä varmistetaan niiden tiedoksisaanti, joiden kiinteistöihin suunnitelmat vaikuttavat suoraan. Viranomaisella olisi lisäksi edelleen harkintavaltaa edelleen hyödyntää sanomalehti-ilmoitusta tai muuta viranomaisen päättämää välinettä täydentävänä tiedoksiantotapana esimerkiksi sellaisten kansalaisten tiedonkulun varmistamiseksi, joilla ei ole Internet-yhteyttä. Asiakkaalla on mahdollisuus myös oma-aloitteisesti tiedustella viranomaiselta yleistiedoksianton tai julkisen kuulutuksen kohteena olevia asioita ja pyytää niihin liittyviä asiakirjoja nähtäväkseen. Tiedoksisaantimahdollisuuksien arvioidaan parantuvan ja tehostuvan, mihin liittyen perustuslain mukaiset osallistumisoikeudet ja oikeusturva paranevat.

Esityksellä ei ole tunnistettu olevan muita vaikutuksia perustuslain 2 luvun mukaisiin perusoikeuksiin, yhdenvertaisuuteen tai syrjimättömyyteen. Myöskään työllisyysvaikutuksia ei ole tunnistettu.

Kattavasti yksityistieasioista neuvontaa antavaa viranomaista ei nykyisin ole. Säättämällä Liikenne- ja viestintävirastolle rooli yksityistieasioiden kehittämiseksi ja edistämiseksi valtakunnallisesti sekä tähän liittyvät asiantuntija- ja neuvontatehtävien hoitovastuu ja yksityisteiden valtionavustusten kokonaisuudesta vastaaminen, tekisivät virastosta uuden kokoavan viranomaistahon. Tällä on keskeinen merkitys yksityistieasioiden parissa toimiville yksityishenkilöille. Liikenne- ja viestintävirasto voisi paitsi avustusten myöntämisellä myös muin keinoin edistää yksityistielain tuntemusta ja yksityistienpidon sujuvuutta ja tehokkuutta. Tätä kautta yksityisteiden pidosta vastaavilla yksityishenkilöillä olisi paremmat edellytykset valita tehokkaita

toimintatapoja, joilla vaikutetaan yksityisteiden kuntoon suoraan ja välillisesti sekä sitä kautta yksityisteiden varrella sijaitsevan asumisen ja muiden toimintojen edellytyksiin.

Säättämällä Liikenne- ja viestintävirastolle yksityistieasioihin liittyvä yleinen tehtäväkokonaisuus, yksityisteiden huomioiminen osana liikennejärjestelmän kokonaisuutta vahvistuu. Liikenne- ja viestintäviraston tulee muun muassa tuottaa koko liikennejärjestelmää koskevaa tilastietoa. Yksityisteiden valtionavustustehtävän hoitamisessa syntyy tietoa, jota voidaan hyödyntää tässä työssä, ja toisaalta muussa liikennejärjestelmätyössä syntyy yksityistiekokonaisuuden hoitamisessa huomioitavaa tietoa ja linjauksia.

5 Lausuntopalautte

Liikenne- ja viestintäministeriössä valmisteltu hallituksen esitys oli laajalla lausuntokierroksella. Lausuntoja pyydettiin yli 100 eri taholta, minkä lisäksi esitys oli vapaasti kommentoitavana lausuntopalvelu.fi -portaalissa. Lausuntojen määräpäivä oli 15.10.2019. Sen lisäksi Ahvenanmaan maakunnan hallitukselta ja Ahvenanmaan valtionvirastolta pyydettiin erillinen lausunto, jonka määräaika oli 18.10.2019. Vastauksia saatiin yhteensä 36.

Lausunnon antoivat: Ahvenanmaan maakunnan hallitus, Ahvenanmaan valtionvirasto, oikeusministeriö, maa- ja metsätalousministeriö, sisäministeriö, valtiovarainministeriö, Liikenne- ja viestintävirasto, Väylävirasto, Huoltovarmuuskeskus, Onnettomuustutkintakeskus, Oulun käräjäoikeus, Poliisihallitus, Rautatiealan sääntelyelin, Suomen metsäkeskus, Vantaan kaupunki, Varsinais-Suomen ELY-keskus (ELY-keskusten yhteinen lausunto), Datumi asiantuntijapalvelut, Energiategollisuus ry, Finavia Oyj, HSL Helsingin seudun liikenne –kuntayhtymä, Liikenneturva, Linja-autoliitto ry, Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK ry, Rakennusteollisuus RT ry (yhdessä INFRA ry), Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry, Suomen Kuntaliitto, Suomen Luonnonsuojeluliitto ry, Suomen Omakotiliitto ry, Suomen Satamaliitto ry, Suomen Tieyhdistys ry, Suomen Tuomariliitto, Traffic Management Finland Oy, Vapaa-ajan asukkaiden liitto ry, Varsinais-Suomen liitto ja VR-Yhtymä Oy.

Hallituksen esityksen lakiehdotuksia ja teknisiä muutoksia pidettiin kannatettavina. Erityisesti ne lainsäädäntömuutokset, joissa viranomaisten toimivaltaa selkeytetään, nähtiin tärkeinä. Myös sähköiseen kuulusmenettelyyn siirtymistä kannatettiin. Erityishuomioita perusteluihin ja säädösmuutosehdotuksia tehtiin liikennejärjestelmästä ja maanteistä annettuun lakiin, ratalakiin, yksityistielakiin, liikenteen palveluista annettuun lakiin, ajoneuvojen siirtämisestä annettuun lakiin ja Liikenne- ja viestintävirastosta annettuun lakiin.

Hallituksen esityksen jatkovalmistelussa tehtiin lausuntojen perusteella seuraavat muutokset:

Laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä ja ratalaki

- Liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain ja ratalain vuorovaikutussäännöksiä täsmennettiin ja perusteluita selkeytettiin. (Kuntaliitto, HSL, ELY-keskukset, Väylävirasto) Poistettiin lakien lausuntoluonnosversioissa esitetty poisto kunnasta niiden tahojen joukosta, joille varataan mahdollisuus osallistua suunnitelman valmisteluun, arvioida suunnitelman vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiassa (laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä 27 §, ratalaki 22 §). Vaikka molemmissa laeissa toisaalla edelleen todetaan, että kuntien ja muiden viranomaisten kanssa toimitaan yhteistyössä tie-, rata- ja yleissuunnitelmia laadittaessa ja vaikka tämä säännös koskeekin ennen kaikkea kansalaisvuorovaikutusta, ei tätä poistoa ole tarkoituksenmukaista tehdä, jotta kuntien osallistumismahdollisuuksia ei tahattomasti heikennettäisi. (HSL, Kuntaliitto). Muutettiin kuuluttamisvastuita niin, että suunnitelman valmisteluvaiheen

HE 91/2019 vp

samoin kuin hyväksynnän jälkeisestä päätöksen kuuluttamisesta vastaisi sama taho (Traficom kommentit). Suunnitelman valmisteluvaiheessa kiinteistönomistajille ja -haltijoille suoraan lähetettävän ilmoituksen laajuus täsmennettäisiin koskemaan niitä kiinteistöjä, joihin kohdistuu suunnitelmassa välittömiä vaikutuksia. (Väylävirasto, ELY-keskukset, Traficom kommentit)

- Esityksestä poistettiin muutokset, joilla olisi muutettu yksityinen tie -käsite laissa kauttaaltaan yksityistie-muotoon, koska yksityistien määritelmä poikkeaisi yksityistielain määritelmästä. Esityksessä tehtäisiin ainoastaan viittauskorjaukset uuteen lakiin. Näiden teknisten muutosten poistuessa lakiehdotus lyheni huomattavasti. (useat lausunnot, mm. MTK, Suomen Tieyhdistys, Poliisihallitus)
- 42 §: tarkennus liikenteen ohjauslaitteiden sijoittamista koskevaan poikkeukseen lupa-vaatimuksesta, kun kyse Väyläviraston vastuulle kuuluvan liikenteen ohjauksen ja hallinnan järjestämisestä palvelusopimuksin. Lisäksi poistetaan tarpeettomana maininta palvelusopimuksessa sovitun mukaisesti. (TMFG, Väylävirasto)
- 100 §: Varautumista koskevan säännöksen perusteluihin on lisätty kirjaus valmiussuunnitelman ylläpidosta. (Rakennusteollisuus RT ry ja Infra ry)

Yksitystielaki

- 51 §: tarkennus kirjaukseen tiekunnan sääntöjen voimaantulosta sen jälkeen, kun ne on toimitettu yksityistierekisterin pitäjälle ja yksityistierekisterin pitäjä on merkinnyt ne yksityistierekisteriin. (MMM)
- 61 §: Tiekuunnan kokouksen koollekutsumista koskevaan säännökseen ja perusteluihin tarkennukset koskien erityisesti mahdollista päällekkäisten kokouskutsujen tilannetta. (Tieyhdistys, ELY-keskukset)
- 65 §: Tuomariliitto, Oulun käräjäoikeus, Suomen Tieyhdistys, Maanmittauslaitos esittivät yksityistielain muutosta täydennettäväksi niin, että tiekunnan päätösten moittimista koskevissa asioissa maa-oikeusinsinööri voisi osallistua asian valmistelun lisäksi päätöksentekoon ratkaisukokoonpanon jäsenenä. Liikenne- ja viestintäministeriö selvitti asiaa yhteistyössä oikeusministeriön kanssa. Esitetty täydentävä muutos päätettiin jättää esityksestä pois. Muutoksella mahdollistettaisiin maa-oikeuskokoonpanoa läheisesti muistuttavan ratkaisukokoonpanon käyttäminen tiekuntien moiteasioiden ratkaisemisessa. Yksitystielain kokonaisuudistuksen tarkoituksena ei kuitenkaan ollut siirtää tiekuntien päätösten erimielisyyksiä koskevien asioiden ratkaisemista maa-oikeuksiin vaan käräjäoikeuksiin riita-asioina käsiteltäviksi vastaavasti kuin muun yhteisöainsäädännön mukaiset riidat. Oikeudenkäymiskaaren ratkaisukokoonpanoja koskevan sääntelyn mahdollisia muutostarpeita tulisi muutoinkin käsitellä kokonaisuutena eikä toteuttaa yksittäisiä muutoksia palasittain. Oikeusministeriön kanssa tehdyn yhteistyön seurauksena hallituksen esitykseen lisättiin kuitenkin lakiehdotus tuomioistuinlain muuttamisesta, joka on tosiasiallisesti välttämätön maa-oikeusinsinöörien tiekuntien päätösten moiteasioiden valmisteluun osallistumisen mahdollistamiseksi.
- 83 §: Poistetaan yksityisteiden valtionavustuksia koskevasta pykälästä lausuntovaiheessa ollut kirjaus, jonka mukaan Liikenne- ja viestintävirasto voisi myös itse käyttää avustusmäärärahaa neuvonta-, opastus-, kehittämis-, suunnittelu- ja tutkimustarkoituksiin. (VM)

HE 91/2019 vp

- 88 §: tekninen korjaus koskien mainintaa ELY-keskuksen myöntämästä valtionavustuksesta (ELY-keskusten lausunto).

Laki liikenne- ja viestintävirastosta

- 2 §:n 7 kohta: lisätään viraston tehtäväksi vastata julkisen henkilöliikenteen rahoituksen kohdentamiseen liittyvästä ELY-keskusten ohjauksesta. (ELY-keskukset, Traficomin kommentit).

Laki liikenteen palveluista

- 183 §:n 4 momentti: toimivalta Ahvenanmaan maakunnalle (Ahvenanmaan maakunnan hallitus).
- 262 ja 264 §: lisätään viittaussäännökset rikesakkorikkomuksista annettuun lakiin 986/2016 (SM, Poliisihallitus).

Laki liikenneturvasta

- 6 §: korjataan varamiehet varatilintarkastajiksi (Liikenneturva).

Raideliikennelaki

- 192 §: säädettäisiin uusi siirtymäaika (Rautatiealan sääntelyelin, VR-yhtymä, Traficom).

Laki ajoneuvojen siirtämisestä

- 15 §: lisätty säännös viranomaisten toimivallasta (Kuntaliitto).
- Eräät muut tekniset muutokset (Poliisihallitus).

6 Säännöskohtaiset perustelut

Laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä

Viittaukset yksityistielakiin

Uusi yksityistielaki (560/2018) on tullut voimaan 1.1.2019. Lailla kumottiin aiempi yksityistä teistä annettu laki (358/1962). Lain nimikettä vastaavasti uudessa laissa käytetään suomeksi sanaa ”yksityistie” ”yksityisen tien” sijaan. Ruotsinkielisessä lakiversiossa käsite ”enskild väg” ei ole muuttunut, ja myös uuden lain ruotsinkielinen nimike vastaa kumottua lakia. Koska tässä laissa yksityisellä tiellä tarkoitetaan paitsi yksityistielain mukaisia yksityisteitä, myös yksityisteihin verrattavia teitä ja liittymiä, joihin ei sovelleta yksityistielakia, käytettäisiin laissa suomeksi edelleen käsitettä yksityinen tie eikä yksityistielain mukaista muotoa yksityistie.

15 §. Kiinteistöt ja yksityiset tiet. Nykyisin pykälän 2 momentissa säädetään, että yksityisellä tiellä tarkoitetaan tässä laissa myös sellaista yksityiseen tiehen verrattavaa tietä tai liittymää, johon yksityisistä teistä annettua lakia (358/1962) ei sovelleta. Viittaus kumottuun lakiin korjattaisiin viittaukseksi voimassa olevaan yksityistielakiin, ja määritelmän muotoilua täsmennettäisiin. Ruotsinkielisessä sanamuodossa 1 momenttiin tehtäisiin kielellinen korjaus.

36 §. *Tilapäinen kulkutie.* Pykälän 1 momentin suomenkielisessä sanamuodossa viittaus kumottuun yksityisistä teistä annettuun lakiin korjattaisiin viittaukseksi yksityistielakiin.

69 §. *Yksityistiejärjestelyt.* Pykälän 1 ja 2 momentissa viittaus kumottuun yksityisistä teistä annettuun lakiin korjattaisiin viittaukseksi yksityistielakiin. Lisäksi molemmissa momenteissa korjattaisiin tietoimitus voimassaolevan yksityistielain mukaisesti yksityistietoimitukseksi. Pykälän 2 momentissa tehtäisiin kielellinen korjaus.

93 §. *Entinen tiealue yksityisenä tienä.* Pykälän 2 momentin suomenkielisessä sanamuodossa viittaus kumottuun yksityisistä teistä annettuun lakiin korjattaisiin viittaukseksi yksityistielakiin. Pykälän 4 momentissa tehtäisiin kielellisiä korjauksia ja täsmennyksiä.

Suunnittelu, vuorovaikutus ja kuuluttaminen

Lakiin tehtäisiin muutokset, joilla yleissuunnitelmia ja tiesuunnitelmia koskevassa hyväksymistä edeltävässä vuorovaikutuksessa ja hyväksytyjen suunnitelmien nähtäväksi asettamisessa, tiedoksi antamisessa sekä muutoinkin kuulutettaessa siirryttäisiin soveltamaan hallintolain uutta julkisia kuulutuksia koskevaa menettelyä, jonka mukaisesti viranomaisen verkkosivuilla yleisessä tietoverkossa julkaiseminen on ensisijainen menettelytapa. Myös valtakunnallisesta liikennejärjestelmäsuunnitelmasta ja sen valmisteluvaiheista tiedotettaisiin yleisessä tietoverkossa, mutta sitä ei sidottaisi hallintolain mukaiseen menettelyyn. Tästä säädetään liikennejärjestelmäsuunnittelua koskevan 1 a luvun 15 d §:ssä.

Lain 27 §:ssä säädetään nykyisin yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman laatimiseen liittyvästä vuorovaikutusmenettelystä. Pykälässä on nykyisin 6 momenttia, mikä tekee siitä pitkän ja vaikeaselkoisen. Pykälään sisältyvät säännökset jaettaisiin selkeyden vuoksi useaan pykälään. Tämän seurauksena nykyiset ennakkoneuvottelua ja suunnitelman hyväksymisestä koskevat 27 a ja 27 b §:n säännökset siirrettäisiin sisällöltään muuttumattomina uusiin 27 b ja 27 c §:ään. Lain 27 §:ssä säädetäisiin jatkossa kansalaisvuorovaikutuksesta; suunnitelmien nähtävillä asettamisesta, siitä tiedottamisesta ja muistutusten tekemisestä. Jatkossa 27 a § sisältäisi säännökset viranomaisten osallistumisesta suunnitteluprosessiin suunnitelman nähtävilläolovaiheessa. Siinä säädetäisiin lausunnotmenettelystä viranomaisille ja kunnan vastineesta suunnitelmaa vastaan tehtyihin muistutuksiin. Nykyisen 30 §:n uudeksi 1 momenttiin siirrettäisiin sisällöllisesti muuttumattomana säännös menettelystä vaikutuksiltaan vähäisissä suunnitelman muutoksissa ja uuteen 32 b §:ään vuorovaikutusta koskeva asetuksenantovaltuus.

15 d §. *Menettely suunnitelmia valmisteltaessa.* Pykälä on säädetty HE 45/2018 vp perusteella. Mainitun hallituksen esityksen mukaisesti tarkoituksena oli liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain kuulutuksia koskevassa sääntelyssä siirtyä noudattamaan hallintolain uutta 62 a §:n yleissäännöstä julkisista kuulutuksista. Koska tätä koskevia hallintolainmuutoksia ei kuitenkaan vielä HE 45/2018 vp käsittelyvaiheessa oltu käsitelty, palattiin kuulutuksia koskevassa 108 §:ssä eduskunnan toteuttamin muutoksin aiempaan menettelyyn eli kuntalain mukaisesti kunnan ilmoituksiin. Tämä ei käytännössä ole tarkoituksenmukainen tiedottamistapa valtakunnallista liikennejärjestelmäsuunnitelmaa koskien, mikä jäi tuolloin huomioimatta. Pykälän 3 momentti esitetään nyt muutettavaksi niin, että palattaisiin alkuperäisen tarkoituksen mukaisesti yleisessä tietoverkossa tiedottamiseen. Alkuperäisestä esityksestä (HE 45/2018 vp) poiketen menettelyä ei kuitenkaan sidottaisi 108 §:n mukaisesti hallintolain julkisia kuulutuksia koskevaan sääntelyyn. Liikenne- ja viestintäministeriö tiedottaisi suunnitelman valmistelusta sen eri vaiheissa sekä hyväksytystä päätöksestä pykälän mukaan lähtökohtaisesti yleisessä tietoverkossa, käytännössä omilla verkkosivuillaan ja tarpeen mukaan muu-allakin. Ministeriö voi käyttää harkintansa mukaan muitakin täydentäviä tiedottamistapoja suunnitelmaluonnoksesta ja hyväksytystä päätöksestä tiedottamiseksi.

Ruotsinkielisessä sanamuodossa 2 momenttiin tehtäisiin kielellisiä korjauksia.

27 §. *Suunnitelmien nähtävälle asettaminen ja muistutusten tekeminen.* Pykälän 2 momentissa säädetään nykyisin velvollisuudesta varata 1 momentissa mainituille tahoille mahdollisuus muistutuksen tekemiseen suunnitelmasta. Mahdollisuus muistutuksen tekemiseen 1 momentissa tarkoitetuille tahoille varataan nykyisin velvoittamalla kunta pitämään suunnitelma yleisesti nähtävänä yhtäjaksoisesti 30 päivän ajan kuntalain (410/2015) mukaisen kunnan ilmoituk-
sia koskevan menettelyn mukaisesti. Kunta vastaa myös muistutusten vastaanottamisesta ja niiden toimittamisesta ELY-keskukselle nähtävänäoloajan päätyttyä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin jatkossa muistutusmahdollisuuden varaamisesta sekä suunnitelman nähtävälle asettamisesta julkisella kuulutuksella. Julkisesta kuulutuksesta säädetään hallintolain 62 a §:ssä. Suunnitelman nähtäväksi asettamisesta kuuluttamalla vastaisi ELY-keskus. Nähtävilläoloaika olisi yhtäjaksoisesti 30 päivää kuten nykyisinkin hallintolain 62 a §:ssä säädetystä poiketen. Nähtävilläoloaika on edelleen tarkoituksenmukaista säilyttää 30 päivänä, koska hyväksytyt tiesuunnitelma oikeuttaa suunnitelmassa osoitettujen alueiden lunastamiseen, ja riittävien osallistumismahdollisuuksien turvaaminen on siksi erityisen tärkeää. Myös hallintolain 62 b § tulee sovellettavaksi julkisista kuulutusta toimitettaessa. Siinä säädetään tietojen julkaisemisesta yleistiedoksiäntoa ja julkista kuulutusta toimitettaessa.

Suunnitelmien nähtävänäpitämisessä siirryttäisiin siis kunnan ilmoituksia koskevan menettelyn hyödyntämisestä hallintolain mukaiseen viranomaisen omilla verkkosivulla tapahtuvaan nähtävänäpitoon. Sähköisen aineiston hallinnoinnin kannalta on tarkoituksenmukaista, että kuuluttamisesta ja nähtävillä pidosta huolehtii suunnitelman laatimisesta vastaava viranomainen. Nähtävillä oleva suunnitelma-aineisto voisi olla faktisesti myös muualla kuin ELY-keskuksen verkkosivuilla edellyttäen, että se linkitettäisiin ELY-keskuksen verkkosivuille ja löytyisi helposti sitä kautta. Lähtökohtaisesti suunnitelman nähtävillä pitäminen järjestettäisiin niin, että asiakirjoihin olisi mahdollisuus tutustua vain sähköisesti. Esimerkiksi suuria kartta-asiakirjoja ei kuitenkaan tietoteknisesti välttämättä pystytä julkaisemaan verkkosivuilla, jolloin nämä voitaisiin pitää nähtävillä muulla tavalla viranomaisen määräämässä paikassa. Muutos ei muutoinkaan estäisi sitä, että tarvittaessa myös paperiaineisto voidaan toimittaa yleisön nähtävälle, jos se katsotaan yleisön tiedonsaannin kannalta tarpeelliseksi.

Riittävän tiedonsaannin ja vaikutusmahdollisuuksien turvaamiseksi tieto kuulutuksesta olisi 3 momentin mukaan lisäksi julkaistava niissä kunnissa, joiden alueelle suunnitelma sijoittuu, noudattaen kuntalaissa säädettyä menettelyä. Tieto kuulutuksen julkaisemisesta tulisi olla nähtävillä kuntien verkkosivuilla lähtökohtaisesti saman ajan kuin kuulutus olisi ELY-keskuksen verkkosivuilla eli vähintään 30 päivän ajan. Tieto kuulutuksesta tulisi julkaista kunnissa viipymättä sen jälkeen, kun kuulutus on julkaistu ELY-keskuksen verkkosivuilla. Tämä edellyttää sitä, että tiedonvaihto ja yhteistyö kuulutusten julkaisemisessa on ennakoivaa ja saumatonta ELY-keskuksen ja kuntien välillä. Ehdotettavan muutoksen myötä suunnitelmasta vastaavalta viranomaiselta poistuisi nimenomainen velvoite lähettää paperiset asiakirjat kuntiin nähtäväksi. Sähköinen aineisto voitaisiin kuitenkin linkittää suoraan kunnan ilmoitukseen. Säännös ei myöskään estäisi kuntia tiedottamasta kuulutuksen julkaisemisesta verkkosivujen lisäksi myös muulla tavalla, jos sen katsottaisiin olevan tarpeellista yleisön osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksien turvaamiseksi. Tavoitteena on, että tieto asiakirjojen nähtävänäolosta saavuttaisi mahdollisimman hyvin ne, joiden elinympäristöön suunnitelman aiheena oleva maantiehankesaaattaa vaikuttaa. Kunnassa julkaistavassa ilmoituksessa olisi kyse täydentävästä tavasta tiedottaa suunnitelman nähtäväksi asettamisesta. Varsinainen nähtävillä oloaika sekä muistutusten toimittamisen määräaika määräytyisivät kuulutuksen perusteella. Näistä määräajoista olisi epäselvyyksien välttämiseksi informoitava myös kunnan ilmoituksessa.

Nykyisin ELY-keskuksen on lisäksi lähetettävä kirjallinen ilmoitus suunnitelman nähtäväksi asettamisesta sellaisille suunnitelman vaikutusalueen kiinteistöjen omistajille ja haltijoille, joiden asuinpaikka on toisessa kunnassa ja on asiakirjoissa mainittu tai muuten tunnettu. Sääntelyn selkeyttämiseksi muutettaisiin vaatimus kirjallisesta ilmoituksesta vaatimukseksi ilmoittaa nähtäville asettamisesta noudattamalla hallintolain tavallista tiedoksiantoa koskevaa hallintolain sääntelyä. Lisäksi vaatimus tiedottamisesta tavallisella tiedoksiannolla muutettaisiin kosemaan vaikutusalueen toisella paikkakunnalla asuvien kiinteistön omistajien ja haltijoiden sijaan kaikkia niitä kiinteistön omistajia ja haltioita, joiden kiinteistöön kohdistuu suunnitelmassa välittömiä vaikutuksia. Ilmoitus tulisi momentin mukaan lähettää niille, joilta lunastetaan omaisuutta, joiden kiinteistölle perustetaan suunnitelmalla tie- tai muu oikeus, kuten laskuohjarasite, joiden alueelle muodostuu maantien suoja- tai näkemäalue ja joiden kiinteistö rajoittuu teialueeseen. Ilmoitus lähetettäisiin niille, joihin tällaiset vaikutukset suunnitelmassa esitettävän vaihtoehdon mukaan kohdistuisivat. Muiden tarkasteltujen vaihtoehtojen mukaisesti tällaisten vaikutusten kohteeksi tuleville kiinteistöille ei siten tarvitsisi lähettää ilmoitusta. Erillisen ilmoituksen lähettäminen välittömiä vaikutuksia suunnitelmasta kokevien kiinteistöjen omistajilla ja haltijoille olisi perusteltua, koska hyväksytyt tiesuunnitelma oikeuttaa lain 26 §:n 1 momentin mukaisesti tiesuunnitelmassa osoitettujen alueiden ja oikeuksien lunastamiseen. Lunastamisessa kajotaan perustuslain turvaaman omaisuudensuojan ytimeen. Tiehankkeilla on usein välittömiä vaikutuksia myös muille kuin lunastuksen kohteeksi tuleville kiinteistöille, minkä vuoksi momentissa huomioitaisiin myös muiden oikeuksien ja suoja- ja näkemäalueiden perustaminen sekä rajoittuminen teialueeseen. Asianosaisten oikeusturvan kannalta on tärkeää varmistaa, että he saavat tiedon suunnitelman nähtävillä olosta ja mahdollisuudesta esittää muistutuksia henkilöille suoraan toimitettavalla tiedoksiantotavalla. Viranomaisen voisi toimittaa tiedoksiannon myös sähköisesti noudattaen, mitä sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003) ja hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetussa laissa (571/2016) säädetään.

Suunnitelman vaikutusalue -käsitteestä luovuttaisiin säännöksessä. Maantiehankkeet ovat pitkiä ja kapeita hankkeita, joissa asianosaisten lukumäärä on lisäksi yleensä suuri. Tällaisella pitkittäishankkeella on varsinaisia kiinteistönomistajia ja -haltijoita lukuisia, usein kymmeniä tai satoja. Lisäksi yleissuunnitelmassa esitetään myös vaihtoehtoisia maantien linjauksia, minkä vuoksi asianosaisten määrä kasvaa entisestään. Tiedottaminen suunnitelman nähtävänäolosta suoraan kaikille vaikutusalueen kiinteistönomistajille ja -haltijoille olisi erittäin hankalasti toteutettavissa. Suunnitelman vaikutusalue voi olla erilainen eri hankkeilla, ja vaikutusalueen täsmällinen määrittely on siksi hankalaa. Tämän vuoksi yleis- ja tiesuunnitelmien tiedottamisessa käytettäisiin pääsääntöisesti yleistä, julkista kuulutusta. Muiden suunnitelman vaikutusalueen kiinteistönomistajien ja haltijoiden kuin niiden, joiden kiinteistöihin kohdistuu välittömiä vaikutuksia, tiedottaminen jäisi siten edelleen yleisen nähtäville asettamisen sekä tätä koskevan täydentävän kunnassa tapahtuvan ilmoittamisen varaan. Sähköistä kuuluttamista (tietoverkkoa) käyttämällä voidaan joka tapauksessa tavoittaa kuntalaisia ja muita asianosaisia tehokkaammin, nopeammin ja laajemmin kuin aiemmin.

Muistutuksen tekemistä sekä ELY-keskuksen vastinetta muistutuksiin koskevat säännökset siirrettäisiin sisällöllisesti muuttumattomina pykälän 4 momenttiin. Pykälän nykyisen 4 momentin säännökset siirrettäisiin 27 a §:ään, sekä 5 momentin säännökset 30 §:n 1 momenttiin ja 6 momentin säännökset uuteen 32 b:ään.

27 a §. *Lausunnot ja kunnan vastine muistutuksiin.* Pykälän 1 momenttiin siirrettäisiin sisällöllisesti muuttumattomana nykyisen 27 §:n 4 momentin säännön lausunnon pyytämisestä viranomaisilta.

Koska kunta ei enää vastaisi suunnitelmaa vastaan tehtävien muistutusten vastaanottamisesta ja toimittamisesta ELY-keskukselle, lisättäisiin tämän pykälän 2 momenttiin säännös, jonka mukaan ELY-keskuksen olisi jatkossa varattava asianomaisille kunnille mahdollisuus lausua muistutuksista erikseen. Asiasta olisi tarkoituksenmukaista säätää samassa pykälässä, jossa säädetään velvollisuudesta lausunnon pyytämiseen kunnilta muutoinkin. Tämä tarkoittaisi käytännössä sitä, että ELY-keskuksen olisi huolehdittava muistutusten toimittamisesta kunnalle lausumismahdollisuuden varaamiseksi. Kunnalla olisi joka tapauksessa oltava tosiasiaa mahdollisuus tutustua muistutuksiin sekä ottaa niihin kantaa, eikä kunnan lausuntoa muistutuksista voisi käytännössä pyytää samassa määräajassa kuin itse muistutuksia. Olisi mahdollista toimia esimerkiksi niin, että kunnan lausunto suunnitelmasta ja muistutuksista pyydetään samanaikaisesti sen jälkeen, kun suunnitelman nähtävillä olo on päättynyt. Samalla on mahdollista pyytää kunnasta selvitys siitä, millä ajalla kunnan ilmoitus on ollut kunnan sähköisellä ilmoitustaululla. Tämä vaihe on tärkeä, sillä kunta vastaa maankäytön suunnittelusta alueellaan. Kunnan antama vastine tulisi antaa ennen ELY-keskuksen 27 §:n 4 momentissa tarkoitettua vastinetta.

Pykälän 3 momenttiin siirrettäisiin nykyisen 27 §:n 4 momentin säännös ELY-keskuksen velvollisuudesta esittää perusteltu kannanottoensa suunnitelmasta annettuihin lausuntoihin sisällöllisesti muuttumattomana.

27 b §. *Ennakkoneuvottelu.* Ennakkoneuvottelua koskevan säännöksen numerointi muutettaisiin. Pykälään siirrettäisiin siten muuttumattomana nykyinen 27 a §. Ruotsinkielisessä sanamuodossa tehtäisiin kielellinen korjaus.

27 c §. *Yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman hyväksymisesitys.* Suunnitelman hyväksymisesitystä koskevan säännöksen numerointi muutettaisiin ja pykälään siirrettäisiin nykyinen 27 b § pääosin muuttumattomana. Nykyisen 27 §:n useampaan pykälään jakamisesta johtuen 2 ja 3 momentin pykäläviittauksia täydennettäisiin viittauksella 27 a §:ään. Ruotsinkielisessä sanamuodossa 2 ja 3 momenttiin tehtäisiin kielelliset korjaukset.

30 §. *Suunnitelmien muuttaminen ja vähäinen poikkeaminen.* Lain nykyisen 27 §:n 5 momentin säännös siirrettäisiin sisällöllisesti muuttumattomana tämän pykälän uudeksi 1 momentiksi. Nykyiset 1 ja 2 momentti siirtyisivät 2 ja 3 momenteiksi muuttumattomina. Menettelyä vähäisissä suunnitelman muutoksissa koskevan 1 momentin tekstissä muutettaisiin nykyiset 27 §:n sisäiset viittaukset toisiin momentteihin viittauksiksi edeltäviin pykäliin muuttamatta viittausten merkitystä. Ruotsinkielisessä sanamuodossa 3 momenttiin tehtäisiin kielellinen korjaus.

31 §. *Suunnitelmien voimassaoloaika.* Pykälän 1 ja 3 momenttia täsmennettäisiin siten, että Liikenne- ja viestintävirasto voisi pidentää yleis- ja tiesuunnitelman määräaika hakemuksesta. Hakemuksen voisi tehdä esimerkiksi ELY-keskus tai Väylävirasto.

32 b §. *Asetuksenantovaltuus.* Lain nykyisen 27 §:n 6 §:n säännös asetuksenantovaltuudesta siirrettäisiin sisällöllisesti muuttumattomana tähän uuteen pykälään. Tekstiin lisättäisiin viittaukset pykäliin, joissa vuorovaikutusmenettelystä säädetään. Asetuksenantovaltuus muutettaisiin lisäksi muotoon ”voidaan antaa”, mikä antaa harkintaa siihen, onko asetuksella tarkempien säännösten antaminen tarpeen. Nykyisin valtioneuvoston asetuksessa maanteistä (924/2005) on vähäisiä vuorovaikutusmenettelyä koskevia täydennyksiä, mutta niiden tarpeellisuus voi tulla jatkossa harkittavaksi.

103 §. *Päätösten tiedoksi antaminen ja tiedoksisaanti.* Pykälässä säädetään yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman hyväksymistä ja voimassaoloajan pidentämistä koskevan päätöksen tiedoksi antamisesta ja saamisesta. Nykyisin ELY-keskuksen on toimitettava päätös ja sen perusteena

olevat asiakirjat asianomaiseen kuntaan, jonka vastuulla on ilmoittaa niiden nähtäväksi asettamisesta kuntalain mukaisen menettelyn mukaisesti. Pykälän *1 momenttia* muutettaisiin niin, että siinä säädettyssä päätösten tiedoksi antamisesta siirryttäisiin kunnan ilmoituksia koskevan menettelyn hyödyntämisestä hallintolain 62 a §:n mukaiseen julkisia kuulutuksia koskevaan menettelyyn, jossa päätösten nähtäville asettamisesta ja asiasta kuuluttamisesta vastaisi ELY-keskus, eikä kunta kuten nykyisin. Myös hallintolain 62 b § tulee sovellettavaksi julkisista kuulutusta toimitettaessa. Siinä säädetään tietojen julkaisemisesta yleistiedoksiantoa ja julkista kuulutusta toimitettaessa. Hallintolain 62 a §:n 2 momentin mukaan, jos asiakirjan tiedoksisaannista alkaa kulua muutoksenhakuaika tai muu vastaanottajan oikeuteen vaikuttava määräaika, kuulutus ja kuulutettava asiakirja on pidettävä yleisesti nähtävillä mainitun määräajan päättymiseen asti. Nähtävänäoloajasta säädetäisiin tässä pykälässä vastaavasti, että päätös ja sen perusteena olevat asiakirjat on pidettävä nähtävillä vähintään muutoksenhauille säädetyn ajan. Valitus on oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain mukaisesti tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Riittävän tiedonsaannin ja vaikutusmahdollisuuksien turvaamiseksi ELY-keskuksen olisi lisäksi toimitettava tieto kuulutuksesta julkaistavaksi kuntalain mukaisena kunnallisena ilmoituksena, jotta tieto asiakirjojen nähtävänäolosta saavuttaisi mahdollisimman hyvin ne, joiden elinympäristöön suunnitelman aiheena oleva maantiehanke saattaa vaikuttaa. Tieto kuulutuksen julkaisemisesta tulisi olla nähtävillä kuntien verkkosivuilla lähtökohtaisesti saman ajan kuin kuulutus olisi ELY-keskuksen verkkosivuilla. Tieto kuulutuksesta tulisi julkaista kunnissa viipymättä sen jälkeen, kun kuulutus on julkaistu ELY-keskuksen verkkosivuilla. Päätöisasiakirjoja ei jatkossa tarvitsisi toimittaa kuntiin nähtäville asetettavaksi. Sähköinen aineisto voitaisiin kuitenkin linkittää suoraan kunnan ilmoitukseen. Kunnassa julkaistavassa ilmoituksessa olisi kyse täydentävästä tavasta tiedottaa päätöksen nähtäväksi asettamisesta. Kuulutuksen nähtävillä oloaika ja muutoksenhauille säädetty määräaika määräytyisivät ELY-keskuksen verkkosivuilla julkaistun kuulutuksen perusteella. Näistä määräajoista olisi epäselvyyksien välttämiseksi informoitava myös kunnan ilmoituksessa.

Tiedoksisaannin katsottaisiin jatkossa tapahtuvan hallintolain julkisia kuulutuksia koskevan sääntelyn mukaisesta seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta, ja asiaa koskeva erityissääntely poistettaisiin pykälän 1 momentista. Nykyisin tiedoksisaannin katsotaan tapahtuvan heti, kun päätös on asetettu yleisesti nähtäville. Lainkohdan perustelujen mukaan (HE 17/2004 vp s. 70) tiedoksisaannin ajankohdan ja valitusajan alkamisen oli tarkoitus olla yhdenmukainen maankäyttö- ja rakennuslain 188 §:n 5 momentissa maantielain säätämisen aikaan säädetyn kaavojen tiedoksisaamista koskevan sääntelyn kanssa. Maankäyttö- ja rakennuslain 188 §:ää, joka koskee muutoksenhakua kaavan ja rakennusjärjestyksen hyväksymispäätöksestä, on muutettu maantielain säätämisen jälkeen useaan otteeseen. Nykyisin kaavan hyväksymistä koskevan päätöksen tiedoksisaanti on säädetty katsottavaksi tapahtuvan samaan aikaan, kun päätös katsotaan kuntalain mukaan tulleen kunnan jäsenen tietoon, mikä tapahtuu kuntalain 140 §:n 3 momentin mukaan seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Kun myös kaavojen hyväksymispäätösten tiedoksisaannissa sovelletaan nykyään hallintolain sääntelyn kanssa yhdenmukaista menettelyä, ei ole enää perusteita säilyttää asianosaisen oikeusturvan kannalta heikentävää erityissäännöstä yleissuunnitelmien ja tiesuunnitelmia koskevien päätösten tiedoksisaannista välittömästi, kun päätös on asetettu nähtäville.

Pykälän *2 momenttiin* tehtäisiin kielellinen korjaus.

104 §. *Päätösten ilmoittaminen muistutuksen tehneille ja viranomaisille.* Pykälässä säädetään yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman hyväksymispäätöksestä ilmoittamisesta suunnitelmasta muistutuksen tehneille ja viranomaisille.

Pykälän 1 momenttia tarkennettaisiin säätämällä siitä, miten suunnitelman johdosta muistutuksen tehneille olisi ilmoitettava suunnitelman hyväksymispäätöksestä. Ilmoitus olisi jatkossa toimitettava tavallisena tiedoksiannona. Viranomaisena voisi toimittaa tiedoksiannon myös sähköisesti noudattaen, mitä sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa ja hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetussa laissa säädetään. Pykälän 1 momenttiin tehtäisiin myös kielellinen korjaus suomenkieliseen tekstiin.

Vuoden 2010 alusta voimaan tulleet liikennehallinnon virastouudistuksen ja aluehallinnon uudistuksen voimaantulon yhteydessä 1 momentin mukainen tehtävä lähettää ilmoitus suunnitelman hyväksymispäätöksestä muistutuksen tehneille jätettiin tienpitoviranomaiselle, joksi tuli alueella toimivaltainen ELY-keskus, kun taas 2 momentin mukainen tehtävä ilmoittaa hyväksymispäätöksestä viranomaisille säädettiin Liikennevirastolle. Nykyisin Liikennevirasto on muutettu pykälässä tienpitäjäksi, jolla tarkoitetaan Väylävirastoa.

Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi niin, että ELY-keskus huolehtisi ilmoituksen lähettämisestä myös viranomaisille. Momentin listauksesta niistä viranomaistahoista, joille ilmoitus toimitettaisiin, poistettaisiin lisäksi tarpeettomana ELY-keskus. Maininta ELY-keskuksesta korvasi luettelossa aiemmin olleen alueellisen ympäristökeskuksen aluehallintouudistuksen yhteydessä, ja sillä voidaan nykyään katsoa tarkoitettavan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualuetta. Liikenne- ja viestintäviraston on kuitenkin jo 103 §:n 1 momentin mukaisesti lähetettävä suunnitelmia koskevat päätökset ELY-keskukselle ja tienpitäjälle. On edelleen tärkeää, että ELY-keskusten ympäristövastuualueet saavat tiedon suunnitelmien hyväksymispäätöksistä, mutta ei ole tarkoituksenmukaista säätää tässä viraston sisäisestä tiedonkulusta vastuualueiden välillä.

Pykälän 2 momenttia täydennettäisiin myös suunnitelmien voimassaoloajan pidentämistä koskevien päätösten osalta. Myös näistä olisi ilmoitettavalla 2 momentin mukaisille viranomaisille. Vastaavaa muutosta ei ole tarpeen tehdä 1 momenttiin, koska suunnitelman voimassaoloajan jatkamista koskevaa esitystä ei aseteta nähtäville, eikä siitä siten voi antaa muistutuksia. Momenttia muutettaisiin lisäksi niin, että vaatimus tarvittaessa liittyy jäljennös suunnitelmasta viranomaisille lähetettävään ilmoitukseen poistettaisiin. Tämän sijaan ilmoituksesta olisi käytävä ilmi, missä suunnitelman on nähtävillä ja mihin asti. Suunnitelmaa koskevat päätökset olisivat lähtökohtaisesti sähköisesti nähtävillä, ja viranomaisilla, joita tämä momentti koskee, on nykyisin valmiudet sähköisten aineistojen tarkasteluun.

108 §. Kuuluttaminen. Pykälää muutettaisiin niin, että siinä tarkoitettuun kuuluttamiseen sovellettaisiin hallintolakiin lisättyä julkisia kuulutuksia koskevan 62 a §:n mukaista menettelyä. Kuulutus ja kuulutettavat asiakirjat julkaistaisiin hallintolain mukaisesti yleisessä tietoverkossa viranomaisen verkkosivuilla. Voimassaolevaa 30 päivän kuulutusaikaa ei ehdoteta muutettavaksi. Pykälästä poistettaisiin hallintolain 62 a §:n kanssa päällekkäinen sääntely koskien kuulutuksen julkaisua vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä sekä tiedoksisaannin ajankohdasta.

Nykyisin tämän lain mukaisen kuulutuksen julkaisemisesta on ilmoitettava ainakin yhdessä toiminnan vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä, jollei asian merkitys ole vähäinen tai ilmoittaminen ole muutoin ilmeisen tarpeeton. Hallintolain 62 a §:n 1 momentin mukaan kuulutus julkaistaan tarpeen vaatiessa myös sanomalehdessä tai muulla viranomaisen päättämällä tavalla, mutta tähän ei ole säännönmukaista velvoitetta. Hallintolain yleisen sääntelyn noudattamiseen siirtyminen merkitsee siten sanomalehdessä ilmoittamisen osalta sitä, että tarve siihen jäisi viranomaisen harkittavaksi jokaisessa tapauksessa erikseen. Perustuslain 20 §:n 2 momentin mukaan julkisen vallan on pyrittävä turvaamaan jokaiselle mahdollisuus vaikuttaa

elinympäristöään koskevaan päätöksentekoon. Tiedottaminen asiasta ainoastaan yleisessä tietoverkossa ei aina ole perustuslain kannalta riittävää niiden henkilöiden tiedonsaannin ja vaikutusmahdollisuuksien turvaamiseksi, joilla ei ole käytössään omaa tietokonetta ja internetyhteyttä. Hallintolain uuden 62 a §:n perustelujen mukaan tarve julkaista ilmoitus sanomalehdessä tai muulla viranomaisen päättämällä tavalla voisi johtua muun muassa viranomaisen harkitsemasta laajemmasta tiedonsaantitarpeesta. Perustelujen mukaan kuuluttamistapaa valitessa viranomaisen on huomioitava tiedonsaantitarve ja asiakaslähtöisyys. Kuuluttamisen laajuus jäisi viranomaisen harkintaan.

Tässä laissa säädetään kuuluttamisesta edellä kuvatulla tavalla etenkin maantien suunnittelun eri vaiheissa; yleis- ja tiesuunnitelmien laatimisen alkaessa (16 § 2 momentti), ennen suunnitelman hyväksymistä (27 § 2 momentti) ja kun suunnitelma on hyväksytty tai sen voimassaoloa pidennetty (103 § 1 momentti).

Muutoksenhaku

105 §. Muutoksenhaku. Pykälään tehtäisiin uuden oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (HOL; 808/2019) säätämiseen ja hallintolainkäyttölain kumoamiseen liittyvät muutokset. Pykälän 2 momentissa säännökset valitusoikeudesta ja viittaukset hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin informatiiviseksi viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Pykälän 3 momentti kumottaisiin tarpeettomana.

Pykälän 4 momentissa säädetään toimivaltaisesta hallinto-oikeudesta eräissä tämän lain mukaisissa asioissa. Tienpitoon liittyvien lupa-asioiden käsittely keskitetty pääosin Pirkanmaan ELY-keskukseen (valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista 1373/2018). Kuitenkaan kaikkia momentissa lueteltujen lainkohtien mukaisia päätöksiä ei tehdä Pirkanmaan ELY-keskuksessa, vaan esimerkiksi liittyviä koskevat lupatehtävät ja suoja- ja näkemäalueita koskevat poikkeamispäätökset (37, 47 §) ratkaistaan Pirkanmaan ELY-keskuksessa vain yhdysteiden ja vähäliikenteisten seututeiden osalta, ja muutoin ne ratkaistaan alueella toimivaltaisen ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueella. Toimivaltaisesta hallinto-oikeudesta säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 10 §:ssä. Jos asiassa noudatettaisiin yleislain säännöksiä, voisi toimivaltainen hallinto-oikeus eräissä tilanteissa olla eri riippuen siitä, onko päätös tehty Pirkanmaan ELY-keskuksessa, jolloin sovellettaisiin lupa-asioita koskien HOL 10 §:n 3 momentin säännöksiä, vai alueellisessa ELY-keskuksessa, jolloin sovellettaisiin HOL 10 §:n 1 momentin säännöksiä. Tätä ei voi pitää tarkoituksenmukaisena. Ei ole myöskään välttämättä täysin selvää soveltuisiko HOL 10 §:n 3 momentin mukainen valintaperuste päätöksen kohteena olevan kiinteistön tai alueen sijoittumisesta kaikkiin tämän lain 105 §:n 4 momentissa tarkoitettuihin asioihin. Poikkeaminen yleislaista on siten tarpeen, eikä momenttia esitetä muutettavaksi. Ruotsinkielisessä sanamuodossa momenttiin tehtäisiin kielellinen korjaus.

Pykälän 5 ja 6 momentissa säädetään kunnan, ELY-keskuksen, maakunnan liiton sekä rekisteröidyn paikallisen tai alueellisen yhteisön ja säätiön valitusoikeudesta. Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 7 § sisältää valitusoikeuden perussäännökset. Sen mukaan hallintopäätökseen saa hakea muutosta valittamalla se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa ja se, jonka valitusoikeudesta laissa erikseen säädetään. Viranomaisen saa hakea muutosta valittamalla myös, jos valittaminen on tarpeen viranomaisen valvottavana olevan yleisen edun vuoksi. Lisäksi oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Jos hallintopäätöstä on oikaisuvaatimusmenettelyssä muutettu tai se on kumottu, oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa kuitenkin hakea muutosta valittamalla myös se, jolla on va-

litusoikeus asiassa. Tämän lain erityissääntely mainittujen tahojen valitusoikeudesta on selkeyttävää ja täydentää yleislain säännöksiä. Momentteihin ei esitetä muutoksia. Myöskään 7 ja 8 momentteihin ei esitetä muutoksia. Pykälän 7 momentissa säädetään yhteiskunnallisesti merkittäväksi katsottavan yleis- ja tiesuunnitelman kiireellisenä käsittelystä, mitä on edelleen pidettävä tarpeellisenä erityissääntelynä. Ruotsinkielisessä sanamuodossa 5 ja 6 momenttiin tehtäisiin kielelliset korjaukset.

Muut muutokset

14 §. *Yksityisen tien muuttaminen maantiekseksi ja asemakaava-alueiden maantiet.* Pykälän 1 momentissa viittaus lain 13 §:n 1 momenttiin korjattaisiin viittaukseksi 13 §:n 3 momenttiin, koska 13 § on muuttunut lailla 980/2018. Pykälän 1 ja 2 momentin ruotsinkielisessä sanamuodossa tehtäisiin kielelliset korjaukset.

42 §. *Tiealueeseen kohdistuva työ sekä rakenteiden, rakennelmien ja laitteiden sijoittaminen tiealueelle.* Liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain 42 §:n mukainen tiealueelle sijoittamista koskeva luvantarve perustuu siihen, että laitteiden, rakennelmien ja rakennusten tiealueelle sijoittamisessa tulee lupaharkinnan yhteydessä arvioida sijoittamisen vaikutukset liikenneturvallisuudelle sekä sijoittamisesta tienpidolle mahdollisesti aiheutuvat haitat.

Pykälän 5 momentti säätelee poikkeuksia lupamenettelyyn. Uudeksi 4 kohdaksi esitetään lisättäväksi poikkeus, jonka mukaan lupaa ei vaadita liikenteen ohjauslaitteiden sijoittamiseksi maantien tiealueelle, kun kyse on Väyläviraston vastuulle kuuluvan liikenteen ohjauksen ja hallinnan järjestämisestä. Tällä muutoksella mahdollistetaan Väyläviraston vastuulla olevan liikenteen ohjauksen järjestäminen palvelusopimuksella, joka tehdään liikenteenohjausyhtiön Traffic Management Finland Oy:n tai muun liikenteenohjauspalveluita tarjoavan toimittajan kanssa. Liikenteenohjaus maanteilla tapahtuu pääasiassa fyysisin merkein, ilmoitustauluin tai muiden fyysisten elementtien kuten esimerkiksi puomien avulla. Liikenteen ohjauslaitteen asentamiseen voi kuulua myös laitteen vaatima kaapelointi maan pinnan alle tai päälle. Liikenteen ohjaus on tosiasiallisena toimintana pääasiassa liikenteen hallintaa esimerkiksi opasteilla ja muilla merkeillä, minkä vuoksi kohdassa puhuttaisiin liikenteen ohjauksen ja hallinnan järjestämisestä.

Jos liikenteenohjauspalveluiden tarjoajalla on tarve sijoittaa tiealueelle muuta kuin palvelusopimuksessa määriteltyä liikenteenohjauslaitteistoa ja rakennelmia, tulisi tällaisten laitteiden ja rakennelmien sijoittamiseen hakea lupa liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain 42 §:n 1 momentin mukaisesti.

Pykälän 5 momentin johdantokappaleessa tehtäisiin suomenkielistä esitystä koskeva kielellinen korjaus. Ruotsinkielisessä sanamuodossa 2, 4 ja 6 momenttiin tehtäisiin kielellisiä korjauksia.

100 §. *Varautuminen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin.* Pykälässä säädetään tienpitäjää ja ELY-keskuksia koskevasta varautumisvelvollisuudesta. Pykälän kirjoitustapaa ja sisältöä ehdotetaan yhtenäistettäväksi muiden liikennejärjestelmän toimijoiden varautumisvelvoitteita koskevien säännösten kanssa. Näitä on liikenteen palveluista annetussa laissa (18, 58, 66, 129 ja 139 §:t), raideliikennelaissa (171 §) ja ilmailulaissa (160 §). Kaikkiin näihin varautumisvelvoitteisiin sisältyy kirjaus vaatimuksesta, että toimijan huolehdittava toiminnan jatkumisesta mahdollisimman häiriöttömästi myös poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa. Ehdotetaan vastaavan velvollisuuden lisäämistä myös tienpitoa koskevaan varautumiseen pykälän 1 momenttiin. Velvollisuus ei varsinaisesti lisää tienpitäjän ja ELY-keskuksen velvollisuuksia, vaan on oletettavissa, että toiminnan mahdollisimman häiriötön jatkuminen poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa on osa muuta varautumista sekä toimijalle jo säädettyä velvoi-

tetta valmistella etukäteen toimintaansa poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa. Lisäksi valmiussuunnittelua koskeva velvoite täsmennettäisiin muuta liikennejärjestelmän toimijoiden varautumista koskevaa sääntelyä vastaavasti velvollisuudeksi osallistua toimintansa edellyttämällä tavalla valmiussuunnitteluun. Valmiussuunnittelulla tarkoitetaan normaalioloissa tapahtuvaa varautumisen suunnittelua. Muutoksella ei ole tarkoitus muuttaa nykytilaa muutoin kuin selventämällä ja täsmentämällä sääntelyä sekä yhdenmukaistamalla kirjausta muun liikennealan varautumissääntelyn kanssa.

Valmiussuunnittelua koskevan vaatimuksen täsmentämiseksi lisättäisiin 2 momenttiin muuta edellä mainittua varautumissääntelyä vastaavasti nimenomainen vaatimus valmiussuunnitelman laatimisesta. Viittaus valmiussuunnitelmaan erillisessä momentissa ei edusta uutta velvoitetta, sillä valmiussuunnitelma on asiakirja, jonka on vakiintuneesti katsottu kuuluvan osaksi valmiussuunnittelua. Suunnitelman laatimisvelvoite kohdistettaisiin tienpitäjälle eli Väylävirastolle, joka vastaa maanteiden pidon kokonaisuudesta. Tienpitäjän olisi kuitenkin toimittava asiassa yhteistyössä ELY-keskusten kanssa, mutta vastuu asiakirjan laatimisesta olisi tienpitäjällä. Nykyisin 1 momentissa säädetyt varautumisessa huomioitavaksi säädetyt asiat siirrettäisiin 2 momenttiin valmiussuunnitelmassa huomioon otettavina asioina. Muita olosuhteita koskeva kirjaus täsmennettäisiin muiksi tienpitoon poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa vaikuttaviksi olosuhteiksi. Valmiussuunnitelma voisi sisältää esimerkiksi seuraavia asiakokonaisuuksia: toiminnan kuvaus normaalioloissa; poikkeusolojen vaikutukset toimintaan; varautumisen ja valmiussuunnittelun vastuut ja organisointi; toimintavarmuusuhkat ja -riskit; ja toimenpiteet riskien hallitsemiseksi. Valmiussuunnittelussa olisi myös huomioitava tienpidon päivittäisen kunnossapidon ja muiden töiden järjestäminen kilpailutettuina urakoina. Valmiussuunnitelmaa olisi myös ylläpidettävä niin, että se olisi ajantasainen ja vastaisi siten tavoitteisiin toiminnan häiriöttömän jatkumisen turvaamisesta.

Pykälän 2 momenttiin sisältyvä määräyksenantovaltuus Liikenne- ja viestintävirastolle antaa tarkempia määräyksiä tienpitäjältä ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilta edellytettävästä valmiussuunnittelusta tarkennettaisiin muuta liikenteen varautumissääntelyä vastaten valtuudeksi antaa teknisiä määräyksiä, jotka koskevat valmiussuunnitelman tarkempaa sisältöä ja laadintaa. Säännös siirrettäisiin uuteen 3 momenttiin. Lisäksi momentissa säädettäisiin muuta liikenteen varautumissääntelyä vastaavasti mahdollisuudesta antaa valtioneuvoston asetuksella tarkempia säännöksiä 1 momentissa tarkoitettusta normaaliolojen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varautumisesta. Pykälän 1 momentissa on perussäännökset varautumisvelvoitteesta ja 2 momentissa valmiussuunnitelman laatimisvelvoitteesta.

Ratalaki

Yleiset säännökset

4 a §. *Rautatieinfrastruktuurin kehittämissuunnitelma.* Pykälän 2 momentissa viittaus kumotuun rautatielakiin korjattaisiin viittaukseksi raideliikennelakiin.

Vuorovaikutus ja kuuluttaminen

Lakiin tehtäisiin muutokset, joilla yleissuunnitelmia ja ratasuunnitelmia koskevassa hyväksymistä edeltävässä vuorovaikutuksessa ja hyväksytyjen suunnitelmien nähtäväksi asettamisessa, tiedoksi antamisessa sekä muutoinkin kuulutettaessa siirryttäisiin soveltamaan hallintolain uutta julkisia kuulutuksia koskevaa menettelyä, jonka mukaisesti viranomaisen verkkosivuilla yleisessä tietoverkossa julkaiseminen on ensisijainen menettelytapa.

Lain 22 §:ssä säädetään nykyisin yleissuunnitelman ja ratasuunnitelman laatimiseen liittyvästä vuorovaikutusmenettelystä. Pykälässä on nykyisin 6 momenttia, mikä tekee siitä pitkän ja vaikeaselkoisen. Pykälään sisältyvät säännökset jaettaisiin selkeyden vuoksi useaan pykälään. Tämän seurauksena nykyiset ennakkoneuvottelua ja suunnitelman hyväksymisesitystä koskevat 22 a ja 22 b §:n säännökset siirrettäisiin sisällöltään muuttumattomina uusiin 22 b ja 22 c §:ään. Lain 22 §:ssä säädettäisiin jatkossa kansalaisvuorovaikutuksesta; suunnitelmien nähtäville asettamisesta, siitä tiedottamisesta ja muistutusten tekemisestä. Jatkossa 22 a § sisältäisi säännökset viranomaisten osallistumisesta suunnitteluprosessiin suunnitelman nähtävilläolovaiheessa. Siinä säädettäisiin lausunnotmenettelystä viranomaisille ja kunnan vastineesta suunnitelmaa vastaan tehtyihin muistutuksiin. Nykyisen 25 §:n 1 momenttiin siirrettäisiin sisällöllisesti muuttumattomina säännökset menettelystä vaikutuksiltaan vähäisissä suunnitelman muutoksissa ja uuteen 25 c §:ään vuorovaikutusta koskeva asetuksenantovaltuus

22 §. Suunnitelmien nähtäville asettaminen ja muistutusten tekeminen. Pykälän 2 momentissa säädetään nykyisin velvollisuudesta varata 1 momentissa mainituille tahoilla mahdollisuus muistutuksen tekemiseen suunnitelmasta. Mahdollisuus muistutuksen tekemiseen 1 momentissa tarkoitetuille tahoille varataan nykyisin velvoittamalla kunta pitämään suunnitelma yleisesti nähtävänä yhtäjaksoisesti 30 päivän ajan kuntalain mukaisen kunnan ilmoituksia koskevan menettelyn mukaisesti. Kunta vastaa myös muistutusten vastaanottamisesta ja niiden toimittamisesta rataverkon haltijalle nähtävänäoloajan päätyttyä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin jatkossa muistutusmahdollisuuden varaamisesta sekä suunnitelman nähtäville asettamisesta julkisella kuulutuksella. Julkisesta kuulutuksesta säädetään hallintolain 62 a §:ssä. Nähtävilläoloaika olisi yhtäjaksoisesti 30 päivää kuten nykyisinkin hallintolain 62 a §:ssä säädetystä poiketen. Nähtävilläoloaika on edelleen tarkoituksenmukaista säilyttää 30 päivänä, koska hyväksytyt ratasuunnitelma oikeuttaa suunnitelmassa osoitettujen alueiden lunastamiseen, ja riittävien osallistumismahdollisuuksien turvaaminen on siksi erityisen tärkeää. Myös hallintolain 62 b § tulee sovellettavaksi julkisista kuulutusta toimitettaessa. Siinä säädetään tietojen julkaisemisesta yleistiedoksiantoa ja julkista kuulutusta toimitettaessa.

Suunnitelmien nähtävänäpitämisessä siirryttäisiin siis kunnan ilmoituksia koskevan menettelyn hyödyntämisestä hallintolain mukaiseen viranomaisen omilla verkkosivulla tapahtuvaan nähtävänäpitoon. Nähtävillä oleva suunnitelma-aineisto voisi olla faktisesti myös muualla kuin viranomaisen verkkosivuilla edellyttäen, että se linkitettäisiin kyseisille verkkosivuille ja löytyisi helposti sitä kautta. Suunnitelman nähtäville asettamisesta ja asiasta kuuluttamisesta vastaisi kunnan sijaan Väylävirasto tai Liikenne- ja viestintävirasto, kun kyse on yksityisraidetta koskevasta suunnitelmasta. Lähtökohtaisesti suunnitelman nähtävillä pitäminen järjestettäisiin niin, että asiakirjoihin olisi mahdollisuus tutustua vain sähköisesti. Esimerkiksi suuria kartta-asiakirjoja ei kuitenkaan tietoteknisesti välttämättä pystytä julkaisemaan verkkosivuilla, jolloin nämä voitaisiin pitää nähtävillä muulla tavalla viranomaisen määräämässä paikassa. Muutos ei muutoinkaan estäisi sitä, että tarvittaessa myös paperiaineisto voidaan toimittaa yleisön nähtäville, jos se katsotaan yleisön tiedonsaannin kannalta tarpeelliseksi.

Riittävän tiedonsaannin ja vaikutusmahdollisuuksien turvaamiseksi tieto kuulutuksesta olisi 3 momentin mukaan lisäksi julkaistava niissä kunnissa, joiden alueelle suunnitelma sijoittuu, noudattaen kuntalaisia säädettyä menettelyä. Tieto kuulutuksen julkaisemisesta tulisi olla nähtävillä kuntien verkkosivuilla lähtökohtaisesti saman ajan kuin kuulutus olisi yleisessä tietoverkossa eli vähintään 30 päivän ajan. Tieto kuulutuksesta tulisi julkaista kunnissa viipymättä sen jälkeen, kun kuulutus on julkaistu. Tämä edellyttää sitä, että tiedonvaihto ja yhteistyö kuulutusten julkaisemisessa on ennakoivaa ja saumatonta suunnitelman kuuluttamisesta vastaavan viranomaisen ja kuntien välillä. Ehdotettavan muutoksen myötä suunnitelmasta vastaavalta viran-

omaiselta poistuisi nimenomainen velvoite lähettää paperiset asiakirjat kuntiin nähtäväksi. Sähköinen aineisto voitaisiin kuitenkin linkittää suoraan kunnan ilmoitukseen. Säännös ei myöskään estäisi kuntia tiedottamasta kuulutuksen julkaisemisesta verkkosivujen lisäksi myös muulla tavalla, jos sen katsottaisiin olevan tarpeellista yleisön osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksien turvaamiseksi. Tavoitteena on, että tieto asiakirjojen nähtävänäolosta saavuttaisi mahdollisimman hyvin ne, joiden elinympäristöön suunnitelman aiheena oleva ratahanke saattaa vaikuttaa. Kunnassa julkaistavassa ilmoituksessa olisi kyse täydentävästä tavasta tiedottaa suunnitelman nähtäväksi asettamisesta. Varsinainen nähtävillä oloaika sekä muistutusten toimituksen määräaika määräytyisivät kuulutuksen perusteella. Näistä määräajoista olisi epäselvyyksien välttämiseksi informoitava myös kunnan ilmoituksessa.

Pykälän 2 momentissa säädetään nykyisin lisäksi, että ilmoitus on myös aina julkaistava vähintään yhdessä vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä ja että rataverkon haltijan on lähetettävä kirjallinen ilmoitus suunnitelman nähtäväksi asettamisesta sellaisille suunnitelman vaikutusalueen kiinteistöjen omistajille ja haltijoille, joiden asuinpaikka on toisessa kunnassa ja on asiakirjoissa mainittu tai muuten tunnettu. Sääntelyn sujuvoittamiseksi ja yhtenäistämiseksi maanteitä koskevan menettelyn kanssa poistettaisiin vaatimus aina julkaista ilmoitus sanomalehdessä. Asia jäisi viranomaisen harkintaan hallintolain 62 a §:ssä säädetyllä tavalla. Lisäksi vaatimus kirjallisesta ilmoituksesta muutettaisiin vaatimukseksi ilmoittaa nähtävillä asettamisesta noudattamalla tavallista tiedoksiantoa koskevaa hallintolain sääntelyä. Ilmoittamisesta vastaisi nähtävillä asettamisesta vastaava viranomainen. Lisäksi vaatimus tiedottamisesta tavallisella muutettaisiin koskemaan vaikutusalueen toisella paikkakunnalla asuvien kiinteistön omistajien ja haltijoiden sijaan kaikkia niitä kiinteistön omistajia ja haltioita, joiden kiinteistöön kohdistuu suunnitelmassa välittömiä vaikutuksia. Ilmoitus tulisi momentin mukaan lähettää niille, joilta lunastetaan omaisuutta, joiden kiinteistölle perustetaan suunnitelmalla muu oikeus, kuten laskuohjearasite, joiden alueelle muodostuu rautatien suoja- tai näkemäalue sekä rautatiealueeseen rajoittuviin kiinteistöihin. Ilmoitus lähetettäisiin niille, joihin tällaiset vaikutukset suunnitelmassa esittävän vaihtoehdon mukaan kohdistuisivat. Muiden tarkasteltujen vaihtoehtojen mukaisesti tällaisten vaikutusten kohteeksi tuleville kiinteistöille ei siten tarvitsisi lähettää ilmoitusta. Erillisen ilmoituksen lähettäminen välittömiä vaikutuksia suunnitelmasta kokevien kiinteistöjen omistajilla ja haltijoille olisi perusteltua, koska hyväksytty ratasuunnitelma oikeuttaa lain 21 §:n 1 momentin mukaisesti ratasuunnitelmassa osoitettujen alueiden ja oikeuksien lunastamiseen. Lunastamisessa kajotaan perustuslain turvaaman omaisuudensuojan ytimeen. Ratahankkeilla on usein välittömiä vaikutuksia myös muille kuin lunastuksen kohteeksi tuleville kiinteistöille, minkä vuoksi momentissa huomioitaisiin myös muiden oikeuksien ja suoja- ja näkemäalueiden perustaminen sekä rajoittuminen rautatiealueeseen. Asianosaisten oikeusturvan kannalta on tärkeää varmistaa, että he saavat tiedon suunnitelman nähtävillä olosta ja mahdollisuudesta esittää muistutuksia henkilöille suoraan toimitettavalla tiedoksiannotavalla. Viranomainen voisi toimittaa tiedoksiannon myös sähköisesti noudattaen, mitä sähköisestä asiointista viranomais toiminnassa annetussa laissa (13/2003) ja hallinnon yhteisistä sähköisen asiointin tukipalveluista annetussa laissa (571/2016) säädetään.

Suunnitelman vaikutusalue -käsitteestä luovuttaisiin säännöksessä. Ratahankkeet ovat pitkiä ja kapeita hankkeita, joissa asianosaisten lukumäärä on lisäksi yleensä suuri. Tällaisella pitkitäishankkeella on varsinaisia kiinteistönomistajia ja -haltijoita lukuisia, usein kymmeniä tai satoja. Lisäksi yleissuunnitelmassa esitetään myös vaihtoehtoisia rautatien linjauksia, minkä vuoksi asianosaisten määrä kasvaa entisestään. Tiedottaminen suunnitelman nähtävänäolosta suoraan kaikille vaikutusalueen kiinteistönomistajille ja -haltijoille olisi erittäin hankalasti toteutettavissa. Suunnitelman vaikutusalue voi olla erilainen eri hankkeilla, ja vaikutusalueen täsmällinen määrittely on siksi hankalaa. Tämän vuoksi yleis- ja ratasuunnitelmien tiedottamisessa käytettäisiin pääsääntöisesti yleistä, julkista kuulutusta. Muiden suunnitelman vaikutusalueen

kiinteistönomistajien ja haltijoiden kuin niiden, joiden kiinteistöihin kohdistuu välittömiä vaikutuksia, tiedottaminen jäisi siten edelleen yleisen nähtävälle asettamisen sekä tätä koskevan täydentävän kunnassa tapahtuvan ilmoittamisen varaan. Sähköistä kuuluttamista (tietoverkkoa) käyttämällä voidaan joka tapauksessa tavoittaa kuntalaisia ja muita asianosaisia tehokkaammin, nopeammin ja laajemmin kuin aiemmin.

Muistutuksen tekemistä sekä rataverkon haltijan vastinetta muistutuksiin koskevat säännökset siirrettäisiin sisällöllisesti muuttumattomina pykälän 4 momenttiin. Muistutukset olisi jatkossa toimitettava nähtäväksi asettamisesta vastaavalla viranomaiselle.

Pykälän nykyisen 4 momentin säännökset siirrettäisiin 22 a §:ään, sekä 5 momentin säännökset 25 §:n 1 momenttiin ja 6 momentin säännökset uuteen 28 a §:ään.

22 a §. *Lausunnot ja kunnan vastine muistutuksiin.* Pykälän 1 momenttiin siirrettäisiin muuttumattomana nykyisen 22 §:n 4 momentin säännös lausunnon pyytämisestä viranomaisilta. Ruotsinkielisessä sanamuodossa tehtäisiin kielellinen korjaus.

Koska kunta ei enää vastaisi suunnitelmaa vastaan tehtävien muistutusten vastaanottamisesta ja toimittamisesta rataverkon haltijalle, lisättäisiin tämän pykälän 2 momenttiin säännös, jonka mukaan rataverkon haltijan olisi jatkossa varattava asianomaisille kunnille mahdollisuus lausua muistutuksista erikseen. Asiasta olisi tarkoituksenmukaista säätää samassa pykälässä, jossa säädetään velvollisuudesta lausunnon pyytämiseen kunnilta muutoinkin. Tämä tarkoittaisi käytännössä sitä, että suunnitelman kuuluttamisesta vastaavan viranomaisen olisi huolehdittava muistutusten toimittamisesta kunnalle lausumismahdollisuuden varaamiseksi. Kunnalla olisi joka tapauksessa oltava tosiasiaa mahdollisuus tutustua muistutuksiin sekä ottaa niihin kantaa, eikä kunnan lausuntoa muistutuksista voisi käytännössä pyytää samassa määräajassa kuin itse muistutuksia. Olisi mahdollista toimia esimerkiksi niin, että kunnan lausunto suunnitelmasta ja muistutuksista pyydetään samanaikaisesti sen jälkeen, kun suunnitelman nähtävillä olo on päättynyt. Samalla on mahdollista pyytää kunnasta selvitys siitä, millä ajalla kunnan ilmoitus on ollut kunnan sähköisellä ilmoitustaululla. Tämä vaihe on tärkeä, sillä kunta vastaa maankäytön suunnittelusta alueellaan. Kunnan antama vastine tulisi antaa ennen rataverkon haltijan 22 §:n 4 momentissa tarkoitettua vastinetta.

Pykälän 3 momenttiin siirrettäisiin nykyisen 22 §:n 4 momentin säännös rataverkon haltijan velvollisuudesta esittää perusteltu kannanottonsa suunnitelmasta annettuihin lausuntoihin.

22 b §. *Ennakkoneuvottelu.* Ennakkoneuvottelua koskevan säännöksen numerointi muutettaisiin. Pykälään siirrettäisiin siten pääosin muuttumattomana nykyinen 22 a §. Koska liikenne- ja viestintäministeriö hyväksyy rautatien lakkauttamista koskevat ratasuunnitelmat, lisättäisiin pykälään maininta, että kun kyse on rautatien lakkauttamista koskevasta ratasuunnitelmasta, liikenne- ja viestintäministeriöön sovelletaan, mitä tässä pykälässä säädetään Liikenne- ja viestintävirastosta. Ruotsinkielisessä sanamuodossa tehtäisiin kielellinen korjaus.

22 c §. *Yleissuunnitelman ja ratasuunnitelman hyväksymisesitys.* Suunnitelman hyväksymisesitystä koskevan säännöksen numerointi muutettaisiin ja pykälään siirrettäisiin nykyinen 22 b § pääosin muuttumattomana. Nykyisen 22 §:n useampaan pykälään jakamisesta johtuen 2 ja 3 momentin pykäläviittauksia täydennettäisiin viittauksella 22 a §:ään. Ruotsinkielisessä sanamuodossa 1-3 momenttiin tehtäisiin kielellisiä korjauksia.

25 §. *Suunnitelmien muuttaminen ja vähäinen poikkeaminen.* Ruotsinkielisessä sanamuodossa pykälän otsikkoon tehtäisiin kielellinen korjaus. Lain nykyisen 22 §:n 5 momentin säännös siirrettäisiin sisällöllisesti muuttumattomina tämän pykälän uudeksi 1 momentiksi. Nykyiset 1 ja 2

momentti siirtyisivät 2 ja 3 momenteiksi muuttumattomina. Menettelyä vähäisissä suunnitelman muutoksissa koskevan 1 momentin tekstissä muutettaisiin nykyiset 22 §:n sisäiset viittaukset toisiin momentteihin viittauksiksi edeltäviin pykäliin muuttamatta viittausten merkitystä. Ruotsinkielisessä sanamuodossa 3 momenttiin tehtäisiin kielellinen korjaus.

25 a §. *Tasoristeyksiä koskevat ratasuunnitelmat.* Pykälässä muutettaisiin sana luvussa sanaksi laissa. Suunnitelman hyväksymisestä säädetään myöhemmin laissa, ei tässä luvussa. Muutos olisi tarpeen, jotta Väylävirastoa ratasuunnitelman laatijana koskeva sääntely tulisi täysimääräisesti koskemaan ELY-keskusta sen laatiessa tasoristeyksiä koskevan ratasuunnitelman. Muutoksen myötä kirjauksen vaikutus ulottuisi myös 90 §:ssä säädettyyn suunnitelmaa koskevan päätöksen tiedoksi antamiseen. Ruotsinkielisessä sanamuodossa tehtäisiin kielellinen korjaus.

25 c §. *Asetuksenantovaltuus.* Lain nykyisen 22 §:n 6 §:n säännös asetuksenantovaltuudesta siirrettäisiin sisällöllisesti muuttumattomana tähän uuteen pykälään. Tekstiin lisättäisiin viittaukset pykäliin, joissa vuorovaikutusmenettelystä säädetään. Asetuksenantovaltuus muutettaisiin lisäksi muotoon ”voidaan antaa”, mikä antaa harkintaa siihen, onko asetuksella tarkempien säännösten antaminen tarpeen. Nykyisin valtioneuvoston asetuksessa radoista (962/2007) on vähäisiä vuorovaikutusmenettelyä koskevia täydennyksiä, mutta niiden tarpeellisuus voi tulla jatkossa harkittavaksi.

90 §. *Päätösten tiedoksi antaminen ja tiedoksisaanti.* Pykälässä säädetään yleissuunnitelman ja ratasuunnitelman hyväksymistä ja voimassaoloajan pidentämistä koskevan päätöksen tiedoksi antamisesta ja saamisesta. Nykyisin rataverkon haltijan on toimitettava päätös ja sen perusteena olevat asiakirjat asianomaiseen kuntaan, jonka vastuulla on ilmoittaa niiden nähtäväksi asettamisesta kuntalain mukaisen menettelyn mukaisesti. Pykälää muutettaisiin niin, että siinä säädettyssä päätösten tiedoksi antamisessa siirryttäisiin kunnan ilmoituksia koskevan menettelyn hyödyntämisestä hallintolain 62 a §:n mukaiseen julkisia kuulutuksia koskevaan menettelyyn, jossa päätösten nähtävälle asettamisesta ja asiasta kuuluttamisesta vastaisi kunnan Väylävirasto valtion rataverkon osalta ja Liikenne- ja viestintävirasto yksityisraiteiden osalta. Päätöksen kuuluttamisesta vastaisi siten sama taho, joka vastaa 22 §:n mukaisesta suunnitelman valmisteluvaiheen nähtävälle asettamisesta. Vaikka liikenne- ja viestintäministeriö hyväksyy rautatien lakkauttamista koskevat ratasuunnitelmat muulloin kuin rautatien siirtyessä uuteen paikkaan rakentamisen yhteydessä, vastaisi hyväksymispäätöksen tiedoksi antamisesta kuuluttamalla Väylävirasto tai Liikenne- ja viestintävirasto tässä säädettyjen työnojen mukaisesti. Myös hallintolain 62 b § tulee sovellettavaksi julkisista kuulutusta toimitettaessa. Siinä säädetään tietojen julkaisemisesta yleistiedoksiantoa ja julkista kuulutusta toimitettaessa. Hallintolain 62 a §:n 2 momentin mukaan, jos asiakirjan tiedoksisaannista alkaa kulu muutoksenhaku-aika tai muu vastaanottajan oikeuteen vaikuttava määräaika, kuulutus ja kuulutettava asiakirja on pidettävä yleisesti nähtävillä mainitun määräajan päättymiseen asti. Nähtävänäoloajasta säädetäisiin tässä pykälässä vastaavasti, että päätös ja sen perusteena olevat asiakirjat on pidettävä nähtävillä vähintään muutoksenhauille säädetyn ajan. Valitus on oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettun lain mukaisesti tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Riittävän tiedonsaannin ja vaikutusmahdollisuuksien turvaamiseksi nähtävälle asettamisesta ja kuuluttamisesta vastaavan viranomaisen olisi lisäksi toimitettava tieto kuulutuksesta julkaistavaksi kuntalain mukaisena kunnallisena ilmoituksena, jotta tieto asiakirjojen nähtävänäolosta saavuttaisi mahdollisimman hyvin ne, joiden elinympäristöön suunnitelman aiheena oleva rathanke saattaa vaikuttaa. Tieto kuulutuksen julkaisemisesta tulisi olla nähtävillä kuntien verkkosivuilla lähtökohtaisesti saman ajan kuin kuulutus olisi yleisessä tietoverkossa. Tieto kuulutuksesta tulisi julkaista kunnissa viipymättä sen jälkeen, kun kuulutus on julkaistu. Päätösasiakirjoja ei jatkossa tarvitsisi toimittaa kuntiin nähtävälle asetettavaksi. Sähköinen aineisto voitaisiin kuitenkin linkittää suoraan kunnan ilmoitukseen. Kunnassa julkaistavassa ilmoituksessa olisi

kyse täydentävästä tavasta tiedottaa päätöksen nähtäväksi asettamisesta. Varsinainen nähtävillä oloaika ja muutoksenhauille säädetty määräaika määräytyisivät kuulutuksen perusteella. Näistä määräajoista olisi epäselvyyksien välttämiseksi informoitava myös kunnan ilmoituksessa.

Tiedoksisaannin katsottaisiin jatkossa tapahtuvan hallintolain julkisia kuulutuksia koskevan sääntelyn mukaisesta seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta, ja asiaa koskeva erityissääntely poistettaisiin pykälän 1 momentista. Nykyisin tiedoksisaannin katsotaan tapahtuvan heti, kun päätös on asetettu yleisesti nähtäville. Lainkohdan perustelujen mukaan (HE 222/2006 vp s. 44) tiedoksisaannin ajankohdan ja valitusajan alkamisen oli tarkoitus olla yhdenmukainen maankäyttö- ja rakennuslain 188 §:n 5 momentissa ratalain säätämisen aikaan säädetyn kaavojen tiedoksisaamista koskevan sääntelyn kanssa. Maankäyttö- ja rakennuslain 188 §:ää, joka koskee muutoksenhakua kaavan ja rakennusjärjestyksen hyväksymispäätöksestä, on muutettu ratalain säätämisen jälkeen useaan otteeseen. Nykyisin kaavan hyväksymistä koskevan päätöksen tiedoksisaanti on säädetty katsottavaksi tapahtuvan samaan aikaan, kun päätös katsotaan kuntalain mukaan tuleen kunnan jäsenen tietoon, mikä tapahtuu kuntalain 140 §:n 3 momentin mukaan seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Kun myös kaavojen hyväksymispäätösten tiedoksisaannissa sovelletaan nykyään hallintolain sääntelyn kanssa yhdenmukaista menettelyä, ei ole enää perusteita säilyttää asianosaisen oikeusturvan kannalta heikentävää erityissäännöstä yleissuunnitelmia ja ratasuunnitelmia koskevien päätösten tiedoksisaannista välittömästi, kun päätös on asetettu nähtäville.

Pykälän 2 momenttiin tehtäisiin kielellinen korjaus.

91 §. Päätösten ilmoittaminen muistutuksen tehneille ja viranomaisille. Pykälässä säädetään yleissuunnitelman ja ratasuunnitelman hyväksymispäätöksestä ilmoittamisesta suunnitelmasta muistutuksen tehneille ja viranomaisille. Jatkossa tästä vastaisi sama taho, joka vastaa päätöksen tiedoksi antamisesta 90 §:n 1 momentin mukaan, joko Väylävirasto tai Liikenne- ja viestintävirasto. Pykälään tehtäisiin liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain 104 §:ää koskevien ehdotusten kanssa yhdenmukaiset muutokset. Pykälän 1 momenttia tarkennettaisiin säätämällä siitä, miten suunnitelman johdosta muistutuksen tehneille olisi ilmoitettava suunnitelman hyväksymispäätöksestä. Ilmoitus olisi jatkossa toimitettava tavallisena tiedoksiannona. Viranomaisella voisi toimittaa tiedoksiannon myös sähköisesti noudattaen, mitä sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa ja hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetussa laissa säädetään.

Pykälän 2 momenttia täydennettäisiin suunnitelmien voimassaoloajan pidentämistä koskevien päätösten osalta. Myös näistä olisi ilmoitettavalla 2 momentin mukaisille viranomaisille. Vastaavaa muutosta ei ole tarpeen tehdä 1 momenttiin, koska suunnitelman voimassaoloajan jatkamista koskevaa esitystä ei aseteta nähtäville, eikä siitä siten voi antaa muistutuksia. Momenttia muutettaisiin lisäksi niin, että vaatimus tarvittaessa liittyy jäljennös suunnitelmasta viranomaisille lähetettävään ilmoitukseen poistettaisiin. Tämän sijaan ilmoituksesta olisi käytävä ilmi, missä suunnitelman on nähtävillä ja mihin asti. Suunnitelmaa koskevat päätökset olisivat lähtökohtaisesti sähköisesti nähtävillä, ja viranomaisilla, joita tämä momentti koskee, on nykyisin valmiudet sähköisten aineistojen tarkasteluun.

95 §. Kuuluttaminen. Pykälää muutettaisiin niin, että siinä tarkoitettuun kuuluttamiseen sovellettaisiin hallintolakiin lisättyä julkisia kuulutuksia koskevan 62 a §:n mukaista menettelyä. Kuulutus ja kuulutettavat asiakirjat julkaistaisiin hallintolain mukaisesti yleisessä tietoverkossa toimivaltaisen viranomaisen verkkosivuilla. Voimassaolevaa 30 päivän kuulutusaikaa ei ehdoteta muutettavaksi. Pykälästä poistettaisiin hallintolain 62 a §:n kanssa päällekkäinen sääntely koskien kuulutuksen julkaisua vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä sekä tiedoksisaannin ajankohdasta.

Nykyisin tämän lain mukaisen kuulutuksen julkaisemisesta on ilmoitettava ainakin yhdessä toiminnan vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä, jollei asian merkitys ole vähäinen tai ilmoittaminen ole muutoin ilmeisen tarpeetonta. Hallintolain 62 a §:n 1 momentin mukaan kuulutus julkaistaan tarpeen vaatiessa myös sanomalehdessä tai muulla viranomaisen päättämällä tavalla, mutta tähän ei ole säännönmukaista velvoitetta. Hallintolain yleisen sääntelyn noudattamiseen siirtyminen merkitsee siten sanomalehdessä ilmoittamisen osalta sitä, että tarve siihen jäisi viranomaisen harkittavaksi jokaisessa tapauksessa erikseen. Perustuslain 20 §:n 2 momentin mukaan julkisen vallan on pyrittävä turvaamaan jokaiselle mahdollisuus vaikuttaa elinympäristöönsä koskevaan päätöksentekoon. Tiedottaminen asiasta ainoastaan yleisessä tietoverkossa ei aina ole perustuslain kannalta riittävää niiden henkilöiden tiedonsaannin ja vaikutusmahdollisuuksien turvaamiseksi, joilla ei ole käytössään omaa tietokonetta ja internetyhteyttä. Hallintolain uuden 62 a §:n perustelujen mukaan tarve julkaista ilmoitus sanomalehdessä tai muulla viranomaisen päättämällä tavalla voisi johtua muun muassa viranomaisen harkitsemasta laajemmasta tiedonsaantitarpeesta. Perustelujen mukaan kuuluttamistapaa valitessa viranomaisen on huomioitava tiedonsaantitarve ja asiakaslähtöisyys. Kuuluttamisen laajuus jäisi viranomaisen harkintaan.

Muutoksenhaku

92 §. *Muutoksenhaku.* Pykälään tehtäisiin uuden oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) säätämiseen ja hallintolainkäyttölain kumoamiseen liittyvät muutokset. Pykälän *1 momentissa* viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin ja viittaukseen tehtäisiin kielellinen korjaus. Momentin toisessa virkkeessä säädetään lisäksi toimivaltaisesta hallinto-oikeudesta Väyläviraston päätökseen koskien tasoristeyksen poistamista ja tasoristeyslupaa, tasoristeyksen rakentamista, kunnossapitoa ja ylityslupaa sekä rautatien suoja-alueita ja näkemäaluetta koskevien poikkeuslupaa. Valintaperusteeksi on säädetty tasoristeyksen tai suoja- ja näkemäalueiden kohdalla asianomaisen kiinteistön sijainti. HOL 10 § 3 momentin mukaan koko maa toimialueenaan toimivan viranomaisen päätöksen koskiessa kiinteistöä tai aluetta, toimivaltainen on se hallinto-oikeus, jonka tuomiopiirissä pääosa kiinteistöstä tai alueesta sijaitsee. Tämä vastannee pitkälti ratalain 92 §:n 1 momentin sääntelyä, mutta selkeyden vuoksi ehdotetaan tämä erityislain täydentävä säännös kuitenkin säilytettäväksi.

Pykälän *2 momentti* kumottaisiin tarpeettomana.

Pykälän 3-6 momenttiin ei esitetä muutoksia. Pykälän 3 ja 4 momenteissa on täydentävää sääntelyä eräiden viranomaisten sekä rekisteröityjen yhdistysten ja säätiöiden valitusoikeudesta, mitä on edelleen pidettävä tarpeellisenä. Myös yhteiskunnallisesti merkittäväksi katsottavan yleis- ja ratasuunnitelman kiireellisenä käsittelyä koskeva 5 momentti on edelleen tarpeen säilyttää.

Yksityistielaki

26 §. *Liittymät ja tasoristeys.* Pykälän 2 momentissa viittaus maantielakiin korjattaisiin viittaukseksi liikennejärjestelmästä ja maanteistä annettuun lakiin lain nimikkeen muuttumisesta johtuen.

51 §. *Tiekunnan säännöt.* Pykälän 5 momentissa tarkennettaisiin tiekunnan sääntöjen rekisteröimis- ja säilyttämisvelvoitetta niin, että säännöt tulisivat säännöksen mukaan voimaan sen jälkeen, kun ne on toimitettu yksityistierekisterin pitäjälle ja yksityistierekisterin pitäjä on merkinnyt ne yksityistierekisteriin. Tiekuntien toimielimet ovat 50 § 1 momentin ja 89 §:n 3 momentin 3 kohdan mukaisesti velvoitettuja toimittamaan tiekunnan säännöt yksityistierekisteriin.

Yksityistierekisteri on 89 §:n mukaisesti osa kiinteistötietojärjestelmästä ja siitä tuotettavasta tietopalvelusta annetun lain (453/2002) 3 §:ssä tarkoitettua kiinteistötietojärjestelmää. Maanmittauslaitos pitää yksityistierekisteriä myös niistä yksityisistä teistä, jotka sijaitsevat asema-kaava-alueella. Ilmoitus tiekunnan sääntöjen vahvistamisesta, muuttamisesta tai kumoamisesta tulee siis tehdä Maanmittauslaitokselle. Ilmoitukseen liitetään mukaan kysymyksessä olevat säännöt.

61 §. *Tiekunnan kokouksen koollekutsuminen.* Pykälän 4 momentissa säädetään kokouksen koollekutsumisesta tapauksissa, joissa toimitsijamies tai hoitokunta tai muu tiekunnan säännöissä määritelty taho laiminlyö vuosikokouksen koollekutsumisen tai kieltäytyy kutsumasta tieosakkaita ylimääräiseen kokoukseen. Näissä tapauksissa voidaan kokous tieosakkaan hakemuksesta pitää yksityistietoimituksen yhteydessä toimitusinsinöörin johdolla taikka toimivaltainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi tieosakkaan hakemuksesta, varattuaan toimitsijamiehelle tai hoitokunnalle tilaisuuden tulla kuulluksi, oikeuttaa hakijan kutsumaan tieosakkaat kokoukseen siten kuin 1 momentissa säädetään.

Tarve muun kuin toimitsijamiehen, hoitokunnan tai muun tiekunnan säännöissä määritellyn tahon kutsua tiekunnan kokous koolle voi kuitenkin liittyä myös tapauksiin, joissa tiekunta ei käytännössä ole ollut toiminnassa vuosiin tai jopa vuosikymmeneihin, jolloin tiekunnalla ei ole toimivaltaista toimitsijamiestä tai hoitokuntaa. Yksityistielain 53 §:n 1 momentin mukaan toimitsijamies ja hoitokunnan jäsenet voidaan valita enintään neljäksi vuodeksi kerrallaan. Tiekunnan toimielimen enintään neljän vuoden toimikaudesta säädettiin vastaavasti myös kumotun yksityistä teistä annetun lain 58 §:n 2 momentissa. Kumotussa lain 58 §:n 3 momentissa oli lisäksi säännös sen varalle, että tiekunta olisi laiminlyönyt valita toimitsijamiehen tai hoitokunnan jäsenet. Näissä tilanteissa kunnan tielautakunnalla oli toimivalta tieosakkaan tai muun asianomaisen vaatimuksesta määrätä ajasta, jonka kuluessa näiden vaali olisi toimitettava ja jollei vaalia toimitettaisi määrätä henkilöt kysymyksessä oleviin tehtäviin. Voimassa olevassa yksityistielaisissa ei ole kumotun lain 58 §:n 3 momenttia vastaavaa säännöstä. Sinänsä valitsematta jääneen toimitsijamiehen tai hoitokunnan jäsenen tai varajäsenen valinta on mahdollista järjestää 61 §:n 4 momentin mahdollistamalla tavalla koolle kutsuttavassa kokouksessa. Uuden yksityistielain säätämisen yhteydessä tavoitteena oli kuitenkin lisätä tieosakkaille ja tiekunnille joustavasti mahdollisuutta ratkaista aiempaa useampia asioita myös itse ilman viranomaismenettelyitä. Myös tiekunnan perustaminen on 49 §:n 1 momentin mukaisesti mahdollista tehdä tiekunnan perustamiskokouksessa, johon kaikki yksityistien tieosakkaat on kutsuttu jonkun tieosakkaan toimesta. Tämä kokonaisuus huomioiden olisi tarkoituksenmukaista mahdollistaa myös pitkään toimimatta olleiden tiekuntien toiminnan uudelleen käynnistäminen ilman erityisiä viranomaismenettelyitä.

Ehdotetaan siksi 61 §:n 4 momenttiin lisättäväksi säännös, jonka mukaan, jos edellisen tiekunnan kokouksen koollekutsumisesta ja pitämisestä on kulunut viisi vuotta tai enemmän, tieosakas voi kutsua tiekunnan kokouksen koolle siten kuin 1 momentissa säädetään. Jos edellisestä kokouksesta on kulunut yli viisi vuotta, lain 53 §:n 1 momentin vaatimus tiekunnan toimielimen nimeämisestä enintään neljäksi vuodeksi, on ylittynyt, eikä tiekunnalla siten muodollisesti ole toimivaltaista toimitsijamiestä tai hoitokuntaa. Lisäksi tällöin myöskään 60 §:n 2 momentin vaatimus vuosikokousta vastaava kokouksen pitämisestä vähintään joka neljäs vuosi ei ole täyttynyt, eikä myöskään mahdollinen muu tiekunnan säännöissä kokouksen koolle kutsumiseen velvolliseksi määrätty taho ole täyttänyt velvoitettaan. Joka neljäs vuosi järjestettävien kokousten väliin voi käytännössä jäädä yli neljä vuotta, minkä vuoksi ehdotettavan säännöksen mukaan tiekunnan edellisestä kokouksesta olisi tullut kulua viisi vuotta tai enemmän. Tässä tilanteessa kuka vain tieosakkaista voisi kutsua kokouksen koolle, ja koolle kutsumisessa olisi noudatettava 1 momentin sääntelyä. Tiekunnan kokouksen koollekutsumisesta syntyvät kohtuulliset kustannukset voidaan katsoa tiekunnan hallinnon hoitamisesta aiheutuvaksi tiekunnan kuluksi. Jos

joku tieosakas olisi kutsunut kokouksen koolle tämän momentin mukaisesti, ei toinen tieosakas voisi samassa tapauksessa enää käyttää tätä mahdollisuutta. Sanamuodon vaatimus siitä, että paitsi kokouksen pitämisestä myös koollekutsumisesta olisi tullut kulua viisi vuotta tai enemmän, ei myöskään tällaisessa tilanteessa täytyisi. Jos kokouskutsuja lähetettäisiin useita, olisi ensimmäiseksi lähetetyllä siten etusija. Kokouksen koolle kutsumiseen ryhtyvän olisi lisäksi tärkeää varmistaa, ettei tiekunta oikeasti ole järjestänyt kokousta viimeisen 5 vuoden kuluessa. Tiekuunnan osakkaan oikeus saada kutsu on sidottu hänen tiekunnalle ilmoittamaansa osoitetietoon, ja käytännössä esiintyy tapauksia, joissa esimerkiksi kiinteistön uusi omistaja ei ilmoita saannostaan tiekunnalle. Tällainen omistaja voi vilpittömästi luulla, ettei kokouksia ole pidetty, vaikka tiekuunnan hallinto olisi toiminut normaalisti.

Momentissa säädettävät viranomaismenettelyt jäisivät siten käyttöön tilanteisiin, joissa tiekunnalla lähtökohtaisesti on toimivaltainen toimitsijamies tai hoitokunta tai muu tahdo, jonka vastuulla kokouksen koolle kutsuminen on, mutta tämä ei ole täyttänyt velvollisuuttaan. Jos tiekuunnan kokouksen vähimmäistiheyttä koskevaa vaatimusta ei ole noudatettu, ei myöskään tiekuunnan toimielimen nimeämistä enintään neljäksi vuodeksi ole voitu noudattaa, eikä vastuullisista henkilöistä välttämättä ole selvyyttä.

65 §. *Tiekunnan päätöksen moittiminen.* Pykälän 3 momenttia muutettaisiin niin, että maa- ja metsätalouden osastossa mahdollista osallistua käräjäoikeudessa käsiteltävän moitekanteen käsittelyn valmisteluun. Muutoksella turvattaisiin tarvittava asiantuntemus ja resurssit myös käräjäoikeuskäsittelyissä, kun käsiteltävänä olisi yksityistielainsäädäntöön tai kiinteistötoimituksiin liittyviä moitekanteita. Moitekanteita ei kuitenkaan käsiteltäisi maa- ja metsätalouden osastossa vaan niin kuin riita-asioiden käsittelystä yleisesti oikeudenkäymiskaarissa säädetään.

83 §. *Valtionavustus.* Pykälässä säädetään valtionavustusten myöntämisestä yksityistien tienpitoon sekä tiekuuntien neuvontaan ja opastukseen ja sitä tukevan materiaalin ja palveluiden tuottamiseen. Pykälän 1 momentin rakennetta uudistettaisiin jakamalla se kohtiin niiden tarkoitusten mukaan, joihin valtionavustusta voidaan myöntää. Momentin 1 kohdan mukaisesti avustusta voi nykyistä sääntelyä vastaten myöntää sellaisen yksityistien tienpitoon, jota koskevien asioiden hoitamista varten on perustettu tiekunta. Tienpitoon myönnettävän avustuksen ehtona on nykyisin myös se, että tiekuntaa ja yksityistietä koskevat tiedot yksityistierekisterissä sekä tie- ja katuverkon tietojärjestelmässä ovat ajantasaiset niin kuin 50 §:ssä edellytetään. Tätä vaatimusta ei muutettaisi, mutta se siirrettäisiin uudeksi 2 momentiksi. Yksityistielakia ei sovelleta lain 2 §:n 3 momentin mukaisesti sellaisiin teihin, joita vain asianomaisen kiinteistön omistajalla tai haltijalla on oikeus käyttää, ei siis esimerkiksi satama-alueiden teihin tai muutoin vain kyseisen kiinteistön omistajan tai haltijan käytössä oleviin teihin.

Pykälän 1 momentin 2 kohta sisältäisi niin ikään nykytilaa vastaavan avustumahdollisuuden tiekuuntien neuvontaan ja opastukseen ja sitä tukevan materiaalin ja palveluiden tuottamiseen. Uudeksi 3 kohdaksi lisättäisiin mahdollisuus myöntää valtionavustusta yksityisteitä koskevaan kehittämis-, suunnittelu- ja tutkimustyöhön. Tällaisiin tarkoituksiin myönnettyinä avustuksina voidaan pitää aiemmin neuvonta- ja opastusta koskevana avustuksina myönnettyä valtionavustusta esimerkiksi tieisännöintikoulutuksen järjestämiseen. Muutoksella selkeytettäisiin sääntelyä tältä osin, mutta samalla myös laajennettaisiin valtionavustuksen käyttöalaa mahdollisiin muihin kehittämis-, suunnittelu- tai tutkimushankkeisiin, jotka eivät välttämättä suoraan liity tiekuuntien neuvontaan kuten esimerkiksi luonnonsuojeluvaatimusten huomioimisesta yksityisteillä koskevat liittyvät selvitykset.

Pykälän 2 momenttiin siirrettäisiin tienpitoon myönnettäville valtionavustuksille säädetty edellytys tiekuntaa ja yksityistietä koskevien tietojen ajantasaisuudesta muuttamatta sääntelyn sisältöä.

Nykyisen 2 momentin sääntely valtionavustuksen myöntävästä viranomaisesta siirrettäisiin 3 momenttiin. Tienpitoon myönnettävien valtionavustusten myöntämisestä vastaisi nykytilaa vastaten se toimivaltainen ELY-keskus, jonka toimialueella tie tai suurin osa siitä on. Momenttiin lisättäisiin uudet säännökset määrärahan kohdentamisesta ELY-keskuksille sekä 1 momentin 2 ja 3 kohtien mukaisista avustuksista (neuvonta-, opastus-, kehittämis-, suunnittelu-, ja tutkimus-tarkoituksiin) päättävästä viranomaisesta. Jatkossa näistä tehtävistä vastaisi Liikenne- ja viestintävirasto. Viraston rooliin kuuluisi tähän liittyen myös yksityisteiden tienpitoon myönnettävien valtionavustusten prosessin yleinen kehittäminen sekä yksityistieavustuksia koskevan ELY-keskuksille ja avustuksia hakeville tahoille suunnatun ohjeen laatiminen samoin kuin ELY-keskusten ohjaaminen ja tukeminen avustustehtävän hoitamisessa. Tarkoituksena on, että virasto yksityistieavustuksista ja niiden kohdentamisesta vastaavana viranomaisena sekä yleisempään yksityistieasioiden kehittämis-, asiantuntija- ja neuvontatehtäväänsä liittyen kehittäisi ratkaisua yksityisteitä koskevan neuvonnan ja opastamisen järjestämisestä avustusten ja tarvittaessa muiden ratkaisujen kautta. Avustukset olisivat harkinnanvaraisia. Viraston olisi arvioitava avustushakemuksia etenkin palveluiden tarpeen kannalta. Sen olisi huomioitava eri palveluista ja viraston mahdollisesta omasta toiminnasta syntyvä kokonaisuus ja toisaalta tarjolla olevien palvelujen sujuvuus ja asianmukainen jatkuvuus. Tavoitteena on, että saavutetaan kansalaisten tarpeisiin vastaava yksityistieasioiden neuvonnan ja opastuksen taso.

Nykyisin 3 momentissa säädetty valtuus antaa tarvittaessa tarkempia säännöksiä valtionavustusmäärärahan jaosta valtioneuvoston asetuksella siirrettäisiin sisällöltään muuttumattomana uuteen 4 momenttiin.

88 §. Muutoksenhaku. Yksityistielain 7 lukuun Avustukset sisältyvä muutoksenhakua koskeva 88 § ehdotetaan siirrettäväksi 8 lukuun Erinäiset säännökset.

Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin säännös, jossa säädettäisiin oikaisuvaatimuksesta ELY-keskuksen myöntämää valtionavustusta koskevaan päätökseen. Pykälän 2 momentissa viitattaisiin uuteen oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin (808/2019) koskien muutoksenhakua oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen sekä ELY-keskuksen lain 13 §:n 2 momentin, 23 §:n 1 ja 2 momentin sekä 61 §:n 4 momentin nojalla tekemiin päätöksiin. Säilytettäisiin selkeyden vuoksi lisäksi edelleen nykyisin 88 §:n 1 momenttiin sisältyvä säännös siitä, että toimivaltainen hallinto-oikeus on se, jonka tuomiopiirissä yksityistie sijaitsee. Pykälän 3 momentissa säädettäisiin nykyistä 88 §:n 2 momenttia vastaavasti ELY-keskuksen oikeudesta hakea muutosta 85 §:n 2 momentissa tarkoitettua kunnan suostumusta koskevaan päätökseen. Pykälän 4 momenttiin lisättäisiin viittaus lain 81 §:ään, jossa säädetään muutoksenhausta yksityistietoimituksessa tehtyyn päätökseen.

91 §. Päätösten välitön täytäntöönpano. Pykälässä säädetään yksityistietoimituksessa ja tiekunnan kokouksessa tehdyn päätöksen välittömästä täytäntöönpanosta. Kumotun yksityisistä teistä annetun lain (358/1962) 90 §:n mukaan lähtökohta päätöksen välittömästä täytäntöönpanosta, ellei muutoksenhakuelin toisin määrää, koski myös tielautakunnan toimituksessa tehtyjä päätöksiä, joihin sisältyi muun muassa tiekunnan kokouksen koolle kutsumiseen valtuuttaminen tapauksissa, joissa toimitsijamies tai hoitokunta on laiminlyönyt tätä koskevan velvollisuutensa. Nykyisin tätä vastaava toimivalta on yksityistielain 61 §:n 4 momentin mukaisesti ELY-keskuksella. Voidaan pitää edelleen tarkoituksenmukaisena, että kokouksen koolle kutsumiseen valtuuttamista koskeva päätös voitaisiin panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta, ja siksi ehdotetaan säännökseen lisättäväksi kirjaus ELY-keskuksen päätöksestä liittyen kokouksen koolle kutsumiseen. Lisäksi säännöstä täydennettäisiin mahdollistamalla myös ELY-keskuksen valtionavustusta koskevan päätöksen täytäntöönpano muutoksenhausta huolimatta, ellei muutoksenhakutuomioistuin toisin määrää. Ehdotetaan lisäksi 1 momenttia täsmennettäväksi sen

huomioimiseksi, että tiekuntien päätöksistä ei haeta muutosta vaan kyse on moitekanteen ajamisesta ja käsittelystä käräjäoikeudessa. Ruotsinkielisessä sanamuodossa 1 momenttiin tehtäisiin kielellinen korjaus.

Laki Liikenne- ja viestintävirastosta

2 §. Viraston tehtävät. Pykälän 1 momentin 7 kohtaa täydennettäisiin siten, että siinä säädettäisiin Liikenne- ja viestintävirastolle tehtäväksi vastata julkisen henkilöliikenteen valtion rahoituksen kohdentamisesta ja rahoituksen kohdentamiseen liittyvästä ELY-keskusten ohjauksesta. Tällä muutoksella kirjattaisiin säädökseen viraston jo hoitava tehtävä (rahoituksen kohdentaminen), mikä jäi tarkemmin sääntelemättä virastouudistuksen yhteydessä sekä maakuntaudistuksen rautessa. Muutoksella selkeytettäisiin säädöspohjaa ja viraston toimivaltaa ohjata ELY-keskuksia julkisen henkilöliikenteen rahoituksessa. Virasto antaisi määrärahan kohdentamisen yhteydessä määrärahan käyttöön liittyvät reunaehdot ja voisi tarvittaessa antaa tähän liittyvää informaatio- ja muuta ohjausta ELY-keskuksille julkista henkilöliikennettä koskevan tehtävän hoitamisessa Väyläviraston alueellista liikennejärjestelmää koskevan toiminnallisen ohjauksen lisäksi.

Pykälän 1 momentin 8 kohtaa täydennettäisiin niin, että siinä säädettäisiin saaristoliikenteen rahoituksesta vastaamisen lisäksi viraston tehtäväksi kehittää ja edistää yksityistieasioiden hoitamista valtakunnallisesti, huolehtia yksityisteihin liittyvistä asiantuntija- ja neuvontatehtävistä sekä vastata yksityistieavustusten kohdentamisesta. Virasto antaisi määrärahan kohdentamisen yhteydessä määrärahan käyttöön liittyvät reunaehdot ja voisi tarvittaessa antaa tähän liittyvää informaatio-ohjausta ELY-keskuksille yksityisteitä koskevien tehtävien hoitamisessa Väyläviraston alueellista liikennejärjestelmää koskevan toiminnallisen ohjauksen lisäksi. Yksityistieavustuksia koskevasta tehtävästä säädettäisiin tarkemmin yksityistielain 83 §:ssä. ELY-keskuksilla on myös muita yksityisteihin liittyviä viranomastehtäviä. Liikenne- ja viestintävirastolla olisi mahdollisuus esimerkiksi asiantuntijatuen tarjoamiseen näitä koskevien yleisten toimintamallien kehittämisessä.

Yksityistieasioiden kehittämisellä ja edistämällä valtakunnallisesti sekä asiantuntijatehtävien hoitamisella tarkoitetaan esimerkiksi osallistumista yksityistieasioiden valtakunnalliseen yhteistyöhön ja kehittämiseen eri tahojen kanssa. Tämä voi merkitä esimerkiksi yksityisteitä koskevan tiedon kartuttamista, koulutushankkeita sekä muunlaista yhteistyötä ja vuorovaikutusta viranomaisten, etujärjestöjen, yksityisteitä käyttävien tai ylläpitävien toimijoiden sekä muiden tällaisten tahojen kanssa. Tarkoituksena on, että virasto kehittäisi ratkaisua yksityisteitä koskevan neuvonnan ja opastamisen järjestämisestä avustusten ja muiden tarkoituksenmukaiseksi katsottavien ratkaisujen kautta. Virasto voisi myös esimerkiksi julkaista tiekunnille ja muille tahoille suunnattuja ohjeita ja suosituksia itse tai yhteistyössä muiden tahojen kanssa.

Yksityisteihin liittyvä tehtävä linkittyy osittain viraston olemassa olevaan tehtävään liikennejärjestelmäsuunnittelun valmistelua koordinoivana viranomaisena, jonka tehtävänä on tuottaa ja ylläpitää valtakunnallisen tason strategisia ohjelmia, toimenpidekokonaisuuksia ja tilatietoa. Yksityistiet ovat osa liikennejärjestelmää, ja niiden tilan ja tarpeiden seuraaminen sekä yksityistienpidon sujuvuuden ja tehokkuuden edistäminen sopivat hyvin viraston lain 1 §:n 2 momentin mukaiseen toiminta-ajatukseen, jonka mukaan virasto edistää toiminnallaan liikennejärjestelmän toimivuutta.

Laki liikenteen palveluista

Kansainvälisen tieliikenteen kuljetusluvan myöntämistä koskevien säännösten muuttaminen

HE 91/2019 vp

Kaupalliset tavarankuljetukset kuorma-autolla vieraaseen maahan vaativat EU-säädöksen ja kansainvälisten sopimusten nojalla yleensä kuljetusluvan. Luvista on säädetty EU-säädöksissä ja sovittu kansainvälisissä sopimuksissa, jotka on Suomessa pantu voimaan lailla.

Tieliikenteen kuljetusluvista on säädetty liikenteen palveluista annetussa laissa. Siinä ei kuitenkaan ole huomioitu tilannetta, joissa kuljetustarve olisi valtioihin, joiden kanssa Suomella ei ole valtiosopimusta kansainvälisistä kuljetuksista. Aikaisemmin tällainen säännös sisältyi kaupallisista tavarankuljetuksista tiellä annetussa laissa (693/2006), joka antoi silloiselle Liikenteen turvallisuusvirastolle toimivallan lähettää kuljetuslupia niiden valtioiden viranomaisille, joiden kanssa Suomella ei ollut kansainvälistä sopimusta.

Liikenteen palveluista annetun lain voimaantulon jälkeen on tullut esille tarve huolehtia myös kuljetuksista sopimuksettomien maiden kanssa. Erityisesti tilanne koskee Kirgisiaa sekä Suomen ja Viron sekä Suomen ja Latvian välisiä kuljetuslupia. Esitetään, että lain 190 §:ään lisätään uusi 2 momentti, jonka mukaan Liikenne- ja viestintävirasto voisi myöntää valtioneuvoston asetuksella säädettävät, vienti- ja tuontikuljetusten vuoksi tarpeelliset kuljetusluvut niiden valtioiden kuljetusyrityksille tai niiden valtion viranomaisille jaettavaksi, joiden kanssa Suomella ei ole asiasta valtiosopimusta. Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin myös lupien käyttämisen ehdoista ja lukumäärästä.

Lakiin ehdotetaan myös muita teknisiä korjauksia, jotka on mainittu taulukossa.

Laki liikenteen palveluista	Muutos
II OSA:n 1 luvun 3 §	Lisätään uusi <i>4 momentti</i> , jolla tarkennetaan kuljetuslupa-vaatimusta. Ruotsinkielisessä sanamuodossa 1 momentin 2 kohtaan ja 4 momenttiin tehtäisiin kielellinen korjaus.
II OSA:n 2 luvun 19 §	Pykälän 1 kohdan rakennetta muutetaan. Lisätään 1 kohtaan ”tai ulkomaalaisen kuljetusyrityksen käyttämänä Suomessa” (1 b kohta). Ruotsinkielisessä sanamuodossa 2 kohtaan tehtäisiin kielelliset korjaukset.
II OSA:n 2 luvun 20 §	Muutetaan otsikko: ”Suomessa tarvittava kansainvälisen liikenteen kuljetuslupa”. Muutettu <i>1 momentti</i> sisältäisi säännökset siitä, minkälainen lupa tulee olla ulkomailla rekisteröidyllä ajoneuvolla tai ulkomaisen yrityksen Suomesta vuokraamalla ajoneuvolla.
II OSA:n 2 luvun 22 §	Poistetaan pykälästä viittaus lain 20 §:ään.
V OSA:n 1 luvun 190 §	Muutetaan otsikko: Kansainvälisen liikenteen kuljetusluvut myöntävä viranomaisena. Pykälän <i>1 momentin</i> rakennetta muutetaan. Lisätään 1 momenttiin Liikenne- ja viestintävirastolle tehtäväksi lähettää muiden valtioiden viranomaisille henkilö- ja tavaraliikennettä koskevat kuljetusluvut sekä In-

HE 91/2019 vp

	ternational Transport Forumin välittämät kuljetusluvut. Lisätään uusi <i>2 momentti</i> , jossa valtuutetaan Liikenne- ja viestintävirasto antamaan tarpeelliset kuljetusluvut niiden valtioiden viranomaisille tai yrityksille, joiden kanssa Suomella ei ole valtiosopimusta asiassa. Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin tarkemmin näistä maista sekä lupien käyttämisen ehdoista ja lukumäärästä.
--	---

Taulukko 4: Taulukko teknisistä säännösmuutoksista

Viittaussäännökset raideliikennelakiin ja sähköisen viestinnän palveluista annettuun lakiin

Koska rautatielaki (304/2011) on kumoutunut uuden raideliikennelain (1302/2018) tultua voimaan 1.1.2019, esitetään liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) II osan 5 luvun 53 §:ssä, 7 luvun 68 ja 83 §:ssä sekä 8 luvun 92 §:ssä olevat viittaukset rautatielakiin muutettavaksi viittauksiksi uuteen raideliikennelakiin ja sen säännöksiin. Kyseessä ovat tekniset muutokset, joilla ei ole vaikutuksia lain asiasisältöön.

Lakiehdotuksen 104 §:n viittaus tietoyhteiskuntakaareen korjattaisiin viittauksella sähköisen viestinnän palveluista annettuun lakiin.

Laki liikenteen palveluista II osa	Viittaus raide-liikennelakiin (1302/2018)	Viittaus sähköisen viestinnän palveluista annettuun lakiin (917/2014)	Muutos
5 luvun 53 § 1 momentin 2 kohta	x		Rautatielain (304/2011) 4 §:ää koskeva viittaus esitetään korvattavaksi viittauksella raideliikennelain (1302/2018) 18 §:ssä tarkoitettuun turvallisuustodistukseen.
5 luvun 53 § 1 momentin 3 kohta	x		Rautatielain 26 §:ää koskeva viittaus esitetään korvattavaksi viittauksella raideliikennelain 122 §:ään.
5 luvun 53 § 1 momentin 4 kohta	x		Rautatielain 30 §:ää koskeva viittaus esitetään korvattavaksi viittauksella raideliikennelain 129 §:ään.
5 luvun 53 § 3 momentti	x		Rautatielain 90 §:ää koskeva viittaus esitetään korvattavaksi viittauksella raideliikennelain 182 §:ään.

HE 91/2019 vp

Laki liikenteen palveluista II osa	Viittaus raide liikennelakiin (1302/2018)	Viittaus sähköisen viestinnän palveluista annettuun lakiin (917/2014)	Muutos
7 luvun 68 §:n 2 momentti	x		Rautatielain 40 §:ää koskeva viittaus esitetään korvattavaksi viittauksella raideliikennelain 10 §:ään.
7 luvun 83 §:n 2 momentti	x		Rautatielain 80 §:ää koskeva viittaus esitetään korvattavaksi viittauksella raideliikennelain 166 §:ään.
8 luvun 92 §:n 2 momentti	x		Rautatielain 71 §:ää koskeva viittaus esitetään korvattavaksi viittauksella raideliikennelain 20 luvussa tarkoitettuun sääntelyelimeen.
10 luvun 104 §		x	Pykälän viittaus tietoyhteiskuntakäärään esitetään korvattavaksi viittauksella sähköisen viestinnän palveluista annettuun lakiin.

Taulukko 5: Taulukko teknisistä säännösmuutoksista

Ahvenanmaan maakunnan ja Ahvenanmaan valtionviraston toimivalta

Liikennekaarta koskevassa ensimmäisen vaiheen hallituksen esityksessä (HE 161/2016 vp) Ahvenanmaan maakunnan ja Ahvenanmaan valtionviraston toimivalta oli kirjattuna lakiehdotukseen. Eduskunnassa valiokuntakäsittelyn aikana pykälien sanamuotoa muutettiin ja lakiehdotukseen sisällytettiin ilmaus ”Ahvenanmaan toimivaltainen viranomainen”. Tämä muuttunut kirjaus on aiheuttanut vaikeuksia, koska 5 §:ssä toimivalta selkeästi kuuluu Ahvenanmaan maakunnalle. Lisäksi Ahvenanmaan valtionvirasto on hoitanut valtakunnalle kuuluvaa tehtävää ja nyt sen toimivaltaa oli muutettu eduskuntakäsittelyn aikana.

Tarkoituksena olisi nyt muuttaa lakiehdotuksen mukaisesti liikenteen palveluista annetun lain II osan 1 luvun 5 §:n 5 momentti siten, että momentissa selkeästi mainitaan Ahvenanmaan maakunnan hallitus, ja V osan 1 luvun 183 ja 184 § siten, että Ahvenanmaan valtionvirastolle palautetaan toimivaltaista viranomaista koskeva toimivalta.

Lakiehdotuksen 5 §:n 5 momenttia esitetään muutettavaksi siten, että käsite ”Ahvenanmaan maakunnan toimivaltainen viranomainen” korvattaisiin käsitteellä ”Ahvenanmaan maakunnan hallitus”. Sisällöllisesti pykälään ei tehtäisi muutoksia vaan toimivaltainen viranomainen täsmennettäisiin. Muutoksen jälkeen laissa olisi informatiivinen tieto siitä, että Ahvenanmaan maakunnan hallituksen myöntämä lupa henkilöiden ja tavaroiden kuljettamiseen oikeuttaa tällaiseen kuljettamiseen myös Ahvenanmaan ja muun Suomen välillä.

HE 91/2019 vp

Lakiehdotuksen 183 §:n 1 momentin mukaan Liikenne- ja viestintävirasto ja Ahvenanmaan valtionvirasto olisivat EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 10 artiklassa tarkoitettuja toimivaltaisia viranomaisia.

Lakiehdotuksen 183 §:n 4 momentin mukaan Ahvenanmaan maakunnan hallituksella olisi toimivalta antaa EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen (EY N:o 1071/2009) ammatillista pätevyyttä osoittavia todistuksia koskevan 21 artiklan 1 kohdassa tarkoitettun todistuksen henkilölle, joka on suorittanut hyväksytysti viraston järjestämän tutkinnon tai jolla on logistiikan alaan kuuluvat mainitussa asetuksessa edellytetyt opinnot sisältävä ammattikorkeakoulututkinto.

Lakiehdotuksen 184 §:ssä osoitettaisiin EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskevassa asetuksessa tarkoitettut viranomaiset Suomessa. Ahvenanmaan osalta esitetään, että viranomaisena toimisi Ahvenanmaan valtionvirasto.

Laki liikenteen palveluista	Muutos
II OSA 1 luvun 5 §	Pykälän <i>5 momentissa</i> Ahvenanmaan maakunnan toimivaltainen viranomainen – käsite esitetään korvattavaksi käsitteellä Ahvenanmaan maakunnan hallitus.
V OSA 1 luvun 183 §:n 1 ja 4 momentti	Pykälän <i>1 momentissa</i> Ahvenanmaan maakunnan toimivaltainen viranomainen –käsite esitetään korvattavaksi käsitteellä Ahvenanmaa valtionvirasto. Pykälän <i>4 momentissa</i> Ahvenanmaan maakunnan toimivaltainen viranomainen – käsite esitetään korvattavaksi käsitteellä Ahvenanmaan maakunnan hallitus.
V OSA 1 luvun 184 §:n 1 ja 2 momentti	Pykälän <i>1 ja 2 momentissa</i> Ahvenanmaan maakunnan toimivaltainen viranomainen –käsite esitetään korvattavaksi käsitteellä Ahvenanmaa valtionvirasto.

Taulukko 6: Taulukko teknisistä säännösmuutoksista

HE 91/2019 vp

EU:n satamapalveluasetuksen soveltamista koskevien valitusten käsittely

Hallituksen esityksellä laiksi liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta (HE 245/2018 vp) annettiin 22.11.2018 eduskunnalle satamapalvelujen tarjoamisen puitteista ja satamien rahoituksen läpinäkyvyyttä koskevista yhteisistä säännöistä annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 2017/352 (jatkossa satamapalveluasetus) koskevat ja täydentävät kansalliset säännökset. Liikenteen palveluista annettuun lakiin (320/2017) lisättiin yksi uusi 195 a §, jolla annettiin Liikenne- ja viestintäviraston tehtäväksi käsitellä satamapalveluasetuksen soveltamista koskevat valitukset.

Lähtökohtaisesti kansallisessa lainsäädännössä tulee noudattaa EU-sääntelyn käsitteistöä, kuten kyseisessä hallituksen esityksessä (HE 245/2018 vp) on tehty. Kansallisessa lainsäädännössä käsitteellä ”valitus” tarkoitetaan muutoksenhakua hallintopäätökseen valitus-nimisellä oikeussuojakeinolla. Asetus koskee myös satamayhtiöiden tekemiä päätöksiä, jotka eivät ole kansallisen käsitteistön mukaisia hallintopäätöksiä. Koska on todettu mahdollisuus epäselvyyteen kansallisen tulkinnan ja EU-käsitteistön välillä, on tarpeen muuttaa ja korvata sana ”valitus” sanalla ”erimielisyys”. Tämä muutos vastaisi satamapalveluasetuksessa tarkoitettua menettelyä. Asetuksen soveltamiseen tyytymättömän asianosaisen tulisi toimittaa Liikenne- ja viestintävirastolle asiakirja, jossa esitetään perusteltu vaatimus erimielisyyden käsittelystä. Virasto käynnistäisi erimielisyyden käsittelyn tämän perusteella. Viraston päätöksestä voisi hakea oikaisua virastolta itseltään ja tämän jälkeen hakea muutosta hallinto-oikeudesta. Esitetty muutos on luonteeltaan tekninen.

Laki liikenteen palveluista V osa 1 luku	Muutos
195 a §	Pykälän <i>otsikossa, 1 ja 2 momentissa</i> valitus-sana esitetään korvattavaksi sanalla erimielisyys. Pykälän <i>1 momentissa</i> käytettäisiin sanasta monikkomuotoa erimielisyydet ja <i>2 momentissa</i> genetiivin yksikkömuotoa erimielisyyden.

Taulukko 7: Taulukko teknisistä säännösmuutoksista

Muutoksenhaku

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) tulee voimaan 1.1.2020 ja edellyttää sitä, että vastaavat muutokset tehdään voimassa olevaan lainsäädäntöön. Lakiehdotukseen liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta 256-257 § ja 259 § on muutettu vastamaan muuttuvaa lainsäädäntöä.

Laki liikenteen palveluista VII osa 1 luku	Muutos
256 §	Pykälän <i>1 ja 3 momentissa</i> tehtäisiin kielelliset korjaukset. Pykälän <i>5 momentissa</i> viittaus hallintolainkäyttölakiin esite-

HE 91/2019 vp

	tään korvattavaksi informatiivisella viittauksella oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Ruotsinkielisessä sanamuodossa myös 2 ja 4 momenttiin tehtäisiin kielellisiä korjauksia.
257 §	Otsikko muutettaisiin vastaamaan oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain käsitteitä (Muutoksenhaku hallintotuomioistuimeen). Pykälän <i>1 momentissa</i> poistettaisiin viittaus hallintolainkäyttölakiin. Uudeksi <i>2 momentiksi</i> lisättäisiin informatiivinen viittaus oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Pykälän <i>4 momentiksi</i> siirtyvässä nykyisessä 3 momentissa tehtäisiin kielellinen korjaus. Ruotsinkielisessä sanamuodossa myös <i>3 momenttiin</i> tehtäisiin kielellinen korjaus.
259 §	Pykälä kumottaisiin tarpeettomana.

Taulukko 8: Taulukko teknisistä säännösmuutoksista

Rangaistussäännökset

Lakiehdotuksen 262 §:ään esitetään lisättäväksi uusi 2 momentti, joka sisältäisi viittauksen rikesakkorikkomuksista annetun lain (986/2016) 4 §:ään. Rangaistussäännös koskee Euroopan unionin yhteisöluomia ja valvonta-asiakirjoja koskevia rikesakkorikkomuksia. Rangaistavat teot liittyvät asiakirjojen mukana pitovelvollisuuden rikkomiseen, mikä perustuu unionilainsäädäntöön. Lisäksi lakiehdotuksen 264 §:n 3 momentista esitetään poistettavaksi rikesakkorikkomuksista annetun lain numero.

Laki liikenteen palveluista VII osa 2 luku	Muutos
262 §	Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi <i>2 momentti</i> , joka sisältäisi viittauksen rikesakkorikkomuksista annetun lain (986/2016) 4 §:ään.
264 § 3 momentti	Pykälän <i>3 momentista</i> esitetään poistettavaksi rikesakkorikkomuksista annetun lain numero, koska se sisältyy jo 262 §:n uuteen 2 momenttiin. Momentin ruotsinkielisessä sanamuodossa tehtäisiin kielellinen korjaus.

Taulukko 9: Taulukko teknisistä säännösmuutoksista

Laki Liikenneturvasta

6 §. Toimielinten tehtävät. Pykälän *1 momentin* 4 kohtaa esitetään muutettavaksi siten, että säännös vastaisi lain 12 §:n säännöksiä Liikenneturvan kirjanpidosta ja tilintarkastuksesta. Esitetään,

että Keskusjärjestön kokouksessa valittaisiin kaksi tilintarkastajaa ja heille varatilintarkastajat. Aikaisemmin säännöksessä edellytettiin vain yhden tilintarkastajan ja varamiehen valintaa. Kyseinen säännös on ristiriidassa lain 12 §:n kanssa, jossa edellytetään, että Liikenneturvan hallinnon ja tilintarkastamista varten tulee olla kaksi tilintarkastajaa. Muutos on tekninen ja sillä pyritään poistamaan kyseinen ristiriitatilanne.

Ruotsinkielisessä sanamuodossa 1 momentin 3 kohtaan ja 3 momentin 2 kohtaan tehtäisiin kielellinen korjaus.

Raideliikennelaki

Uusi raideliikennelaki (1302/2018) tuli voimaan 1.1.2019. Raideliikennelailta pantiin kansallisesti täytäntöön EU:n neljäs rautatiepaketti ja toteutettiin raideliikennelainsäädännön kokonaisuudistus. Kyseisellä lailla kumottiin rautatielaki (304/2011).

171 §. Varautuminen. Pykälässä säädetään rataverkon haltijan, liikenteenohjauspalvelua tarjoavan yhtiön tai yhteisön sekä metro- ja raitiorataverkon haltijan varautumisvelvollisuudesta poikkeusoloihin ja normaaliolojen häiriötilanteisiin.

Pykälän 2 momentin sisältöä ehdotetaan yhtenäistettäväksi valtuutussäännösten osalta muiden liikennejärjestelmän toimialasääntelyn kanssa. Näitä on liikenteen palveluista annetussa laissa (18, 58, 66, 129 ja 139 §), alusliikennepalvelulaissa (19 a §) ja ilmailulaissa (160 §). Pykälän 2 momenttiin sisältyvä määräyksenantovaltuus Liikenne- ja viestintävirastolle antaa tarkempia määräyksiä valmiussuunnittelun järjestämisestä muutettaisiin vastaamaan yllä mainituissa laeissa olevaa käytäntöä, jossa valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä pykälän 1 momentissa tarkoitetuista normaaliolojen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varautumisesta. Liikenne- ja viestintävirastolle annettaisiin samalla valtuutus antaa tarkempia teknisiä määräyksiä valmiussuunnitelman sisällöstä ja laadinnasta.

188 §. Muutoksenhaku. Muutetaan pykälän ruotsinkielisen sanamuodon otsikko. Pykälän 1 momentissa säännös valitusoikeudesta ja viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Muutoksenhakuun hallintotuomioistuimeen sovellettaisiin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettua lakia, jollei laissa toisin säädetä. Pykälän 2 momentti kumottaisiin tarpeettomana. Pykälän 3 momentissa viittaus hallintolainkäyttölakiin korvattaisiin viittauksella oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Pykälän 4 momentissa säännös valitusoikeudesta korkeimpaan hallinto-oikeuteen kumottaisiin tarpeettomana.

192 §. Siirtymäsäännökset. Pykälän 13 momenttiin sisällytetyn siirtymäsäännöksen mukaan rautatieyrityksen, joka vastaa rautatieliikenteen harjoittamisen ohella myös rataverkon hallinnasta olisi järjestettävä rataverkon hallintansa raideliikennelain 104-107, 109 ja 111 §:n edellyttämällä tavalla viimeistään 1 päivästä heinäkuuta 2019 alkaen. Kyseisissä pykälissä säädetty velvoitteet liittyvät EU:n neljännen rautatiepaketin vaatimukseen siitä, että rautatieyrityksen on järjestettävä rataverkon hallinta oikeudellisesti itsenäiseen yksikköön, jotta rataverkolle on turvattu yhtäläinen ja tasapuolinen pääsy kaikille rautatieliikenteen harjoittajille. Säännökset myös edellyttävät, että rataverkon hallinnan ja rautatieliikenteen harjoittamisen väliset rahoitusvirrat on pidettävä tiukasti erillään. Lisäksi rataverkon hallinnasta vastaavien johtajien ja rautatieyri-tystoiminnan johtotehtäviin nimettyjen on oltava toisistaan riippumattomia.

VR-Yhtymä Oy on Suomessa ainoa rautatieyrittäjä, joka yksityisraiteen haltijana omistaa ja hallinnoi myös rataverkkoa. Raideliikennelain edellä mainittujen säännösten mukaiset vaatimukset

tarkoittavat vähintäänkin VR-Yhtymä Oy:n hallinnoimien yksityisraiteiden eriyttämistä erilliseen tytäryhtiöön.

Liikenne- ja viestintäministeriö on maaliskuussa 2019 lähettänyt Euroopan komissiolle kirjeen, jossa ministeriö on esittänyt, että Euroopan komissio muuttaisi Suomen yksityisraiteista helmikuussa 2015 antamaansa päätöstä (C (2015) 857 lopullinen) niin, että VR-Yhtymä Oy:n hallinnoimia yksityisraiteita voitaisiin jatkossa kohdella lainsäädännöllisesti palvelupaikkoina ja niihin liittyvinä raideyhteyksinä. Tämä tarkoittaisi sitä, että VR-Yhtymä Oy:n ei tarvitsisi eriyttää yksityisraiteitaan omaan tytäryhtiöön, vaikkakin lainsäädännölliset velvoitteet pysyisivät muuten vähintäänkin yhtä vaativina myös palvelupaikan haltijalle kuin ne ovat rataverkon haltijalle. VR-Yhtymä Oy:llä säilyisi siten velvoite tarjota raideyhteyttä ja niiden yhteydessä olevia palveluita tasapuolisesti ja syrjimättömästi kaikille palveluita tarvitseville tahoille. Palveluiden ja niiden johtavien raideyhteyksien hinnoittelun olisi oltava kohtuullista ja tasapuolista kaikille osapuolille. VR-Yhtymä Oy:n olisi myös laadittava verkkoselostusta vastaava palveluseloste hallinnoimistaan palvelupaikoista ja niillä tarjottavista palveluista. Koska Euroopan komission päätös VR-Yhtymä Oy:n yksityisraiteiden lainsäädännöllisestä kohtelusta annetaan mahdollisesti vasta vuoden 2020 aikana, esitetään pykälän 13 momenttiin muutosta, jolla asetettaisiin hallinnan muutokselle uusi määräaika 1 päivään heinäkuuta 2021 saakka.

Laki ajoneuvojen siirtämisestä

Lain perustelut vastaavat hyvin pitkälle vuonna 2008 annetun hallituksen esityksen (HE 78/2008 vp) perusteluita, koska lain asiasisältöön ei ole tehty viranomaisvastuita muuttavia muutoksia. Perusteluissa on tarkemmin ilmaistu, mitkä pykälät vastaavat voimassa olevaa lakia ja mitä mahdollisia muutoksia on ehdotettu. Tällä lakiehdotuksella ei lisätä kuntien tehtäviä.

1 §. Soveltamisala. Pykälässä säädettäisiin lain soveltamisalasta. Laki koskisi ajoneuvojen siirtämistä pois niiden sijaintipaikalta ja ajoneuvojen siirron jälkeistä käsittelyä. Lakia sovellettaisiin ajoneuvoihin, jotka ovat liikenneonnettomuuden tai muun vahingon tapahduttua jääneet vahinkopaikalle. Lisäksi lakia sovellettaisiin ajoneuvoihin, jotka on pysäköity pysäköimistä koskevan säännöksen vastaisesti. Tieliikennelain (267/1981) 27 §:ssä säädetään pysäyttämistä ja pysäköimistä koskevasta kiellosta ja 28 §:ssä erityisistä pysäköintikielloista. Poliisilain (872/2011) 2 luvun 11 §:ssä säädetään kulkuneuvon pysäyttamisestä ja siirtämisestä. Poliisimiehellä on oikeus siirtää kulkuneuvo tai määrätä kulkuneuvo pysytettäväksi, siirtää kulkuneuvo tai määrätä se siirrettäväksi, jos se on perusteltua poliisille kuuluvan tehtävän suorittamiseksi. Samoin lakia sovellettaisiin ajoneuvoihin, joiden pysäköinti haittaa teialueella tapahtuvaa kunnossa- tai puhtaanapitoa, korjaus- tai rakennustyötä taikka tienpitäjän luvalla järjestettävää tapahtumaa.

Lakia sovellettaisiin myös ajoneuvoihin, jotka on hylätty ympäristöön tai jotka ovat romuajoneuvoja jätelain (646/2011) 5 §:n perusteella.

Pykälässä ehdotetaan myös säädettäväksi, että ajoneuvossa olevia tavanomaisia esineitä käsiteltäisiin samoin tavoin kuin itse ajoneuvoakin. Ajoneuvossa olevaa irtainta omaisuutta ovat muun muassa erilaiset ajoneuvon kiinnitetyt telineet ja laitteet sekä varusteet samoin kuin matkatavarana tai kuormana oleva omaisuus. Omaisuus siirrettäisiin siten ajoneuvon mukana ja sitä säilytettäisiin ja käsiteltäisiin kuten ajoneuvoakin. Muihin ajoneuvossa oleviin esineisiin sovellettaisiin löytötavaralakia (778/1988).

2 §. Määritelmät. Pykälä vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia. Pykälän 1 kohtaan sisällytettäisiin viittaus ajoneuvolakiin. Ajoneuvolla tarkoitettaisiin ajoneuvolaissa (1090/2002) määriteltyä ajoneuvoa. Ajoneuvolain 3 §:n 1 kohdassa ajoneuvolla tarkoitetaan maalla kulkemaan

tarkoitettua laitetta, joka ei kulje kiskoilla. Uudessa tieliikennelaissa (729/2018) ajoneuvolla tarkoitetaan maalla kulkevaa laitetta, joka ei kulje kiskoilla. Käytännössä lakia sovellettaisiin enimmäkseen henkilöautoihin, perävaunuihin, moottoripyöriin ja polkupyöriin.

Pykälän 2 kohdan mukaan tiellä tarkoitettaisiin tieliikennelain (267/1981) 2 §:n 1 kohdassa tarkoitettua tietä. Näitä olisivat maantiet ja yksityistiet, kadut, rakennuskaavatiet, moottorikelkkailureitit, torit sekä muut yleiselle liikenteelle tarkoitettut tai yleisesti liikenteeseen käytetyt alueet, kuten pihatiet ja pysäköintialueet. Yksityinen piha-alue, jota ei käytetä yleiseen liikenteeseen, ei olisi tie. Määritelmä vastaisi näin ollen tieliikennelainsäädännössä omaksuttua tien käsitettä. Liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain (503/2005) 5 §:n mukaan maantiehen kuuluvat ajorata pientareineen ja muut liikenteen käyttöön tarkoitettut alueet, kuten muun muassa jalkakäytävä, pyörätie sekä levähdys-, varasto- tai kuormausalue. Lisäksi kyseisen lain 5 §:n mukaan maantiehen kuuluu myös tiehen välittömästi liittyvä alue, joka maantietä rakennettaessa tarvitaan sähkö- ja viestintäjohtojen sekä muiden yhteiskunnan toiminnan kannalta välttämättömien rakenteiden, rakennelmien ja laitteiden sijoittamista varten.

Pykälän 3 kohdassa määriteltäisiin maasto. Maastolla tarkoitettaisiin maastoliikennelain (1710/1995) 3 §:n 2 momentissa tarkoitettua maastoa. Maastolla tarkoitetaan maa-alueita ja jääpeitteistä vesialuetta, joka ei ole tie ja jota ei ole tarkoitettu moottoriajoneuvo-, kisko- tai ilma- liikenteeseen.

Pykälän 4 kohdan mukaan lähisiirrolla tarkoitettaisiin ajoneuvon siirtämistä sen alkuperäisen sijaintipaikan välittömään läheisyyteen. Välittömällä läheisyydellä tarkoitettaisiin ajoneuvon sijoittamista sen alkuperäiseen sijaintipaikkaan nähden siten, että ajoneuvo olisi sen perusteella helposti löydettävissä lähiympäristöstä. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että ensisijaisesti ajoneuvo olisi pyrittävä siirtämään näköetäisyydelle sen alkuperäisestä sijaintipaikasta. Jos ajoneuvon sijoittaminen näköetäisyydelle ei olisi mahdollista, ajoneuvo olisi siinä tapauksessa sijoitettava mahdollisimman lähelle sen alkuperäistä sijaintipaikkaa. Muussa tapauksessa ajoneuvo olisi siirrettävä 3 §:ssä tarkoitettuun varastoon.

Pykälän 5 kohdassa määriteltäisiin varastosiiro. Varastosiiirrolla tarkoitettaisiin ajoneuvon siirtämistä sen sijaintipaikan kunnan osoittamaan ajoneuvojen varastoon. Varastosta säädettäisiin lain 3 §:ssä.

Pykälän 6 kohdan mukaan romuajoneuvolla tarkoitettaisiin ajoneuvoa, jota olisi pidettävä jätelain (646/2011) 5 §:n 1 momentissa tarkoitettuna jätteenä. Mainitun lainkohdan mukaan jätteellä tarkoitetaan ainetta tai esinettä, jonka sen haltija on poistanut tai aikoo poistaa käytöstä taikka on velvollinen poistamaan käytöstä. Kyseessä olisi yleensä oltava kunnoltaan sellainen ajoneuvo, jolla ei käytännössä olisi romuarvoa suurempaa käypää arvoa. Tällaisen ajoneuvon käyvän arvon voisi suurimmillaan arvioida olevan korkeintaan muutama sata euroa. Liikennöitävässä kunnossa olevaa ajoneuvoa ei voitaisi yleensä luonnehtia romuajoneuvoksi. Lakiehdotuksen 7 §:ssä määriteltyyn hylättyyn ajoneuvon verrattuna romuajoneuvoksi määriteltävän ajoneuvon tulisi samalla täyttää aina myös kyseisessä kohdassa tarkoitettut hylätyn ajoneuvon kriteerit, kun taas hylätty ajoneuvo ei kuitenkaan aina välttämättä olisi romuajoneuvo. Esineen romuajoneuvoksi luokittelamiseen tulisi siten suhtautua vakavammin kuin esineen luokitteluun hylätyksi. Romuajoneuvoja olisivat käytännössä, esimerkiksi sellaiset ajoneuvot, jotka on niiden anastamisen jälkeen poltettu käyttökelvottomiksi.

3 §. Varasto ja siirretyn ajoneuvon käsittely. Pykälä vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia. Pykälässä säädettäisiin kunnille velvollisuus pitää siirrettyjen ajoneuvojen säilyttämistä ja muuta käsittelyä varten erityistä varastoa. Siirrettävät ajoneuvot siirrettäisiin niiden sijaintipaikan kunnan nimeämään varastoon, jollei ajoneuvoa olisi jätetty sen sijaintipaikan välittömään

läheisyyteen 2 §:n 4 kohdan mukaisesti toimitettuna lähisiirtona. Menettelyllä on pyritty luomaan yleisesti tunnettu siirrettävien ajoneuvon siirtokäytänne, jonka mukaisena ajoneuvojen omistajien on ollut helppo tiedustella mahdollisen siirron kohteeksi joutunutta ajoneuvoaan. Kunnilla on jo voimassa olevaan lainsäädäntöön perustuen olemassa mainittuun tarkoitukseen käytettävät siirrettävien ajoneuvojen sijoituspaikat.

Kaksi tai useampi kunta voisivat perustaa yhteisen varaston. Varaston toimintaa voisi harjoittaa myös yksityinen yritys, jolta kunta ostaisi mainitut palvelut ja joka siis kunnan puolesta ja sen toimeksiannosta, mutta kuitenkin kunnan vastuulla hoitaisi ajoneuvojen käsittelyä. Ajoneuvon omistajaan ja muihin kolmansiin tahoihin nähden kunnan vastuu tällaisen ostopalveluna hankittu toiminnan osalta olisi kuitenkin aina kaikissa tapauksissa ensisijainen ja ehdoton.

4 §. *Velvollisuus siirtää ajoneuvo onnettomuuspaikalta.* Pykälä vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia. Poikkeuksena olisivat tienpitoviranomainen, yksityinen tie sekä yksityisen tien tienpitäjä –käsitteet. Tienpitoviranomainen-käsitteestä on luovuttu vuoden 2018 aikana, kun maantielakia (503/2005) koskeva muutos tuli voimaan 1.8.2018. Sen vuoksi tässä lakiehdotuksessa käytetään yleisesti käsitteitä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja kunta. Tällä kirjauksella selkeytettäisiin myös pykälässä tarkoitettujen viranomaisten toimivaltaa. Lisäksi aikaisemmin käytetty yksityinen tie –käsite muutettaisiin muotoon yksityistie ja yksityisen tien tienpitäjä muotoon yksityistienpitäjä. Muutokset vastaisivat yksityistielain käsitteitä.

Tieliikennelain mukaan onnettomuuteen osallisen tienkäyttäjän on ensisijaisesti huolehdittava ajoneuvon mahdollisimman pikaisesta siirtämisestä silloin, kun ajoneuvo on onnettomuuden jälkeen jäänyt paikkaan, jossa pysäyttäminen tai pysäköinti on kielletty. Kuljettajalla on sama siirtovelvollisuus silloin, kun ajoneuvon on tullut moottorivika. Vakavissa henkilövahinkoon tai kuolemaan johtaneissa onnettomuuksissa siirto edellyttää yleensä poliisin lupaa. Tieliikennelain yleissäännöksen lisäksi on tarpeen sisällyttää siirtoa koskeva erityissäännös nyt ehdotettuun lakiin. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi ajoneuvon omistajalle, haltijalle ja kuljettajalle velvollisuus siirtää ajoneuvo pois liikennevahinkopaikalta viimeistään kahden vuorokauden kuluessa liikennevahingosta. Tämän velvollisuuden laiminlyöntiin ei kuitenkaan ehdoteta liitettäväksi välittömiä seuraamuksia. Tosiasiallinen seuraus velvollisuuden laiminlyönnistä olisi kuitenkin se, että ELY-keskus tai kunta siirtäisi tällöin ajoneuvon liikennevahinkopaikalta 3 §:ssä tarkoitettuun kunnan osoittamaan varastoon. Tämä säädettäisiin pykälän 2 momentissa ELY-keskuksen tai kunnan nimenomaiseksi velvollisuudeksi.

Milloin ajoneuvo on ollut onnettomuudessa, arvioitaisiin ulkoisten seikkojen perusteella. Pykälä ei koskisi moottorivian johdosta teille jääneitä ajoneuvoja, sillä moottorivikaa on vaikea todeta ulkoisten seikkojen perusteella. Moottorivian takia teille jääneisiin ajoneuvoihin sovellettaisiin 5 §:ää.

Liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain (503/2005) 11 §:ssä säädetään tienpidosta vastaavista viranomaisista. Väylävirasto vastaa maantieverkon omistajantehtävistä ja muista tienpidon tehtävistä siten kuin laissa erikseen säädetään. ELY-keskukset vastaavat alueensa tienpidon tehtävien hoitamisesta Väyläviraston ohjauksen mukaisesti. ELY-keskusten toimivaldasta säädetään tarkemmin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetussa valtioneuvoston asetuksen (1373/2018) 15 §:ssä, jonka mukaan valtion osalta toimivaltaisena liikenneviranomaisena toimii Lapin ELY-keskus, joka hoitaa oman toimialueensa lisäksi myös kaikkien ELY-keskusten toimialueilla ajoneuvojen siirtämistä koskevat omistajatietojen selvittämistehtävät sekä siirto- ja korvauspäätöksiä koskevat tehtävät maanteille jätettyjen ajoneuvojen osalta. Asemakaava-alueen katujen kadunpitäjänä on kunta.

Toimintavastuu olisi yksiselitteisesti aina sillä viranomaisella, jonka ylläpitämällä tiellä liikennevahinko on tapahtunut. Viranomaisen toimintavelvollisuus koskisi myös niitä ajoneuvoja, jotka ovat liikennevahingon takia ajautuneet selvästikin tealueen ulkopuolelle kuten esimerkiksi tien viereiselle pellolle tai yksityiselle pihalle.

Toimintavelvollisuus ei kuitenkaan estäisi sitä, ettei toinen viranomainen voisi ajoneuvon siirrosta vastuussa olevan viranomaisen pyynnöstä käytännössä suorittaa siirtotoimenpiteitä, jos nämä siitä keskenään nimenomaisesti siten sopivat. Tässäkin tapauksessa vastuu toimista ajoneuvon omistajaan ja muihin kolmansiin tahoihin nähden on kuitenkin ensisijaisesti aina liikennevahinkopaikan tien hoitovastuussa olevalla viranomaisella.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin myös, että yksityistiellä tapahtuneen liikennevahingon osalta kunta siirtää yksityistienpitäjän perustellusta pyynnöstä ajoneuvon 3 §:ssä tarkoitettuun varastoon. Perusteltu pyyntö tarkoittaa sitä, että pyyntö on perusteeltaan asianmukainen ja tosiasioiden perustuva.

Pykälän 3 momentin mukaan, jos ajoneuvosta aiheutuu vaaraa liikenneturvallisuudelle, poliisi on velvollinen välittömästi siirtämään ajoneuvon. Siirto voi tapahtua lähisiirtona tai varastosiirtona. Poliisi olisi velvollinen viipymättä toimittamaan ajoneuvon lähi- tai varastosiirron, jos ajoneuvon sijainti vahinkopaikalla aiheuttaisi vaaraa liikenneturvallisuudelle, koska yleisen järjestyksen ja turvallisuuden valvominen kuuluvat poliisin tehtäviin.

5 §. *Siirto pysäköimistä koskevan säännöksen perusteella.* Pykälä vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että jos ajoneuvo olisi pysäköity pysäköintiä koskevan säännöksen vastaisesti tielle, ELY-keskus, kunta tai kunnallinen pysäköinninvalvoja voisi suorittaa lähisiirron tai siirtää ajoneuvon 3 §:ssä tarkoitettuun varastoon aikaisintaan kahden vuorokauden kuluttua säännöksen vastaisen pysäköinnin alkamisesta. Tässä säännöksessä ehdotettu menettely vastaisi edellä 4 §:ssä ehdotettua. Erona 4 §:ään olisi kuitenkin se, ettei viranomaisella olisi ehdotonta velvollisuutta suorittaa siirtoa pysäköintiä koskevien säännösten vastaisissa tapauksissa, vaan harkintavalta jäisi kussakin yksittäistapauksessa viranomaiselle. Oikeus siirtoon alkaisi kuitenkin aina vasta aikaisintaan 48 tunnin kuluttua virheellisen pysäköinnin alkamisesta eli siitä hetkestä, jolloin pysäköinti olisi muuttunut säännösten vastaiseksi. Pysäköimistä koskevia säännöksiä ovat muun muassa tieliikennelain 26 – 28 a §, joissa säädetään pysäköintikielloista sekä 60 §, jossa säädetään onnettomuusajoneuvon ja rikkoontuneen ajoneuvon siirtämisestä. Lisäksi esimerkiksi kunta voi antaa velvoittavia kunkohtaisia määräyksiä pysäköinnistä kunnan alueella.

Viranomaisen osalta viitataan 4 §:n perusteluissa mainittuun vastuunjakoon kunnan ja liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetussa laissa tarkoitettujen tienpidosta vastaavien viranomaisten kesken. Suurimmissa kaupungeissa kunnalliset pysäköinninvalvojat huolehtivat pysäköinninvalvonnasta annetun lain (727/2011) säännösten nojalla pysäköinninvalvonnasta ja pysäköintivirhemaksujen määräämisestä. Siksi on perusteltua, että kunnallisilla pysäköinninvalvojilla olisi oikeus päättää ajoneuvon siirrosta silloin, kun ajoneuvo on pysäköity pysäköimistä koskevien säännösten vastaisesti.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin ajoneuvon siirrosta silloin, kun ajoneuvo on pysäköity pysäköimistä koskevan säännöksen vastaisesti yksityiselle alueelle tai maastoon. Virheellisen pysäköinnin osalta ehdotetaan säädettäväksi, että kunta tai kunnallinen pysäköinninvalvoja olisi toimivaltaisia viranomaisia.

He voisivat suorittaa lähisiirron tai siirtää ajoneuvon 3 §:ssä tarkoitettuun varastoon yksityisen alueen omistajan perustellusta pyynnöstä. Siirto voitaisiin yksityisen alueen omistajan pyynnöstä toteuttaa vasta kahden vuorokauden kuluttua siitä, kun tämä on esittänyt siirtopyynnön kunnalle. Tässäkin tilanteessa kahden vuorokauden aikaa voitaisiin pitää riittävänä kattamaan erilaiset erehdys-, vahinko- ja muut vastaavat tapaukset.

Perusteltu pyyntö tarkoittaisi tässä pykälässä kuten edellä 4 §:ssä sitä, että pyyntö on asianmukainen ja lisäksi, että kyseessä todella on säännösten vastainen pysäköinti. Yleisesti liikenteeseen käytetyn yksityisen alueen laajuutta on kuvattu 2 §:n kohdalla. Siirtopyynnön tekijänä voisi olla alueen omistaja tai haltija. Asunto- ja kiinteistöosakeyhtiöiden osalta siirtopyynnön tekemiseen oikeutetut henkilöt määräytyvät yhtiöoikeudellisten sääntöjen mukaan. Käytännössä pyynnön esittäjä olisi useimmiten isännöitsijä. Maasto on määritelty 2 §:n 3 kohdassa. Ehdotettu siirtosäännös koskisi esimerkiksi puistoihin ja koulujen pihuille luvattomasti pysäköityjä ajoneuvoja.

Pykälän 3 momentin mukaan ajoneuvo voitaisiin siirtää välittömästi, odottamatta kahden vuorokauden kulumista, jos ajoneuvon omistaja tai haltija olisi jättänyt maksamatta samalla ajoneuvolla tehdyn viiden eri teon perusteella määrätyt pysäköintivirhemaksut, joihin ei voi hakea muutosta. Lainvoimaisuudella tarkoitetaan sitä, että oikaisuvaatimuksen tekemiselle varattu 30 päivän määräaika olisi kulunut umpeen.

Pykälän 4 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että jos ajoneuvon pysäköinnistä aiheutuisi vaaraa liikenneturvallisuudelle, poliisi olisi velvollinen toimittamaan ajoneuvon siirron välittömästi. Siirto toteutettaisiin poliisin kussakin yksittäistapauksessa suorittaman arvioinnin perusteella joko lähi- tai varastosiirtona. Tieliikennelain 27 §:n 1 momentissa kielletään ajoneuvon pysäköiminen sellaiseen paikkaan tai siten, että siitä aiheutuu vaaraa tai että liikenne tarpeettomasti estyy tai häiriytyy. Jos pysäköinnistä aiheutuisi huomattavaa haittaa tien käytölle tai muulle liikenteelle, poliisi, ELY-keskus, kunta tai kunnallinen pysäköinninvalvoja voisi siirtää ajoneuvon välittömästi. Näissäkin tilanteissa siirto toteutettaisiin heti viranomaisen todettua tilanteen. Siirtolakiin ehdotettu käsite ”huomattava haitta tien käytölle” tarkoittaisi samaa kuin tieliikennelain 27 §:ssä.

Pykälän 5 momentissa olisi erityissäännös kiinteistöjen pelastusteillemme pysäköityjen ajoneuvojen poistamisesta. Pelastuslain (379/2011) 11 §:n mukaan kiinteistön omistajan ja haltijan sekä toiminnanharjoittajan on osaltaan huolehdittava siitä, että hälytysajoneuvoille tarkoitetut ajotiet ja muut kulkuyhteydet (pelastustiet) pidetään ajokelpoisina ja esteettöminä ja että ne on merkitty asianmukaisesti. Pelastustielle ei saa pysäköidä ajoneuvoja eikä asettaa muutakaan estettä. Poliisilla olisi 5 momentin nojalla oikeus toimittaa välittömästi ajoneuvon siirto pelastustieltä.

6 §. *Siirto tiealueella tehtävän työn tai järjestettävän tapahtuman perusteella.* Pykälä vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia. Muutoksia tehtäisiin viranomaisiin.

Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi ajoneuvojen siirrosta tapauksissa, joissa pysäköidystä ajoneuvosta aiheutuu haittaa tiealueella tapahtuvalle kunnossa- tai puhtaanapidolle, korjaus- tai rakennustyölle tai tiealueella järjestettävälle tapahtumalle. ELY-keskus, kunta tai kunnallinen pysäköinninvalvoja voisi toimittaa 2 §:n 4 kohdassa tarkoitettua lähisiirron. Yksityistiellä siirto toimitettaisiin ainoastaan yksityistienpitäjän perustellusta ja asianmukaisesta pyynnöstä, jonka perusteella kunta toimittaisi ajoneuvon lähisiirron. Tie- ja katualueita käytetään myös muuhunkin toimintaan kuin liikennekäyttöön. Tällaisia tilanteita ovat erilaiset urheilu- tai yleisötapahtumat, juhlat ja paraatit, joiden vuoksi ajoneuvoja saatetaan joutua siirtämään.

Pykälän 2 momentti koskisi tapauksia, joissa ennakkoon tiedossa olevasta tiealueella tehtävästä kunnossa- tai puhtaanapito taikka korjaus- tai rakennustyöstä samoin kuin tiealueella järjestetystä tapahtumasta olisi ilmoitettava aina asianmukaisin alueelle sijoitetuin liikennemerkein tai muutoin selvästi näkyvin merkein taikka ajoneuvoihin asetetuin ilmoituksin vähintään kahta vuorokautta ennen aiottua siirtoa. Viranomaisena olisi oikeutettu siirtämään ajoneuvon vasta tämän kahden vuorokauden määräajan kuluttua.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi tilanteista, joissa ajoneuvoa ei voida 1 momentissa tarkoitettuun tavoin lähisiirtää, vaan ajoneuvo olisi siirrettävä 3 §:ssä tarkoitettuun varastoon. Edellytyksenä tälle olisi se, ettei ajoneuvoa voida liikenteellisistä syistä tai tilan puutteen taikka muiden vastaavien syiden vuoksi sijoittaa sen sijaintipaikan välittömään läheisyyteen. Esimerkiksi moottoritie on sellainen tie, jolle ajoneuvoa ei voida liikenteellisistä syistä lähisiirtää. Ajoneuvo tulisi kuitenkin ensisijaisesti pyrkiä lähisiirtämään, ja ajoneuvon siirto varastoon olisi poikkeuksellinen menettely.

7 §. Hylätyn ajoneuvon siirto. Pykälän sisältö vastaisi voimassa olevaa lakia. Muutoksia tehtäisiin viranomaisiin.

Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi hylättyjen ajoneuvojen siirrosta pois ympäristöstä. Hylätyllä ajoneuvolla tarkoitettaisiin ajoneuvoa, jonka ulkonaisten tunnusmerkkien perusteella voidaan ilmeisen perustellusti olettaa sen omistajan, haltijan tai muun käyttäjän jättäneen heitteille ympäristöön. Kokonaisarviointi siitä, onko ajoneuvo katsottava hylätyksi, tulisi suorittaa tapauskohtaisesti useamman kuin pelkästään yhden kriteerin avulla. Arvioinnissa tulisi ottaa huomioon muun muassa ajoneuvon sijoitusaika samalla paikalla (esimerkiksi löytötavaralaissa aika on kolme kuukautta), sijoituspaikka, ajoneuvon arvo ja kunto, liikenneasioiden rekisterissä olevat tiedot (omistajan tai väitetyn uuden omistajan tahdonilmaisut) sekä muut ulkoiset seikat, esimerkiksi ajoneuvon rajoitustiedot ja ajoneuvon selvä säilyttäminen tiellä. Yleisen elämäkokemuksen mukaan esimerkiksi kaukaiselle metsätaipaleelle jätetty auto olisi yleensä perustellusti lyhyemmän ajan puitteissa katsottava hylätyksi kuin kadulle jätetty. Toisaalta taas arvotetaan selvästi kalliimman ajoneuvon hylkääminen ei ole niin todennäköistä kuin arvoltaan vähäisen. Eri arviointitekijöitä tulisikin siten tarkastella yhdessä, jotta voitaisiin perustellusti päätyä oikeaan lopputulokseen. Hylkääminen tarkoittaa kuitenkin aina sitä, että ulkoisten seikkojen perusteella on oletettavaa esineen omistajan tosiasiallisessa luopuneen omistusoikeudestaan ja tahdostaan määrätä esineestä. Esineen jättäminen täysin huolehtimatta ja vartioimatta pitkäksi ajaksi samoin kuin välinpitämätön suhtautuminen mahdollisiin pyyntöihin ryhtyä toimenpiteisiin esineen suhteen ovat omiaan tukemaan oletettavaa esineen hylkäämisestä. Ajoneuvon hylätyksi luonnehtimiseen tulisi kuitenkin toisaalta aina suhtautua niin, että arvoa omaavan esineen hylkääminen ei yleisen elämäkokemuksen mukaan ole tavanomaista. Siten ajoneuvon hylkäämistä puoltavien seikkojen kokonaisarviointi tulisikin aina suorittaa kriittisesti.

Jos arvon, kunnan ja muiden ulkoisesti havaittavien seikkojen perusteella olisi ilmeistä, että ajoneuvo on hylätty, ELY-keskus tai kunta olisi velvollinen alueellaan siirtämään ajoneuvon 3 §:ssä tarkoitettuun varastoon.

Yksityisellä tiellä tai yksityisalueella olevan hylätyn ajoneuvon kunta siirtäisi varastoon vain yksityistienpitäjän tai yksityisalueen haltijan perustellusta pyynnöstä.

Säännös koskisi soveltuvin osin myös poliisin takavarikoimia tai rikoksen tai muun sellaisen syyn johdosta esimerkiksi poliisilaitoksen paikoitusalueelle siirtämiä ajoneuvoja. Kunta voisi poliisin pyynnöstä siirtää varastoon tällaisen ajoneuvon, jos omistaja tai haltija ei poliisin kehoituksesta huolimatta hae ajoneuvoa pois. Poliisi vastaisi 11 §:n mukaisesti viimekädessä tällaisten ajoneuvojen siirtokustannuksista.

8 §. *Romuajoneuvon siirto.* Pykälän sisältö vastaisi voimassa olevaa lakia. Pykälässä säädettäisiin romuajoneuvojen siirrosta. Määritelmiä koskevan 2 §:n 6 kohdan perusteluissa on selostettu romuajoneuvon käsitettä.

Pykälän *1 momentissa* ehdotetaan säädettäväksi kunta velvolliseksi huolehtimaan siitä, että romuajoneuvot poistetaan ympäristöstä kunnan alueella, jos romuajoneuvon haltija laiminlyö jätelain mukaisen velvollisuutensa toimittaa ajoneuvo asianmukaiseen vastaanottoaikaan. Kunnan velvollisuus olisi siten toissijainen ja täydentävä jätelain romuajoneuvon haltijan velvollisuuteen nähden. Kunnan velvollisuus tulisi voimaan, kun romuajoneuvon haltijalla olisi ollut kohtuullinen aika toimittaa ajoneuvo vastaanottoaikaan.

Yksityiseltä piha-alueelta, varastoalueelta tai muulta yksityiseen käyttöön tarkoitettulta erityiseltä alueelta kunta siirtäisi romuajoneuvon vain yksityisen alueen omistajan perustellusta pyynnöstä. Ympäristön viihtyisyydestä ja siisteydestä huolehtiminen kuuluu jo voimassa olevan lainsäädännön nojalla kunnallisiin tehtäviin.

Pykälän *2 momentin* mukaan kunta voisi suoraan toimittaa tuottajavastuun piiriin kuuluvan romuajoneuvon jätelain 58 §:ssä tarkoitettulle kerääjälle tai esikäsittelijälle. Tuottajavastuun piiriin kuulumattoman romuajoneuvon eli esimerkiksi mopon, moottoripyörän tai kuorma-auton kunta luovuttaisi siten kuin jätelaissa ja sen nojalla säädetään. Romuajoneuvon siirtäminen suoraan tuottajavastuujärjestelmän tai muun asianmukaisen jätehuollon hoidettavaksi ilman varastointia on yleensä tarkoituksenmukaista ympäristöhaittojen estämiseksi ja silloin kun romuajoneuvojen varastointi edellyttää varastoalueelta tiukempaa varustelutasoa kuin käyttökuntoisten ajoneuvojen varastolta. Romuajoneuvon viimeisen omistajan on katsottava laiminlyöneen jätelain mukaisen velvollisuutensa toimittaa romuajoneuvo asianmukaiseen vastaanottoon sekä luopuneen ajoneuvon omistuksesta. Viimeisen omistajan oikeusturva ei siten edellytä varastossa säilyttämistä.

Koska kunta on velvollinen huolehtimaan siitä, että romuajoneuvot poistetaan ympäristöstä, ei jätelaissa olevia roskaantuneen alueen puhdistusvelvollisuutta koskevia säännöksiä sovellettaisi tiealueisiin. Säännöksen soveltaminen rajautuu jätelain roskaamissäännösten soveltamiseen. Siirtolakia ei kuitenkaan sovellettaisi esimerkiksi silloin kun ajoneuvo jätetään omalle pihalle tai maa-alueen omistajan suostumuksella tämän alueelle. Tällaisen tilanteen jatkuessa voivat tulla sovellettaviksi jätelain mukainen roskaamiskielto ja siihen liittyvät alueen puhdistamisvastuuta koskevat säännökset tai maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset rakennuspaikan käyttöä ja ulkovarastointia koskevat säännökset.

Ennen kuin romuajoneuvon osalta menetellään siten kuin 2 momentissa säädetään, aiotusta menettelystä eli siirtotarkoituksesta on ilmoitettava liikenneasioiden rekisteriin merkitylle ajoneuvon viimeiselle omistajalle taikka muulle tiedossa olevalle omistajalle ja haltijalle. Ilmoituksessa on kehoitettava siirtämään romuajoneuvo seitsemän päivän kuluessa uhalla, että ajoneuvo toimitetaan 2 momentissa säädettyyn järjestelmään tai muutoin luovutetaan. Jos omistaja ei ole tiedossa, ilmoitus olisi kiinnitettävä romuajoneuvon näkyvälle paikalle.

Pykälän *3 momentin* mukaan 2 momentissa tarkoitettua ilmoitusta ei tarvitse tehdä, jos romuajoneuvo on palanut, poltettu tai muutoin siinä kunnossa, että se on vaaraksi ympäristölle tai ihmisille.

Pykälän *4 momentissa* olisi yleinen viittaus romuajoneuvon haltijan velvollisuuteen huolehtia kyseisen ajoneuvon toimittamisesta asianomaiseen vastaanottoaikaan.

9 §. *Lukituksen avaaminen.* Pykälän sisältö vastaisi voimassa olevaa lakia.

Perävaunut, moottoripyörät tai polkupyörät saatetaan kytkeä lukittavalla ketjulla tai irtolukolla telineeseen, valopylväeseen tai muuhun paikkaan. Näissä tilanteissa olisi tarpeen säätää ketjujen tai lukkojen avaamisesta. Pykälän *1 momentti* koskisi tilanteita, joissa ei tarvitse mennä sisälle ajoneuvon, vaan lukituksen avaaminen liittyy ajoneuvon asianmukaiseen siirtämiseen, ajoneuvon vaurioitumisen ehkäisemiseen tai ajoneuvon omistajan selvittämiseen tai hänen tavoittamiseen.

Joissakin tilanteissa on tarpeen päästä myös ajoneuvon sisätiloihin. Niistä säädettäisiin pykälän *2 momentissa*. Auton tekninen rakenne saattaa edellyttää vaihteiden päältä poistamista ennen siirtoa, jotta moottori ei vaurioituisi. Myös omistajan tai haltijan selvittäminen saattaa edellyttää auton sisätiloihin pääsemistä. Sisätiloihin menemisellä voi olla merkitystä kotirauhan ja yksityiselämän suojan kannalta. Momentissa mainittujen tarkoitusten kannalta sisätiloihin pääseminen on kuitenkin välttämätöntä. Sisätiloissa saisi tehdä vain näihin tarkoituksiin tarvittavia välttämättömiä selvitystoimia. Asuntovaunuissa tai matka-autoissa oleviin pysyväisluonteiseen asumiseen käytettäviin tiloihin ei kuitenkaan olisi pääsyä.

10 §. *Ajoneuvon siirrosta ilmoittaminen ja siirtopäätös.* Pykälän sisältö vastaisi voimassa olevaa lakia. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi ajoneuvojen siirtoja koskevista ilmoituksista ja päätöksistä.

Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin, että viranomaisen toimittamasta ajoneuvon lähisiirrosta olisi ilmoitettava ajoneuvon omistajalle tai haltijalle taikka jätettävä sitä koskeva ilmoitus näkyvälle paikalle ajoneuvon, esimerkiksi tuulilasiin. Tätä voitaisiin lähisiirtojen osalta pitää riittävänä menettelyinä. Samalla momentissa velvoitettaisiin ajoneuvon siirron toimittanut viranomainen laatimaan kutakin siirtoa koskeva pöytäkirja taikka tekemään muu kirjallinen merkintä siirrosta viranomaisen haltuun jäävään, siirtotoimenpiteeseen liittyvään asiakirjaan. Laaditusta pöytäkirjasta tai muusta ajoneuvon siirtoa koskevasta viranomaisen asiakirjasta tulisi ilmetä vähintäänkin 3 momentissa mainitut tiedot. Viranomaisen tulisi säilyttää ja arkistoida tiedot siten kuin viranomaisen laatimia asiakirjoja koskevissa yleisissä säännöksissä tai määräyksissä veloitetaan.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin, että varastosirrosta olisi tehtävä kirjallinen päätös, joka olisi annettava tavallisella tiedoksiannolla tiedoksi liikenneasioiden rekisteriin merkitylle ajoneuvon viimeiselle omistajalle tai muulle tiedossa olevalle omistajalle ja haltijalle siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Hallintolain 59 §:n mukaan tavallinen tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, jonka katsotaan saaneen tiedon asiasta seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Päätöksen jäljennös tai siirrettyjen ajoneuvojen yksilöinnin kannalta olennaiset tiedot sisältävä luettelo olisi lähetettävä myös poliisille.

Silloin kun ajoneuvon omistaja tai tämän osoite ei ole tiedossa, tiedoksiantoon sovelletaan hallintolain yleistiedoksiantoja koskevia säännöksiä. Yleistiedoksianto käytetään erityisesti silloin, kun tiedoksianto ei voida toimittaa tavallisena tai todisteellisena tiedoksiannona tai kun asiakirja olisi annettava tiedoksi yli 30 henkilölle tai kun henkilöisen lukumäärää ei tiedetä. Lisäksi yleistiedoksianto sovelletaan myös, kun ulkomaantiedoksianto ei ole onnistunut hallintolain mukaisesti. Hallintolain 62 §:n mukaan yleistiedoksiannossa asiakirjat pidetään määrätyn ajan vastaanottajan nähtävillä viranomaisessa. Asiakirjan nähtävillä olosta ilmoitettaisiin yleisessä tietoverkossa viranomaisen verkkosivuilla ja tarvittaessa sellaisessa sanomalehdessä, josta vastaanottajan voidaan olettaa parhaiten saavan tiedon. Jos tietoliikennehäiriön tai muun vastaavan vuoksi ilmoitusta ei voida julkaista verkkosivuilla, on asiakirjan nähtävillä olosta ilmoitettava myös virallisessa lehdessä.

Varastosiirtoa koskeva päätös olisi tehtävä viipymättä siirron jälkeen. Päätöksessä olisi samalla määrättävä noutamaan ajoneuvo varastosta 30 päivän kuluessa uhalla, että ellei ajoneuvoa ole noudettu 30 päivän kuluessa tiedonsaannista, ajoneuvo siirtyy kunnan omistukseen. Tämän tiedon kertominen on olennaista omistajan tai haltijan kannalta. Päätökseen olisi muutoksenhaku-oikeus.

Ajoneuvon siirtymisestä kunnan omistukseen on tarkemmat säännökset lain 13 §:ssä. Säännös ei ole omistajan kannalta kohtuuton, sillä tähänastisten kokemusten perusteella ajoneuvoistaan todellisuudessa huolehtivat omistajat ja haltijat noutavat virheellisen pysäköinnin tai tietyön vuoksi siirretyt hyväkuntoiset ajoneuvot tavallisesti muutaman päivän kuluttua siirrosta, mutta hylättyjä tai huonokuntoisia ei yleensä noudeta.

Pykälän 3 *momentissa* ehdotetaan säädettäväksi, että päätöksestä tiedottamisvelvollisuus olisi aina sillä viranomaisella, joka on siirron toimittanut ja joka siten olisi vastuussa siirtotoimenpiteistä. Päätöksessä olisi mainittava siirron syy, siirretyn ajoneuvon riittävät tunnistamistiedot kuten esimerkiksi rekisterinumero ja muut mahdolliset tunnistamista helpottavat tiedot. Lisäksi päätöksessä olisi selkeästi ilmoitettava paikka, josta ajoneuvo on siirretty sekä paikka, jonne ajoneuvo on siirretty. Päätöksessä olisi myös mainittava ajoneuvon siirron suorittanut viranomaisen yhteystietoineen siten, että siirron kohteena olevan ajoneuvon omistaja ja haltija saavat päätöksestä selkeästi ja helposti tiedon, keneen olla yhteydessä siirtoa koskevissa kysymyksissä. Päätöksestä tulisi ilmetä myös puhelinnumero, josta siirtäjä tai tämän edustaja olisi tavoitettavissa.

11 §. *Korvaus siirtokustannuksista ja korvauspäätös.* Pykälän sisältö vastaisi voimassa olevaa lakia.

Pykälän 1 *momentissa* ehdotetaan säädettäväksi, että ajoneuvon omistaja tai haltija olisi velvollinen korvaamaan ajoneuvon siirtojärjestelyistä, siirtämisestä, säilyttämisestä ja hallinnoinnista aiheutuneet kustannukset. Korvausvastuu rakentuisi kustannusvastaavuusperiaatteelle ja perustuisi siten tosiasiallisten siirtojärjestelyistä, varsinaisesta siirrosta ja siirron jälkeisestä ajoneuvon käsittelystä aiheutuneiden kustannusten korvaamiseen. Omistaja tai haltija voitaisiin velvoittaa korvaamaan viranomaisille aiheutuneet todelliset kustannukset siinäkin tapauksessa, että omistaja tai haltija noutaa ajoneuvon ennen kuin kunnan tilaama hinauspalvelu ehtii paikalle.

Jos asiassa ilmenisi, että ajoneuvo olisi ollut luvattomasti sen kuljettajan käytössä, kuten esimerkiksi ajoneuvon varkauden tai käyttövarkauden vuoksi, korvaus perittäisiin ajoneuvon kuljettajalta. Tämän toteaminen edellyttäisi luonnollisesti sitä, että siirretyn ajoneuvon omistaja tai haltija esittäisi asiasta riittävän selvityksen, jollei luvaton käyttö muutoin ilmene asiassa saaduista selvityksistä, kuten esimerkiksi poliisin antamista tiedoista kuten rikosilmoituksesta. Omistajan vapautuminen korvausvastuusta ei edellyttäisi sitä, että ajoneuvon kuljettajan henkilöllisyyden olisi oltava tiedossa. Riittävää olisi näyttö siitä, että ajoneuvo oli alun alkaen luvattomasti eli omistajan tahdon vastaisesti otettu käyttöön.

Jos ajoneuvon siirto olisi toimitettu yksityistienpitäjän tai alueen omistajan pyynnöstä, tämä olisi velvollinen korvaamaan siirretyn ajoneuvon siirtokustannukset kunnalle, jollei kunta saisi perittyä kustannuksia ajoneuvon omistajalta. Tältä osin korvausvastuu kattaisi vain varsinaiset siirtokustannukset eikä ajoneuvon siirron jälkeisiä käsittely- tai säilytyskustannuksia.

Tiellä tai tiealueella järjestetyn tapahtuman vuoksi siirrettyjen ajoneuvojen siirtokustannukset voitaisiin siirron toimittaneen viranomaisen harkinnan mukaan periä tapahtuman järjestäjiltä. Tästä voidaan ottaa ehto tilaisuuden järjestämisestä koskevaan lupaan ja se voisi tulla kysymykseen, erityisesti kaupallisten tapahtumien yhteydessä.

Siltä osin kuin kunta on siirtänyt poliisiin pyynnöstä takavarikoidun tai muuten poliisiin haltuun tulleen ajoneuvon, jota sen omistaja tai haltija ei poliisiin kehotuksista huolimatta ole hakenut pois, poliisi vastaisi tällaisten ajoneuvojen siirtokustannusten korvaamisesta, jos korvausta ei saada perittyä ajoneuvon omistajalta.

Siirron toimittavan viranomaisen olisi *3 momentin* mukaan korvauspäätöksellään vahvistettava korvauksen määrä. Päätös olisi annettava tiedoksi siirretyn ajoneuvon 1 momentissa säädetyille omistajalle, haltijalle tai kuljettajalle tavallisella tiedoksiannolla siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Tavallista tiedoksiantoa koskeva säännös on hallintolain 59 §:ssä. Säännöksen mukaan vastaanottajan katsotaan saaneen kirjeellä lähetetystä asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä. Ajoneuvon omistajalle ja haltijalle sekä poliisille lähetettäisiin käytännössä virkakirje. Kuulutuskustannukset ovat osa hallinnointikustannuksista ja siten ajoneuvon omistajalle, haltijalle tai kuljettajalle määrättävää korvausta. Heidänkin kannaltaan on tarkoituksenmukaista, että kuuluttaminen hoidetaan mahdollisimman taloudellisella tavalla.

Kunnalle aiheutuneiden kustannusten perusteista määrätään kunnan hyväksymässä taksassa. Valtion viranomaisen maksun määräytymisestä säädetään valtion maksuperustelaisissa.

12 §. Korvauksen periminen. Pykälän sisältö vastaisi pääasiallisesti voimassa olevaa lakia.

Siirtokustannukset voitaisiin *1 momentin* mukaisesti periä siten kuin verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään. Kunta ei olisi velvollinen luovuttamaan ajoneuvoa 3 §:ssä tarkoitettusta varastosta ennen kuin 1 momentissa tarkoitettut kustannukset on korvattu, ellei muutoksenhakutuomioistuimella toisin määrää.

Säännöksen *2 momentissa* säädettäisiin, että erityisestä syystä kustannusten korvaamiselle voitaisiin myöntää maksuajan pidennystä. Jos korvauksen periminen olisi ilmeisen kohtuutonta, se voidaan jättää perimättä tai perittävää summaa voidaan alentaa. Korvauksen määrää vahvistettaessa on vähennyksenä otettava huomioon ajoneuvon arvo, jos kunta on saanut ajoneuvon omistusoikeuden. Jos ajoneuvon myyntihinta olisi korkeampi kuin kunnalle siirrosta ja varastoinnista aiheutuneet kustannukset, aikaisempi omistaja voisi saada erotuksen itselleen hakemuksesta vuoden kuluessa siirron suorittamisesta.

13 §. Ajoneuvon siirtyminen kunnan omistukseen. Pykälän sisältö vastaisi voimassa olevaa lakia.

Koska siirrettyjä ajoneuvoja jätetään noutamatta varastoista ja varastoalueet täyttyvät, on tarkoituksenmukaista, että säädetään ajoneuvon siirtymisestä kunnan omistukseen tietyillä ehdoilla. Pykälän *1 momentissa* ehdotetaan, että jos omistaja tai haltija ei nouda ajoneuvoa 30 päivän määräajassa sen jälkeen, kun hän on saanut tiedon varastosierrosta koskevasta päätöksestä, ajoneuvo siirtyy kunnan omistukseen. Tämän jälkeen kunta voi myydä ajoneuvon tai muuten huolehtia sen jatkokäsittelystä. Siirtokustannusten korvauspäätökseen ja siirto-perusteeseen voi hakea muutosta 14 §:n mukaisesti.

Isoilla paikkakunnilla kaikki tämän lain mukaiset siirtotoimet tapahtuvat saman kunnan alueella. Koska siirtopäätöksiä tekevät myös poliisi ja Lapin ELY-keskus ja koska kunnilla voi olla yhteisiä siirtovarastoja, pykälässä olisi selvyuden vuoksi säännös siitä, minkä kunnan omistukseen ajoneuvo siirtyisi. Ajoneuvo siirtyisi sen kunnan omistukseen, jonka alueella siirto on tehty. Olennaista olisi siis, minkä kunnan alueella 4 §:ssä tarkoitettu onnettomuus on tapahtunut, ajoneuvo on 5 §:ssä tarkoitettulla tavalla virheellisesti pysäköity, 6 §:ssä tarkoitettua tiettyä on

tehty tai tapahtuma järjestetty, 7 §:ssä tarkoitettu hylätty ajoneuvo tai 8 §:ssä tarkoitettu romuajoneuvo, jota ei ole toimitettu suoraan kerääjälle tai esikäsittelijälle, on löydetty.

Pykälän 2 momentin mukaan, jos ajoneuvolla voidaan olettaa olevan kohtuullista vaihdantiarvoa tai jos on ilmeistä, että ajoneuvoa ei ole hylätty, siirtyy ajoneuvo kunnan omistukseen 60 päivän kuluttua sen jälkeen, kun omistajan tai haltijan on katsottava saaneen tiedon siirtopäätöksestä. Pykälän 3 momentin mukaan omistusoikeus kunnalle siirtyy vasta, kun siirtopäätös on saanut lainvoiman.

Pykälän 4 momentin mukaan romuajoneuvo siirtyisi kunnan omistukseen kunnan ottaessa sen haltuunsa. Erillisen romuajoneuvon siirtämistä tai romuajoneuvon omistusoikeuden siirtymistä koskevan päätöksen tekeminen ei ole tarpeen.

14 §. Muutoksenhaku. Pykälän sisältö vastaisi pääasiassa voimassa olevaa lakia. Pykälään ehdotetaan sisällytettäväksi 1.1.2020 voimaan tulevat muutokset, jotka liittyvät uuteen lakiin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019).

Pykälän 1 momentin mukaan ajoneuvon siirtoa tai siirtokustannusten korvausta koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua hallintolain säännösten mukaisesti.

Pykälän 2 momentissa viitattaisiin informatiivisesti oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin.

Voimassa olevaan lakiin verrattuna pykälästä poistettaisiin säännökset valittamisesta korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Valittamisesta hallinto-oikeuden päätökseen ja valitusluvasta säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa, jossa valituslupa on lähtökohtana.

15 §. Toimivaltaiset viranomaiset. Pykälän 1 ja 3 momentin sisältö vastaisi pääasiassa voimassa olevaa lakia. Pykälän 1 momentin mukaan Liikenne- ja viestintäministeriö vastaa laissa säädettyjen tehtävien ohjauksesta.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin toimivaltaisista viranomaisista ja niiden toiminta-alueesta. ELY-keskus vastaisi tämän lain mukaisista tehtävistä maanteilla ja kunta katuverkolla. Yksityisteillä ja -alueilla kunta olisi toimivaltainen viranomainen. Poliisin tehtävistä säädettäisiin lain 4 ja 5 §:ssä. Lisäksi poliisin toimivallasta on voimassa, mitä muualla laissa säädetään.

Pykälän 3 momentin mukaan toimivaltainen ELY-keskus voi tehdä kunnan kanssa sopimuksen keskukselle kuuluvien tehtävien siirtämisestä kunnan hoidettavaksi tai ottaa hoidettavakseen ajoneuvojen siirtämisestä annetun lain mukaan kunnalle kuuluvia julkisia tehtäviä. ELY-keskuksen toimivallasta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Voimassa olevan asetuksen (1373/2018) 15 §:n mukaan Lapin ELY-keskus hoitaa ajoneuvojen siirtämisestä annetussa laissa tarkoitettujen omistajatietojen selvittämistä sekä siirto- ja korvauspäätöksiä koskevat tehtävät maanteille jätettyjen ajoneuvojen osalta.

16 §. Voimaantulo- ja siirtymäsäännös. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2020. Tällä lailla kumotaan laki ajoneuvojen siirtämisestä (828/2008). Pykälän siirtymäsäännöksen mukaan niihin ajoneuvoihin, joiden siirto tai siirtämistä koskeva päätös on tehty ennen lain voimaantuloa, sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Tuomioistuineläki

14 luku Toimiminen toisessa tuomioistuimessa ja siirtäminen

3 §. *Maaoykeusinsinöörin velvollisuus toimia toisessa käräjäoykeudessa.* Maaoykeutena toimiva käräjäoykeus voi pykälän 1 momentin perusteella määrätä maaoykeusinsinöörin käsittelemään maaoykeusasioita samaan yhteistoiminta-alueeseen kuuluvassa toisessa käräjäoykeudessa kuin siinä, johon hänet on nimetty. Yksityistielainsäädännön kokonaisuudistuksessa (L 560-569/2018) kunnallisissa tielautakunnissa aiemmin käsitellyt yksityisteitä koskevat erimielisyydet on ohjattu yleisiin tuomioistuimiin käsiteltäväksi riita-asioina siten, että asioiden käsittely on keskitetty maaoykeuksina toimiviin käräjäoykeuksiin.

Esityksen 3 lakiehdotuksessa yksityistielain 65 §:ää on ehdotettu tarkistettavaksi siten, että maaoykeusinsinööri voisi osallistua tiekunnan kokouksen tai perustamiskokouksen päätöstä koskevan moitekanneasian valmisteluun käräjäoykeudessa. Koska asiassa ei kuitenkaan ole kyse maaoykeusasiasta, ei maaoykeusinsinööriä voitaisi nykyisen tuomioistuinlain 14 luvun 3 §:n nojalla määrätä osallistumaan asian käsittelyyn. Pykälän 1 momenttia esitetään sen vuoksi tarkistettavaksi siten, että määräys voisi koskea myös käräjäoykeudessa riita-asioina käsiteltäviä yksityistielain mukaisia asioita. Muutos ei vaikuttaisi käräjäoykeuden kokoonpanoa koskeviin säännöksiin. Käräjäoykeuden toimivaltainen kokoonpano näissä riita-asioissa määräytyisi oikeudenkäymiskaaren 2 luvun ja yksityistielain 65 §:n mukaisesti.

Pykälän 2 ja 3 momenttiin ei esitetä muutoksia.

Käräjäoykeus ei toimi maaoykeutena yksityistielain 65 §:n mukaista asiaa käsitellessään, minkä vuoksi myös pykälän otsikko tulisi tarkistaa.

Muutoksenhakua ja EU-direktiivi viittausta koskevat lakiehdotukset

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) tulee voimaan 1.1.2020 ja edellyttää sitä, että vastaavat muutokset tehdään voimassa olevaan lainsäädäntöön. Tässä esityksessä ehdotetaan muutettavaksi 36 lakiehdotuksen muutoksenhakua koskevat pykälät alla olevan taulukon mukaisesti. Muutokset ovat teknisiä.

Laeista poistetaan tarpeettomia päällekkäisyyksiä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain kanssa, ja muutoksenhakusäännöksiä pyritään yhtenäistämään mainitun lain kanssa. Valitusluvasta säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa, jossa se on lähtökohdiana, joten siitä ei tarvitse enää säätää erityislaeissa. Valittamista korkeimpaan hallinto-oikeuteen ja valituslupaa koskevat säännökset poistettaisiin laeista. Säännöstekstissä tulee välttää ”siten kuin” –rakenteen käyttöä sen tulkinnanvaraisuuden vuoksi, vaikka sitä onkin aiemmin käytetty joissain malleissa. Lakeihin tehtäisiin tätä koskevat korjaukset. Oikaisuvaatimusta koskevista säännöksistä poistettaisiin tarpeettomia päällekkäisyyksiä hallintolain kanssa.

Lisäksi esitetään kaksi viittausmuutosta EU-direktiiviin. Aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä annetun lain (1686/2009) 22 a §:ään lisättäisiin viittaus 14.9.2016 annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin (EU) 2016/1629 sisävesialusten teknisistä vaatimuksista, direktiivin 2009/100/EY muuttamisesta ja direktiivin 2006/87/EY kumoamisesta. Direktiivi 2009/100/EY sisävesialusten purjehduskelpoisuuslupien vastavuoroisesta tunnustamisesta jää osittain voimaan. Molemmat direktiivit ovat muutoksen jälkeen Suomessa voimassa, mutta niitä ei sovelleta sisävesiliikenteeseen, ellei muualla lainsäädännössä toisin säädetä. Merenkulun ympäristönsuojelulain (1672/2009) 2 §:n määritelmässä korjattaisiin viittaus yllä mainittuun sisävesidirektiivin muutokseen (EU) 2016/1629 sekä korjattaisiin käsite.

Taulukko

Lakiehdotukset	Pykälä-numero	Muutos
Ajokorttilaki	95 §	Pykälän 1 momentissa tehtäisiin kielellinen korjaus. Pykälän 2 momentissa viittaus hallintolainkäyttölakiin esitetään korvattavaksi viittauksella oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Säännös valitusoikeudesta poliisin tekemään päätökseen siirrettäisiin 2 momenttiin. Pykälän 4 momentti kumottaisiin tarpeettomana.
Laki ajoneuvojen katsastustoiminnasta	53 §	Pykälän otsikkoa korjattaisiin: <i>Oikaisuvaatimus ja muutoksenhaku</i> . Pykälän 1 momentissa tehtäisiin kielellinen korjaus. Pykälän 2 momentissa säännös valitusoikeudesta ja viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin informatiiviseksi viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Säännös valitusoikeudesta kumottaisiin tarpeettomana.
Laki ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä	31 §	Suomenkielisessä sanamuodossa pykälän otsikoon tehtäisiin kielellinen korjaus. Pykälän 1 momentissa tehtäisiin kielellinen korjaus. Pykälän 2 momentissa säännös valitusoikeudesta ja viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin informatiiviseksi viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Säännös valitusoikeudesta kumottaisiin tarpeettomana.
Alkolukkolaki	15 §	Pykälän 1 momentissa tehtäisiin kielellinen korjaus. Pykälän 2 momentissa säännös valitusoikeudesta ja viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin informatiiviseksi viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Säännös valitusoikeudesta kumottaisiin tarpeettomana.
Laki aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisuudesta käytöstä	22 a § 93 §	Pykälään esitetään lisättäväksi viittaus EU-direktiiviin (EU)2016/1629 sisävesialusten teknisistä vaatimuksista. Pykälän 1 momentissa poistettaisiin viittaus hallintolainkäyttölakiin. Pykälän 2 momentissa tehtäisiin kielellinen korjaus. Poistettaisiin lisäksi

HE 91/2019 vp

Lakiehdotukset	Pykälä-numero	Muutos
		viittaus hallintolainkäyttölakiin. Pykälän 3 momentissa viittaus hallintolainkäyttölakiin esitetään korvattavaksi viittauksella oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Säännös valitusoikeudesta korkeimpaan hallinto-oikeuteen kumottaisiin tarpeettomana. Pykälän 4 momentissa tehtäisiin kielellinen korjaus.
Alusliikennepalvelulaki	31 §	Pykälän 1 momentissa tehtäisiin kielellinen korjaus. Pykälän 2 momentissa säännös valitusoikeudesta ja viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin informatiiviseksi viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Pykälän 3 momentti kumottaisiin tarpeettomana.
Alusrekisterilaki	13 f §	Ruotsinkielisessä sanamuodossa pykälän otsikoon tehtäisiin kielellinen korjaus. Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin viittaus hallintolakiin. Pykälän 2 momentissa säännös valitusoikeudesta ja viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin informatiiviseksi viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin.
Laki alusten jääluokista ja jäänmurtaja-avustuksesta	12 §	Pykälän 1 momenttiin sisällytettäisiin säännös valitusoikeudesta ja viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin informatiiviseksi viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Pykälän 2 momentti kumottaisiin tarpeettomana. Pykälän 3 momentin sanamuotoa tarkennettaisiin.
Laki alusturvallisuuden valvonnasta	18 §	Pykälän 1 momentissa tehtäisiin kielellinen korjaus. Pykälän 2 momenttiin sisällytettäisiin säännös valitusoikeudesta ja viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin informatiiviseksi viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Pykälän 3 momentti kumottaisiin tarpeettomana.
Laki eräiden alusten ja niitä palvelevien satamien	25 §	Pykälän 1 momenttiin sisällytettäisiin säännös valitusoikeudesta ja viittaus hallintolainkäyttölakiin

HE 91/2019 vp

Lakiehdotukset	Pykälänumero	Muutos
turvatoimista ja turvatoimien valvonnasta		muutettaisiin informatiiviseksi viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Pykälän 2 momentti kumottaisiin tarpeettomana.
Laki eräiden irtolastialusten turvallisesta lastaamisesta ja lastin purkamisesta	25 §	Pykälän 1 momentissa tehtäisiin kielellinen korjaus. Pykälän 2 momentissa säännös valitusoikeudesta ja viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin informatiiviseksi viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Pykälän 3 momentti kumottaisiin tarpeettomana.
Laki henkilöautojen romutuspalkkiosta ja sähkökäyttöisten henkilöautojen hankintatuesta sekä henkilöautojen kaasui- tai etanolikäyttöisiksi muuttamisen tuesta	12 §	Pykälän 1 momentissa tehtäisiin kielellinen korjaus ja momenttiin sisällytettäisiin säännös valitusoikeudesta ja viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin informatiiviseksi viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin.
Laki huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista	55 §	Pykälän 1 momentissa voimassa olevan lain 1 ja 2 momentin sisällöt yhdistettäisiin osittain ja momenttiin sisällytettäisiin säännös oikaisumenettelystä. Pykälän 2 momentissa säännös valitusoikeudesta ja viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin informatiiviseksi viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Pykälän 3 momentti kumottaisiin tarpeettomana. Pykälän 6 momenttiin tehtäisiin kielellinen korjaus.
Laki katsastustoiminnan valvontamaksusta	13 §	Muutettaisiin otsikkoa: Muutoksenhaku hallintotuomioistuimeen. Pykälässä säännös valitusoikeudesta ja viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin informatiiviseksi viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin.
Laki kuljettajantutkintotoiminnan järjestämisestä	14 §	Pykälän 1 momentissa tehtäisiin kielellinen korjaus. Pykälän 2 momentissa säännös valitusoikeudesta ja viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin informatiiviseksi viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Pykälän 3 momentti kumottaisiin tarpeettomana.

HE 91/2019 vp

Lakiehdotukset	Pykälä-numero	Muutos
Laivavarustelaki	28 29 §	Pykälän 1 momentissa voimassa olevan lain 1 ja 2 momentin sisällöt yhdistettäisiin osittain ja momenttiin sisällytettäisiin säännös oikaisumenetelystä. Pykälän 2 momenttiin sisällytettäisiin säännös valitusoikeudesta ja viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin informatiiviseksi viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Pykälän 3 momentti kumottaisiin tarpeettomana. Pykälän 5 momentin sanamuotoa tarkennettaisiin. Ruotsinkielisessä sanamuodossa otsikkoon tehtäisiin kielellinen korjaus. Pykälän 1 momentissa tehtäisiin kielellinen korjaus. Pykälän 2 momentissa säännös valitusoikeudesta ja viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin informatiiviseksi viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin.
Laki ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen liitteeseen tehtyjen muutosten sekä yleissopimukseen liittyvän kiinteiden irtolastien aluskuljetuksia koskevan kansainvälisen säännösten (IMSBC-säännöstö) pakottavan osan lainsäädännön alaan kuluvien määräysten voimaansaattamisesta	5 §	Pykälän 1 momentissa tehtäisiin kielellinen korjaus. Pykälän 2 momentissa säännös valitusoikeudesta ja viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin informatiiviseksi viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Pykälän 3 momentti kumottaisiin tarpeettomana.
Laki laiva-apteekista	13 §	Pykälän 2 momentissa tehtäisiin oikaisumeneteltyyn kielellinen korjaus. Säännös valitusoikeudesta ja viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin informatiiviseksi viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Pykälän 3 momentissa tehtäisiin kielellinen korjaus.

HE 91/2019 vp

Lakiehdotukset	Pykälänumero	Muutos
Laki laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta	41 §	Pykälän 1 momentissa voimassa olevan lain 1 ja 2 momentin sisällöt yhdistettäisiin osittain ja momenttiin sisällytettäisiin säännös oikaisumenettelystä. Pykälän 2 momenttiin sisällytettäisiin säännös valitusoikeudesta ja viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin informatiiviseksi viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Pykälän 3 ja 4 momentti kumottaisiin tarpeettomana. Pykälän 5 momentissa tehtäisiin kielellinen korjaus.
Laki lentoasemaverkosta ja -maksuista	13 §	Viittaus hallintolainkäyttölakiin esitetään korvattavaksi viittauksella oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Pykälän viimeinen lause kumottaisiin tarpeettomana. Pykälään tehtäisiin lisäksi kielellisiä korjauksia.
Laki lentoliikenteen päästökaupasta	27 §	Pykälän 1 momentissa tehtäisiin kielellinen korjaus. Pykälän 2 momentissa säännös valitusoikeudesta ja viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin informatiiviseksi viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Pykälän 3 momentti kumottaisiin tarpeettomana. Pykälän 5 momenttiin tehtäisiin kielellinen korjaus.
Laki lentoliikenteen valvontamaksusta	15 §	Pykälän otsikko muutettaisiin vastaamaan oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain käsitteitä. Pykälän 1 momentissa säännös valitusoikeudesta ja viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin informatiiviseksi viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin.
Laki liikenneturvallisuusmaksusta	15 §	Pykälän otsikko muutettaisiin vastaamaan oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain käsitteitä. Pykälän säännös valitusoikeudesta ja viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin informatiiviseksi viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin.
Laki liikenteessä käytettävien vaihtoehtoisten polttoaineiden jakelusta	14 §	Pykälän säännös valitusoikeudesta ja viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin informatiiviseksi viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin.

HE 91/2019 vp

Lakiehdotukset	Pykälä-numero	Muutos
		viseksi viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Lisäksi tehtäisiin kielellinen korjaus.
Luotsauslaki	20 a §	Pykälän 1 ja 2 momenteissa tehtäisiin kielellisiä korjauksia ja poistettaisiin viittaukset hallintolainkäyttölakiin. Pykälän 3 momentissa säännös valitusoikeudesta ja viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin informatiiviseksi viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin.
Laki maantieliikenteen liikenneyrittäjäkoulutuksesta	8 §	Pykälän 1 momentissa voimassa olevan lain 1 ja 2 momentin sisällöt yhdistettäisiin osittain ja momenttiin sisällytettäisiin säännös oikaisumenettelystä. Pykälän 2 momenttiin sisällytettäisiin säännös valitusoikeudesta ja viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin informatiiviseksi viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Pykälän 3 momentti kumottaisiin tarpeettomana.
Laki matkustaja-aluksen henkilöluetteloista	24 §	Pykälän 1 momentissa voimassa olevan lain 1 ja 2 momentin sisällöt yhdistettäisiin osittain ja momenttiin sisällytettäisiin säännös oikaisumenettelystä. Pykälän 2 momenttiin sisällytettäisiin säännös valitusoikeudesta ja viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin informatiiviseksi viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Pykälän 3 momentti kumottaisiin tarpeettomana. Pykälän 4 momenttiin tehtäisiin kielellinen korjaus.
Merenkulun ympäristönsuojelulaki	1 luvun 2 §:n 22 kohta	Sisävesialuksen määritelmässä korjattaisiin viittaus uusimpaan EU-direktiiviin (EU)2016/1629 sisävesialusten teknisistä vaatimuksista. Lisäksi korvattaisiin ilmaisu ”yhteisön sisävesialustodistus” käsitteellä ”unionin sisävesialustodistus”.

HE 91/2019 vp

Lakiehdotukset	Pykälänumero	Muutos
	12 luvun 14 §	Pykälän 2 momentissa viittaus hallintolainkäyttölakiin esitetään korvattavaksi viittauksella oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Lisäksi tehtäisiin kielellinen korjaus.
	13 luvun 8 §	Pykälän 1 momentissa viittaus hallintolainkäyttölakiin esitetään korvattavaksi viittauksella oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Lisäksi tehtäisiin kielellinen korjaus 1 ja 2 momenttiin.
Postilaki	80 §	Pykälän 1 momentissa viittaus hallintolainkäyttölakiin esitetään korvattavaksi viittauksella oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Lisäksi tehtäisiin kielellinen korjaus. Pykälän 2 ja 4 momentti kumottaisiin tarpeettomana.
Tieliikennelaki	106 a §	Viittaus hallintolainkäyttölakiin esitetään korvattavaksi viittauksella oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Lisäksi tehtäisiin kielellisiä korjauksia.
Laki sähköisten tietullijärjestelmien yhteentoimivuudesta	24 §	Pykälän 1 momentissa voimassa olevan lain 1 ja 2 momentin sisällöt yhdistettäisiin osittain ja momenttiin sisällytettäisiin säännös oikaisumenettelystä. Pykälän 2 momenttiin sisällytettäisiin säännös valitusoikeudesta ja viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin informatiiviseksi viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Pykälän 3 ja 4 momentit kumottaisiin tarpeettomina. Pykälän 5 momentin ruotsinkieliseen sanamuotoon ja 6 momenttiin tehtäisiin kielellinen korjaus. Ruotsinkielisessä sanamuodossa otsikkoon tehtäisiin kielellinen korjaus.
Laki vaarallisten aineiden kuljetuksesta	21 §	Pykälän 1 momentissa viittaus hallintolainkäyttölakiin esitetään korvattavaksi viittauksella oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Lisäksi tehtäisiin kielellinen korjaus. Pykälän 2 ja 3 momentti kumottaisiin tarpeettomina.

HE 91/2019 vp

Lakiehdotukset	Pykälänumero	Muutos
Laki vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista	49 § 49 a §	Pykälän 1 momentissa tehtäisiin kielellinen korjaus. Pykälän 2 momentissa säännös valitusoikeudesta ja viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin informatiiviseksi viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Pykälän 3 momentti kumottaisiin tarpeettomana. Pykälän 1 momentissa tehtäisiin kielellinen korjaus. Pykälän 2 momentissa säännös valitusoikeudesta ja viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin informatiiviseksi viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Ruotsinkielisessä sanamuodossa 3 momenttiin tehtäisiin kielellinen korjaus.
Laki verkkoinfrastruktuurin yhteisrakentamisesta ja -käytöstä	14 §	Pykälän otsikko muutettaisiin. Otsikossa sana Valitus korvattaisiin sanalla Muutoksenhaku. Viittaus hallintolainkäyttölakiin 1 momentissa esitetään korvattavaksi viittauksella oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Momenttiin tehtäisiin lisäksi kielellinen korjaus. Pykälän 2 ja 3 momentti kumottaisiin tarpeettomana.
Laki vesikulkuneuvojen rekisteröinnistä	42 §	Pykälän 1 momentissa tehtäisiin kielellinen korjaus. Pykälän 2 momentissa säännös valitusoikeudesta ja viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin informatiiviseksi viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin.
Väylämaksulaki	25 §	Pykälä 1 momentissa tehtäisiin kielellinen korjaus. Pykälän 2 momentissa säännös valitusoikeudesta ja viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin informatiiviseksi viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Pykälän 4 momentti kumottaisiin tarpeettomana.

Taulukko 10: Taulukko teknisistä säännösmuutoksista

7 Lakia alemman asteinen sääntely

Varautumista koskevat valtioneuvoston asetukset ja viraston määräykset

Liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain varautumista koskevan 100 §:n 3 momentissa ja raideliikennelain 171 §:n 2 momentissa säädettäisiin valtuus tarvittaessa antaa valtioneuvoston asetuksella tarkempia säännöksiä mainittujen pykälien 1 momentissa tarkoitettusta normaaliolojen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varautumisesta. Lisäksi Liikenne- ja viestintäviraston määräyksellä voitaisiin antaa tarkempia teknisiä määräyksiä, jotka koskevat valmiussuunnitelman tarkempaa sisältöä ja laadintaa. Liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain 100 § sisältää nykyisin määräyksenantovaltuuden antaa tarvittaessa tarkempia määräyksiä tienpitäjältä ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilta edellyttävästä valmiussuunnittelusta sen varmistamiseksi, että varautuminen olisi valtakunnallisesti yhtenäistä sekä maantiehen kohdistuvien poikkeusoloja ja normaaliolojen häiriötilanteita koskevien tarpeiden mukaista. Myös raideliikennelain 171 § sisältää nykyisin valtuuden liikenne- ja viestintävirastolle antaa tarkempia määräyksiä valmiussuunnittelun järjestämisestä poikkeusoloihin ja normaaliolojen häiriötilanteisiin varautumiseksi. Muutokset olisivat yhdenmukaiset liikenteen palveluista annetun lain henkilö- ja tavaraliikenneluvan haltijaa (18 §), rautatieliikennettä (58 §), kaupunkiraideliikennettä (66 §) ja lentoliikennettä (129 §) koskeviin varautumisvelvoitteisiin ja ilmailulain 160 §:n varautumissäännökseen liittyvien alemman aseisen sääntelyn valtuutusten kanssa. Nämä valtuudet on säädetty perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella (HE 157/2018 vp, PeVL 42/2018 vp, LivM 39/2018 vp).

Muutoksilla yhtäältä nostettaisiin varautumista koskeva valtuutus valtioneuvoston asetuksen tasolle sekä toisaalta täsmennettäisiin ja rajattaisiin jäljelle jäävä määräyksenantovaltuus kosemaan yksinomaan tarkempia ja luonteeltaan teknisiä määräyksiä valmiussuunnitelman sisällöstä ja laadinnasta. Säädettävien valtuuksien soveltamisala tulisi aiempaa täsmällisemmin rajatuksi, ja valtuutuksien laatu porrastettua sisällön mukaan siten, että määräyksenantovaltuuden piiriin jäisi vain asialliselta merkitykseltään vähäisempää ja teknisluonteista normitusta edellyttäviä asioita.

Liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain 100 §:n 1 ja 2 momentteihin ehdotettujen muutosten seurauksena laissa myös säädettäisiin entistä paremmin varautumisvelvollisuuksien perusteet. Pykälän 1 momentissa on nykyisinkin perussäännökset varautumisvelvoitteesta, joita tällä esityksellä vielä täsmennettäisiin, ja 2 momentti taas sisältäisi perussäännökset valmiussuunnitelman laatimisvelvoitteesta.

Kuljetuslupia koskeva valtioneuvoston asetus

Liikenteen palveluista annetun lain 190 §:n 2 momenttiin ehdotetaan sisällytettäväksi asetuksenantovaltuus kuljetuslupien myöntämisestä sopimuksettomille valtioille. Asetuksen antamisen valtuuden pääsääntönä on, että yhteiskunnallisesti merkittävimmistä asioista asetuksen antaa valtioneuvosto. Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin valtiot, joiden kanssa kuljetuslupia vaihdetaan. Esimerkiksi kiinalaisia ajoneuvoja on tullut joihinkin Euroopan valtioihin, vaikka yhteyksiä Suomeen ei ole ollut. Myös muista Euroopan lähialueen valtioista saattaa tulla kuljetustarvetta sellaisista sopimuksettomista valtioista, jotka eivät kuulu myöskään CEMT-lupajärjestelmään. Liikenne- ja viestintävirastolle ei jäisi asiassa harkintavaltaa, vaan valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin tarkemmin kuljetuslupien kohdevaltioista, joiden kanssa Suomella ei ole asiasta valtiosopimusta.

Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin myös lupatyypeistä ja ehtoihin voitaisiin tarvittaessa liittää ajoneuvojen laatuvaatimuksia esimerkiksi päästöjen osalta.

8 Voimaantulo

Ehdotetaan, että lait tulevat voimaan 1.1.2020. Liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain muuttamisesta sekä ratalain muuttamisesta annetut lait ehdotetaan kuitenkin tulemaan voimaan 1.2.2020.

9 Toimeenpano ja seuranta

Muutokset liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain ja ratalain mukaisia tie-, rata- ja yleissuunnitelmia koskevaan vuorovaikutukseen, nähtäville asettamiseen ja tiedottamiseen edellyttää suunnitteluprosessin vähäistä mukauttamista uusiin vaatimuksiin sekä tiettyjä muutoksia asiasta vastaavien viranomaisten verkkosivuille sikäli kuin kuulutuksia koskevaa osiota ei verkkosivuilla vielä ole. Lisäksi on keskeistä jatkaa ja edistää väyläsuunnittelun siirtymää sähköisiin menettelyihin ja alustoihin pohjautuvaksi, jotta kokonaisprosessi jatkossa toimii mahdollisimman tehokkaasti. Liikenne- ja viestintävirastolle ehdotettu uusi tehtävä ELY-keskusten informaatio-ohjauksesta edellyttää virastossa resurssien kohdentamista ja ELY-keskusten toiminnan seurantaan julkista henkilöliikennettä ja yksityisteitä koskevissa asioissa.

Liikenne- ja viestintäviraston yksityistieasioihin liittyvän roolin haltuunotto tarkoitettulla tavalla tulee edellyttämään etenkin alkuvaiheessa yhteistyötä esimerkiksi Keski-Suomen ELY-keskukseen ja viraston välillä, jotta esimerkiksi avustuskokonaisuuden kokonaisuuden hallintaa koskeva tieto saadaan asianmukaisesti siirrettyä. Viraston voi olla tarpeen luoda verkostomaisia työtapoja yhteistyön tekemiseksi myös muiden yksityistieasioissa keskeisten toimijoiden kanssa.

10 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Muutoksenhakusäännökset

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi muutokset lakeihin muutoksenhaun osalta. Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa tulee voimaan 1.1.2020. Asiaa koskevassa hallituksen esityksessä (HE 29/2018 vp) laajennettiin hallintopäätöksiä koskevien valitusten tekeminen hallintotuomioistuimeen riippumatta päätöksen tehneen viranomaisen organisatorisesta asemasta. Viranomaiseen, jonka tekemästä hallintopäätöksestä saisi valittaa hallintotuomioistuimeen, rinnastettaisiin myös muut kuin viranomaiset niiden hoitaessa perustuslain 124 §:ssä tarkoitettua julkista hallintotehtävää.

Lakiehdotuksiin sisältyvät muutokset vastaavat muutoksenhaun osalta muuttuvaa lainsäädäntöä. Muutoksilla turvataan aikaisempaa paremmin perustuslain 21 §:n 1 momentissa ja Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6(1) artiklassa tarkoitettua asianosaisten oikeuden saada oikeuksiinsa ja velvollisuuksiinsa koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi.

Ajoneuvojen siirtäminen

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi ajoneuvojen siirtämistä koskeva laki, joka pääasialliselta sisällöltään vastaa voimassa olevaa lakia. Ehdotetuilla säännöksillä on yhtymäkohtia perustuslaissa perusoikeuksina turvattuihin omistusoikeuden suojaan ja liikkumisvapauteen.

Voimassa olevaa lakia säädettäessä hallituksen esityksessä (HE 78/2008 vp) todettiin, että aikanaan romuajoneuvolakia koskevassa hallituksen esityksessä kiinnitettiin huomiota lakiehdotuksen säätämisyjärjestykseen. Romuajoneuvolakia koskevan hallituksen esityksen perusteluissa

todettiin, että siirtämissäännökset eivät vaatineet perustuslainsäätämisyjärjestystä. Esityksen mukaan omistusoikeutta hylättyyn ajoneuvoon koskevat säännökset eivät edellyttäneet perustuslain säätämisyjärjestystä, ”koska hylätyllä ajoneuvolla ei ole omistajaa” Muissa kuin ajoneuvon hylkäämisen perusteella tapahtuvissa siirroissa siirtämisen syynä oli esityksen mukaan ”ajoneuvosta aiheutunut yleistä etua vahingoittava häiriö ja omistusoikeuden menettämistä edeltää mahdollisuus omaisuuden noutamiseen”. Tavallinen lainsäätämisyjärjestys katsottiin riittäväksi, ja laki säädettiin tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä. Lisäperusteluna mainittiin, että myös löytötavaralaki on säädetty tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Perustuslain 15 §:n mukaan jokaisen omaisuus on suojattu. Ajoneuvojen siirtotilanteissa ja erityisesti ajoneuvon omistusoikeuden siirtyessä kunnalle puututaan ajoneuvon omistajan perusoikeuksiin kuuluvaan omistusoikeuteen.

Useimmat ajoneuvot ovat rekisteröintivelvollisuuden piirissä, joten omistajan selvittäminen on periaatteessa mahdollista. Liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) 216 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan Liikenne- ja viestintävirasto pitää sähköisesti liikenneasioiden rekisteriä, joka sisältää ajoneuvoista, ilma-aluksista, aluksista ja vesikulkuneuvoista, rautatieliikenteen kalustosta sekä näihin liittyvistä laitteista (liikenneväline). Ajoneuvolain (1090/2002) 8 §:ssä säädetään velvollisuudesta rekisteröidä moottorikäyttöinen ajoneuvo ja siihen tai sen perävaunuun kytkettävä perävaunu ja poikkeuksista lain 64 a §:ssä. Liikenneasioiden rekisteriin merkitään ajoneuvon omistaja, mutta merkintä ei luo omistusoikeutta, vaan jonkinlaisen omistajaolettaman. Omistajan vaihdosta koskevan ilmoituksen rekisteriin tekee ajoneuvon omistaja (siis uusi omistaja) ja jos hän laiminlyö velvoitteen, rekisteriin jää vanhentunutta tietoa. Erityisesti hylättyjen ajoneuvojen osalta rekisterissä voi olla virheellisiä ja vanhentuneita omistajamerkintöjä.

Ajoneuvon siirron tekee aina viranomainen tai viranomaisen valtuutuksilla toimiva. Ehdotetun lain 4 §:ssä esitetyn mukaisesti liikenneonnettomuuden jälkeen ajoneuvon omistajalla tai haltijalla on kaksi vuorokautta toimimisaikaa ennen kuin siirto toteutetaan. Ehdotetun lain 5 §:ssä esitetyn pysäköimistä koskevan säännöksen vastaisesti pysäköidyt ajoneuvot siirretään kahden vuorokauden kuluttua pysäköinnin alkamisesta. Käytännössä tämän ajan laskeminen alkaa siitä, kun viranomainen havaitsee virheellisen pysäköinnin. Ottaen huomioon, että ajoneuvon kuljettaja on toiminut moitteettavasti ja aiheuttanut pysäköinnillään haittaa toisille ajoneuvon omistajille, siirtoa ja sen toteuttamisajankohtaa voidaan pitää hyväksyttävänä. Romuajoneuvon tielle jättänyt on laiminlyönyt jätelain mukaisen velvollisuutensa.

Varastosiiro on lähisiirtoa suurempi merkitykseltään ja seurauksiltaan. Ajoneuvon siirtopäätös noutokehotuksin ja omaisuuden siirtouhkaa koskevin maininnoin annetaan omistajalle tai haltijalle tavallisella tiedoksiannolla tiedoksi, joten asia ei tule näille yllätyksenä. Jos omistajaa ei voida selvittää, tiedoksiantoon sovelletaan hallintolain yleistiedoksiannon säännöksiä. Saatuaan tiedon siirtopäätöksestä omistajalla tai haltijalla on 30 päivää aikaa noutaa ajoneuvo varastosta. Tavanomaisen elämäkokemuksen mukaan omistaja tai haltija voi hakea omaisuutensa takaisin tässä ajassa. Ulkomailla osan vuotta oleskelevien tai sairaalahoidossa olevien asioita hoitaa ja posteja tarkkailee yleensä lähiomainen tai joku lähistöllä asuva.

Ajoneuvon siirtyminen kunnan omistukseen on omistusoikeuden kannalta merkittävä asia. Toisaalta nykyisessäkin laissa menettely on tältä osin sama. Ajoneuvon hylkääminen on useimmissa tapauksissa merkki siitä, että esineellä joko ei ole omistajaa tai omistaja ei ole kiinnostunut omistamansa esineen säilyttämisestä. Ajoneuvon siirrosta, varastoinnista ja hallinnoinnista aiheutuvat kustannukset jäävät kunnan vastattaviksi, jos omistaja ei nouda ajoneuvoaan. Ajoneuvojen siirtoa koskevien ilmoitusten määrä on kasvanut ja yli puolet ilmoituksista johtaa varastosiiroon. Siksi on kohtuullista asettaa säilyttämiselle aikaraja. Ehdotettu 30 päivän aika on edellä mainituista syistä kohtuullinen.

Lakiehdotuksella on yhtymäkohtia myös liikkumisvapauteen, mutta ei sen ydinalueille. Autoa liikkumiseensa käyttävän voidaan olettaa pitävän huolta liikennevälineestään. Ehdotetuilla säännöksillä turvataan myös terveellistä ympäristöä. Ajoneuvon omistajan oikeusturva varmistetaan muutoksenhakusäännöksiin.

Ehdotetun lain lukituksen avaamista koskevassa 9 §:ssä on yhtymäkohtia kotirauhan suojaan. Ajoneuvoa ja perävaunua ei perustuslakivaliokunnan tulkinnan (PeVL 6/1998) mukaan voida pitää kotirauhan piiriin kuuluvana tilana, mutta asuntovaunu tai matka-auto jäävät kotirauhan eräänlaiselle reuna-alueelle (PeVL 17/1998). Lukituksen avaamisäännös on rajattu perustuslakivaliokunnan kannanottojen mukaisesti niin, että pääsyä ei ole pysyväisluonteiseen asumiseen käytettyihin tiloihin.

Väyläsuunnitelmien vuorovaikutus ja julkiset kuulutukset

Väyläsuunnitteluun liittyvässä vuorovaikutuksessa ja kuulutuksissa siirryttäisiin hallintolain julkisia kuulutuksia koskevan sääntelyn mukaisesti lähtökohtaisesti sähköiseen menettelyyn. Julkisia kuulutuksia koskevat säännökset ovat merkityksellisiä erityisesti perustuslain 21 §:n mukaisen oikeusturvan ja hyvän hallinnon näkökulmasta. Ehdotettu sääntely on lisäksi merkityksellistä perustuslain 2 §:n 2 momentin, 14 §:n ja 20 §:n 2 momentin mukaisten osallistumisoikeuksien sekä 6 §:n sisältämän yhdenvertaisuusperiaatteen toteutumisen kannalta. Julkisia kuulutuksia ja yleistiedoksiantomenettelyä koskevassa hallituksen esityksessä (HE 239/2018 vp) on käsitelty julkisia kuulutuksia koskevan sääntelyn suhdetta näihin perustuslain säännöksiin.

Tiedottaminen asiasta ainoastaan yleisessä tietoverkossa ei aina ole perustuslain kannalta riittävää niiden henkilöiden tiedonsaannin ja vaikutusmahdollisuuksien turvaamiseksi, joilla ei ole käytössään omaa tietokonetta ja internetiyhteyttä. Hallintolain mukaisesti myös muut tiedottamistavat, kuten sanomalehdessä ilmoittaminen, olisivat tarvittaessa käytettävissä, ja lisäksi suunnittelukohteen sijaintikunnissa tiedotettaisiin suunnitelmien nähtävillä olosta kunnallisella ilmoituksella. Tällä varmistettaisiin asianosaisten ja yleisön tiedoksisaantia. Viranomaisen olisikin harkittava sähköisen kuuluttamisen lisäksi muiden tiedoksiantotapojen hyödyntämistä tapauskohtaisesti.

Julkisia kuulutuksia koskevaan menettelyyn siirtymisen lisäksi samalla suunnitelman vaikutusalueen kiinteistön omistajien ja haltijoiden asemaa toisaalta parannettaisiin muuttamalla heidän täydentävää tiedottamistaan koskevaa menettelyä hallintolain mukaisena tavallisena tiedoksiantona tapahtuvaksi koskien kaikkia vaikutusalueen kiinteistönomistajia, joiden kiinteistöihin suunnitelmasta aiheutuu laissa tarkemmin määriteltyjä välittömiä vaikutuksia. Kun kunnissa tapahtuvasta kuuluttamisesta lisäksi siirryttäisiin suunnitelmista vastaavien viranomaisten omilla verkkosivuilla tapahtuvaan kuuluttamiseen, laajennettaisiin vaatimusta vaikutusalueen kiinteistön omistajien ja haltijoiden tiedottamisesta koskemaan muitakin kuin toisessa kunnassa asuvia henkilöitä. Tie- ja ratasuunnitelmat oikeuttavat suunnitelmassa osoitettujen alueiden ja oikeuksien lunastamiseen, mikä merkitsee kajoamista perustuslain 15 §:n turvaaman omaisuuden suojan ytimeen. Asianosaisten oikeusturvan kannalta on siksi tärkeää varmistaa, että he saavat tiedon suunnitelman nähtävillä olosta ja mahdollisuudesta esittää muistutuksia henkilöille suoraan toimitettavalla tiedoksiantotavalla.

Tie-, rata- ja yleissuunnitelma-asiakirjat saattavat sisältää henkilötietoja tai muita yksityiselämän suojan piiriin kuuluvia tietoja kuten kiinteistöihin liittyviä tietoja, jotka voidaan yhdistää henkilöön. Henkilötietojen sekä yksityiselämän suojan kannalta on tärkeää, että tietoverkossa julkaistavissa asiakirjoissa julkaistaan ainoastaan tiedonsaannin kannalta välttämättömät henkilötiedot (kuten PeVL 63/2014 vp). Tähän pohjautuu myös hallintolain 1 päivänä tammikuuta

2020 voimaan tuleva 62 b §, joka soveltuu suoraan hallintolain 62 a §:n mukaisella julkisella kuulutuksella tiedoksi annettaviin tapauksiin ja joka mahdollistaa sen, että kuulutuksissa ja kuulutetuissa asiakirjoissa voidaan julkaista tiedonsaannin kannalta välttämättömät henkilötiedot sen estämättä, mitä julkisuuslain 16 §:n 3 momentissa säädetään.

Hallituksen esityksessä HE 239/2018 vp on käsitelty julkisia kuulutuksia koskevan sääntelyn suhdetta perustuslain 12 §:n 2 momentin mukaiseen julkisuusperiaatteeeseen, perustuslain 10 §:n 1 momentin mukaiseen yksityiselämän suojaan sekä henkilötietojen suojaan koskevaan lainsäädäntöön, erityisesti EU:n yleiseen tietosuoja-asetukseen (luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679).

Yleinen tietosuoja-asetus on jäsenvaltioissa suoraan sovellettavaa oikeutta. Myös Euroopan unionin perusoikeuskirjan 7 artiklan mukaan jokaisella on oikeus siihen, että hänen yksityis- ja perhe-elämänsä, kotiaan ja viestejään kunnioitetaan. Yleisen tietosuoja-asetuksen 5 artiklassa on lueteltu henkilötietojen käsittelyssä noudatettavat periaatteet. Näitä periaatteita ovat artiklan 1 kohdan mukaan käsittelyn lainmukaisuus, kohtuullisuus ja läpinäkyvyys, käyttötarkoitussidonnaisuus, tietojen minimointi, täsmällisyys, säilytyksen rajoittaminen, eheys ja luottamuksellisuus. Asetuksen 6 artiklassa säädetään tarkemmin siitä, mitä tarkoitetaan henkilötietojen käsittelyn lainmukaisuudella. Artiklan 1 kohdassa luetelluista edellytyksistä vähintään yhden on täytyttävä, jotta henkilötietojen käsittely katsottaisiin lainmukaiseksi. Artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaan käsittely on lainmukaista, jos käsittely on tarpeen rekisterinpitäjän lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi tai e alakohdan mukaan, jos se on tarpeen yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi tai rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttämiseksi. Näistä perusteista on artiklan 3 kohdan mukaan säädettävä unionin oikeudessa tai rekisterinpitäjään sovellettavassa jäsenvaltion lainsäädännössä. Asetuksen 86 artiklan mukaan viranomaiset voivat yleisen edun vuoksi toteutetun tehtävän suorittamiseksi luovuttaa hallussaan olevien virallisten asiakirjojen sisältämiä henkilötietoja viranomaiseen sovellettavan jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti, jotta voidaan sovittaa yhteen virallisten asiakirjojen julkisuus ja yleisen tietosuoja-asetuksen mukainen oikeus henkilötietojen suojaan.

Liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain ja ratalain mukaisessa teiden ja ratojen suunnittelussa henkilötietoja kerätään ja käsitellään esimerkiksi suunnitelma-alueeseen liittyvien kiinteistön omistajatietoihin liittyen sekä liittyen lainmukaiseen vuorovaikutusmenettelyyn. Henkilötietojen käsittely perustuu yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisesti lakisääteisten velvollisuuksien noudattamiseen ja e alakohdan mukaisesti yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi tai julkisen vallan käyttämiseksi väylien suunnitteluun liittyen. Yleisen tietosuoja-asetuksen periaatteiden mukaisesti on pyrittävä minimoimaan esimerkiksi nähtävillä asettamisessa tarpeettomien henkilötietojen julkaiseminen, vaikka ne eivät olisi julkisuuslain nojalla salassa pidettäviä. Julkista kuulutusta toimitettaessa noudatetaan jatkossa lisäksi hallintolain 62 b §:n sääntelyä, jonka mukaisesti henkilötiedoista julkaistaan ainoastaan tiedonsaannin kannalta välttämättömät henkilötiedot ja henkilötiedot on poistettava tietoverkosta kuulutuksen ja kuulutettavan asiakirjan nähtävilläpitoajan päätyttyä.

Asetuksen antaminen ja lainsäädäntövallan siirtäminen

Perustuslain 80 §:n 1 momentin mukaan valtioneuvosto voi antaa asetuksia perustuslaissa tai muussa laissa säädetyn valtuuden nojalla. Lailla on kuitenkin säädettävä yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista sekä asioista, jotka perustuslain mukaan muuten kuuluvat lain alaan. Perustuslain 80 §:n 2 momentin mukaan muu viranomainen voidaan lailla valtuuttaa antamaan oikeussääntöjä määrätyistä asioista, jos siihen on sääntelyn kohteeseen liittyviä erityisiä

HE 91/2019 vp

syitä eikä sääntelyn asiallinen merkitys edellytä, että asiasta säädetään lailla tai asetuksella. Valtuuden tulee olla soveltamisalaltaan täsmällisesti rajattu. Lisäksi perustuslaista johtuu, että valtuuden kattamat asiat on määriteltävä tarkasti laissa. Valtuutuksen säätämiseen laissa on perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännössä kohdistettu vaatimuksia sääntelyn täsmällisyydestä ja tarkkuudesta (PeVL 16/2002 vp, s. 2, PeVL 19/2002 vp s. 5, PeVL1/2004 vp, s. 2 ja PeVL 17/2010 vp, s. 2).

Esitykseen sisältyy valtuussäännöksiä, jotka on kuvattu kohdassa ”alemman asteinen sääntely”. Niistä suurin osa koskee valtioneuvoston asetuksella annettavia tarkempia säännöksiä. Lisäksi eräistä yksityiskohtaisista ja teknisluonteisista seikoista säädettäisiin Liikenne- ja viestintäviraston määräyksillä. Esityksessä ehdotetuilla asetuksen- ja määräyksenantovaltuuksilla ei säädetä yksilön oikeuksien, velvollisuuksien tai perusoikeuksien perusteista.

Pääosa ehdotettavista asetuksen- ja määräyksenantovaltuuksista liittyy liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lakiin ja raideliikennelakiin. Valtuudet vastaavat voimassa olevaa lainsäädäntöä. Asetuksella annettaisiin säännöksiä, jotka ovat luonteeltaan varsin teknisiä ja yksityiskohtaisia. Perustuslain 80 §:n 2 momentissa säädetään mahdollisuudesta valtuuttaa muu viranomaisen antamaan oikeussääntöjä lailla erikseen määräytyistä asioista (Perustuslakivaliokunnan mietintö koskien perustuslain uudistamista, PeVM 10/1998 vp). Lainkohdan mukaan viranomaisen voidaan lailla valtuuttaa antamaan oikeussääntöjä määräytyistä asioista, jos siihen on sääntelyn kohteeseen liittyviä erityisiä syitä eikä sääntelyn asiallinen merkitys edellytä, että asiasta säädetään lailla tai asetuksella. Lisäksi valtuutuksen tulee perustuslain mukaan olla soveltamisalaltaan täsmällisesti rajattu. Erityinen syy säätää viranomaisen määräystenantovallasta on muun muassa tekninen ja vähäisiä yksityiskohtia koskeva sääntely (PeVL 52/2001 vp, PeVL 46/2001 vp), joka ei sisällä merkittävää harkintavallan käyttöä (PeVL 43/2000 vp). Määräyksenantovaltuuden kattamat asiat tulee määritellä tarkasti laissa ja sen soveltamisalan tulee olla täsmällisesti rajattu (HE 1/1998 vp).

Esityksessä ehdotettavat valtuudet ovat soveltamisalaltaan täsmällisiä ja tarkkarajaisia, eikä niiden katsota olevan ristiriidassa perustuslain kanssa. Esitykseen ei liity seikkoja, jotka olisivat perustuslain kannalta erityisen haasteellisia.

Edellä esitetyillä perusteilla esitetään, että lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyksessä.

Ponsi

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain (503/2005) 14, 15, 15 d, 27, 27 a, 27 b, 30 ja 31 §, 36 §:n suomenkielinen sanamuoto, 42, 69, 93, 100, 103-105 ja 108 §, sellaisina kuin niistä ovat 15 d, 27, 27 a, 27 b, 30, 31, 42, 100 ja 103 § laissa 980/2018 ja 36 §:n suomenkielinen sanamuoto, 69, 93, 104, 105 ja 108 § laissa 572/2018, sekä
lisätään lakiin uusi 27 c ja 32 b § seuraavasti:

14 §

Yksityisen tien muuttaminen maantiekseksi ja asemakaava-alueiden maantiet

Yksityinen tie muutetaan maantiekseksi 13 §:n 3 momentin mukaisten uuden maantien tekemisen edellytysten sitä vaatiessa. Maankäyttö- ja rakennuslain 83 §:n 4 momentissa säädetään, millaisia maanteitä varten voidaan asemakaava-alueella osoittaa liikennealue.

Yksityisen tien tai kadun muuttuessa maantiekseksi syntyy tienpitäjälle 57 §:n 2 momentin tai 58 §:n 3 momentin mukainen oikeus yksityistien alueeseen tai katualueeseen.

15 §

Kiinteistöt ja yksityiset tiet

Mitä tässä laissa ja sen nojalla säädetään kiinteistöistä, sovelletaan myös määrälään ja kiinteistöjen yhteiseen alueeseen.

Yksityisellä tiellä tarkoitetaan tässä laissa yksityistielaisissa (560/2018) tarkoitettua yksityistietä sekä sellaista yksityistiehen verrattavaa tietä tai liittymää, johon yksityistielakia ei sovelleta.

15 d §

Menettely suunnitelmia valmisteltaessa

Liikenne- ja viestintäministeriön on valmisteltava valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma yhteistyössä suunnitelman kannalta keskeisten ministeriöiden, viranomaisten ja muiden toimijoiden kanssa. Suunnitelmaluonnoksesta on pyydettävä lausunto niiltä ministeriöiltä, viranomaisilta, maakuntien liitoilta ja muilta toimijoilta, joiden toimialaan tai tehtäviin suunnitelma olennaisesti liittyy.

Liikenne- ja viestintäviraston ja Väyläviraston on osallistuttava valtakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitteluun siten kuin laissa erikseen säädetään. Liikenne- ja viestintävirasto osallistuu liikennejärjestelmäsuunnitteluun ja toimenpiteiden suunnitteluun liikenteen palveluiden, markkinoiden toimivuuden, tiedon hyödyntämisen ja automaation edistämisen asiantuntijana. Väylävirasto osallistuu liikennejärjestelmäsuunnitteluun ja liikenneverkkojen toimenpiteiden

valmisteluun sekä maankäytön yhteistyöhön väylänpidon asiantuntijana ja väyläomaisuuden haltijana.

Suunnitelman valmistelusta vastaavan on varattava muillekin kuin 1 ja 2 momentissa tarkoitetuille tahoille mahdollisuus tutustua mainituissa lainkohdissa tarkoitettuihin suunnitelmaluonnoksiin sekä esittää niistä mielipiteensä. Mahdollisuus varataan tiedottamalla asiasta ja julkaisemalla suunnitelmaluonnos yleisessä tietoverkossa. Mielipiteiden esittämiselle on varattava aikaa vähintään 30 päivää. Hyväksytystä suunnitelmasta perusteluineen sekä siitä, miten lausunnot ja mielipiteet on otettu huomioon, on tiedotettava yleisessä tietoverkossa.

2 luku

Maantien suunnittelu

27 §

Suunnitelmien nähtävälle asettaminen ja muistutusten tekeminen

Yleissuunnitelmaa ja tiesuunnitelmaa laadittaessa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on varattava kunnalle, kiinteistön omistajille ja muille asianosaisille sekä niille, joiden asuamiseen, työntekoon tai muihin oloihin suunnitelma saattaa vaikuttaa, mahdollisuus osallistua suunnitelman valmisteluun, arvioida suunnitelman vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiassa.

Ennen suunnitelman hyväksymistä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on varattava 1 momentissa tarkoitetuille tahoille tilaisuus muistutuksen tekemiseen suunnitelmasta. Tässä tarkoituksessa on elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen asetettava yleissuunnitelma ja tiesuunnitelma nähtävälle julkisella kuulutuksella. Julkisesta kuulutuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003). Kuulutus ja suunnitelma on kuitenkin pidettävä nähtävillä yhtäjaksoisesti 30 päivän ajan.

Tieto kuulutuksesta on julkaistava viipymättä niissä kunnissa, joiden alueelle suunnitelma sijoittuu. Kunnan ilmoituksista säädetään kuntalain (410/2015) 108 §:ssä. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on lisäksi ilmoitettava suunnitelman nähtäväksi asettamisesta tavallisella tiedoksiannolla niille kiinteistön omistajille ja haltijoille, joiden kiinteistöltä suunnitelman mukaan lunastetaan aluetta, joiden kiinteistön alueelle muodostuu suoja- tai näkemäalue, joiden kiinteistön alueeseen perustetaan muu oikeus tai joiden kiinteistö rajoittuu teialueeseen. Tavallisesta tiedoksiannosta säädetään hallintolaissa.

Muistutukset suunnitelmasta on toimitettava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ennen nähtävänäoloajan päättymistä. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on esitettävä perusteltu kannanotto suunnitelmasta tehdyistä muistutuksista. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on ilmoitettava kannanottonsa alueen kunnille sekä niille muistutuksen tehneille, jotka ovat sitä kirjallisesti pyytäneet ja samalla ilmoittaneet osoitteensa. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen perusteltu kannanotto ilmoitetaan Liikenne- ja viestintäviraston suunnitelmaa koskevassa hyväksymispäätöksessä.

27 a §

Lausunnot ja kunnan vastine muistutuksiin

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on pyydettävä suunnitelmasta lausunto niiltä maakuntien liitoilta ja kunnilta, joiden alueelle suunnitelma sijoittuu tai joiden alueella suunnitelman vaikutukset muutoin ilmenevät. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on pyydettävä lausunto muultakin viranomaiselta, jos se on päätösharkinnassa tarpeen.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on varattava niille kunnille, joiden alueelle suunnitelma sijoittuu mahdollisuus lausua suunnitelmasta tehdyistä muistutuksista.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on esitettävä perusteltu kannanottonsa suunnitelmasta annettuihin lausuntoihin.

27 b §

Ennakkoneuvottelu

Yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman laatimisen aikana ennen suunnitelman toimittamista hyväksyttäväksi Liikenne- ja viestintäviraston on elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tai muun viranomaisen pyynnöstä järjestettävä ennakkoneuvottelu. Virasto voi järjestää ennakkoneuvottelun myös omasta aloitteestaan. Ennakkoneuvottelu on järjestettävä kohtuullisessa ajassa pyynnön esittämisestä. Ennakkoneuvottelun tavoitteena on edistää suunnitelman vaatimien selvitys- ja arviointimenettelyjen hallintaa sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ja muiden viranomaisten välistä tiedonvaihtoa sekä parantaa selvitysten ja asiakirjojen laatua ja käytettävyyttä sekä sujuvoittaa menettelyjä.

27 c §

Yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman hyväksymisesitys

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tekee yleissuunnitelmasta ja tiesuunnitelmasta hyväksymisesityksen Liikenne- ja viestintävirastolle.

Yleissuunnitelmaa koskevassa hyväksymisesityksessä on esitettävä suunnitelman hyväksymistä koskevan harkinnan kannalta tarvittavat 15 g, 15 h, 16, 17, 19, 27, 27 a, 29 ja 43 b §:ssä tarkoitetut tiedot, selvitykset ja asiakirjat.

Tiesuunnitelmaa koskevassa hyväksymisesityksessä on esitettävä suunnitelman hyväksymistä koskevan harkinnan kannalta tarvittavat 15 g, 15 h, 16, 17, 22, 23, 24, 27, 27 a, 28, 29, 43 b, 44 ja 45 §:ssä tarkoitetut tiedot ja selvitykset.

Hyväksymisesitys ja sen perusteena oleva suunnitelma-aineisto on toimitettava Liikenne- ja viestintävirastolle kirjallisesti sekä mahdollisuuksien mukaan sähköisesti. Viraston on pyydettävä Väylävirastolta lausunto suunnitelmasta, ellei se ole ilmeisen tarpeetonta.

Yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman hyväksymisesityksen tarkemmasta sisällöstä ja toimitamisesta voidaan säätää valtioneuvoston asetuksella.

30 §

Suunnitelmien muuttaminen ja vähäinen poikkeaminen

Jos yleisesti nähtävillä ollutta tiesuunnitelmaa on tarpeen muuttaa ja muutoksen vaikutukset arvioidaan vähäisiksi, voidaan noudattaa yksinkertaisempaa menettelyä kuin mitä 27 ja 27 a §:ssä säädetään.

Jos hyväksyttyä yleissuunnitelmaa tai tiesuunnitelmaa on tarpeen muuttaa, se tehdään siten kuin tässä laissa ja sen nojalla säädetään uudesta yleissuunnitelmasta ja tiesuunnitelmasta.

Hyväksytystä tiesuunnitelmasta voidaan poiketa sitä muuttamatta, jos poikkeus on vaikutuksiltaan vähäinen ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tai Väylävirasto harkitsee poikkeamisen suunnitelman toteuttamisen yhteydessä tarpeelliseksi ja tarkoituksenmukaiseksi.

31 §

Suunnitelmien voimassaoloaika

Tiesuunnitelman laatiminen on aloitettava kahdeksan vuoden kuluessa sen vuoden päättymisestä, jona hankkeesta laadittu yleissuunnitelma on saanut lainvoiman. Muuten yleissuunnitelman hyväksymispäätös raukeaa. Liikenne- ja viestintävirasto voi hakemuksesta pidentää yleissuunnitelman voimassaoloaikaa enintään neljällä vuodella, jos 17 ja 19 §:ssä säädetyt edellytykset edelleen täyttyvät. Tiesuunnitelman laatimisen katsotaan alkaneen, kun siitä on ilmoitettu 16 §:n 2 momentissa säädetyllä tavalla.

Yleissuunnitelman hyväksymispäätös raukeaa myös siltä osin kuin sen perusteella laadittu tiesuunnitelma on hyväksytty ja hyväksymispäätös on saanut lainvoiman.

Päätös tiesuunnitelman hyväksymisestä raukeaa, jos tietyötä ei ole osaksikaan aloitettu ennen kuin neljä vuotta on kulunut sen vuoden päättymisestä, jona tiesuunnitelma on saanut lainvoiman. Liikenne- ja viestintävirasto voi hakemuksesta pidentää määräaikaa enintään neljällä vuodella ja erityisistä syistä sen lisäksi yhdellä enintään neljän vuoden ajanjaksolla. Määräaikaa voidaan pidentää vain, jos tiesuunnitelma edelleen täyttää 17 ja 22 §:ssä säädetyt edellytykset. Tietyö katsotaan alkaneeksi, kun tietarkoituksiin tarvittava alue on otettu tienpitäjän haltuun 56 §:n mukaisesti.

32 b §

Asetuksenantovaltuus

Tarkempia säännöksiä 27 ja 27a §:ssä ja 30 §:n 1 momentissa säädetyistä menettelyistä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

36 §

Tilapäinen kulkutie

Jos maantien tai siihen kuuluvan rakennelman sortumisen tai sortumisen vaaran vuoksi taikka poikkeuksellisten luonnonolosuhteiden johdosta liikenne tiellä estyy tai sitä joudutaan rajoittamaan taikka jos tietyö sitä erityisestä syystä edellyttää, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella on oikeus järjestää toisen maalle tilapäinen kulkutie esteen tai rajoituksen poistamisen ajaksi. Ennen kulkutien järjestämistä on asianomaisen kiinteistön omistajalle tai haltijalle, jos mahdollista, varattava tilaisuus tulla kuulluksi. Lisäksi yksityistielaisissa tarkoitetulle tiekunnalle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi, jos mahdollista, jos yksityinen tie sijaitsee kyseisellä kiinteistöllä tai rajoittuu siihen. Tässä momentissa tarkoitetun kulkutien kunnossapitoon sovelletaan, mitä 33 §:ssä säädetään.

Liikenneonnettomuuden tai muun vastaavan syyn estäessä maantien liikenteen voi tieliikennelain (267/1981) 49 §:ssä tarkoitettu liikenteenohjaaja järjestää toisen maalle tilapäisen kulkutien esteen poistamisen ajaksi.

Tieto tilapäisestä kiellosta ja rajoituksesta on osoitettava liikennemerkillä ja tallettamalla siitä tieto tienpitäjän osoittamaan rekisteriin tai tietojärjestelmään.

42 §

Tiealueeseen kohdistuva työ sekä rakenteiden, rakennelmien ja laitteiden sijoittaminen tiealueelle

Tiealueeseen kohdistuvaan työhön sekä rakenteiden, rakennelmien ja laitteiden sijoittamiseen tiealueelle on oltava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lupa. Lupa voidaan myöntää, jos toimenpiteestä ei aiheudu vaaraa liikenteelle eikä haittaa tienpidolle. Yhteiskunnan toiminnan kannalta välttämättömien rakenteiden, rakennelmien tai laitteiden sijoittamista koskeva lupa on kuitenkin myönnettävä, jos sijoittamisesta ei aiheudu vaaraa liikenteelle eikä vähäistä suurempaa haittaa tienpidolle.

Luvan saaja on velvollinen suorittamaan 1 momentissa tarkoitettut toimenpiteet ja pitämään rakenteen, rakennelman ja laitteen kunnossa lupaehtojen mukaisesti. Luvan saaja on velvollinen kustannuksellaan tekemään elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen vaatimat muutokset taikka siirtämään tai poistamaan rakenteen, rakennelman tai laitteen, jos sen käyttämisestä aiheutuu 1 momentissa tarkoitettua vaaraa tai haittaa.

Jos muussa laissa säädetystä johtuen lupa ei ole tarpeen, on toimenpiteestä, hyvissä ajoin ennen siihen ryhtymistä, ilmoitettava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

Jollei 1 tai 3 momentista, 8 §:n 1 momentista tai 42 a §:n 1 momentista muuta johdu, edellyttää tiealueen ja sillä olevien rakenteiden, rakennelmien ja laitteiden käyttäminen muihin kuin maantietarkoituksiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lupaa.

Lupaa ei kuitenkaan tarvita:

1) yhdystiellä ja seututeillä, joita ei ole merkitty liikennemerkillä ”etuajo-oikeutettu tie”, maantien tiealueen ojan ulkoluiskan ulkopuolisen alueen lyhytaikaiseen käyttämiseen silloin, kun kysymys on metsänhakkuusta johtuvan puutavaran lyhytaikaisesta, enintään kuusi kuukautta kestävästä säilyttämisestä tieliikennelain säännökset huomioon ottaen, eikä mainitulla tavalla säilytetyn puutavaran kuormaamiseen tiealueella;

2) 52 a §:ssä tarkoitettun tilapäisen ilmoituksen sijoittamiseen tiealueelle;

3) postin keräilyssä ja jakelussa tarvittavien laitteiden tai vähäisten rakennelmien sijoittamiseen tiealueelle postilain (415/2011) 45 §:n 3 momentin nojalla; eikä

4) liikenteen ohjauslaitteiden sijoittamiseen maantien tiealueelle, jos kyse on tienpitäjän vastuulle kuuluvan liikenteen ohjauksen ja hallinnan järjestämisestä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä lupahakemuksen ja ilmoituksen sisällöstä, sijoittamistiedon ilmoittamisesta, rakenteiden, rakennelmien ja laitteiden teknisistä ominaisuuksista ja sijoittamisesta sekä työn aikaisista järjestelyistä. Sähkö- ja telekaapeleiden osalta viraston määräys voi koskea vain kaapeleiden ulkoisia suojarakenteita, sijoittamista sekä työnaikaisia järjestelyitä.

69 §

Yksityistiejärjestelyt

Maantietoimituksessa on tehtävä sellaiset yksityisiä teitä ja tieoikeuksia koskevat järjestelyt, jotka ovat tarpeen maantien rakentamisen tai 24 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen määräysten ja kieltojen vuoksi. Toimituksessa käsitellään ja ratkaistaan myös muut yksityistielain mukaisessa yksityistietoimituksessa käsiteltäviksi säädettyt asiat.

Yksityistieyhteydet ja tieoikeudet voidaan järjestellä yksityistielain 76 §:ssä tarkoitettussa alueellisessa yksityistietoimituksessa, joka voidaan suorittaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen pyynnöstä ilman erillistä hakemusta. Tällöin tämän lain 72 §:ssä tarkoitettua korvausta koskeva kysymys ratkaistaan tässä toimituksessa, johon lisäksi sovelletaan, mitä lunastuslain 82 §:ssä säädetään.

93 §

Entinen tiealue yksityisenä tienä

Vaikka entisen maantien tiealue on siirtynyt viereisen kiinteistön omistajan tai kunnan omistukseen, saa muukin, joka tarvitsee aluetta yksityiseksi tieksi, käyttää sitä korvauksetta tienään, kunnes tieoikeutta koskevat kysymykset on käsitelty 69 §:ssä säädettyssä järjestyksessä tai 75 §:n 1 momentin mukaisessa maantietoimituksessa.

Edellä 92 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettujen alueiden käyttämistä yksityisenä tienä koskevat kysymykset käsitellään ja ratkaistaan yksityistielain mukaan.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus vastaa 1 momentissa tarkoitettujen entisen maantien kunnossapidosta maantien lakkaamista seuraavan kalenterivuoden lokakuun 1 päivään saakka.

Ennen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kunnossapitovelvollisuuden päättymistä on maantietoimituksessa päätettävä entisen maantien tienpitovelvollisuuden jakamisesta tieosakasten kesken. Tarvittaessa siitä voidaan määrätä väliaikaisesti. Tällainen määräys lakkaa olemasta voimassa, kun maantietoimitus on saanut lainvoiman, jollei tienpitovelvollisuuden jakamisesta päätettäessä ole sen voimassaolosta toisin määrätty.

100 §

Varautuminen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin

Tienpitäjän ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten on yhteistyössä varauduttava normaaliolojen häiriötilanteisiin ja valmiuslaissa (1552/2011) tarkoitettuihin poikkeusoloihin sekä huolehdittava siitä, että toimintansa jatkuu mahdollisimman häiriöttömästi myös poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa. Niiden on osallistuttava toimintansa edellyttämällä tavalla valmiussuunnitelmaan ja valmistettava etukäteen normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa tapahtuvaa toimintaa.

Tienpitäjän on yhteistyössä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kanssa laadittava valmiussuunnitelma, jonka laadinnassa on otettava huomioon maanteiden liikenteellinen merkitys ja keliolosuhteet ja niiden ennakoitavissa olevat muutokset sekä muut tienpitoon poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa vaikuttavat olosuhteet.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 1 momentissa tarkoitettua normaaliolojen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varautumisesta. Lisäksi Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa teknisiä määräyksiä 2 momentissa tarkoitettun valmiussuunnitelman laadinnasta ja tarkemmasta sisällöstä.

103 §

Päätösten tiedoksi antaminen ja tiedoksisaanti

Liikenne- ja viestintävirasto toimittaa yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman hyväksymistä sekä niiden voimassaoloajan pidentämistä koskevan päätöksen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja tienpitäjälle. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on annettava päätös yleisesti tiedoksi julkisella kuulutuksella. Julkisesta kuulutuksesta säädetään hallintolaissa. Kuulutus sekä päätös ja sen perusteena olevat asiakirjat on pidettävä nähtävillä vähintään muutoksenhauulle säädetyn ajan. Tieto kuulutuksesta on julkaistava viipymättä niissä kunnissa, joiden alueelle suunnitelma sijoittuu. Kunnan ilmoituksista säädetään kuntalain 108 §:ssä.

Tiesuunnitelman hyväksymispäätös, joka on merkitykseltään vähäinen, voidaan antaa tiedoksi todisteellisesti. Todisteellisesta tiedoksiannosta säädetään hallintolaissa. Päätösten sähköisestä tiedoksi antamisesta säädetään sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003).

104 §

Päätösten ilmoittaminen muistutuksen tehneille ja viranomaisille

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on ilmoitettava tavallisella tiedoksiannolla yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman hyväksymispäätöksestä niille suunnitelmasta muistutuksen tehneille, joiden osoite on tiedossa, samanaikaisesti, kun päätös 103 §:n mukaisesti annetaan yleisesti tiedoksi. Tavallisesta tiedoksiannosta säädetään hallintolaissa.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on lähetettävä ilmoitus yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman hyväksymistä ja niiden voimassaoloajan pidentämistä koskevasta päätöksestä kunnalle ja maakunnan liitolle sekä tarvittaessa muullekin viranomaiselle. Ilmoitukseen on liitettävä tieto siitä, missä ja mihin asti suunnitelma on nähtävillä.

105 §

Muutoksenhaku

Edellä 43 f §:ssä tarkoitettua pätevyystodistusta koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä 37 §:ssä, 38 §:n 2 momentissa, 42 §:n 1 momentissa, 42 a ja 47 §:ssä, 48 §:n 2 momentissa ja 52 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa valitetaan siihen hallinto-oikeuteen, jonka tuomiopiirissä päätöksessä tarkoitettu liittymä, ylityskohta, tiealue, kiinteistö taikka mainos tai ilmoitus sijaitsee.

Kunnalla, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella sekä maakunnan liitolla on oikeus hakea valittamalla muutosta sellaiseen yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman hyväksymispäätökseen, jonka vaikutukset ulottuvat kunnan tai maakunnan alueelle taikka viranomaisen toimialueelle.

Rekisteröidyllä paikallisella tai alueellisella yhteisöllä tai säätiöllä on oikeus toimialaansa kuuluvissa asioissa hakea valittamalla muutosta sellaiseen yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman hyväksymispäätökseen, jonka vaikutukset ulottuvat yhteisön tai säätiön toiminta-alueelle.

Yhteiskunnallisesti merkittäväksi katsottavaa yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman hyväksymispäätöstä koskeva valitus on käsiteltävä kiireellisenä.

Muutoksenhausta maantietoimituksessa tehtyyn päätökseen säädetään 87 §:ssä.

108 §

Kuuluttaminen

Milloin tämän lain nojalla on julkaistava kuulutus, määräys, kielto tai muu asia yleisesti tiedoksi eikä tiedoksi antamisen tavasta ole erikseen säädetty, toimivaltainen viranomainen saattaa asian tiedoksi julkisesti kuuluttamalla vähintään 30 päivän ajan. Julkisesta kuulutuksesta säädetään hallintolaissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

2.

Laki

ratalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ratalain (110/2007) 4 a, 22, 22 a, 22 b, 25, 90-92 ja 95 §, sellaisina kuin niistä ovat 4 a § laissa 1395/2015, 22, 22 a, 22 b, 25 ja 90-92 § laissa 998/2018 sekä 95 § laissa 567/2016, sekä

lisätään lakiin uusi 22 c ja 25 c §, seuraavasti:

4 a §

Rautatieinfrastruktuurin kehittämissuunnitelma

Liikenne- ja viestintäministeriö laatii yhteistyössä rautatiealan toimijoiden kanssa rautatieinfrastruktuurin pitkän aikavälin kehittämissuunnitelman. Suunnitelma voi olla osa yleistä kaikkien kulkumuotojen liikenneinfrastruktuuria kattavaa suunnitelmaa. Suunnitelmaan on sisällytettävä rautatieinfrastruktuurin rahoitus- ja investointiohjelma vähintään kahdeksalle vuodelle. Rahoitus- ja investointiohjelmaa on tarkistettava kunkin hallituskauden alussa osana muuta liikennepoliittista strategia- ja suunnittelutyötä.

Jos rautatieinfrastruktuurin kehittämissuunnitelman mukaisesta rautatieinfrastruktuurin rahoitus- ja investointiohjelmasta osoitetaan valtion vuotuisen talousarvioon kuuluvaa rahoitusta valtion rataverkon lisäksi myös muun rautatiejärjestelmän kehittämiseen, ministeriön on tehtävä kyseisen rautatiejärjestelmän osan hallinnasta vastaavan rataverkon haltijan kanssa sopimus, joka täyttää yhtenäisestä eurooppalaisesta rautatiealueesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2012/34/EU liitteen V periaatteet. Ministeriön on varmistettava, että rai-deliikennelaissa (1302/2018) tarkoitetut ratakapasiteetin hakijat voivat esittää näkemyksensä sopimuksesta ennen sen allekirjoittamista.

22 §

Suunnitelmien nähtäville asettaminen ja muistutusten tekeminen

Yleis- ja ratasuunnitelmaa laadittaessa rataverkon haltijan on varattava kunnalle, kiinteistön omistajille ja muille asianosaisille sekä niille, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin suunnitelma saattaa vaikuttaa, mahdollisuus osallistua suunnitelman valmisteluun, arvioida suunnitelman vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiassa.

Ennen suunnitelman hyväksymistä I momentissa tarkoitetuille tahoille on varattava tilaisuus muistutuksen tekemiseen suunnitelmasta. Tässä tarkoituksessa yleissuunnitelma ja ratasuunnitelma on asetettava nähtäville julkisella kuulutuksella. Julkisesta kuulutuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003). Kuulutus ja suunnitelma on kuitenkin pidettävä nähtävillä yhtäjaksoisesti 30 päivän ajan. Valtion rataverkkoa koskevan suunnitelman nähtäväksi asettamisesta vastaa Väylävirasto. Yksityisraidetta koskevan suunnitelman nähtäväksi asettamisesta vastaa Liikenne- ja viestintävirasto, jolle rataverkon haltijan on toimitettava yleissuunnitelmaa ja ratasuunnitelmaa koskevat asiakirjat ja tiedot.

Tieto kuulutuksesta on julkaistava viipymättä niissä kunnissa, joiden alueelle suunnitelma sijoittuu. Kunnan ilmoituksista säädetään kuntalain (410/2015) 108 §:ssä. Nähtäväksi asettamisesta vastaavan on lisäksi ilmoitettava suunnitelman nähtäväksi asettamisesta tavallisella tiedoksiannolla niille kiinteistön omistajille ja haltijoille, joiden kiinteistöltä suunnitelman mukaan

HE 91/2019 vp

lunastetaan aluetta, joiden kiinteistön alueelle muodostuu suoja- tai näkemäalue, joiden kiinteistön alueeseen perustetaan muu oikeus tai joiden kiinteistö rajoittuu rautatiealueeseen. Tavallisesta tiedoksiannosta säädetään hallintolaissa.

Muistutukset suunnitelmasta on toimitettava nähtäväksi asettajalle ennen nähtävänäoloajan päättymistä. Rataverkon haltija on ilmoitettava perusteltu kannanottonsa suunnitelmasta tehdyistä muistutuksista. Rataverkon haltijan on ilmoitettava kannanottonsa alueen kunnille sekä niille muistutuksentekijöille, jotka ovat sitä kirjallisesti pyytäneet ja samalla ilmoittaneet osoitteensa. Rataverkon haltijan perusteltu kannanotto ilmoitetaan suunnitelmaa koskevassa hyväksymispäätöksessä.

22 a §

Lausunnot ja kunnan vastine muistutuksiin

Rataverkon haltijan on pyydettävä yleis- ja ratasuunnitelmasta lausunto niiltä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilta, maakuntien liitoilta ja kunnilta, joiden alueelle suunnitelma sijoittuu ja joiden alueella suunnitelman vaikutukset muutoin ilmenevät. Rataverkon haltijan on pyydettävä muulta viranomaiselta lausunto, jos se on päätösharkinnassa tarpeen.

Rataverkon haltijan on varattava niille kunnille, joiden alueelle suunnitelma sijoittuu mahdollisuus lausua suunnitelmasta tehdyistä muistutuksista.

Rataverkon haltijan on esitettävä perusteltu kannanottonsa suunnitelmasta annettuihin lausuntoihin.

22 b §

Ennakkoneuvottelu

Yleissuunnitelman ja ratasuunnitelman laatimisen aikana ennen suunnitelman toimittamista hyväksyttäväksi Liikenne- ja viestintäviraston on valtion tai muun rataverkon haltijan tai viranomaisen pyynnöstä järjestettävä ennakkoneuvottelu. Virasto voi järjestää ennakkoneuvottelun myös omasta aloitteestaan. Ennakkoneuvottelu on järjestettävä kohtuullisessa ajassa pyynnön esittämisestä. Ennakkoneuvottelun tavoitteena on edistää suunnitelman vaatimien selvitys- ja arviointimenettelyjen hallintaa, rataverkon haltijan, suunnitelman hyväksyvänä viranomaisena toimivan Liikenne- ja viestintäviraston ja muiden viranomaisten välistä tiedonvaihtoa sekä parantaa selvitysten ja asiakirjojen laatua ja käytettävyyttä sekä sujuvoittaa menettelyjä. Kun kyse on rautatien lakkauttamista koskevasta ratasuunnitelmasta, liikenne- ja viestintäministeriöön sovelletaan, mitä tässä pykälässä säädetään Liikenne- ja viestintävirastosta.

22 c §

Yleissuunnitelman ja ratasuunnitelman hyväksymisesitys

Rataverkon haltija tekee 11 §:ssä tarkoitettusta yleissuunnitelmasta sekä 14 ja 20 §:ssä tarkoitettua ratasuunnitelmasta hyväksymisesityksen Liikenne- ja viestintävirastolle. Jäljempänä 79 §:ssä tarkoitettua rautatien lakkauttamista koskevasta ratasuunnitelmasta hyväksymisesitys tehdään liikenne- ja viestintäministeriölle.

Yleissuunnitelmaa koskevassa hyväksymisesityksessä on esitettävä suunnitelman hyväksymistä koskevan harkinnan kannalta tarvittavat 9, 10, 12, 22, 22 a ja 24 §:ssä tarkoitettut tiedot, selvitykset ja asiakirjat.

Ratasuunnitelmaa koskevassa hyväksymisesityksessä on esitettävä suunnitelman hyväksymistä koskevan harkinnan kannalta tarvittavat 9, 10, 15, 16, 18, 20, 22, 22 a, 23, 24, 37 ja 38 §:ssä tarkoitettut tiedot, selvitykset ja asiakirjat.

HE 91/2019 vp

Hyväksymisesitys ja sen perusteena oleva suunnitelma-aineisto on toimitettava Liikenne- ja viestintävirastolle ja 79 §:ssä tarkoitettussa tapauksessa liikenne- ja viestintäministeriölle kirjallisessa ja mahdollisuuksien mukaan sähköisessä muodossa.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä yleissuunnitelman ja ratasuunnitelman hyväksymisesityksen sisällöstä.

25 §

Suunnitelmien muuttaminen ja vähäinen poikkeaminen

Jos yleisesti nähtävillä ollutta ratasuunnitelmaa on tarpeen muuttaa ja muutoksen vaikutukset arvioidaan vähäisiksi, voidaan noudattaa yksinkertaisempaa menettelyä kuin mitä 22 ja 22a §:ssä säädetään.

Jos hyväksyttyä yleissuunnitelmaa tai ratasuunnitelmaa on tarpeen muuttaa, se tehdään siten kuin tässä laissa ja sen nojalla säädetään uudesta yleissuunnitelmasta ja ratasuunnitelmasta.

Hyväksytystä ratasuunnitelmasta voidaan poiketa sitä muuttamatta, jos poikkeus on vaikutuksiltaan vähäinen, ja rataverkon haltija rakentamisen yhteydessä harkitsee poikkeamisen tarpeelliseksi ja tarkoituksenmukaiseksi.

25 a §

Tasoristeyksiä koskevat ratasuunnitelmat

Väyläviraston lisäksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi laatia 20 §:n 2 momentissa tarkoitettun tasoristeyksiä koskevan ratasuunnitelman ja siihen sovelletaan tällöin, mitä tässä laissa säädetään rataverkon haltijasta.

25 c §

Asetuksenantovaltuus

Tarkempia säännöksiä 22 ja 22 a §:ssä ja 25 §:n 1 momentissa §:ssä säädetystä menettelystä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

90 §

Päätösten tiedoksi antaminen ja tiedoksisaanti

Liikenne- ja viestintävirasto toimittaa yleissuunnitelman ja ratasuunnitelman hyväksymistä sekä niiden voimassaoloajan pidentämistä koskevan päätöksen rataverkon haltijalle. Yleissuunnitelman tai ratasuunnitelman hyväksymistä sekä niiden voimassaoloajan pidentämistä koskeva päätös on annettava yleisesti tiedoksi julkisella kuulutuksella. Julkisesta kuulutuksesta säädetään hallintolaissa. Kuulutus sekä päätös ja sen perusteena olevat asiakirjat on pidettävä kuitenkin nähtävillä vähintään muutoksenhauille säädetyn ajan. Valtion rataverkkoa koskevan päätöksen nähtäväksi asettamisesta ja kuuluttamisesta vastaa Väylävirasto. Yksityisraidetta koskevan päätöksen nähtäväksi asettamisesta ja kuuluttamisesta vastaa Liikenne- ja viestintävirasto. Tieto kuulutuksesta on julkaistava viipymättä niissä kunnissa, joiden alueelle suunnitelma sijoittuu. Kunnan ilmoituksista säädetään kuntalain 108 §:ssä.

Merkitykseltään vähäinen ratasuunnitelman hyväksymispäätös voidaan antaa tiedoksi todisteellisesti. Todisteellisesta tiedoksiannosta säädetään hallintolaissa. Päätösten sähköisestä tiedoksi antamisesta säädetään sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003).

91 §

Päätösten ilmoittaminen muistutuksen tehneille ja viranomaisille

Päätöksen tiedoksi antamisesta 90 §:n 1 momentin mukaan vastaavan on ilmoitettava yleis- ja ratasuunnitelman hyväksymispäätöksestä niille suunnitelmasta muistutuksen tehneille, joiden osoite on tiedossa tavallisella tiedoksiannolla. Tavallisesta tiedoksiannosta säädetään hallintolaissa. Päätöksestä on ilmoitettava samanaikaisesti, kun päätös annetaan 90 §:n mukaisesti yleisesti tiedoksi.

Päätöksen tiedoksi antamisesta 90 §:n 1 momentin mukaan vastaavan on lähetettävä yleis- ja ratasuunnitelman hyväksymistä ja niiden voimassaoloajan pidentämistä koskevasta päätöksestä ilmoitus kunnalle, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja maakunnan liitolle sekä tarvittaessa muullekin viranomaiselle. Ilmoitukseen on liitettävä tieto siitä, missä ja mihin asti suunnitelma on nähtävillä.

92 §

Muutoksenhaku

Tämän lain nojalla tehtyyn päätökseen saa hakea muutosta valittamalla. Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019). Väyläviraston päätöksestä 18 §:n 4 momentissa ja 2 a luvussa tarkoitetuissa tapauksissa valitetaan siihen hallinto-oikeuteen, jonka tuomiopiirissä päätöksessä tarkoitettu tasoristeys sijaitsee, sekä 40 ja 41 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa siihen hallinto-oikeuteen, jonka tuomiopiirissä päätöksessä tarkoitettu kiinteistö sijaitsee.

Rataverkon haltijalla on oikeus hakea valittamalla muutosta yleis- ja ratasuunnitelman hyväksymispäätökseen. Kunnalla, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella ja maakunnan liitolla on oikeus hakea valittamalla muutosta sellaiseen yleis- ja ratasuunnitelman hyväksymispäätökseen, jonka vaikutukset ulottuvat kunnan alueelle tai viranomaisen toimialueelle.

Rekisteröidyllä paikallisella tai alueellisella yhteisöllä tai säätiöllä on oikeus toimialaansa kuuluvissa asioissa hakea valittamalla muutosta sellaiseen yleis- ja ratasuunnitelman hyväksymispäätökseen, jonka vaikutukset ulottuvat yhteisön tai säätiön toiminta-alueelle.

Yhteiskunnallisesti merkittävaksi katsottavaa yleis- ja ratasuunnitelman hyväksymispäätöstä koskeva valitus on käsiteltävä kiireellisenä.

Muutoksenhausta ratatoimituksessa tehtyyn päätökseen säädetään 77 §:ssä.

95 §

Kuuluttaminen

Milloin tämän lain nojalla on julkaistava kuulutus, määräys, kielto tai muu asia yleisesti tiedoksi eikä tiedoksi antamisen tavasta ole erikseen säädetty, toimivaltainen viranomainen saattaa asian tiedoksi julkisesti kuuluttamalla vähintään 30 päivän ajan. Julkisesta kuulutuksesta säädetään hallintolaissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

3.

Laki

yksityistielain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yksityistielain (560/2018) 26, 51, 61, 65, 83, 88 ja 91 §, sekä
siirretään muutettu 88 § 8 lukuun seuraavasti:

26 §

Liittymät ja tasoristeys

Toisen yksityistien tai kiinteistön liittämistä yksityistiehen vastaa liittyjä. Liittyjä on velvolinen tekemään ja pitämään kunnossa tällaisen liittymän. Jos velvollisuuden laiminlyönnistä aiheutuu ilmeistä vaaraa yksityistien liikenteelle, kunnossapidolle tai liikenneturvallisuudelle eikä liittyjä kehotuksesta huolimatta ole ryhtynyt tarpeellisiin toimenpiteisiin, voi tiekunta, tai jos sellaista ei ole perustettu, tieosakkaat ottaa työn tehdäkseen liittyjän kustannuksella.

Yksityistien liittämistä maantiehen säädetään liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetussa laissa (503/2005). Yksityistien ja rautatien tasoristeyksestä säädetään ratalaissa (110/2007).

51 §

Tiekunnan säännöt

Tiekunta voi laatia itselleen hallintoaan ja muuta toimintaansa koskevat säännöt. Tiekunnan säännöissä on mainittava ainakin tiekunnan nimi, tiekunnan kotipaikka ja tiekunnan toimielin. Säännöissä voidaan poiketa tämän lain säännöksistä, jos se on erikseen sallittu. Muissa tiekunnan säännöissä päätettävissä asioissa on noudatettava, mitä tässä laissa säädetään.

Jos tiekunnan säännöissä poiketaan tämän lain säännöksistä, tiekunnan on hyväksyttävä säännöt yksimielisesti. Muussa tapauksessa enemmistöpäätös riittää.

Tiekunnan säännöt eivät saa loukata tieosakkaalle tässä laissa säädettyjä oikeuksia tai tieosakkaiden yhdenvertaisuutta. Kaikilla tieosakkailla on oikeus pyynnöstä saada toimitsijamieheltä tai hoitokunnan puheenjohtajalta jäljennös tiekunnan säännöistä.

Tieosakas on oikeutettu saattamaan säännöt tiekunnan kokouksen käsiteltäväksi ja tarkastettavaksi.

Säännöt tulevat voimaan sen jälkeen, kun ne on toimitettu yksityistierekisterin pitäjälle ja yksityistierekisterin pitäjä on merkinnyt ne yksityistierekisteriin.

61 §

Tiekunnan kokouksen koollekutsuminen

Tiekunnan kokouksen kutsuu koolle toimitsijamies tai hoitokunta tai muu tiekunnan säännöissä määritelty taho. Kirjallinen kokouskutsu on toimitettava jokaiselle tieosakkaalle, jonka postiosoite on tiekunnan tiedossa tai joka on ilmoittanut tiekunnalle sähköpostiosoitteen tai muun tietoliikenneyhteyden kutsun toimittamista varten. Tiekunnan säännöissä voidaan määrätä myös muusta täydentävästä tavasta ilmoittaa tiekunnan kokouksen ajankohta. Kokouskutsu

on toimitettava aikaisintaan kahta kuukautta ja viimeistään kahta viikkoa ennen tiekunnan kokousta. Tiekkunnan säännöissä voidaan pidentää lyhyempää määräaikaä ja lyhentää pidempää määräaikaä.

Vuosikokouksen kokouskutsussa on mainittava ehdotuksesta maksuunpanoluetteloksi sekä kokouksessa päätettävistä tienpitoa koskevista merkittävistä asioista. Tiekkunnan säännöt on toimitettava tieosakkaille kokouskutsun liitteenä. Ylimääräisen kokouksen kokouskutsussa on mainittava ne asiat, joista kokouksessa päätetään. Ehdotus maksuunpanoluetteloksi on vähintään kahden viikon ajan ennen kokousta pidettävä tieosakkaiden nähtävänä kokouskutsussa ilmoitetussa paikassa tai se on toimitettava tieosakkaille kokouskutsun liitteenä.

Tieosakkaille tulee varata mahdollisuus tutustua edellisen vuosikokouksen jälkeen laadittuihin tiekkunnan toimielimen kokouksiä ja päätöksiä koskeviin pöytäkirjoihin. Pöytäkirjat on vähintään kahden viikon ajan ennen kokousta pidettävä tieosakkaiden nähtävänä kokouskutsussa ilmoitetussa paikassa.

Jos toimitsijamies tai hoitokunta tai muu tiekkunnan säännöissä määritelty taho laiminlyö vuosikokouksen koollekutsumisen tai kieltäytyy kutsumasta tieosakkaita ylimääräiseen kokoukseen, voidaan kokous tieosakkaan hakemuksesta pitää yksityistietoimituksen yhteydessä toimitusinsinööriin johdolla taikka toimivaltainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi tieosakkaan hakemuksesta, varattuaan toimitsijamiehelle tai hoitokunnalle tilaisuuden tulla kuuluksi, oikeuttaa hakijan kutsumaan tieosakkaat kokoukseen siten kuin 1 momentissa säädetään. Jos edellisen tiekkunnan kokouksen koollekutsumisesta ja pitämisestä on kulunut viisi vuotta tai enemmän, tieosakas voi kutsua tiekkunnan kokouksen koolle siten kuin 1 momentissa säädetään.

Mitä 1–3 momentissa säädetään tieosakkaasta, koskee myös muita asianosaisia, joiden asiaa tiekkunnan kokouksessa käsitellään.

65 §

Tiekkunnan päätöksen moittiminen

Tieosakas tai muu asianosainen voi moittaa tiekkunnan kokouksen tai perustamiskokouksen päätöstä tiekkuntaa vastaan ajettavalla kanteella, jos:

- 1) asian käsittelyssä ei ole noudatettu menettelyä koskevia tämän lain säännöksiä tai tiekkunnan sääntöjä;
- 2) päätös on tämän lain tai tiekkunnan sääntöjen vastainen;
- 3) päätös loukkaa hänen oikeuttaan tai tieosakkaiden yhdenvertaisuutta.

Moitekanteen johdosta annettavassa tuomiossa päätös voidaan kantajan vaatimuksesta julistaa pätemättömäksi tai sitä voidaan muuttaa. Päätöstä voidaan muuttaa vain, jos voidaan todeta, minkä sisältöinen päätöksen olisi pitänyt olla.

Moitekanne tiekkuntaa vastaan on nostettava maa-oikeutena toimivassa käräjäoikeudessa kolmen kuukauden kuluessa päätöksen tekemisestä. Toimivaltainen on se käräjäoikeus, jonka yhteydessä toimivan maa-oikeuden tuomiopiirissä sijaitsee tie, jota asia koskee. Jos tie sijaitsee kahden tai useamman maa-oikeutena toimivan käräjäoikeuden tuomiopiirissä, asian ratkaisee se käräjäoikeus, jonka yhteydessä toimivan maa-oikeuden tuomiopiirissä sijaitsee pääosa siitä tiestä, jota asia koskee. Käräjäoikeuden päätösvaltaisuudesta säädetään oikeudenkäymiskaaren 2 luvussa. Maa-oikeusinsinööri voi osallistua asian valmisteluun.

Jos päätös koskee sellaisen asianosaisen oikeutta, joka ei ole tieosakas ja joka ei ole ollut siinä kokouksessa saapuvilla, jossa päätös on tehty, hänellä on oikeus nostaa moitekanne kolmen kuukauden kuluessa siitä päivästä, kun hän on saanut todisteellisen tiedon päätöksestä. Jos päätöksen johdosta on tehty 64 §:ssä tarkoitettu oikaisuvaatimus, tieosakkaalla tai muulla asianosaisella on kuitenkin oikeus nostaa kanne tiekkuntaa vastaan käräjäoikeudessa 30 päivän kuluessa oikaisuvaatimukseen annetun päätöksen tiedoksisaamisesta.

83 §

Valtionavustus

Valtio voi vuosittain myöntää valtion talousarviossa tähän tarkoitukseen osoitetun määrärahan rajoissa avustusta:

1) sellaisen yksityistien tienpitoon, jota koskevien asioiden hoitamista varten on perustettu tiekunta;

2) tiekuntien neuvontaan ja opastukseen ja sitä tukevan materiaalin ja palveluiden tuottamiseen; sekä

3) yksityisteitä koskevaan kehittämis-, suunnittelu- ja tutkimustyöhön.

Edellytyksenä 1 momentin 1 kohdan mukaisen avustuksen myöntämiselle on, että tiekuntaa ja yksityistietä koskevat tiedot yksityistierekisterissä sekä tie- ja katuverkon tietojärjestelmässä ovat ajantasaiset niin kuin 50 §:ssä edellytetään.

Valtionavustuksen myöntämisestä ja lakkauttamisesta 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun tienpitoon päättää se toimivaltainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, jonka toimialueella tie tai suurin osa siitä on. Liikenne- ja viestintävirasto päättää määrärahan tai sen osan kohdentamisesta toimivaltaisille elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille. Valtionavustuksen myöntämisestä 1 momentin 2 ja 3 kohdan mukaisiin tarkoituksiin päättää Liikenne- ja viestintävirasto.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan tarvittaessa antaa tarkempia säännöksiä valtionavustusmäärärahan jaosta.

8 luku

Erinäiset säännökset

88 §

Muutoksenhaku

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen 83 §:n nojalla myöntämää valtionavustusta koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003).

Oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen ja 13 §:n 2 momentin, 23 §:n 1 ja 2 momentin sekä 61 §:n 4 momentin mukaiseen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla. Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019). Toimivaltainen hallinto-oikeus on se, jonka tuomiopiirissä yksityistie sijaitsee.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi hakea muutosta 85 §:n 2 momentissa tarkoitettua kunnan suostumusta koskevaan päätökseen.

Muutoksenhausta yksityistietoimituksessa tehtyyn päätökseen säädetään 81 §:ssä.

91 §

Päätösten välitön täytäntöönpano

Tämän lain nojalla yksityistietoimituksessa tai tiekunnan kokouksessa tehty päätös sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen 83 §:n mukainen valtionavustusta ja 61 §:n 4 momentin mukainen kokouksen koolle kutsumiseen oikeuttamista koskeva päätös voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakutuomioistuin toisin määrää. Maaoyikeus on tällöin päätösvaltainen myös, kun siinä on vain maaoyikeuden puheenjohtaja.

HE 91/2019 vp

Yksityistietoimituksessa tai tiekunnan kokouksessa tehtyä päätöstä ei kuitenkaan saa panna täytäntöön ennen kuin se on saanut lainvoiman, kun kyse on siitä, onko 4, 8 tai 22 §:ssä tarkoitettu oikeus myönnettävä. Myöskään 63 §:ssä tarkoitettua päätöstä taikka tien tai 8 §:ssä tarkoitettujen oikeuksien lakkauttamista koskevaa päätöstä ei saa panna täytäntöön ennen kuin se on saanut lainvoiman.

Jos maksu muutoksenhaun johdosta poistetaan tai sitä alennetaan, liikaa maksettu määrä on palautettava ja maksettava sille kuuden prosentin vuotuista korkoa maksupäivästä takaisinmaksupäivään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

4.

Laki

Liikenne- ja viestintävirastosta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Liikenne- ja viestintävirastosta annetun lain (935/2018) 2 § seuraavasti:

2 §

Viraston tehtävät

Liikenne- ja viestintävirasto hoitaa seuraavia tehtäviä:

- 1) edistää liikenteen ja viestinnän turvallisuutta sekä alan teknistä kehitystä ja häiriöttömyyttä;
- 2) huolehtii liikenteen ja sähköisen viestinnän sääntely-, lupa-, hyväksyntä-, rekisteri- ja valvontatehtävistä, toimialan pätevyys- ja tutkintotehtävistä, tietopalvelusta sekä toimialansa tilastoinnista;
- 3) rajoittaa liikenteen aiheuttamia ympäristöhaittoja;
- 4) vastaa merikartoituksen järjestämisestä;
- 5) kehittää ja edistää liikenteen ja viestinnän palveluita ja niiden tarjontaa sekä liikenteen ja viestinnän markkinoiden toimivuutta ja huolehtii käyttäjien ja matkustajien oikeuksiin liittyvistä tehtävistä;
- 6) edistää liikenteen ja viestinnän sekä niiden markkinoiden digitalisaatiota ja automatisaatiota sekä mahdollistaa liikenteeseen ja viestintään liittyvät kokeilut, tutkimukset ja innovaatiot;
- 7) kehittää julkisen henkilöliikenteen, tavaraliikenteen ja logistiikan toimintaedellytyksiä sekä vastaa julkisen henkilöliikenteen valtion rahoituksen kohdentamisesta ja rahoituksen kohdentamiseen liittyvästä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten ohjauksesta;
- 8) kehittää ja edistää yksityistieasioiden hoitamista valtakunnallisesti, huolehtii yksityisteihin liittyvistä asiantuntija- ja neuvontatehtävistä sekä vastaa yksityistieavustusten kohdentamisesta ja saariston liikenne- ja kuljetuspalveluiden rahoituksesta valtion talousarvion puitteissa;
- 9) suunnittelee radiotaajuuksien käyttöä, edistää radioviestinnän teknistä toteutusta, selvittää ja poistaa radioviestinnän häiriöitä, huolehtii radiolaitteiden markkinavalvonnasta, valvoo verkko- ja kotoimilupien ehtojen noudattamista ja hoitaa radiolupahallintoa sekä muuta taajuushallintoa;
- 10) hoitaa postitoiminnan valvontatehtäviä ja verkkotunnusten rekisteri- ja valvontatehtäviä;
- 11) hoitaa valtioneuvoston ja valtioneuvoston puolesta tehtäviä sekä liikenteen verotustehtäviä;
- 12) vastaa meriliikenteen ohjauksen toimivaltaisen viranomaisen tehtävistä sekä tuottaa ajantasaista meriliikenteen tilannekuvaa puolustus- ja turvallisuusviranomaisille alusliikennepalvelun tarjoajan avustamana; sekä
- 13) huolehtii oman toimintansa varautumisesta normaaliolojen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin, edistää ja valvoo liikennejärjestelmän ja sähköisen viestinnän toimintavarmuutta sekä tukee toimialallaan yhteiskunnan yleistä varautumista normaaliolojen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin.

Liikenne- ja viestintävirasto koordinoi ja valvoo valtakunnallisen liikennejärjestelmäsunnittelun valmistelua ja toimeenpanoa sekä tuottaa ja ylläpitää valtakunnallisen tason strategisia ohjelmia, toimenpidekokonaisuuksia ja tilatietoa liikennejärjestelmän eri toimijoille. Virasto osallistuu liikennejärjestelmäsunnitteluun ja toimenpiteiden valmisteluun liikenteen palveluiden, markkinoiden toimivuuden, tiedon hyödyntämisen ja automaation edistämisen asiantuntijana. Virasto osallistuu myös alueelliseen liikennejärjestelmäsunnitteluun maakuntien, kuntien, kaupunkiseutujen ja muiden toimijoiden kanssa.

HE 91/2019 vp

Lisäksi virasto:

- 1) antaa toimialaansa koskevia teknisiä määräyksiä erikseen säädetyn toimivaltansa puitteissa;
- 2) osallistuu toimialansa kansainväliseen yhteistyöhön; ja
- 3) tekee valtuuksiensa puitteissa kansainvälisiä teknisluonteisia sopimuksia, jotka eivät koske lainsäädännön alaa.

Viraston on huolehdittava myös niistä muista toimialansa viranomaistehtävistä, jotka sille erikseen säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

5.

Laki

liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) 259 §, sellaisena kuin se on laeissa 301/2018 ja 371/2019,

muutetaan 3, 5, 19, 20, 22, 53, 68, 83, 92, 104, 183, 184, 190, 195a, 256, 257 ja 264 §, sellaisina kuin ne ovat, 3 § osaksi laissa 301/2018, 5 ja 20 § osaksi laeissa 984/2018 ja 371/2019, 19, 83 ja 104 laissa 301/2018, 22, 256, 257 ja 264 § laissa 371/2019, 53 § laeissa 301/2018 ja 984/2018, 68 ja 92 § laeissa 301/2018 ja 371/2019, 183 § osaksi laissa 984/2018, 184 ja 190 § laissa 984/2018 sekä 195a § laissa 484/2019, sekä

lisätään 262 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 301/2018 ja 371/2019, uusi 2 momentti seuraavasti:

3 §

Henkilöiden ja tavaroiden kuljettaminen tiellä

Henkilöiden tai tavaroiden kuljettamiseen tiellä tulonhankkimistarkoituksessa korvausta vastaan (*ammattimainen kuljettaminen tiellä*) tarvitaan lupa. Maantieliikenteen harjoittajan ammatin harjoittamisen edellytyksiä koskevista yhteisistä säännöistä ja neuvoston direktiivin 96/26/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1071/2009, jäljempänä *EU:n liikenteenharjoittaja-asetus*, tarkoitettu lupa tarvitaan:

1) ammattimaiseen henkilöiden kuljettamiseen tiellä ajoneuvolaissa tarkoitettulla linja-autolla (*henkilöliikennelupa*); tai

2) ammattimaiseen tavaran kuljettamiseen tiellä ajoneuvolla tai ajoneuvoyhdistelmällä, jonka suurin sallittu kokonaismassa on yli 3500 kiloa (*tavaraliikennelupa*).

Ilman henkilöliikennelupaa saa kuitenkin:

1) suorittaa kuljetuksia konsernin, siihen verrattavan yhtymän tai julkisyhteisön sisäisiä henkilökuljetuksia niiden hallinnassa olevilla ajoneuvoilla; tai

2) kunnan tai muun julkisyhteisön järjestämiin sosiaali- ja terveyspalveluihin kuuluvana kuljettaa henkilöitä sen hallinnassa olevalla ajoneuvolla kuljetuspalvelujen saajilta perittäväksi säädettyä asiakasmaksua vastaan.

Ilman tavaraliikennelupaa saa kuitenkin Suomen sisäisissä kuljetuksissa kuljettaa tavaraa traktorilla, jonka suurin sallittu nopeus on enintään 60 kilometriä tunnissa. Tavaraa saa kuljettaa myös henkilöliikenneluvan haltija linja-autolla. Lisäksi valtioneuvoston asetuksella voidaan vapauttaa luvanvaraisuudesta muu sellainen Suomen sisäinen tavaran kuljettaminen, jolla on kuljetusmarkkinoihin vain vähäinen vaikutus kuljetettavien tavaroiden luonteen tai lyhyen kuljetusmatkan vuoksi.

Muualla kuin Suomessa rekisteröityjen ajoneuvojen tai ulkomaalaisen yrityksen Suomesta vuokraamien ajoneuvojen oikeudesta kuljettaa tavaraa tai henkilöitä ammattimaisesti Suomessa ja suomalaisten ajoneuvojen oikeudesta saada tarvittaessa toiseen valtioon kuljetuslupa säädetään II osan 2 luvussa.

5 §

Henkilö- ja tavaraliikenneluvan myöntäminen

HE 91/2019 vp

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää hakemuksesta henkilöliikenneluvan ja tavaraliikenneluvan luonnolliselle henkilölle:

1) joka on täysi-ikäinen, jonka toimintakelpoisuutta ei ole holhoustoimesta annetun lain (442/1999) 18 §:n nojalla rajoitettu ja jolle ei ole saman lain 8 §:n 1 momentin nojalla määrättyä edunvalvojaa;

2) joka täyttää EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 4 ja 6-8 artiklassa säädetyt maantieliikenteen harjoittajan ammatin harjoittamista koskevat vaatimukset;

3) jota tai jonka määräämisvallassa arvopaperimarkkinalain (746/2012) 2 luvun 4 §:ssä tarkoitettulla tavalla olevaa yhteisöä ei ole asetettu konkurssiin sen toimiessa henkilö-, taksi- tai tavaraliikennelupaa vaativalla toimialalla kahden viimeisimmän vuoden aikana;

4) jolla ei ole veroihin, lakisääteisiin eläke-, tapaturma- tai työttömyysvakuutusmaksuihin taikka Tullin perimiin maksuihin liittyvien velvollisuuksien laiminlyöntejä eikä muita ulosotossa olevia velkoja, jotka ovat hänen maksukykyensä nähden vähäistä suurempia, eikä velkoja, jotka on palautettu ulosotosta varattomuustodistuksin;

5) jota ei ole määrätty liiketoimintakieltoon eikä väliaikaiseen liiketoimintakieltoon;

6) jota ei ole lainvoimaisella tuomiolla todettu syylliseksi tahallisesti tai törkeästi huolimattomuudesta tehtyyn työsuhteeseen perustuvien, määrältään ja perusteeltaan selvien saatavien maksamisen laiminlyöntiin kahden viimeisimmän vuoden aikana;

7) jos 3-6 kohdassa tarkoitettu tai siihen välittömästi verrattavissa oleva aikaisempi toiminta ei osoita hakijaa ilmeisen sopimattomaksi harjoittamaan tässä laissa tarkoitettua luvanvaraista toimintaa.

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää hakemuksesta henkilöliikenneluvan ja tavaraliikenneluvan oikeushenkilölle:

1) joka täyttää EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 4 ja 6-8 artiklassa säädetyt maantieliikenteen harjoittajan ammatin harjoittamista ja ammatillista pätevyyttä koskevat vaatimukset;

2) jota tai jonka Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain (1207/2010) 2 §:ssä tarkoitettua organisaatiohenkilöä taikka näiden määräämisvallassa arvopaperimarkkinalain 2 luvun 4 §:ssä tarkoitettulla tavalla olevaa yhteisöä ei ole asetettu konkurssiin sen toimiessa henkilö-, taksi- tai tavaraliikennelupaa vaativalla toimialalla kahden viimeisimmän vuoden aikana;

3) jolla ei ole veroihin, lakisääteisiin eläke-, tapaturma- tai työttömyysvakuutusmaksuihin taikka Tullin perimiin maksuihin liittyvien velvollisuuksien laiminlyöntejä eikä muita ulosotossa olevia velkoja, jotka ovat hakijan maksukykyyn nähden vähäistä suurempia, eikä velkoja, jotka on palautettu ulosotosta varattomuustodistuksin;

4) jonka toimitusjohtajaa tai vastuunalaista yhtiömiestä ei ole määrätty liiketoimintakieltoon eikä väliaikaiseen liiketoimintakieltoon;

5) jota ei ole lainvoimaisella tuomiolla todettu syylliseksi tahallisesti tai törkeästi huolimattomuudesta tehtyyn työsuhteeseen perustuvien, määrältään ja perusteeltaan selvien saatavien maksamisen laiminlyöntiin kahden viimeisimmän vuoden aikana;

6) jos tämän momentin 2-5 kohdassa tarkoitettu tai siihen välittömästi verrattavissa oleva aikaisempi toiminta ei osoita hakijaa ilmeisen sopimattomaksi harjoittamaan tässä laissa tarkoitettua luvanvaraista toimintaa.

Sen lisäksi, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, henkilö- ja tavaraliikenneluvan myöntämisen edellytyksenä on, että luvanhakijan nimeämä liikenteestä vastaava henkilö täyttää EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 4, 6 ja 8 artiklassa säädetyt vaatimukset sekä tämän pykälän 1 momentin 5 kohdan edellytykset. Lisäksi luvan hakijana olevan yrityksen toimitusjohtajan ja vastuunalaisten yhtiömiesten on oltava 8 §:ssä tarkoitettulla tavalla hyvämaineisia.

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää maanteiden kansainvälisen tavaraliikenteen markkinoillepääsyä koskevista yhteisistä säännöistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1072/2009 (EU:n tavaraliikennelupa-asetus) 5 artiklassa tarkoitettua kuljettajadistuksen.

Ahvenanmaan maakunnan hallituksen myöntämä lupa henkilöiden ja tavaroiden kuljettamiseen oikeuttaa tällaiseen kuljettamiseen myös Ahvenanmaan ja muun Suomen välillä.

19 §

Kansainvälisen tiekuljetuksen määritelmät

Tässä luvussa tarkoitetaan:

- 1) *kansainvälisen liikenteen kuljetusluvalla* lupaa, jonka nojalla:
 - a) ulkomailla rekisteröityä kuorma-autoa tai raskasta perävaunua saa käyttää Suomessa;
 - b) Suomessa rekisteröityä kuorma-autoa tai raskasta perävaunua saa käyttää ulkomailla tai ulkomaalaisen kuljetusyrityksen käyttämänä Suomessa;
 - c) linja-autolla saa harjoittaa Suomen ja toisen valtion välistä kansainvälistä matkustajaliikennettä;
- 2) *kansainvälisellä yhdistetyllä kuljetuksella* tietynlaisia jäsenvaltioiden välisiä tavaroiden yhdistettyjä kuljetuksia koskevista yhteisistä säännöistä annetun neuvoston direktiivin 92/106/ETY mukaista Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden välistä tavarankuljetusta, jossa tavara kuljetetaan kuorma-autossa, perävaunussa, vetoautollisessa tai vetoautottomassa puoliperävaunussa, vaihtokuormatilassa tai vähintään 20 jalan kontissa osittain maanteitse ja osittain aluksella tai rautateitse siten, että kuljetus aluksella tai rautateitse on suoraan mitattuna pidempi kuin 100 kilometriä ja että maantiekuljetus tapahtuu:
 - a) tavarankuormauspaikan ja lähimmän sopivan rautatien kuormausaseman välillä;
 - b) lähimmän sopivan rautatien purkausaseman ja tavarankuormauspaikan välillä; tai
 - c) enintään 150 kilometrin matkalla mitattuna suoraan siitä sisävesi- tai merisatamasta, jossa tavara laivataan tai puretaan.

20 §

Suomessa tarvittavan kansainvälisen liikenteen tiekuljetuslupa

Ulkomailla rekisteröidyllä ajoneuvolla tai ulkomaalaisen yrityksen Suomesta vuokraamalla ajoneuvolla tulee olla 3 §:n tarkoittamissa kuljetuksissa Liikenne- ja viestintäviraston kuljetuslupa, International Transport Forumin kuljetuslupa tai Euroopan unionin säädösten mukainen lupa, jollei kansainvälisistä sopimuksista tai unionilainsäädännöstä muuta johdu.

Liikenne- ja viestintäministeriö voi Suomea sitovaan kansainväliseen velvoitteeseen ja sopimukseen sisältyvän vastavuoroisuuden perusteella sopia vähäisiä poikkeuksia lupajärjestelyihin.

Liikenne- ja viestintävirasto voi yksittäistapauksessa pakottavasta syystä sallia sellaisen kuljetuksen, joka ei ole kansainvälisen sopimuksen mukainen.

22 §

Kansainvälisen tiekuljetusluvan palauttaminen

Kuljetusluvan haltija on velvollinen viipymättä palauttamaan käyttämättömäksi jäävän tai käyttämättä jääneen 21 §:ssä tarkoitetun kuljetusluvan lupaviranomaiselle. Lupaviranomainen voi vaatia kuljetusluvan palautettavaksi, jos luvan haltija ei käytä kuljetuslupaa eikä ota sitä käyttöön lupaviranomaisen asettamassa kohtuullisessa määräajassa.

53 §

Rautatieliikenteen harjoittamisen edellytykset

HE 91/2019 vp

Rautatieyrittäjä saa harjoittaa rautatieliikennettä vain jos:

1) sillä on Liikenne- ja viestintäviraston myöntämä toimilupa tai muussa ETA-valtiossa rautatieliikenteen harjoittamista varten myönnetty toimilupa;

2) sillä on raideliikennelain (1302/2018) 18 §:ssä tarkoitettu turvallisuustodistus, joka kattaa kaikki ne rautatiereitit, joilla liikennöintiä aiotaan harjoittaa;

3) sille on myönnetty aiottua liikennöintiä varten raideliikennelain 122 §:n mukaisesti tarvittava ratakapasiteetti;

4) se on tehnyt rataverkon haltijan kanssa raideliikennelain 129 §:ssä tarkoitetun rataverkon käyttösopimuksen;

5) Euroopan unionin lainsäädännössä sekä tässä luvussa tai sen nojalla säädetyt tai määrätyt rautatieliikenteen harjoittamisen edellytykset täyttyvät muutoin.

Mitä 1 momentin 2, 3 ja 5 kohdassa säädetään rautatieyrityksen oikeudesta harjoittaa rautatieliikennettä, koskee myös muita rautatieliikenteen harjoittajia.

Kaikilla rautatieliikenteen harjoittajilla on oltava lisäksi raideliikennelain 182 §:ssä tarkoitettu vastuuvakuutus tai muu sitä vastaava järjestely.

Yhdessä Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa myönnetty toimilupa on voimassa koko Euroopan talousalueella.

68 §

Rautatieliikenteen harjoittajan vastuu kuljettajaa koskevien vaatimusten täyttämisestä

Rautatieliikenteen harjoittaja vastaa siitä, että sen palveluksessa tai toiminnassa mukana olevat kuljettajat täyttävät tässä luvussa ja sen nojalla määrätyt kelpoisuusvaatimukset.

Rautatieliikenteen harjoittajan on kuvattava ja otettava käyttöön kuljettajien kelpoisuutta koskevat menettelyt raideliikennelain 10 §:ssä tarkoitettussa turvallisuusjohtamisjärjestelmässään. Rautatieliikenteen harjoittajalla on oltava kuljettajien kelpoisuuden seuranta varten seuranta-järjestelmä.

83 §

Lisätodistusrekisterin tietojen käyttäminen ja säilytysaika

Rautatieliikenteen harjoittaja saa käyttää lisätodistusrekisterin tietoja lisätodistusten antamiseen ja peruuttamiseen sekä kelpoisuuksien valvontaan ja muuhun kelpoisuusasioiden käsitteelyyn.

Rautatieliikenteen harjoittajan on poistettava kuljettajan tiedot rekisteristä 10 vuoden kuluttua luvan voimassaolon päättymisestä. Jos määräajan kuluessa aloitetaan kuljettajaa koskeva raideliikennelain 166 §:ssä tarkoitettu tutkinta, tietoja ei saa poistaa ennen kuin tutkinta on päättynyt.

92 §

Rautatieliikenteen kuljettajan koulutukseen sisältyvän työnopastuksen järjestäminen

Jos tässä luvussa tarkoitettulla oppilaitoksella ei ole tarvittavia toimintaedellytyksiä antaa työnopastusta liikkuvan kaluston kuljettamiseen, rautatieliikenteen harjoittaja voi huolehtia työnopastuksesta.

Raideliikennelain 20 luvussa tarkoitettu sääntelyelin voi velvoittaa rautatieyrityksen tarjoamaan 1 momentissa tarkoitettua työnopastusta liikkuvan kaluston kuljettamiseen sellaisille yhtiöille tai muille yhteisöille, joiden tarkoituksena on aloittaa rautatieliikenteen harjoittaminen, jos työnopastukselle ei ole muutoin toteuttamiskelpoisia vaihtoehtoja. Rautatieyrittäjä voidaan

velvoittaa tarjoamaan työnopastusta, jos se harjoittaa vastaavanlaista liikennöintiä kuin työnopastusta pyytävä yhtiö tai muu yhteisö aikoo harjoittaa.

Jos sääntelyelin velvoittaa rautatieyrityksen tarjoamaan työnopastusta, sen on otettava huomioon, että rautatieyrityksellä on riittävät toimintaedellytykset tehtävää varten ja ettei työnopastus kohtuuttomasti rajoita rautatieyrityksen toimintaa.

Työnopastusta tarjoava rautatieyritys päättää työnopastuksen käytännön järjestelyistä yhdessä oppilaitoksen kanssa. Sille on suoritettava työnopastuksesta kohtuullinen korvaus ottaen huomioon opastuksesta aiheutuneet kustannukset ja kohtuullinen tuotto. Korvauksesta vastaa työnopastusta pyytävä yhtiö tai yhteisö. Korvauksen on oltava tasapuolinen kaikille tässä momentissa tarkoitetuille työnopastusta saaville yhtiöille ja muille yhteisöille. Työnopastusta tarjoava rautatieyritys voi vaatia palvelua pyytävältä yhtiöltä tai yhteisöltä ennakkomaksun työnopastuksesta tai vakuuden maksun suorittamisesta.

104 §

Radioasemankäyttäjän pätevyysvaatimukset

Aluksen radioaseman käyttäjällä on oltava sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014) nojalla annettu ja voimassa oleva, kyseisen radioaseman käyttöön oikeuttava pätevyystodistus.

183 §

EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksessa tarkoitettut toimivaltaiset viranomaiset

Liikenne- ja viestintävirasto ja Ahvenanmaan valtionvirasto ovat EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 10 artiklassa tarkoitettuja toimivaltaisia viranomaisia. Lisäksi mainitun artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitettuihin tarkastuksiin voivat osallistua poliisi, työsuojeluhallinto, Verohallinto ja Tulli sen toimivallan perusteella, joka niillä on muun lain nojalla. Asetuksen 18 artiklassa tarkoitettuna kansallisena yhteyspisteenä toimii Liikenne- ja viestintävirasto.

Liikenne- ja viestintävirasto voi käyttää ammatillisen pätevyyden osoittamiseksi EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 8 artiklassa säädetyn pakollisen tutkinnon koetehtävien laadinnassa ja koetilaisuuden järjestämisessä apuna ulkopuolista asiantuntijaa. Henkilön, joka täyttää EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 9 artiklan mukaiset vaatimukset, ei tarvitse suorittaa asetuksen 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua tutkintoa.

EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 19 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua asiakirjan ja 2 kohdassa tarkoitettua todistuksen antaa yrityksen tosiasiallisen ja pysyvän toimipaikan poliisi.

Liikenne- ja viestintävirasto ja Ahvenanmaan maakunnan hallitus antavat EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 21 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua todistuksen henkilölle, joka on suorittanut hyväksytysti viraston järjestämän tutkinnon tai jolla on logistiikan alaan kuuluvat mainitussa asetuksessa edellytetyt opinnot sisältävä ammattikorkeakoulututkinto.

184 §

EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskevassa asetuksessa tarkoitettut toimivaltaiset viranomaiset

EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskevassa asetuksessa tarkoitettuja toimivaltaisia viranomaisia ovat Liikenne- ja viestintävirasto ja Ahvenanmaan valtionvirasto. Mainitun asetuksen 4 artiklan 3 kohdassa, 18 artiklan 2 kohdassa ja 19 artiklassa tarkoitettuja toimivaltaisia tarkastusviranomaisia ovat poliisi, Tulli ja Rajavartiolaitos.

HE 91/2019 vp

EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskevan asetuksen III luvussa tarkoitetun säännöllisen liikenteen toimivaltainen viranomaisena on Liikenne- ja viestintävirasto. Ahvenanmaalla säännöllisen liikenteen luvan myöntää Ahvenanmaan valtionvirasto.

190 §

Kansainvälisen liikenteen kuljetusluvut myöntävä viranomaisena

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää:

- 1) Suomen ja toisen valtion kahdenväliseen sopimukseen perustuvat kuljetusluvut satunnaisen kansainvälisen matkustajaliikenteen harjoittamiseen linja-autolla ulkomailla;
- 2) Suomen ja toisen valtion kahdenväliseen sopimukseen perustuvat valtakunnan rajan ylittävien reittien sekä muiden valtioiden viranomaisille lähetettävät kuljetusluvut henkilö- ja tavarankuljetukseen; ja
- 3) International Transport Forumin välittämät kuljetusluvut Suomessa sijaitseville kuljetusyrityksille.

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää myös valtioneuvoston asetuksella säädettävät, vienti- ja tuontikuljetusten vuoksi tarpeelliset kuljetusluvut niiden valtioiden kuljetusyrityksille tai niiden valtion viranomaisille jaettavaksi, joiden kanssa Suomella ei ole asiasta valtiosopimusta. Asetuksella säädetään myös tässä momentissa tarkoitettujen lupien käyttämisen ehdoista ja lukumäärästä.

195 a §

EU:n satamapalveluasetuksen soveltamista koskevien erimielisyyksien käsittely

Liikenne- ja viestintäviraston tehtävänä on käsitellä satamapalvelujen tarjoamisen puitteista ja satamien rahoituksen läpinäkyvyyttä koskevista yhteisistä säännöistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/352 soveltamista koskevat erimielisyydet ilman aiheutonta viivytystä Kilpailu- ja kuluttajavirastoa kuultuaan.

Liikenne- ja viestintävirastolla on salassapitosäännösten ja liikesalaisuuden estämättä oikeus saada maksutta erimielisyyden käsittelyn kannalta välttämättömät tiedot satamien hallinnointielimiltä, satamapalvelujen tarjoajilta ja sataman käyttäjiltä.

256 §

Oikaisuvaatimus

Muuhun kuin tämän pykälän 2-4 momentissa sekä 257 ja 258 §:ssä tarkoitettuun päätökseen saa vaatia oikaisua siltä viranomaiselta, joka päätöksen on tehnyt. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003).

Henkilöluvan hakija tai haltija saa vaatia oikaisua 35 §:ssä tarkoitetun Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymän koulutuskeskuksen, 89 §:ssä tarkoitetun näytön vastaanottajan, 114 §:ssä tarkoitetun merenkulun koulutuksen järjestäjän ja 135 §:ssä tarkoitetun koulutusluvan haltijan sekä 195 §:ssä tarkoitetun ilmailulääkärin, ilmailulääketieteen keskuksen, työterveyslääkärin ja matkustamomiehistön kelpoisuustodistuksen myöntävän organisaation sekä 204 §:ssä tarkoitettua rautatielääkärin, 205 §:ssä tarkoitetun psykologin sekä 206 §:ssä tarkoitetun merimieslääkärin antamaan lausuntoon tai muuhun päätökseen Liikenne- ja viestintävirastolta.

Rautaliikenteen kuljettaja saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta rautatieliikenteen harjoittajan päätökseen, jolla 77 §:n 2 momentissa tarkoitettu lisätodistuksen saamista koskevan päätöksen uudelleen tutkimista koskeva pyyntö on hylätty tai lisätodistus on peruutettu.

HE 91/2019 vp

Edellä 209 §:ssä tarkoitetun palveluntarjoajan päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta.

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla. Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2018).

257 §

Muutoksenhaku hallintotuomioistuimeen

Seuraaviin päätöksiin saa hakea muutosta valittamalla:

- 1) 175 §:ssä tarkoitettu korvauksen takaisinperiminen;
- 2) 242 §:ssä tarkoitettu luvan peruuttaminen;
- 3) 255 §:ssä tarkoitettu uhkasakkoa, teettämisuuhkaa ja keskeyttämisuuhkaa koskeva päätös;
- 4) EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskevan asetuksen, EU:n tavaraliikennelupa-asetuksen ja EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen nojalla tehty päätös;
- 5) opetus- ja kulttuuriministeriön koulutuskeskusta koskeva päätös;
- 6) Liikenne- ja viestintäviraston ammattipätevyyskortin peruuttamista koskeva päätös.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa.

Tämän lain, EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskevan asetuksen, EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen ja EU:n tavaraliikennelupa-asetuksen nojalla tehty päätös sekä 186 §:n 2 momentissa tarkoitettujen asetusten noudattamisen tehosteeksi 255 §:n nojalla asetettu uhkasakko, teettämisuuhka tai keskeyttämisuuhka voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Muutoksenhaussa opetus- ja kulttuuriministeriön hyväksymän koulutuskeskuksen päätökseen sovelletaan ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 12 lukua.

262 §

Luvaton ammattimaisen liikenteen harjoittaminen

Rangaistus EU:n tavaraliikennelupa-asetuksen 4 artiklan 6 kohdassa tai EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskevan asetuksen 19 artiklan 1 kohdassa säädettyjen asiakirjojen mukanaapitovelvollisuuden rikkomisesta ja rikesakosta näiden rikkomusten ainoana rangaistuksena säädetään rikesakkorikkomuksista annetun lain (986/2016) 4 §:ssä.

264 §

Ammattipätevyysäännösten rikkominen

Rangaistus 39 §:ssä tarkoitetun asiakirjan mukanaapitovelvollisuuden rikkomisesta ja rikesakosta tämän rikkomuksen ainoana rangaistuksena säädetään rikesakkorikkomuksista annetun lain 4 §:ssä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

6.

Laki

Liikenneturvasta annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Liikenneturvasta annetun lain (278/2003) 6 § seuraavasti:

6 §

Toimielinten tehtävät

Keskusjärjestön kokouksessa:

- 1) päätetään tilinpäätöksen vahvistamisesta ja vastuuvapauden myöntämisestä hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle;
- 2) päätetään mahdollisesta jäsenmaksusta ja sen määrästä seuraavaksi toimintavuodeksi;
- 3) valitaan ne hallituksen jäsenet, joiden valinta 5 §:n 3 momentin mukaan kuuluu keskusjärjestön kokoukselle;
- 4) valitaan kaksi tilintarkastajaa ja heille varatilintarkastajat; ja
- 5) määrätään hallituksen puheenjohtajan ja jäsenten sekä tilintarkastajan palkkiot seuraavaksi toimintavuodeksi.

Hallituksen tehtävänä on:

- 1) vahvistaa seuraavan vuoden toimintasuunnitelma ja talousarvio;
- 2) päättää Liikenneturvan jäsenten ottamisesta ja erottamisesta;
- 3) ottaa ja erottaa toimitusjohtaja ja määrätä hänen palkkaetunsa sekä määrätä toimitusjohtajalle sijainen;
- 4) vahvistaa Liikenneturvan työjärjestys; ja
- 5) käyttää muutoinkin Liikenneturvan ylintä päätösvaltaa asioissa, jotka eivät 1 momentin mukaan kuulu keskusjärjestön kokouksen päätösvaltaan.

Toimitusjohtajan tehtävänä on:

- 1) huolehtia Liikenneturvan talouden ja varojen hoidosta;
- 2) valmistella hallituksessa käsiteltävät asiat;
- 3) panna täytäntöön hallituksen päätökset; ja
- 4) johtaa Liikenneturvan toimintaa työjärjestyksen mukaisesti ja suorittaa ne muut toimeenpanovaltaan kuuluvat tehtävät, jotka eivät kuulu hallitukselle.

Keskusjärjestön kokouksen ja hallituksen muista tehtävistä, 5 §:n 1 momentissa tarkoitettujen muiden toimielinten tehtävistä sekä toimielinten toiminnasta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

7.

Laki

raideliikennelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan raideliikennelain (1302/2018) 171 ja 188 § sekä 192 §:n 13 momentti seuraavasti:

171 §

Varautuminen

Rataverkon haltijan, liikenteenohjauspalvelua tarjoavan yhtiön tai yhteisön ja 159 §:ssä tarkoitetun toiminnanharjoittajan on varauduttava poikkeusoloihin ja huolehdittava siitä, että niiden toiminta jatkuu mahdollisimman häiriöttömästi myös valmiuslaissa (1552/2011) tarkoitetuissa poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa. Niiden on osallistuttava toimintansa edellyttämällä tavalla valmiussuunnitteluun ja valmisteltava etukäteen poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa tapahtuvaa toimintaa. Tätä varten rataverkon haltijan, liikenteenohjauspalvelua tarjoavan yhtiön tai yhteisön ja 159 §:ssä tarkoitetun toiminnanharjoittajan on laadittava valmiussuunnitelma, jossa luetellaan elimet, joille sen on ilmoitettava vaaratilanteista tai häiriöistä raideliikenteessä. Jos häiriöt vaikuttavat rajat ylittävään liikenteeseen, rataverkon haltijan on vaihdettava kaikki asiaankuuluvat tiedot niiden muiden rataverkon haltijoiden kanssa, joiden verkkoon ja liikenteeseen kyseiset häiriöt voivat vaikuttaa. Asianomaisten rataverkon haltijoiden on tehtävä yhteistyötä rajat ylittävän liikenteen palauttamiseksi ennalleen.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 1 momentissa tarkoitettua normaaliolojen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varautumisesta. Lisäksi Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa teknisiä määräyksiä, jotka koskevat valmiussuunnitelman tarkempaa sisältöä ja laadintaa.

188 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhakuun hallintotuomioistuimeen sovelletaan oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettua lakia (808/2019), jollei laissa toisin säädetä. Jos valitus koskee 187 §:n 2 momentissa tarkoitettua oikaisuvaatimuksesta annettua päätöstä, valitusaika on kaksi kuukautta oikaisuvaatimukseen annetun päätöksen tiedoksiannosta.

Jos 21, 26, 53, 55, 63, 79 tai 151 §:ssä tarkoitettua asiaa ei ole ratkaistu säädetyssä määräajassa, hakija voi tehdä valituksen. Valituksen katsotaan kohdistuvan hakemuksen hylkävään päätökseen. Valituksen voi tehdä, kunnes hakemukseen on annettu päätös. Liikenne- ja viestintäviraston ja sääntelyelimen on ilmoitettava päätöksen antamisesta valitusviranomaiselle. Valituksen tekemiseen ja käsittelyyn sovelletaan muutoin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettua lakia.

Sääntelyelimen oikaisuvaatimuksesta 151 §:n nojalla antamaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Sääntelyelimen 152 §:n nojalla erimielisyysasiassa antamaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

Tämän lain nojalla tehtyä päätöstä noudatetaan muutoksenhausta huolimatta, jos päätöksessä niin määrätään ja jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

HE 91/2019 vp

Turvallisuustodistuksen haltijalla, jonka todistusta Liikenne- ja viestintävirasto on rajoittanut tai jonka todistuksen Liikenne- ja viestintävirasto on peruuttanut, on oikeus hakea muutosta rautatieturvallisuudirektiivin 10 artiklan 12 kohdan mukaisesti.

192 §

Siirtymäsäännökset

Rautatieyrityksen, joka vastaa myös rataverkon hallinnasta, on järjestettävä rataverkkonsa hallinta 104-107, 109 sekä 111 §:n edellyttämällä tavalla viimeistään 1 päivästä heinäkuuta 2021 alkaen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

8.

Laki

ajoneuvojen siirtämisestä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan ajoneuvon siirtämiseen ja käsittelyyn siirron jälkeen. Mitä tässä laissa säädetään ajoneuvosta koskee myös siinä olevia tavanomaisia esineitä. Muihin ajoneuvossa oleviin esineisiin sovelletaan löytötavaralakia (778/1988).

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *ajoneuvolla* ajoneuvolaissa (1090/2002) tarkoitettuja ajoneuvoja;
- 2) *tiellä* tieliikennelain (267/1981) 2 §:n 1 kohdassa tarkoitettua tietä;
- 3) *maastolla* maastoliikennelain (1710/1995) 3 §:n 2 kohdassa tarkoitettua maastoa;
- 4) *lähisiirrolla* ajoneuvon siirtämistä sijaintipaikan välittömään läheisyyteen;
- 5) *varastosierrolla* ajoneuvon siirtämistä kunnan osoittamaan varastoon;
- 6) *romuajoneuvolla* ajoneuvoa, joka on jätelain (646/2011) 5 §:n 1 momentissa tarkoitettu jäte.

3 §

Varasto ja siirretyn ajoneuvon käsittely

Kunnalla on oltava käytettävissään siirrettyjen ajoneuvojen säilyttämistä ja muuta käsittelyä varten varasto. Varastoon siirretyn ajoneuvon säilyttämisen ja muun käsittelyn järjestämisestä vastaa kunta.

4 §

Velvollisuus siirtää ajoneuvo onnettomuuspaikalta

Ajoneuvon omistaja, haltija ja kuljettaja ovat velvollisia viipymättä ja viimeistään kahden vuorokauden kuluessa liikenneonnettomuudesta siirtämään ajoneuvon pois onnettomuuspaikalta.

Jos ajoneuvoa ei ole siirretty 1 momentissa säädetyn ajan kuluessa, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tai kunta on velvollinen suorittamaan varastosierroin. Yksityistiellä tapahtuneen liikennevahingon osalta kunta suorittaa varastosierroin yksityistienpitäjän perustellusta pyynnöstä.

Jos ajoneuvon sijainnista aiheutuu vaaraa liikenneturvallisuudelle, poliisi on velvollinen välittömästi siirtämään ajoneuvon.

5 §

Siirto pysäköimistä koskevan säännöksen perusteella

Jos ajoneuvo on pysäköity pysäköimistä koskevan säännöksen vastaisesti tielle, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, kunta tai kunnallinen pysäköinninvalvoja voi suorittaa lähi- tai varastosiirron aikaisintaan kahden vuorokauden kuluttua säännöksen vastaisen pysäköinnin alkamisesta.

Jos ajoneuvo on pysäköity pysäköimistä koskevan säännöksen vastaisesti yksityiselle alueelle tai maastoon, kunta tai kunnallinen pysäköinninvalvoja suorittaa lähi- tai varastosiirron kahden vuorokauden kuluttua alueen omistajan tai haltijan perustellusta pyynnöstä.

Sen estämättä, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, ajoneuvo saadaan kuitenkin siirtää välittömästi, jos viidestä samalla ajoneuvolla tehdystä pysäköintiä koskevan säännöksen vastaisesta menettelystä on määrätty pysäköintivirhemaksut, jotka ovat maksamatta ja joihin ei voi hakea muutosta.

Jos ajoneuvon pysäköinnistä aiheutuu vaaraa liikenneturvallisudelle, poliisi on velvollinen välittömästi siirtämään ajoneuvon. Jos pysäköinti aiheuttaa huomattavaa haittaa tien käytölle tai muulle liikenteelle, poliisi, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, kunta tai kunnallinen pysäköinninvalvoja voi toimittaa lähi- tai varastosiirron välittömästi.

Jos ajoneuvo on pysäköity pelastuslain (379/2011) 11 §:n 2 momentin vastaisesti pelastustielle, poliisi tai kunnallinen pysäköinninvalvoja voi toimittaa ajoneuvon lähi- tai varastosiirron välittömästi.

6 §

Siirto tiealueella tehtävän työn tai järjestettävän tapahtuman perusteella

Jos pysäköidystä ajoneuvosta aiheutuu haittaa tiealueella tapahtuvalle kunnossa- tai puhtaanapidolle, korjaus- tai rakennustyölle taikka elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tai kunnan luvalla järjestettävälle tapahtumalle, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, kunta tai kunnallinen pysäköinninvalvoja voi toimittaa ajoneuvon lähisiirron. Yksityistiellä kunta toimittaa lähisiirron yksityistienpitäjän perustellusta pyynnöstä.

Ennakkoon tiedossa olevasta tiealueella tehtävästä työstä tai järjestettävästä tapahtumasta on ilmoitettava asianmukaisin alueelle sijoitetuin merkein tai ilmoituksin vähintään kahta vuorokautta ennen suunniteltua siirtoa. Poikkeuksellisissa tilanteissa tai viranomaisen harkinnan perusteella siirtoon voidaan ryhtyä tiealueella tehtävästä työstä ennakkoon ilmoittamatta.

Jos ajoneuvolle ei voida liikenteen, tilan puutteen tai muiden vastaavien syiden vuoksi suorittaa lähisiirtoa, sille voidaan suorittaa varastosiirto.

7 §

Hylätyn ajoneuvon siirto

Jos ajoneuvon arvon, kunnan ja muiden ulkoisesti havaittavien seikkojen perusteella on ilmeistä, että muu ajoneuvo kuin romuajoneuvo on hylätty, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tai kunta on velvollinen alueellaan suorittamaan varastosiirron. Yksityistiellä tai yksityisalueella olevalle hylätylle ajoneuvolle kunta suorittaa varastosiirron yksityistienpitäjän tai yksityisalueen haltijan perustellusta pyynnöstä. Tämän pykälän säännöksiä sovelletaan myös poliisin haltuun jääneen hylätyn ajoneuvon siirtämiseen poliisin pyynnöstä.

8 §

Romuajoneuvon siirto

Kunta on velvollinen huolehtimaan romuajoneuvon siirtämisestä alueellaan, jos romuajoneuvon haltija laiminlyö jätelain mukaisen velvollisuutensa toimittaa ajoneuvo asianmukaiseen vastaanottoipaikkaan. Yksityiseltä piha-alueelta, varastoalueelta tai muulta yksityiseen käyttöön tarkoitettulta erityiseltä alueelta kunta kuitenkin siirtää romuajoneuvon vain yksityisen alueen haltijan perustellusta pyynnöstä.

Kunta voi toimittaa siirtämänsä jätelain 48 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun tuottajavastuun piiriin kuuluvan romuajoneuvon suoraan jätelain 58 §:ssä tarkoitetulle kerääjälle tai käsittelijälle. Ennen kuin romuajoneuvo siirretään, siitä on ilmoitettava ajoneuvon liikenneasioiden rekisteriin merkitylle viimeiselle omistajalle tai muulle tiedossa olevalle omistajalle ja haltijalle. Ilmoituksessa on kehotettava siirtämään romuajoneuvo seitsemän päivän kuluessa uhalla, että ajoneuvo toimitetaan edellä tässä momentissa tarkoitetulla tavalla jätehuoltoon. Jos omistaja ei ole tiedossa, ilmoitus on kiinnitettävä romuajoneuvon näkyvälle paikalle.

Edellä 2 momentissa tarkoitettua ilmoitusta ei tarvitse tehdä, jos romuajoneuvo on palanut tai muutoin siinä kunnossa, että se on vaaraksi ympäristölle tai ihmisille.

Romuajoneuvon haltijan velvollisuudesta huolehtia romuajoneuvon toimittamisesta asianmukaiseen vastaanottoipaikkaan ja jätteen hylkäämistä koskevasta kiellosta säädetään jätelaissa.

9 §

Lukituksen avaaminen

Ajoneuvon lukitus tai sen kytkemiseen käytetty ketju, lukko tai muu vastaava väline saadaan avata siirron asianmukaiseksi toteuttamiseksi, ajoneuvon vaurioitumisen ehkäisemiseksi tai ajoneuvon omistajan selvittämiseksi tai tämän tavoittamiseksi.

Ajoneuvon sisätiloissa ja muissa suljetuissa tiloissa saadaan tehdä välttämättömät toimenpiteet siirron asianmukaiseksi toteuttamiseksi tai ajoneuvon vaurioitumisen estämiseksi taikka ajoneuvon omistajan tai haltijan selvittämiseksi tai tavoittamiseksi. Toimenpiteitä tekevällä ei kuitenkaan ole oikeutta päästä ajoneuvossa oleviin pysyväisluonteiseen asumiseen käytettäviin tiloihin.

10 §

Ajoneuvon siirrosta ilmoittaminen ja siirtopäätös

Viranomaisen on ilmoitettava lähisiirrosta ajoneuvon omistajalle tai haltijalle suullisesti tai kirjallisesti taikka jätettävä sitä koskeva ilmoitus näkyvälle paikalle ajoneuvon. Viranomaisen on laadittava ajoneuvon lähisiirrosta pöytäkirja tai tehtävä muu kirjallinen merkintä siirtoon liittyvään asiakirjaan.

Viranomaisen on annettava varastosirrosta kirjallinen päätös, joka on annettava tiedoksi liikenneasioiden rekisteriin merkitylle viimeiselle omistajalle tai muulle tiedossa olevalle omistajalle ja haltijalle tavallisella tiedoksiannolla. Tavallisesta tiedoksiannosta säädetään hallintolaissa (434/2003). Jäljennös päätöksestä tai siirrettyjen ajoneuvojen tunnistamisen kannalta olennaiset tiedot sisältävä luettelo on lähetettävä myös poliisille. Jos ajoneuvon omistaja tai tämän osoite ei ole tiedossa, tiedoksiantoon sovelletaan hallintolain yleistiedoksiantoa koskevia säännöksiä. Päätös on annettava viipymättä siirron jälkeen. Päätöksessä on kehotettava noutamaan ajoneuvo 30 päivän kuluessa tiedonsaannista uhalla, että ajoneuvo siirtyy kunnan omistukseen siten kuin 13 §:ssä säädetään.

HE 91/2019 vp

Edellä 2 momentissa tarkoitetun päätöksen antaa ajoneuvon siirtänyt viranomainen. Päätöksessä on mainittava siirron syy, siirretty ajoneuvo, paikka, josta se on siirretty, ja paikka, jonne se on siirretty, sekä siirtäjä ja siirtäjän yhteystiedot.

11 §

Korvaus siirtokustannuksista ja korvauspäätös

Ajoneuvon omistaja tai haltija on velvollinen korvaamaan viranomaiselle ajoneuvon siirtojärjestelyistä, siirtämisestä, säilyttämisestä ja hallinnoinnista sekä hylätyn ajoneuvon tai romuajoneuvon jätehuollosta aiheutuneet kustannukset. Varastosiirrossa säilytyskustannukset peritään varastoon siirtämisen päivämäärästä. Korvaus määrätään kunnan osalta kunnallisen viranomaisen hyväksymän taksan ja valtion viranomaisen osalta valtion maksuperustelain (150/1992) mukaisesti. Korvausta ei kuitenkaan saada periä, jos ajoneuvo on siirretty tiealueella tehtävästä työstä ennakoon ilmoittamatta 6 §:n 2 momentissa tarkoitetussa poikkeuksellisessa tilanteessa tai viranomaisen harkinnan perusteella.

Jos ajoneuvo on ollut luvattomasti kuljettajan käytössä, korvaus peritään ajoneuvon kuljettajalta. Yksityistienpitäjä tai yksityisen alueen omistaja taikka poliisi on velvollinen korvaamaan pyynnöstään siirretyn ajoneuvon siirtokustannukset, jollei niitä saada perittyä ajoneuvon omistajalta. Tiellä tai tiealueella järjestetyn tapahtuman vuoksi siirrettyjen ajoneuvojen siirtokustannukset voidaan periä tapahtuman järjestäjältä.

Siirron toimittavan viranomaisen on korvauspäätöksellään vahvistettava korvauksen määrä. Päätös on annettava tiedoksi 1 momentissa tarkoitetulle omistajalle, haltijalle tai kuljettajalle tavallisella tiedoksiannolla. Tavallisesta tiedoksiannosta säädetään hallintolaissa.

12 §

Korvauksen periminen

Korvauksen perimisestä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007). Kunta ei ole velvollinen luovuttamaan ajoneuvoa 3 §:ssä tarkoitetusta varastosta ennen kuin 5 §:n 3 momentissa tarkoitetut maksut on suoritettu ja 11 §:n 1 momentissa tarkoitetut kustannukset on korvattu, ellei muutoksenhakutuomioistuin toisin määrää.

Eriyisestä syystä 11 §:n 1 momentissa tarkoitettujen kustannusten korvaamiselle voidaan myöntää maksuajan pidennystä. Jos korvauksen periminen olisi ilmeisen kohtuutonta, se voidaan jättää perimättä tai perittävää summaa voidaan alentaa. Korvauksen määrää vahvistettaessa on vähennyksenä otettava huomioon ajoneuvon arvo, jos kunta on saanut ajoneuvon omistusoikeuden. Mahdollinen ylijäämä on palautettava ajoneuvon edelliselle omistajalle tämän hakemuksesta. Hakemus on tehtävä vuoden kuluessa siirron suorittamisesta.

13 §

Ajoneuvon siirtyminen kunnan omistukseen

Jos omistaja tai haltija ei nouda varastoon siirrettyä muuta ajoneuvoa kuin romuajoneuvoa 30 päivän kuluessa sen jälkeen, kun hänen on katsottava saaneen tiedon siirtopäätöksestä, ajoneuvo siirtyy sen kunnan omistukseen, jonka alueelta ajoneuvo on siirretty edellyttäen, että ajoneuvon liikenneasioiden rekisteriin merkittyä viimeistä omistajaa tai muuta tiedossa olevaa omistajaa ja haltijaa on yritetty toistuvasti kirjeitse tai muutoin tavoittaa ja kaikki olosuhteet huomioon ottaen on muutoin ilmeistä, että ajoneuvo on tullut hylätyksi.

Jos ajoneuvolla voidaan perustellusti olettaa vielä olevan kohtuullista vaihdanta-arvoa, kun otetaan huomioon ajoneuvon arvo, kunto ja muut ulkoisesti havaittavat seikat verrattuna 11 §:n

HE 91/2019 vp

1 momentissa tarkoitettuihin siirtokustannuksiin, tai jos 1 momentissa tarkoitettussa tapauksessa ei ole ilmeistä, että ajoneuvo on hylätty, ajoneuvo siirtyy kunnan omistukseen 60 päivän kuluessa sen jälkeen, kun omistajan tai haltijan on katsottava saaneen tiedon siirtopäätöksestä.

Ajoneuvo siirtyy kunnan omistukseen kuitenkin vasta, kun siirtopäätös on saanut lainvoiman. Romuajoneuvo siirtyy kunnan omistukseen kunnan ottaessa sen haltuunsa.

14 §

Muutoksenhaku

Tässä laissa tarkoitettuun ajoneuvon siirtoa tai siirtokustannusten korvausta koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

15 §

Toimivaltaiset viranomaiset

Liikenne- ja viestintäministeriö vastaa tässä laissa säädettyjen tehtävien valtakunnallisesta ohjauksesta.

Tämän lain mukaisia toimivaltaisia viranomaisia ovat elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus alueensa tienpidon tehtävistä vastaavana viranomaisena maantiellä ja kunta kadunpitäjänä katuverkolla. Yksityistiellä ja -alueella toimivaltainen viranomainen on kunta siten kuin 4 ja 6-8 §:ssä säädetään. Poliisin toimivallasta säädetään 4 ja 5 §:ssä. Lisäksi poliisin toimivallasta on voimassa, mitä muualla laissa säädetään.

Toimivaltainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi sopimuksen nojalla antaa kunnalle hoidettavaksi keskukselle tämän lain mukaan kuuluvia julkisia tehtäviä tai ottaa hoidettavakseen tämän lain mukaan kunnalle kuuluvia julkisia tehtäviä. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimivallasta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

16 §

Voimaantulo- ja siirtymäsäännös

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tällä lailla kumotaan ajoneuvojen siirtämisestä annettu laki (828/2008).

Ajoneuvoihin, joiden siirto tai siirtämistä koskeva päätös on tehty ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

9.

Laki

tuomioistuinlain 14 luvun 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tuomioistuinlain (673/2016) 14 luvun 3 § seuraavasti:

14 luku

Toimiminen toisessa tuomioistuimessa ja siirtäminen

3 §

Maa oikeusinsinöörin velvollisuus toimia toisessa kärjäoikeudessa

Maa oikeusinsinööri voidaan tarvittaessa määrätä käsittelemään maa oikeusasioita ja yksityis-tielain (560/2018) 65 §:ssä tarkoitettuja asioita myös muussa samaan maa oikeusinsinöörien yhteistoiminta-alueeseen kuuluvassa maa oikeusasioita käsittelevässä kärjäoikeudessa kuin siinä, johon hänet on nimitetty.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun määräyksen antaa se kärjäoikeus, johon maa oikeusinsinööri on nimitetty.

Maa oikeusinsinöörien yhteistoiminta-alueista säädetään oikeusministeriön asetuksella.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

10.

Laki

ajokorttilain 95 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ajokorttilain (386/2011) 95 §, sellaisena kuin se on laissa 938/2018, seuraavasti:

95 §

Muutoksenhaku

Kuljettajantutkinnon vastaanottajan tässä laissa säädettyjä tehtäviä hoitaessa antamaansa päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003).

Liikenne- ja viestintäviraston oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan ja muuhun päätökseen sekä poliisin tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa hakea muutosta valittamalla. Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019). Jos hakijalle myönnetään tässä laissa tarkoitettu ajokortti tai muu lupa hakeuksen mukaisesti ilman ajokorttiin tai muuhun lupaan asetettavia ehtoja tai rajoituksia, hakijalle ei ajokortin tai luvan lisäksi anneta muuta päätöstä eikä valitusosoitusta.

Poliisin tämän lain nojalla tekemä päätös voidaan panna täytäntöön valituksen estämättä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

11.

Laki

ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetun lain 53 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetun lain (957/2013) 53 §, sellaisena kuin se on laissa 939/2018, seuraavasti:

53 §

Oikaisuvaatimus ja muutoksenhaku

Katsastusluvan haltijan katsastusasiassa ja jatkokoulutusluvan haltijan koulutusasiassa tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

12.

Laki

ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä annetun lain 31 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä annetun lain (958/2013) 31 §, sellaisena kuin se on laissa 941/2018, seuraavasti:

31 §

Oikaisuvaatimus ja muutoksenhaku

Yksittäishyväksynnän myöntäjän tekemään yksittäishyväksyntää koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

13.

Laki

alkolukkolain 15 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan alkolukkolain (730/2016) 15 §, sellaisena kuin se on laissa 944/2018, seuraavasti:

15 §

Muutoksenhaku

Liikenne- ja viestintäviraston tämän lain nojalla antamaan päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Liikenne- ja viestintävirasto voi päätöksessään määrätä, että päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

14.

Laki

aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä annetun lain 22 a ja 93 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä annetun lain (1686/2009) 22 a ja 93 §, sellaisina kuin ne ovat, 22 a § on laissa 1322/2011 ja 93 § laissa 946/2018, seuraavasti:

22 a §

Sisävesiliikenteen alus

Sisävesialusten purjehduskelpoisuuslupien vastavuoroisesta tunnustamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/100 EY, jäljempänä *purjehduskelpoisuusdirektiivi*, sekä sisävesien teknisistä vaatimuksista, direktiivin 2009/100/EY muuttamisesta ja direktiivin 2006/87/EY kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/1629 ovat Suomessa voimassa. Suomen sisävesialueella liikennöiviin aluksiin ei kuitenkaan sovelleta purjehduskelpoisuusdirektiivin tai muiden Euroopan unionin sisävesiliikennedirektiivien teknisiä vaatimuksia, ellei muualla lainsäädännössä toisin säädetä.

93 §

Muutoksenhaku

Liikennöintiluvan, nimityskirjan sekä merityösertifikaatin peruuttamista ja katsastusvaltuutuksen keskeyttämistä tai peruuttamista koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla.

Muuhun Liikenne- ja viestintäviraston, hyväksytyyn luokituslaitoksen, nimetyn katsastajan tai nimetyn aluksenmittaajan päätökseen saa vaatia oikaisua virastolta. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003). Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Muutoksenhausta Liikenne- ja viestintäviraston tämän lain mukaisesti määräämään maksuun säädetään valtion maksuperustelaisissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

15.

Laki

alusliikennepalvelulain 31 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan alusliikennepalvelulain (623/2005) 31 §, sellaisena kuin se on laissa 981/2015,
seuraavasti:

31 §

Muutoksenhaku

Muuhun kuin alusliikenneohjaajan pätevyystodistuksen peruuttamista koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

16.

Laki

alusrekisterilain 13 f §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan alusrekisterilain (512/1993) 13 f §, sellaisena kuin se on laissa 486/2004, seuraavasti:

13 f §

Oikaisuvaatimus ja muutoksenhaku

Rekisteriviranomaisen tekemään päätökseen historiarekisteriä koskevassa asiassa saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

17.

Laki

alusten jääluokista ja jäänmurtaja-avustuksesta annetun lain 12 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan alusten jääluokista ja jäänmurtaja-avustuksesta annetun lain (1121/2005) 12 §, sellaisena kuin se on laissa 949/2018, seuraavasti:

12 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Muutoksenhausta Liikenne- ja viestintäviraston jääluokan vahvistamista koskevasta päätöksestä ja Väyläviraston 10 §:n 4 momentissa tarkoitettua poikkeusta koskevasta päätöksestä perittävään maksuun säädetään valtion maksuperustelaisissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

18.

Laki

alusturvallisuuden valvonnasta annetun lain 18 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan alusturvallisuuden valvonnasta annetun lain (370/1995) 18 §, sellaisena kuin se on laissa 950/2018, seuraavasti:

18 §

Muutoksenhaku

Tämän lain nojalla tehtyyn valvontaviranomaisen päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaisissa (434/2003). Oikaisuvaatimus 14 ja 14 b §:ssä tarkoitettua pysäyttämispäätöksestä ja 14 c-14 h §:ssä tarkoitettua satamaan pääsyn epäämismääräyksestä on käsiteltävä viipymättä.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Valituskirjelmä on toimitettava oikaisupäätöksen antaneelle valvontaviranomaiselle, jonka tulee toimittaa asiassa kertyneet asiakirjat ja oma lausuntonsa viipymättä valitusviranomaiselle. Valitus on käsiteltävä viipymättä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

19.

Laki

eräiden alusten ja niitä palvelevien satamien turvatoimista ja turvatoimien valvonnasta annetun lain 25 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eräiden alusten ja niitä palvelevien satamien turvatoimista ja turvatoimien valvonnasta annetun lain (485/2004) 25 §, sellaisena kuin se on laissa 986/2015, seuraavasti:

25 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Valitus on käsiteltävä viipymättä. Muutoksenhaku ei estä aluksen pysäyttämisen, aluksen, satamarakenteen tai sataman turvatoimialueen toiminnan rajoittamisen eikä 12 §:ssä tarkoitettua henkilöön kohdistuvaa pakkotoiminta koskevan päätöksen täytäntöönpanoa, ellei valitusviranomainen toisin määrää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

20.

Laki

eräiden irtolastialusten turvallisesta lastaamisesta ja lastin purkamisesta annetun lain 25 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eräiden irtolastialusten turvallisesta lastaamisesta ja lastin purkamisesta annetun lain (1206/2004) 25 §, sellaisena kuin se on laissa 957/2018, seuraavasti:

25 §

Muutoksenhaku

Arviointilaitoksen päätökseen olla myöntämättä terminaalinhoitajan laadunhallintajärjestelmälle sertifikaattia saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Arviointilaitoksen päätöstä laadunhallintajärjestelmän sertifioimatta jättämisestä ja Liikenne- ja viestintäviraston tämän lain nojalla tekemää päätöstä noudatetaan muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

21.

Laki

henkilöautojen romutuspalkkiosta ja sähkökäyttöisten henkilöautojen hankintatuesta sekä henkilöautojen kaasu- tai etanolikäyttöisiksi muuntamisen tuesta annetun lain 12 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan henkilöautojen romutuspalkkiosta ja sähkökäyttöisten henkilöautojen hankintatuesta sekä henkilöautojen kaasu- tai etanolikäyttöisiksi muuntamisen tuesta annetun lain (971/2017) 12 §, sellaisena kuin se on laissa 961/2018, seuraavasti:

12 §

Muutoksenhaku

Asianosainen, jolla on tämän lain nojalla oikeus saada valtionavustusta, saa hakea oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta, jos hänelle ei ole maksettu tämän lain mukaisesti valtionavustusta. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003). Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Oikaisuvaatimusta tai valitusta ei saa kuitenkaan tehdä, jos valtion talousarvioon avustuksen maksamista varten varattua määrärahaa ei ole enää käytettävissä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

22.

Laki

huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista annetun lain 55 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista annetun lain (1712/2015) 55 §, sellaisena kuin se on laissa 963/2018, seuraavasti:

55 §

Muutoksenhaku

Muuhun kuin ilmoitetun laitoksen nimeämistä ja nimeämisen peruuttamista sekä 43 §:ssä tarkoitettua kieltoa koskevaan Liikenne- ja viestintäviraston päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Liikenne- ja viestintäviraston 44 §:n nojalla määräämään väliaikaiseen kieltoon ei saa erikseen hakea muutosta valittamalla.

Liikenne- ja viestintäviraston 41-43 ja 45-47 §:n nojalla tekemää päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Muutoksenhausta Liikenne- ja viestintäviraston 51 §:n nojalla tekemään maksua koskevaan päätökseen säädetään valtion maksuperustelaissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

23.

Laki

katsastustoiminnan valvontamaksusta annetun lain 13 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan katsastustoiminnan valvontamaksusta annetun lain (960/2013) 13 §, sellaisena
kuin se on laissa 968/2018, seuraavasti:

13 §

Muutoksenhaku hallintotuomioistuimeen

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa an-
netussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

24.

Laki

kuljettajantutkintotoiminnan järjestämisestä annetun lain 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kuljettajantutkintotoiminnan järjestämisestä annetun lain (535/1998) 14 §, sellaisena kuin se on laissa 970/2018, seuraavasti:

14 §

Muutoksenhaku

Kuljettajantutkinnon vastaanottajan tekemään kuljettajantutkintoa tai ADR-ajolupakoetta koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

25.

Laki

laivavarustelain 28 ja 29 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan laivavarustelain (1503/2011) 28 ja 29 §, sellaisena kuin niistä on 28 § laissa 973/2018, seuraavasti:

28 §

Muutoksenhaku valvontaviranomaisen päätökseen

Muuhun Liikenne- ja viestintäviraston päätökseen kuin ilmoitettua laitosta koskevan nimeämisen rajoittamista tai peruuttamista koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Muutoksenhausta uhkasakon asettamista ja maksettavaksi tuomitsemista sekä teettämistä tai keskeyttämishan asettamista ja täytäntöön pantavaksi määräämistä koskevaan päätökseen säädetään kuitenkin uhkasakkolaissa.

29 §

Muutoksenhaku ilmoitetun laitoksen päätöksestä

Ilmoitetun laitoksen tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

26.

Laki

ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen liitteeseen tehtyjen muutosten sekä yleissopimukseen liittyvän kiinteiden irtolastien aluskuljetuksia koskevan kansainvälisen säännösten (IMSBC-säännöstö) pakottavan osan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja IMSBC-säännösten soveltamisesta annetun lain 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen liitteeseen tehtyjen muutosten sekä yleissopimukseen liittyvän kiinteiden irtolastien aluskuljetuksia koskevan kansainvälisen säännösten (IMSBC-säännöstö) pakottavan osan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja IMSBC-säännösten soveltamisesta annetun lain (40/2015) 5 §, sellaisena kuin se on laissa 964/2018, seuraavasti:

5 §

Liikenne- ja viestintäviraston tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003).

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

27.

Laki

laiva-apteekista annetun lain 13 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan laiva-apteekista annetun lain (584/2015) 13 §, sellaisena kuin se on laissa 972/2018, seuraavasti:

13 §

Poikkeukset

Liikenne- ja viestintävirasto voi hakemuksesta erityisistä syistä myöntää yksittäistapauksessa poikkeuksen 6 §:n 1 momentissa tarkoitetuista laiva-apteekin sisältöä koskevista vaatimuksista edellyttäen, että poikkeus ei olennaisesti heikennä laivaväen mahdollisuutta saada asianmukaista ensiapua ja sairaanhoitoa aluksella.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003). Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Muutoksenhausta Liikenne- ja viestintäviraston 1 momentissa tarkoitettusta päätöksestä määräämään maksuun säädetään valtion maksuperustelaissa (150/1992).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

28.

Laki

laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta annetun lain 41 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta annetun lain (1687/2009) 41 §, sellaisena kuin se on laissa 976/2018, seuraavasti:

41 §

Muutoksenhaku

Muuhun kuin Liikenne- ja viestintäviraston päätökseen 28 §:ssä tarkoitetun todistuskirjan peruuttamista koskevassa asiassa saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003).

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Muutoksenhausta Liikenne- ja viestintäviraston tämän lain mukaisesti määräämään maksuun säädetään valtion maksuperustelaisissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

29.

Laki

lentoasemaverkosta ja -maksuista annetun lain 13 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lentoasemaverkosta ja -maksuista annetun lain (210/2011) 13 §, sellaisena kuin se on laissa 977/2018, seuraavasti:

13 §

Muutoksenhaku

Päätökseen, jonka Liikenne- ja viestintävirasto tekee palvelujen tarjoamista tai niiden hinnoittelua koskevan erimielisyyden ratkaisemiseksi 12 §:n nojalla, haetaan muutosta valittamalla markkinaoikeuteen. Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019). Asian käsittelystä markkinaoikeudessa säädetään lisäksi oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetussa laissa (100/2013).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

30.

Laki

lentoliikenteen päästökaupasta annetun lain 27 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lentoliikenteen päästökaupasta annetun lain (34/2010) 27 §, sellaisena kuin se on laissa 978/2018, seuraavasti:

27 §

Muutoksenhaku

Todentajan lausuntoon saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Energiaviraston ja Liikenne- ja viestintäviraston päätöksiä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Muutoksenhausta Energiaviraston ja Liikenne- ja viestintäviraston julkisoikeudellisesta suoritteesta määräämään maksuun säädetään valtion maksuperustelaissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

31.

Laki

lentoliikenteen valvontamaksusta annetun lain 15 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lentoliikenteen valvontamaksusta annetun lain (1249/2005) 15 §, sellaisena kuin se on laissa 979/2018, seuraavasti:

15 §

Muutoksenhaku hallintotuomioistuimeen

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Valtion puolesta valitusoikeus Liikenne- ja viestintäviraston päätökseen on viraston hallintoasioista vastaavalla johtajalla.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

32.

Laki

liikenneturvallisuusmaksusta annetun lain 15 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan liikenneturvallisuusmaksusta annetun lain (471/2016) 15 §, sellaisena kuin se on laissa 981/2018, seuraavasti:

15 §

Muutoksenhaku hallintotuomioistuimeen

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

33.

Laki

liikenteessä käytettävien vaihtoehtoisten polttoaineiden jakelusta annetun lain 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan liikenteessä käytettävien vaihtoehtoisten polttoaineiden jakelusta annetun lain (478/2017) 14 §, sellaisena kuin se on laissa 985/2018, seuraavasti:

14 §

Muutoksenhaku

Liikenne- ja viestintäviraston päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa. Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

34.

Laki

luotsauslain 20 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan luotsauslain (940/2003) 20 a §, sellaisena kuin se on laeissa 986/2018 ja 51/2019,
seuraavasti:

20 a §

Muutoksenhaku

Luotsin ohjauskirjan peruuttamista, linjaluotsinkirjan peruuttamista ja aluskohtaisen luotsinkäyttövelvollisuuden erivapauden peruuttamista sekä etäluotsausta koskevan luvan myöntämistä, muuttamista tai peruuttamista koskevaan Liikenne- ja viestintäviraston päätökseen saa hakea muutosta valittamalla.

Liikenne- ja viestintäviraston muuhun päätökseen sekä luotsaustutkimuksen järjestäjän tekemään tutkintoa koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

35.

Laki

maantielikenteen liikenneyrittäjäkoulutuksesta annetun lain 8 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maantielikenteen liikenneyrittäjäkoulutuksesta annetun lain (694/2006) 8 §, sellaisena kuin se on laissa 987/2018, seuraavasti:

8 §

Muutoksenhaku

Muuhun kuin liikenneyrittäjäkoulutusluvan peruuttamista koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003). Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Liikenne- ja viestintävirasto voi päätöksessään määrätä, että päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

36.

Laki

matkustaja-aluksen henkilöluetteloista annetun lain 24 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan matkustaja-aluksen henkilöluetteloista annetun lain (1038/2009) 24 §, sellaisena
kuin se on laissa 171/2019, seuraavasti:

24 §

Muutoksenhaku

Muuhun kuin 17 §:n nojalla tehtyyn päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003).

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019). Liikenne- ja viestintäviraston päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Muutoksenhausta Liikenne- ja viestintäviraston henkilöluettelointijärjestelmän hyväksymisestä perittävään maksuun säädetään valtion maksuperustelaisissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

37.

Laki

merenkulun ympäristönsuojelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan merenkulun ympäristönsuojelulain (1672/2009) 1 luvun 2 §:n 22 kohta, 12 luvun 14 § ja 13 luvun 8 §, sellaisina kuin ne ovat 1 luvun 2 §:n 22 kohta ja 13 luvun 8 § laissa 990/2018 ja 12 luvun 14 § osaksi laissa 1357/2018, seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

22) *sisävesialuksella* sisävesialusten teknisistä vaatimuksista, direktiivin 2009/100/EY muuttamisesta ja direktiivin 2006/87/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/1629 3 artiklan c kohdassa tarkoitettua sisävesialusta sekä alusta, jolle on myönnetty mainitun direktiivin 6 artiklassa tarkoitettu unionin sisävesialustodistus;

12 luku

Valvonta ja hallintopakko

14 §

Vakuuden asettaminen

Jos on ilmeistä, että alukselta on Suomen aluevesillä tai talousvyöhykkeellä rikottu tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä siten, että Suomen rantaviivalle tai siihen liittyville eduille taikka Suomen aluemereren tai talousvyöhykkeen luonnonvaroilta aiheutuu huomattavaa vahinkoa tai sen vaaraa, aluksen matkan jatkamisen ehdoksi voidaan määrätä, että aluksen puolesta on asetettava riittävä vakuus mahdollisen korvausvelvollisuuden täyttämiseksi.

Vakuuden asettamisesta ja sen määrästä päättää sisäministeriö. Päätökseen haetaan muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019). Päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta. Hallinto-oikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Vakuuden tallettamisesta on voimassa, mitä rahan, arvo-osuuksien, arvopaperien tai asiakirjain tallettamisesta velan maksuna tai vapautumiseksi muusta suoritusvelvollisuudesta annetussa laissa säädetään. Vakuus on palautettava sen asettajalle, kun edellytyksiä sen pitämiselle ei enää ole.

Ulkomaisen aluksen matkan jatkamiselle asetetuista ehdoista on viipymättä ilmoitettava aluksen lippuvaltiolle.

HE 91/2019 vp

13 luku

Erinäiset säännökset

8 §

Muutoksenhaku

Muuhun kuin 3 luvun 5 §:ssä, 12 luvun 14 ja 16 §:ssä sekä tämän luvun 7 §:ssä tarkoitettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla. Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa.

Jos Liikenne- ja viestintävirasto ei ole antanut oikaisuvaatimuksen johdosta päätöstä sille tämän luvun 7 §:n 3 momentissa varatussa määräajassa, valituksen tekemiselle varattu määräaika lasketaan mainitussa momentissa tarkoitetun määräajan päättymisestä.

Jos päätös estää aluksen tavanomaisen liikennöinnin, valitus on käsiteltävä kiireellisenä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

38.

Laki

postilain 80 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan postilain (415/2011) 80 §, sellaisena kuin se on laissa 997/2018, seuraavasti:

80 §

Muutoksenhaku

Liikenne- ja viestintäministeriön, Liikenne- ja viestintäviraston ja kunnan rakennusvalvontaviranomaisen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Liikenne- ja viestintäministeriön ja Liikenne- ja viestintäviraston päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

39.

Laki

tieliikennelain 106 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tieliikennelain (267/1981) 106 a §, sellaisena kuin se on laissa 1020/2018, seuraavasti:

106 a §

Muutoksenhaku

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019). Poliisin ja toimivaltaisen elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen antama päätös voidaan panna täytäntöön valituksesta huolimatta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

40.

Laki

sähköisten tietullijärjestelmien yhteentoimivuudesta annetun lain 24 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sähköisten tietullijärjestelmien yhteentoimivuudesta annetun lain (21/2014) 24 §, sellaisena kuin se on laissa 1004/2018, seuraavasti:

24 §

Muutoksenhaku

Muuhun kuin rekisteröinnin peruuttamista, yhteentoimivuuden osatekijöiden puutteellisuuksien korjaamista ja nimeämisen peruuttamista koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Liikenne- ja viestintäministeriön ja Liikenne- ja viestintäviraston tämän lain nojalla tekemää päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Muutoksenhausta uhkasakon asettamista ja maksettavaksi tuomitsemista sekä teettämis- tai keskeyttämishan asettamista ja täytäntöön pantavaksi määräämistä koskevaan päätökseen säädetään kuitenkin uhkasakkolaissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

41.

Laki

vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain 21 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain (719/1994) 21 §, sellaisena kuin se on laissa 956/2013, seuraavasti:

21 §

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen ja muuhun tämän lain mukaiseen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla. Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

42.

Laki

vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista annetun lain 49 ja 49 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista annetun lain (617/2009) 49 ja 49 a §, sellaisina kuin ne ovat laissa 1009/2018, seuraavasti:

49 §

Muutoksenhaku viranomaisen päätökseen

Liikenne- ja viestintäviraston päätökseen, joka koskee 47 §:ssä tarkoitettua Liikenne- ja viestintävirastolle maksettavaa maksua, saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Liikenne- ja viestintävirasto voi päätöksessään määrätä, että päätöstä on noudatettava ennen kuin se on saanut lainvoiman. Valitusviranomainen voi kuitenkin kieltää päätöksen täytäntöönpanon, kunnes valitus on ratkaistu.

49 a §

Muutoksenhaku vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen ja sertifiointilaitoksen päätökseen

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen ja sertifiointilaitoksen tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa. Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen ja sertifiointilaitoksen päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

43.

Laki

verkkoinfrastruktuurin yhteisrakentamisesta ja -käytöstä annetun lain 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan verkkoinfrastruktuurin yhteisrakentamisesta ja -käytöstä annetun lain (276/2016) 14 §, sellaisena kuin se on laissa 1012/2018, seuraavasti:

14 §

Muutoksenhaku

Liikenne- ja viestintäviraston oikaisuvaatimukseen antamaan ja muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla. Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

44.

Laki

vesikulkuneuvojen rekisteröinnistä annetun lain 42 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vesikulkuneuvojen rekisteröinnistä annetun lain (424/2014) 42 §, sellaisena kuin se on laissa 1014/2018, seuraavasti:

42 §

Muutoksenhaku

Liikenne- ja viestintäviraston tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003).

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

45.

Laki

väylämaksulain 25 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan väylämaksulain (1122/2005) 25 §, sellaisena kuin se on laissa 1214/2018, seuraavasti:

25 §

Muutoksenhaku Tullin päätökseen

Tullin muuhun kuin ennakkoratkaisua koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003).

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen sekä ennakkoratkaisua koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Päätökseen olla antamatta ennakkoratkaisua ei saa vaatia oikaisua eikä hakea muutosta valittamalla.

Muutoksenhaun määräaika väylämaksun määräämistä tai palauttamista koskevaan päätökseen on kolme vuotta maksun määräämistä tai sen palauttamista seuraavan kalenterivuoden alusta, kuitenkin aina vähintään 60 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Muusta päätöksestä valitettaessa valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Kun muutosta haetaan valtion puolesta, muutoksenhaun määräaika on 30 päivää päätöksen tekemisestä. Valitus korkeimpaan hallinto-oikeuteen on kuitenkin tehtävä 60 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valtion puolesta muutoksenhakuoikeus on Tullin tulliasiamiehellä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

HE 91/2019 vp

Helsingissä 21 päivänä marraskuuta 2019

Pääministeri

Antti Rinne

Liikenne- ja viestintäministeri Sanna Marin

1.

Laki

liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain (503/2005) 14, 15, 15 d, 27, 27 a, 27 b, 30 ja 31 §, 36 §:n suomenkielinen sanamuoto, 42, 69, 93, 100, 103-105 ja 108 §, sellaisina kuin niistä ovat 15 d, 27, 27 a, 27 b, 30, 31, 42, 100 ja 103 § laissa 980/2018 ja 36 §:n suomenkielinen sanamuoto, 69, 93, 104, 105 ja 108 § laissa 572/2018, sekä
lisätään lakiin uusi 27 c ja 32 b § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

14 §

14 §

Yksityisen tien muuttaminen maantiekse ja asemakaava-alueiden maantiet

Yksityisen tien muuttaminen maantiekse ja asemakaava-alueiden maantiet

Yksityinen tie muutetaan maantiekse 13 §:n 1 momentin mukaisten uuden maantien tekemisen edellytysten sitä vaatiessa. Maankäyttö- ja rakennuslain 83 §:n 4 momentissa säädetään, millaisia maanteitä varten voidaan asemakaava-alueella osoittaa liikennealue.

Yksityisen tien tai kadun muuttuessa maantiekse syntyy tienpitäjälle 57 §:n 2 momentin tai 58 §:n 3 momentin mukainen oikeus yksityisen tien alueeseen tai katualueeseen.

Yksityinen tie muutetaan maantiekse 13 §:n 3 momentin mukaisten uuden maantien tekemisen edellytysten sitä vaatiessa. Maankäyttö- ja rakennuslain 83 §:n 4 momentissa säädetään, millaisia maanteitä varten voidaan asemakaava-alueella osoittaa liikennealue.

Yksityisen tien tai kadun muuttuessa maantiekse syntyy tienpitäjälle 57 §:n 2 momentin tai 58 §:n 3 momentin mukainen oikeus yksityisten alueeseen tai katualueeseen.

15 §

15 §

Kiinteistöt ja yksityiset tiet

Kiinteistöt ja yksityiset tiet

Mitä tässä laissa ja sen nojalla säädetään kiinteistöistä, sovelletaan myös määräalaa ja kiinteistöjen yhteiseen alueeseen.

Yksityisellä tiellä tarkoitetaan tässä laissa myös sellaista yksityiseen tiehen verrattavaa tietä tai liittymää, johon yksityisistä teistä annettua lakia (358/1962) ei sovelleta.

Mitä tässä laissa ja sen nojalla säädetään kiinteistöistä, sovelletaan myös määräalaa ja kiinteistöjen yhteiseen alueeseen.

Yksityisellä tiellä tarkoitetaan tässä laissa yksityistielaisissa (560/2018) tarkoitettua yksityistietä sekä sellaista yksityistiehen verrattavaa tietä tai liittymää, johon yksityistielakia ei sovelleta.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

15 d §

15 d §

*Menettely suunnitelmia valmisteltaessa**Menettely suunnitelmia valmisteltaessa*

Liikenne- ja viestintäministeriön on valmistettava valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma yhteistyössä suunnitelman kanalta keskeisten ministeriöiden, viranomaisen ja muiden toimijoiden kanssa. Suunnitelmaluonnoksesta on pyydettävä lausunto niiltä ministeriöiltä, viranomaisilta, maakuntien liitoilta ja muilta toimijoilta, joiden toimialaan tai tehtäviin suunnitelma olennaisesti liittyy.

Liikenne- ja viestintäviraston ja Väyläviraston on osallistuttava valtakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitteluun siten kuin laissa erikseen säädetään. Liikenne- ja viestintävirasto osallistuu liikennejärjestelmäsuunnitteluun ja toimenpiteiden suunnitteluun liikenteen palveluiden, markkinoiden toimivuuden, tiedon hyödyntämisen ja automaation edistämisen asiantuntijana. Väylävirasto osallistuu liikennejärjestelmäsuunnitteluun ja liikenneverkkojen toimenpiteiden valmisteluun sekä maankäytön yhteistyöhön väylänpidon asiantuntijana ja väyläomaisuuden haltijana.

Suunnitelman valmistelusta vastaavan on varattava muillekin kuin 1 ja 2 momentissa tarkoitetuille tahoille mahdollisuus tutustua mainituissa lainkohdissa tarkoitettuihin suunnitelmaluonnoksiin sekä esittää niistä mielipiteensä. *Mahdollisuus varataan julkaisemalla kuulutus 108 §:ssä tarkoitettulla tavalla. Vastaavalla tavalla on julkaistava kuulutus hyväksytystä suunnitelmasta perusteluineen sekä siitä, miten lausunnot ja mielipiteet on otettu huomioon.*

Liikenne- ja viestintäministeriön on valmistettava valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma yhteistyössä suunnitelman kanalta keskeisten ministeriöiden, viranomaisen ja muiden toimijoiden kanssa. Suunnitelmaluonnoksesta on pyydettävä lausunto niiltä ministeriöiltä, viranomaisilta, maakuntien liitoilta ja muilta toimijoilta, joiden toimialaan tai tehtäviin suunnitelma olennaisesti liittyy.

Liikenne- ja viestintäviraston ja Väyläviraston on osallistuttava valtakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitteluun siten kuin laissa erikseen säädetään. Liikenne- ja viestintävirasto osallistuu liikennejärjestelmäsuunnitteluun ja toimenpiteiden suunnitteluun liikenteen palveluiden, markkinoiden toimivuuden, tiedon hyödyntämisen ja automaation edistämisen asiantuntijana. Väylävirasto osallistuu liikennejärjestelmäsuunnitteluun ja liikenneverkkojen toimenpiteiden valmisteluun sekä maankäytön yhteistyöhön väylänpidon asiantuntijana ja väyläomaisuuden haltijana.

Suunnitelman valmistelusta vastaavan on varattava muillekin kuin 1 ja 2 momentissa tarkoitetuille tahoille mahdollisuus tutustua mainituissa lainkohdissa tarkoitettuihin suunnitelmaluonnoksiin sekä esittää niistä mielipiteensä. *Mahdollisuus varataan tiedottamalla asiasta ja julkaisemalla suunnitelmaluonnos yleisessä tietoverkossa. Mielipiteiden esittämiselle on varattava aikaa vähintään 30 päivää. Hyväksytystä suunnitelmasta perusteluineen sekä siitä, miten lausunnot ja mielipiteet on otettu huomioon, on tiedotettava yleisessä tietoverkossa. Mahdollisuus varataan julkaisemalla kuulutus 108 §:ssä tarkoitettulla tavalla. Vastaavalla tavalla on julkaistava kuulutus hyväksytystä suunnitelmasta perusteluineen sekä siitä, miten lausunnot ja mielipiteet on otettu huomioon.*

2 luku

2 luku

Maantien suunnittelu**Maantien suunnittelu**

Voimassa oleva laki

Ehdotus

27 §

27 §

Vuorovaikutus**Suunnitelmien nähtävälle asettaminen ja muistutusten tekeminen**

Yleissuunnitelmaa ja tiesuunnitelmaa laadittaessa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on varattava kunnalle, kiinteistön omistajille ja muille asianosaisille sekä niille, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin suunnitelma saattaa vaikuttaa, mahdollisuus osallistua suunnitelman valmisteluun, arvioida suunnitelman vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiassa.

Ennen suunnitelman hyväksymistä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on varattava 1 momentissa tarkoitetuille tahoille tilaisuus muistutuksen tekemiseen suunnitelmasta. Tässä tarkoituksessa *tulee kunnan pitää* yleissuunnitelma ja tiesuunnitelma *yleisesti nähtävänä* yhtäjaksoisesti 30 päivän ajan.

Muistutukset *suunnitelmaa vastaan* on toimitettava *kunnalle* ennen nähtävänäoloajan päättymistä. *Kunnan tulee toimittaa lausuntonsa nähtävillä olleesta suunnitelmasta ja sitä vastaan tehdyistä muistutuksista sekä jätetyt muistutuskirjelmät elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Suunnitelman nähtäväksi asettamisesta sekä muistutusten tekemistavasta ja -ajasta on kunnan kuulutettava niin kuin kunnalliset ilmoitukset asianomaisessa kunnassa julkaistaan. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on lähetettävä kirjallinen ilmoitus suunnitelman nähtäväksi*

Yleissuunnitelmaa ja tiesuunnitelmaa laadittaessa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on varattava kunnalle, kiinteistön omistajille ja muille asianosaisille sekä niille, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin suunnitelma saattaa vaikuttaa, mahdollisuus osallistua suunnitelman valmisteluun, arvioida suunnitelman vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiassa.

Ennen suunnitelman hyväksymistä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on varattava 1 momentissa tarkoitetuille tahoille tilaisuus muistutuksen tekemiseen suunnitelmasta. Tässä tarkoituksessa *on elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen asetettava yleissuunnitelma ja tiesuunnitelma nähtävillä julkisella kuulutuksella. Julkisesta kuulutuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003). Kuulutus ja suunnitelma on kuitenkin pidettävä nähtävillä* yhtäjaksoisesti 30 päivän ajan.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on lisäksi ilmoitettava suunnitelman nähtäväksi asettamisesta tavallisella tiedoksiannolla niille kiinteistön omistajille ja haltijoille, joiden kiinteistöltä suunnitelman mukaan lunastetaan aluetta, joiden kiinteistön alueelle muodostuu suoja- tai näkemäalue, joiden kiinteistön alueeseen perustetaan muu oikeus tai joiden kiinteistö rajoittuu tiealueeseen. Tavallisesta tiedoksiannosta säädetään hallintolaissa.

Muistutukset *suunnitelmasta* on toimitettava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ennen nähtävänäoloajan päättymistä. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on esitettävä perusteltu kannanottonsa suunnitelmasta tehdyistä muistutuksista. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on ilmoitettava kannanottonsa alueen kunnille sekä niille muistutuksen tehneille, jotka ovat sitä kirjallisesti pyytäneet ja samalla ilmoittaneet osoitteensa. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökes-

Voimassa oleva laki

asettamisesta sellaisille suunnitelman vaikutusalueen kiinteistöjen omistajille ja haltijoille, joiden asuinpaikka on toisessa kunnassa ja on asiakirjoissa mainittu tai muuten tunnettu.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on esitettävä perusteltu kannanottonsa suunnitelmaa vastaan tehdyistä muistutuksista. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on ilmoitettava kannanottonsa alueen kunnille sekä niille muistutuksen tehneille, jotka ovat sitä kirjallisesti pyytäneet ja samalla ilmoittaneet osoitteensa. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen perusteltu kannanotto ilmoitetaan Liikenne- ja viestintäviraston suunnitelmaa koskevassa hyväksymispäätöksessä.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on pyydettävä suunnitelmasta lausunto niiltä maakuntien liitoilta ja kunnilta, joiden alueelle suunnitelma sijoittuu tai joiden alueella suunnitelman vaikutukset muutoin ilmenevät. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on pyydettävä lausunto muultakin viranomaiselta, jos se on päätösharkinnassa tarpeen. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on esitettävä perusteltu kannanottonsa suunnitelmasta annettuihin lausuntoihin.

Jos yleisesti nähtävillä ollutta tiesuunnitelmaa on tarpeen muuttaa ja muutoksen vaikutukset arvioidaan vähäisiksi, voidaan noudattaa yksinkertaisempaa menettelyä kuin 2-4 momentissa säädetään.

Tarkemmat säännökset vuorovaikutusmenettelystä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Ehdotus

kuksen perusteltu kannanotto ilmoitetaan Liikenne- ja viestintäviraston suunnitelmaa koskevassa hyväksymispäätöksessä.

(ks. ehdotettu edellinen mom.)

(ks. ehdotuksen 27 a §)

(ks. ehdotuksen 30 §)

(ks. ehdotuksen 32 b §)

27 a §

Lausunnot ja kunnan vastine muistutuksiin

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on pyydettävä suunnitelmasta lausunto niiltä maakuntien liitoilta ja kunnilta, joiden alueelle suunnitelma sijoittuu tai joiden alueella suunnitelman vaikutukset muutoin ilmenevät. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on pyydettävä lausunto muultakin viranomaiselta, jos se on päätösharkinnassa tarpeen.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on varattava niille kunnille, joiden alueelle

Voimassa oleva laki

Ehdotus

suunnitelma sijoittuu mahdollisuus lausua suunnitelmasta tehdyistä muistutuksista.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on esitettävä perusteltu kannanottonsa suunnitelmasta annettuihin lausuntoihin.

27 a §

27 b §

Ennakkoneuvottelu

Ennakkoneuvottelu

Yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman laatimisen aikana ennen suunnitelman toimittamista hyväksyttäväksi Liikenne- ja viestintäviraston on elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tai muun viranomaisen pyynnöstä järjestettävä ennakkoneuvottelu. Virasto voi järjestää ennakkoneuvottelun myös omasta aloitteestaan. Ennakkoneuvottelu on järjestettävä kohtuullisessa ajassa pyynnön esittämisestä. Ennakkoneuvottelun tavoitteena on edistää suunnitelman vaatimien selvitys- ja arviointimenettelyjen hallintaa sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ja muiden viranomaisten välistä tiedonvaihtoa sekä parantaa selvitysten ja asiakirjojen laatua ja käytettävyyttä sekä sujuvoittaa menettelyjä.

Yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman laatimisen aikana ennen suunnitelman toimittamista hyväksyttäväksi Liikenne- ja viestintäviraston on elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tai muun viranomaisen pyynnöstä järjestettävä ennakkoneuvottelu. Virasto voi järjestää ennakkoneuvottelun myös omasta aloitteestaan. Ennakkoneuvottelu on järjestettävä kohtuullisessa ajassa pyynnön esittämisestä. Ennakkoneuvottelun tavoitteena on edistää suunnitelman vaatimien selvitys- ja arviointimenettelyjen hallintaa sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ja muiden viranomaisten välistä tiedonvaihtoa sekä parantaa selvitysten ja asiakirjojen laatua ja käytettävyyttä sekä sujuvoittaa menettelyjä.

27 b §

27 c §

Yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman hyväksymisesitys

Yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman hyväksymisesitys

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tekee yleissuunnitelmasta ja tiesuunnitelmasta hyväksymisesityksen Liikenne- ja viestintävirastolle.

Yleissuunnitelmaa koskevassa hyväksymisesityksessä on esitettävä suunnitelman hyväksymistä koskevan harkinnan kannalta tarvittavat 15 g, 15 h, 16, 17, 19, 27, 29 ja 43 b §:ssä tarkoitetut tiedot, selvitykset ja asiakirjat.

Tiesuunnitelmaa koskevassa hyväksymisesityksessä on esitettävä suunnitelman hyväksymistä koskevan harkinnan kannalta tarvittavat 15 g, 15 h, 16, 17, 22, 23, 24, 27, 28,

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tekee yleissuunnitelmasta ja tiesuunnitelmasta hyväksymisesityksen Liikenne- ja viestintävirastolle.

Yleissuunnitelmaa koskevassa hyväksymisesityksessä on esitettävä suunnitelman hyväksymistä koskevan harkinnan kannalta tarvittavat 15 g, 15 h, 16, 17, 19, 27, 27 a, 29 ja 43 b §:ssä tarkoitetut tiedot, selvitykset ja asiakirjat.

Tiesuunnitelmaa koskevassa hyväksymisesityksessä on esitettävä suunnitelman hyväksymistä koskevan harkinnan kannalta tarvittavat 15 g, 15 h, 16, 17, 22, 23, 24, 27, 27

Voimassa oleva laki

29, 43 b, 44 ja 45 §:ssä tarkoitetut tiedot ja selvitykset.

Hyväksymisesitys ja sen perusteena oleva suunnitelma-aineisto on toimitettava Liikenne- ja viestintävirastolle kirjallisesti sekä mahdollisuuksien mukaan sähköisesti. Viraston on pyydettävä Väylävirastolta lausunto suunnitelmasta, ellei se ole ilmeisen tarpeetonta.

Yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman hyväksymisesityksen tarkemmasta sisällöstä ja toimittamisesta voidaan säätää valtioneuvoston asetuksella.

30 §

Suunnitelmien muuttaminen ja vähäinen poikkeaminen

Jos hyväksyttyä yleissuunnitelmaa tai tiesuunnitelmaa on tarpeen muuttaa, se tehdään siten kuin tässä laissa ja sen nojalla säädetään uudesta yleissuunnitelmasta ja tiesuunnitelmasta.

Hyväksytystä tiesuunnitelmasta voidaan poiketa sitä muuttamatta, jos poikkeus on vaikutuksiltaan vähäinen ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tai Väylävirasto harkitsee poikkeamisen suunnitelman toteuttamisen yhteydessä tarpeelliseksi ja tarkoituksenmukaiseksi.

31 §

Suunnitelmien voimassaoloaika

Tiesuunnitelman laatiminen on aloitettava kahdeksan vuoden kuluessa sen vuoden päättymisestä, jona hankkeesta laadittu yleissuunnitelma on saanut lainvoiman. Muuten yleissuunnitelman hyväksymispäätös raukeaa. Liikenne- ja viestintävirasto voi pidentää yleissuunnitelman voimassaoloaikaa enintään nel-

Ehdotus

a, 28, 29, 43 b, 44 ja 45 §:ssä tarkoitetut tiedot ja selvitykset.

Hyväksymisesitys ja sen perusteena oleva suunnitelma-aineisto on toimitettava Liikenne- ja viestintävirastolle kirjallisesti sekä mahdollisuuksien mukaan sähköisesti. Viraston on pyydettävä Väylävirastolta lausunto suunnitelmasta, ellei se ole ilmeisen tarpeetonta.

Yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman hyväksymisesityksen tarkemmasta sisällöstä ja toimittamisesta voidaan säätää valtioneuvoston asetuksella.

30 §

Suunnitelmien muuttaminen ja vähäinen poikkeaminen

Jos yleisesti nähtävillä ollutta tiesuunnitelmaa on tarpeen muuttaa ja muutoksen vaikutukset arvioidaan vähäisiksi, voidaan noudattaa yksinkertaisempaa menettelyä kuin mitä 27 ja 27 a §:ssä säädetään.

Jos hyväksyttyä yleissuunnitelmaa tai tiesuunnitelmaa on tarpeen muuttaa, se tehdään siten kuin tässä laissa ja sen nojalla säädetään uudesta yleissuunnitelmasta ja tiesuunnitelmasta.

Hyväksytystä tiesuunnitelmasta voidaan poiketa sitä muuttamatta, jos poikkeus on vaikutuksiltaan vähäinen ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tai Väylävirasto harkitsee poikkeamisen suunnitelman toteuttamisen yhteydessä tarpeelliseksi ja tarkoituksenmukaiseksi.

31 §

Suunnitelmien voimassaoloaika

Tiesuunnitelman laatiminen on aloitettava kahdeksan vuoden kuluessa sen vuoden päättymisestä, jona hankkeesta laadittu yleissuunnitelma on saanut lainvoiman. Muuten yleissuunnitelman hyväksymispäätös raukeaa. Liikenne- ja viestintävirasto voi *hakemuksesta* pidentää yleissuunnitelman voimassaoloaikaa enintään neljällä vuodella, jos 17 ja 19 §:ssä

Voimassa oleva laki

jällä vuodella, jos 17 ja 19 §:ssä säädetty edellytykset edelleen täyttyvät. Tiesuunnitelman laatimisen katsotaan alkaneen, kun siitä on ilmoitettu 16 §:n 2 momentissa säädetyllä tavalla.

Yleissuunnitelman hyväksymispäätös raukeaa myös siltä osin kuin sen perusteella laadittu tiesuunnitelma on hyväksytty ja hyväksymispäätös on saanut lainvoiman.

Päätös tiesuunnitelman hyväksymisestä raukeaa, jos tietyötä ei ole osaksikaan aloitettu ennen kuin neljä vuotta on kulunut sen vuoden päättymisestä, jona tiesuunnitelma on saanut lainvoiman. Liikenne- ja viestintävirasto voi pidentää määräaikaan enintään neljällä vuodella ja erityisistä syistä sen lisäksi yhdellä enintään neljän vuoden ajanjaksolla. Määräaika voidaan pidentää vain, jos tiesuunnitelma edelleen täyttää 17 ja 22 §:ssä säädetty edellytykset. Tietyö katsotaan alkaneeksi, kun tietarkoituksiin tarvittava alue on otettu tienpitäjän haltuun 56 §:n mukaisesti.

(uusi §)

36 §

Tilapäinen kulkutie

Jos maantien tai siihen kuuluvan rakennelman sortumisen tai sortumisen vaaran vuoksi taikka poikkeuksellisten luonnonolosuhteiden johdosta liikenne tiellä estyy tai sitä joudutaan rajoittamaan taikka jos tietyö sitä erityisestä syystä edellyttää, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella on oikeus järjestää toisen maalle tilapäinen kulkutie esteen tai rajoituksen poistamisen ajaksi. Ennen kulkutien järjestämistä on asianomaisen kiinteistön omistajalle tai haltijalle, jos mahdollista, varattava tilaisuus tulla kuulluksi. Lisäksi *yksityisistä*

Ehdotus

säädetty edellytykset edelleen täyttyvät. Tiesuunnitelman laatimisen katsotaan alkaneen, kun siitä on ilmoitettu 16 §:n 2 momentissa säädetyllä tavalla.

Yleissuunnitelman hyväksymispäätös raukeaa myös siltä osin kuin sen perusteella laadittu tiesuunnitelma on hyväksytty ja hyväksymispäätös on saanut lainvoiman.

Päätös tiesuunnitelman hyväksymisestä raukeaa, jos tietyötä ei ole osaksikaan aloitettu ennen kuin neljä vuotta on kulunut sen vuoden päättymisestä, jona tiesuunnitelma on saanut lainvoiman. Liikenne- ja viestintävirasto voi *hakemuksesta* pidentää määräaikaan enintään neljällä vuodella ja erityisistä syistä sen lisäksi yhdellä enintään neljän vuoden ajanjaksolla. Määräaika voidaan pidentää vain, jos tiesuunnitelma edelleen täyttää 17 ja 22 §:ssä säädetty edellytykset. Tietyö katsotaan alkaneeksi, kun tietarkoituksiin tarvittava alue on otettu tienpitäjän haltuun 56 §:n mukaisesti.

32 b §

Asetuksenantovaltuus

Tarkempia säännöksiä 27 ja 27a §:ssä ja 30 §:n 1 momentissa säädetyistä menettelyistä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

36 §

Tilapäinen kulkutie

Jos maantien tai siihen kuuluvan rakennelman sortumisen tai sortumisen vaaran vuoksi taikka poikkeuksellisten luonnonolosuhteiden johdosta liikenne tiellä estyy tai sitä joudutaan rajoittamaan taikka jos tietyö sitä erityisestä syystä edellyttää, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella on oikeus järjestää toisen maalle tilapäinen kulkutie esteen tai rajoituksen poistamisen ajaksi. Ennen kulkutien järjestämistä on asianomaisen kiinteistön omistajalle tai haltijalle, jos mahdollista, varattava tilaisuus tulla kuulluksi. Lisäksi *yksityisistä*

Voimassa oleva laki

teistä annetussa laissa tarkoitettulle tiekunnalle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi, jos mahdollista, jos yksityinen tie sijaitsee kyseisellä kiinteistöllä tai rajoittuu siihen. Tässä momentissa tarkoitettun kulkutien kunnossapitoon sovelletaan, mitä 33 §:ssä säädetään.

Liikenneonnettomuuden tai muun vastaavan syyn estäessä maantien liikenteen voi tie-liikennelain (267/1981) 49 §:ssä tarkoitettu liikenteen ohjaaja järjestää toisen maalle tilapäisen kulkutien esteen poistamisen ajaksi.

Tieto tilapäisestä kiellosta ja rajoituksesta on osoitettava liikennemerkillä ja tallettamalla siitä tieto tienpitäjän osoittamaan rekisteriin tai tietojärjestelmään.

42 §

Tiealueeseen kohdistuva työ sekä rakenteiden, rakennelmien ja laitteiden sijoittaminen tiealueelle

Tiealueeseen kohdistuvaan työhön sekä rakenteiden, rakennelmien ja laitteiden sijoittamiseen tiealueelle on oltava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lupa. Lupa voidaan myöntää, jos toimenpiteestä ei aiheudu vaaraa liikenteelle eikä haittaa tienpidolle. Yhteiskunnan toiminnan kannalta välttämättömien rakenteiden, rakennelmien tai laitteiden sijoittamista koskeva lupa on kuitenkin myönnettävä, jos sijoittamisesta ei aiheudu vaaraa liikenteelle eikä vähäistä suurempaa haittaa tienpidolle.

Luvan saaja on velvollinen suorittamaan 1 momentissa tarkoitettut toimenpiteet ja pitämään rakenteen, rakennelman ja laitteen kunnossa lupaehtojen mukaisesti. Luvan saaja on velvollinen kustannuksellaan tekemään elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen vaatimat muutokset taikka siirtämään tai poistamaan rakenteen, rakennelman tai laitteen, jos sen käyttämisestä aiheutuu 1 momentissa tarkoitettua vaaraa tai haittaa.

Jos muussa laissa säädetystä johtuen lupa ei ole tarpeen, on toimenpiteestä, hyvissä ajoin ennen siihen ryhtymistä, ilmoitettava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

Ehdotus

laissa tarkoitettulle tiekunnalle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi, jos mahdollista, jos yksityinen tie sijaitsee kyseisellä kiinteistöllä tai rajoittuu siihen. Tässä momentissa tarkoitettun kulkutien kunnossapitoon sovelletaan, mitä 33 §:ssä säädetään.

Liikenneonnettomuuden tai muun vastaavan syyn estäessä maantien liikenteen voi tie-liikennelain (267/1981) 49 §:ssä tarkoitettu liikenteenohjaaja järjestää toisen maalle tilapäisen kulkutien esteen poistamisen ajaksi.

Tieto tilapäisestä kiellosta ja rajoituksesta on osoitettava liikennemerkillä ja tallettamalla siitä tieto tienpitäjän osoittamaan rekisteriin tai tietojärjestelmään.

42 §

Tiealueeseen kohdistuva työ sekä rakenteiden, rakennelmien ja laitteiden sijoittaminen tiealueelle

Tiealueeseen kohdistuvaan työhön sekä rakenteiden, rakennelmien ja laitteiden sijoittamiseen tiealueelle on oltava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lupa. Lupa voidaan myöntää, jos toimenpiteestä ei aiheudu vaaraa liikenteelle eikä haittaa tienpidolle. Yhteiskunnan toiminnan kannalta välttämättömien rakenteiden, rakennelmien tai laitteiden sijoittamista koskeva lupa on kuitenkin myönnettävä, jos sijoittamisesta ei aiheudu vaaraa liikenteelle eikä vähäistä suurempaa haittaa tienpidolle.

Luvan saaja on velvollinen suorittamaan 1 momentissa tarkoitettut toimenpiteet ja pitämään rakenteen, rakennelman ja laitteen kunnossa lupaehtojen mukaisesti. Luvan saaja on velvollinen kustannuksellaan tekemään elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen vaatimat muutokset taikka siirtämään tai poistamaan rakenteen, rakennelman tai laitteen, jos sen käyttämisestä aiheutuu 1 momentissa tarkoitettua vaaraa tai haittaa.

Jos muussa laissa säädetystä johtuen lupa ei ole tarpeen, on toimenpiteestä, hyvissä ajoin ennen siihen ryhtymistä, ilmoitettava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

Voimassa oleva laki

Jollei 1 tai 3 momentista, 8 §:n 1 momentista tai 42 a §:n 1 momentista muuta johdu, edellyttää tiealueen ja sillä olevien rakenteiden, rakennelmien ja laitteiden käyttäminen muihin kuin maantietarkoituksiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lupaa.

Lupaa ei kuitenkaan vaadita:

1) yhdystiellä ja seututeillä, joita ei ole merkitty liikennemerkillä "etuajo-oikeutettu tie", maantien tiealueen ojan ulkoluiskan ulkopuolisen alueen lyhytaikaiseen käyttämiseen silloin, kun kysymys on metsänhakuusta johtuvan puutavaran lyhytaikaisesta, enintään kuusi kuukautta kestävästä säilyttämisestä tieliikennelain säännökset huomioon ottaen, eikä mainitulla tavalla säilytetyn puutavaran kuormaamiseen tiealueella;

2) 52 a §:ssä tarkoitetun tilapäisen ilmoituksen sijoittamiseen tiealueelle; eikä

3) postin keräilyssä ja jakelussa tarvittavien laitteiden tai vähäisten rakennelmien sijoittamiseen tiealueelle postilain (415/2011) 45 §:n 3 momentin nojalla.

(uusi momentin kohta)

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä lupahakemuksen ja ilmoituksen sisällöstä, sijoittamistiedon ilmoittamisesta, rakenteiden, rakennelmien ja laitteiden teknisistä ominaisuuksista ja sijoittamisesta sekä työn aikaisista järjestelyistä. Sähkö- ja telekaapeleiden osalta viraston määräys voi koskea vain kaapeleiden ulkoisia suojarakenteita, sijoittamista sekä työnaikaisia järjestelyitä.

69 §

Yksityistiejärjestelyt

Maantietoimituksessa on tehtävä sellaiset yksityisiä teitä ja tieoikeuksia koskevat järjestelyt, jotka ovat tarpeen maantien rakentamisen taikka 24 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen määräysten ja kieltojen vuoksi. Toimituksessa käsitellään ja ratkaistaan myös *muut*

Ehdotus

Jollei 1 tai 3 momentista, 8 §:n 1 momentista tai 42 a §:n 1 momentista muuta johdu, edellyttää tiealueen ja sillä olevien rakenteiden, rakennelmien ja laitteiden käyttäminen muihin kuin maantietarkoituksiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lupaa.

Lupaa ei kuitenkaan *tarvita*:

1) yhdystiellä ja seututeillä, joita ei ole merkitty liikennemerkillä "etuajo-oikeutettu tie", maantien tiealueen ojan ulkoluiskan ulkopuolisen alueen lyhytaikaiseen käyttämiseen silloin, kun kysymys on metsänhakuusta johtuvan puutavaran lyhytaikaisesta, enintään kuusi kuukautta kestävästä säilyttämisestä tieliikennelain säännökset huomioon ottaen, eikä mainitulla tavalla säilytetyn puutavaran kuormaamiseen tiealueella;

2) 52 a §:ssä tarkoitetun tilapäisen ilmoituksen sijoittamiseen tiealueelle;

3) postin keräilyssä ja jakelussa tarvittavien laitteiden tai vähäisten rakennelmien sijoittamiseen tiealueelle postilain (415/2011) 45 §:n 3 momentin nojalla; *eikä*

4) *liikenteen ohjauslaitteiden sijoittamiseen maantien tiealueelle, jos kyse on tienpitäjän vastuulle kuuluvan liikenteen ohjauksen ja hallinnan järjestämisestä.*

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä lupahakemuksen ja ilmoituksen sisällöstä, sijoittamistiedon ilmoittamisesta, rakenteiden, rakennelmien ja laitteiden teknisistä ominaisuuksista ja sijoittamisesta sekä työn aikaisista järjestelyistä. Sähkö- ja telekaapeleiden osalta viraston määräys voi koskea vain kaapeleiden ulkoisia suojarakenteita, sijoittamista sekä työnaikaisia järjestelyitä.

69 §

Yksityistiejärjestelyt

Maantietoimituksessa on tehtävä sellaiset yksityisiä teitä ja tieoikeuksia koskevat järjestelyt, jotka ovat tarpeen maantien rakentamisen tai 24 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen määräysten ja kieltojen vuoksi. Toimituksessa

Voimassa oleva laki

yksityisistä teistä annetun lain mukaisessa tietöimituksessa käsiteltäviksi säädetyt asiat.

Yksityistieyhteudet ja tieoikeudet voidaan järjestellä *yksityisistä teistä annetun lain 38 c §:ssä* tarkoitetussa alueellisessa tietöimituksessa, joka voidaan suorittaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen pyynnöstä ilman erillistä hakemusta. Tällöin 72 §:ssä tarkoitettua korvausta koskeva kysymys ratkaistaan tässä toimituksessa, johon lisäksi sovelletaan, mitä lunastuslain 82 §:ssä säädetään.

93 §

Entinen tiealue yksityisenä tienä

Vaikka entisen maantien tiealue on siirtynyt viereisen kiinteistön omistajan tai kunnan omistukseen, saa muukin, joka tarvitsee aluetta yksityiseksi tieksi, käyttää sitä korvauksetta tienään, kunnes tieoikeutta koskevat kysymykset on käsitelty 69 §:ssä säädetyssä järjestyksessä tai 75 §:n 1 momentin mukaisessa maantietöimituksessa.

Edellä 92 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettujen alueiden käyttämistä yksityisenä tienä koskevat kysymykset käsitellään ja ratkaistaan *yksityisistä teistä annetun lain* mukaan.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus vastaa 1 momentissa tarkoitetun entisen maantien kunnossapidosta maantien lakkaamista seuraavan kalenterivuoden lokakuun 1 päivään saakka.

Ennen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kunnossapitovelvollisuuden päättymistä on maantietöimituksessa päätettävä entisen maantien kunnossapidosta tieosakasten kesken. Tarvittaessa siitä voidaan määrätä väliaikaisesti. Tällainen määräys lakkaa olemasta voimassa, kun maantietöimitus on saanut lainvoiman, jollei kunnossapidosta päätetäessä ole sen voimassaolosta toisin määrätty.

Ehdotus

käsitellään ja ratkaistaan myös muut *yksityistielain* mukaisessa *yksityistietöimituksessa* käsiteltäviksi säädetyt asiat.

Yksityistieyhteudet ja tieoikeudet voidaan järjestellä *yksityistielain 76 §:ssä* tarkoitetussa alueellisessa *yksityistietöimituksessa*, joka voidaan suorittaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen pyynnöstä ilman erillistä hakemusta. Tällöin *tämän lain 72 §:ssä* tarkoitettua korvausta koskeva kysymys ratkaistaan tässä toimituksessa, johon lisäksi sovelletaan, mitä lunastuslain 82 §:ssä säädetään.

93 §

Entinen tiealue yksityisenä tienä

Vaikka entisen maantien tiealue on siirtynyt viereisen kiinteistön omistajan tai kunnan omistukseen, saa muukin, joka tarvitsee aluetta yksityiseksi tieksi, käyttää sitä korvauksetta tienään, kunnes tieoikeutta koskevat kysymykset on käsitelty 69 §:ssä säädetyssä järjestyksessä tai 75 §:n 1 momentin mukaisessa maantietöimituksessa.

Edellä 92 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettujen alueiden käyttämistä yksityisenä tienä koskevat kysymykset käsitellään ja ratkaistaan *yksityistielain* mukaan.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus vastaa 1 momentissa tarkoitetun entisen maantien kunnossapidosta maantien lakkaamista seuraavan kalenterivuoden lokakuun 1 päivään saakka.

Ennen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kunnossapitovelvollisuuden päättymistä on maantietöimituksessa päätettävä *entisen maantien tienpitovelvollisuuden jakamisesta* tieosakasten kesken. Tarvittaessa siitä voidaan määrätä väliaikaisesti. Tällainen määräys lakkaa olemasta voimassa, kun maantietöimitus on saanut lainvoiman, jollei *tienpitovelvollisuuden jakamisesta* päätetäessä ole sen voimassaolosta toisin määrätty.

HE 91/2019 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

100 §

100 §

*Varautuminen häiriötilanteisiin ja poikkeus-
oloihin*

*Varautuminen häiriötilanteisiin ja poikkeus-
oloihin*

Tienpitäjän ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten on yhteistyössä varauduttava normaaliolojen häiriötilanteisiin ja valmiuslaissa (1552/2011) tarkoitettuihin poikkeusoloihin valmiussuunnittelulla sekä valmistelulla etukäteen normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa tapahtuvaa toimintaa. Varautumisessa on otettava huomioon maantien liikenteellinen merkitys ja keliolosuhteet ja sen ennakoitavissa olevat muutokset sekä muut olosuhteet.

Tienpitäjän ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten on yhteistyössä varauduttava normaaliolojen häiriötilanteisiin ja valmiuslaissa (1552/2011) tarkoitettuihin poikkeusoloihin sekä huolehdittava siitä, että toimintansa jatkuu mahdollisimman häiriöttömästi myös poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa. Niiden on osallistuttava toimintansa edellyttämällä tavalla valmiussuunnitteluun ja valmistettava etukäteen normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa tapahtuvaa toimintaa.

Tienpitäjän on yhteistyössä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kanssa laadittava valmiussuunnitelma, jonka laadinnassa on otettava huomioon maanteiden liikenteellinen merkitys ja keliolosuhteet ja niiden ennakoitavissa olevat muutokset sekä muut tienpitoon poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa vaikuttavat olosuhteet.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä tienpitäjältä ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilta edellyttävästä valmiussuunnittelusta sen varmistamiseksi, että varautuminen olisi valtakunnallisesti yhtenäistä sekä maantien kohdistuvien poikkeusoloja ja normaaliolojen häiriötilanteita koskevien tarpeiden mukaista.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 1 momentissa tarkoitettua normaaliolojen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varautumisesta. Lisäksi Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa teknisiä määräyksiä 2 momentissa tarkoitettua valmiussuunnitelman laadinnasta ja tarkemmasta sisällöstä.

103 §

103 §

*Päätösten tiedoksi antaminen ja tiedoksi-
saanti*

*Päätösten tiedoksi antaminen ja tiedoksi-
saanti*

Liikenne- ja viestintävirasto toimittaa yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman hyväksymistä sekä niiden voimassaoloajan pidentämistä koskevan päätöksen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja tienpitäjälle. Päätöksen tiedoksi antamiseksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on toimitettava päätös ja sen perusteena olevat

Liikenne- ja viestintävirasto toimittaa yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman hyväksymistä sekä niiden voimassaoloajan pidentämistä koskevan päätöksen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja tienpitäjälle. *Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on annettava päätös yleisesti tiedoksi julkisella kuulutuksella. Julkisesta kuulutuksesta säädetään hallintolaissa. Kuulutus sekä*

Voimassa oleva laki

asiakirjat asianomaiseen kuntaan, jonka on ilmoitettava niiden nähtäväksi asettamisesta siten kuin kunnalliset ilmoitukset kunnassa kuntalain (410/2015) mukaisesti julkaistaan. Päätös ja asiakirjat on pidettävä kunnassa yleisesti nähtävinä 30 päivän ajan. Tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen silloin, kun päätös on asetettu yleisesti nähtäville.

Tiesuunnitelman hyväksymispäätös, joka on merkitykseltään vähäinen, voidaan antaa tiedoksi todisteellisesti siten kuin hallintolaissa säädetään. Päätösten sähköisestä tiedoksi antamisesta säädetään sähköisestä asiointista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003).

104 §

Päätösten ilmoittaminen muistutuksen tehneille ja viranomaisille

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tulee lähettää yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman hyväksymispäätöksestä ilmoitus niille suunnitelman johdosta muistutuksen tehneille, joiden osoite on tiedossa, samanaikaisesti, kun päätös 103 §:n mukaisesti annetaan yleisesti tiedoksi.

Tienpitäjän on lähetettävä ilmoitus yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman hyväksymispäätöksestä kunnalle, *elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle* ja maakunnan liitolle sekä tarvittaessa muullekin viranomaiselle. Ilmoitukseen on *tarvittaessa* liitettävä *jäljennös suunnitelmasta*.

105 §

Muutoksenhaku

Edellä 43 f §:ssä tarkoitettua pätevyystodistusta koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua *siten kuin hallintolaissa säädetään*.

Ehdotus

päätös ja sen perusteena olevat asiakirjat on pidettävä nähtävillä vähintään muutoksenhauulle säädetyn ajan. Tieto kuulutuksesta on julkaistava viipymättä niissä kunnissa, joiden alueelle suunnitelma sijoittuu. Kunnan ilmoituksista säädetään kuntalain 108 §:ssä.

Tiesuunnitelman hyväksymispäätös, joka on merkitykseltään vähäinen, voidaan antaa tiedoksi todisteellisesti. *Todisteellisesta tiedoksiannosta säädetään hallintolaissa*. Päätösten sähköisestä tiedoksi antamisesta säädetään sähköisestä asiointista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003).

104 §

Päätösten ilmoittaminen muistutuksen tehneille ja viranomaisille

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen *on ilmoitettava tavallisella tiedoksiannolla* yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman hyväksymispäätöksestä niille *suunnitelmasta* muistutuksen tehneille, joiden osoite on tiedossa samanaikaisesti, kun päätös 103 §:n mukaisesti annetaan yleisesti tiedoksi. *Tavallisesta tiedoksiannosta säädetään hallintolaissa*.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on lähetettävä ilmoitus yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman hyväksymistä ja niiden voimaansaoloajan pidentämistä koskevasta päätöksestä kunnalle ja maakunnan liitolle sekä tarvittaessa muullekin viranomaiselle. Ilmoitukseen on liitettävä *tieto siitä, missä ja mihin asti suunnitelma on nähtävillä*.

105 §

Muutoksenhaku

Edellä 43 f §:ssä tarkoitettua pätevyystodistusta koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua. *Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa*.

Voimassa oleva laki

Valtioneuvoston yleisistunnon päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Muuhun tämän lain nojalla tehtyyn päätökseen sekä oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä 37 §:ssä, 38 §:n 2 momentissa, 42 §:n 1 momentissa, 42 a ja 47 §:ssä, 48 §:n 2 momentissa ja 52 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa valitetaan siihen hallinto-oikeuteen, jonka tuomiopiirissä päätöksessä tarkoitettu liittymä, ylityskohta, tiealue, kiinteistö taikka mainos tai ilmoitus sijaitsee.

Kunnalla, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella sekä maakunnan liitolla on oikeus hakea valittamalla muutosta sellaiseen yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman hyväksymispäätökseen, jonka vaikutukset ulottuvat kunnan tai maakunnan alueelle taikka viranomaisen toimialueelle.

Rekisteröidyllä paikallisella tai alueellisella yhteisöllä tai säätiöllä on oikeus toimialaansa kuuluviin asioissa hakea valittamalla muutosta sellaiseen yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman hyväksymispäätökseen, jonka vaikutukset ulottuvat yhteisön tai säätiön toiminta-alueelle.

Yhteiskunnallisesti merkittäväksi katsottavaa yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman hyväksymispäätöstä koskeva valitus on käsiteltävä kiireellisenä.

Muutoksenhausta maantietoimituksessa tehtyyn päätökseen säädetään 87 §:ssä.

108 §

Kuuluttaminen

Milloin tämän lain tai sen nojalla on julkaistava kuulutus, määräys, kieltö tai muu asia yleisesti tiedoksi eikä tiedoksi antamisen ta-

Ehdotus

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

(kumotaan)

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä 37 §:ssä, 38 §:n 2 momentissa, 42 §:n 1 momentissa, 42 a ja 47 §:ssä, 48 §:n 2 momentissa ja 52 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa valitetaan siihen hallinto-oikeuteen, jonka tuomiopiirissä päätöksessä tarkoitettu liittymä, ylityskohta, tiealue, kiinteistö taikka mainos tai ilmoitus sijaitsee.

Kunnalla, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella sekä maakunnan liitolla on oikeus hakea valittamalla muutosta sellaiseen yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman hyväksymispäätökseen, jonka vaikutukset ulottuvat kunnan tai maakunnan alueelle taikka viranomaisen toimialueelle.

Rekisteröidyllä paikallisella tai alueellisella yhteisöllä tai säätiöllä on oikeus toimialaansa kuuluviin asioissa hakea valittamalla muutosta sellaiseen yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman hyväksymispäätökseen, jonka vaikutukset ulottuvat yhteisön tai säätiön toiminta-alueelle.

Yhteiskunnallisesti merkittäväksi katsottavaa yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman hyväksymispäätöstä koskeva valitus on käsiteltävä kiireellisenä.

Muutoksenhausta maantietoimituksessa tehtyyn päätökseen säädetään 87 §:ssä.

108 §

Kuuluttaminen

Milloin tämän lain nojalla on julkaistava kuulutus, määräys, kieltö tai muu asia yleisesti tiedoksi eikä tiedoksi antamisen tavasta ole

HE 91/2019 vp

Voimassa oleva laki

vasta ole erikseen säädetty, tulee toimivaltaisen viranomaisen tiedottaa asiasta kuuluttamalla siitä vähintään 30 päivän ajan siten kuin kunnalliset ilmoitukset kunnassa julkaistaan. Kuulutuksen julkaisemisesta on ilmoitettava ainakin yhdessä toiminnan vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä, jollei asian merkitys ole vähäinen tai ilmoittaminen ole muutoin ilmeisen tarpeetonta. Tiedoksaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkipanosta, mikä on kuulutuksessa ja ilmoituksessa todettava.

Ehdotus

erikseen säädetty, toimivaltainen viranomainen saattaa asian tiedoksi julkisesti kuuluttamalla vähintään 30 päivän ajan. Julkisesta kuulutuksesta säädetään hallintolaissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

2.

Laki

ratalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ratalain (110/2007) 4 a, 22, 22 a, 22 b, 25, 90-92 ja 95 §, sellaisina kuin ne ovat, 4 a § laissa 1395/2015, 22, 22 a, 22 b, 25 ja 90-92 § laissa 998/2018 sekä 95 § laissa 567/2016, sekä

lisätään lakiin uusi 22 c ja 25 c § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4 a §

4 a §

Rautatieinfrastruktuurin kehittämissuunnitelma

Rautatieinfrastruktuurin kehittämissuunnitelma

Liikenne- ja viestintäministeriö laatii yhteistyössä rautatiealan toimijoiden kanssa rautatieinfrastruktuurin pitkän aikavälin kehittämissuunnitelman. Suunnitelma voi olla osa yleistä kaikkien kulkumuotojen liikenneinfrastruktuuria kattavaa suunnitelmaa. Suunnitelmaan on sisällytettävä rautatieinfrastruktuurin rahoitus- ja investointiohjelma vähintään kahdeksalle vuodelle. Rahoitus- ja investointiohjelmaa on tarkistettava kunkin hallituskauden alussa osana muuta liikennepoliittista strategia- ja suunnittelutyötä.

Jos rautatieinfrastruktuurin kehittämissuunnitelman mukaisesta rautatieinfrastruktuurin rahoitus- ja investointiohjelmasta osoitetaan valtion vuotuisen talousarvioon kuuluvaa rahoitusta valtion rataverkon lisäksi myös muun rautatiejärjestelmän kehittämiseen, ministeriön on tehtävä kyseisen rautatiejärjestelmän osan hallinnasta vastaavan rataverkon haltijan kanssa sopimus, joka täyttää yhtenäisestä eurooppalaisesta rautatiealueesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2012/34/EU liitteen V periaatteet. Ministeriön on varmistettava, että *rautatielaissa (304/2011)* tarkoitetut ratakapasiteetin hakijat voivat esittää näkemyksensä sopimuksesta ennen sen allekirjoittamista.

Liikenne- ja viestintäministeriö laatii yhteistyössä rautatiealan toimijoiden kanssa rautatieinfrastruktuurin pitkän aikavälin kehittämissuunnitelman. Suunnitelma voi olla osa yleistä kaikkien kulkumuotojen liikenneinfrastruktuuria kattavaa suunnitelmaa. Suunnitelmaan on sisällytettävä rautatieinfrastruktuurin rahoitus- ja investointiohjelma vähintään kahdeksalle vuodelle. Rahoitus- ja investointiohjelmaa on tarkistettava kunkin hallituskauden alussa osana muuta liikennepoliittista strategia- ja suunnittelutyötä.

Jos rautatieinfrastruktuurin kehittämissuunnitelman mukaisesta rautatieinfrastruktuurin rahoitus- ja investointiohjelmasta osoitetaan valtion vuotuisen talousarvioon kuuluvaa rahoitusta valtion rataverkon lisäksi myös muun rautatiejärjestelmän kehittämiseen, ministeriön on tehtävä kyseisen rautatiejärjestelmän osan hallinnasta vastaavan rataverkon haltijan kanssa sopimus, joka täyttää yhtenäisestä eurooppalaisesta rautatiealueesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2012/34/EU liitteen V periaatteet. Ministeriön on varmistettava, että *raideliikennelaissa (1302/2018)* tarkoitetut ratakapasiteetin hakijat voivat esittää näkemyksensä sopimuksesta ennen sen allekirjoittamista.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

22 §

22 §

Vuorovaikutus

Suunnitelmien nähtävälle asettaminen ja muistutusten tekeminen

Yleis- ja ratasuunnitelmaa laadittaessa rata-verkon haltijan on varattava kunnalle, kiinteistön omistajille ja muille asianosaisille sekä niille, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin suunnitelma saattaa vaikuttaa, mahdollisuus osallistua suunnitelman valmisteluun, arvioida suunnitelman vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiassa.

Ennen suunnitelman hyväksymistä 1 momentissa tarkoitetuille tahoille on varattava tilaisuus muistutuksen tekemiseen suunnitelmasta. Tässä tarkoituksessa kunnan tulee pitää yleis- ja ratasuunnitelma yleisesti nähtävänä 30 päivän ajan. Muistutukset suunnitelmaa vastaan on toimitettava kunnalle ennen nähtävänäoloajan päättymistä. Kunnan tulee toimittaa lausuntonsa nähtävillä olleesta suunnitelmasta ja sitä vastaan tehdyistä muistutuksista sekä jätetyt muistutuskirjelmät rata-verkon haltijalle. Suunnitelman nähtäväksi asettamisesta sekä muistutusten tekemistavasta ja -ajasta on kunnan kuulutettava niin kuin kunnalliset ilmoitukset asianomaisessa kunnassa julkaistaan. Ilmoitus on aina julkaistava vähintään yhdessä vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä. Rata-verkon haltijan on lähetettävä kirjallinen ilmoitus suunnitelman nähtäväksi asettamisesta sellaisille suunnitelman vaikutusalueen kiinteistön omistajille ja haltijoille, joiden asuinpaikka on toisessa kunnassa ja jotka on asiakirjoissa mainittu tai muuten tunnettu.

Rata-verkon haltija on ilmoitettava perusteltu kannanottonsa suunnitelmaa vastaan tehdyistä muistutuksista. Rata-verkon haltijan on ilmoitettava kannanottonsa alueen kunnille sekä niille muistutuksentekijöille, jotka ovat sitä kirjallisesti pyytäneet ja samalla ilmoitta-

Yleis- ja ratasuunnitelmaa laadittaessa rata-verkon haltijan on varattava kunnalle, kiinteistön omistajille ja muille asianosaisille sekä niille, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin suunnitelma saattaa vaikuttaa, mahdollisuus osallistua suunnitelman valmisteluun, arvioida suunnitelman vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiassa.

Ennen suunnitelman hyväksymistä 1 momentissa tarkoitetuille tahoille on varattava tilaisuus muistutuksen tekemiseen suunnitelmasta. Tässä tarkoituksessa yleissuunnitelma ja ratasuunnitelma on asetettava nähtävälle julkisella kuulutuksella. Julkisesta kuulutuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003). Kuulutus ja suunnitelma on kuitenkin pidettävä nähtävillä yhtäjaksoisesti 30 päivän ajan. Valtion rataverkkoa koskevan suunnitelman nähtäväksi asettamisesta vastaa Väylävirasto. Yksityisraidetta koskevan suunnitelman nähtäväksi asettamisesta vastaa Liikenne- ja viestintävirasto, jolle rata-verkon haltijan on toimitettava yleissuunnitelmaa ja ratasuunnitelmaa koskevat asiakirjat ja tiedot.

Tieto kuulutuksesta on julkaistava viipymättä niissä kunnissa, joiden alueelle suunnitelma sijoittuu. Kunnan ilmoituksista säädetään kuntalain (410/2015) 108 §:ssä. Nähtäväksi asettamisesta vastaavan on lisäksi ilmoitettava suunnitelman nähtäväksi asettamisesta niille kiinteistön omistajille ja haltijoille, joiden kiinteistöihin kohdistuu suunnitelmassa välittömiä vaikutuksia tavallisella tiedoksiannolla. Tavallisesta tiedoksiannosta säädetään hallintolaissa.

Muistutukset suunnitelmasta on toimitettava nähtäväksi asettajalle ennen nähtävänäoloajan päättymistä. Rata-verkon haltija on ilmoitettava perusteltu kannanottonsa suunnitelmasta tehdyistä muistutuksista. Rata-verkon haltijan on ilmoitettava kannanottonsa alueen kunnille sekä niille muistutuksentekijöille,

Voimassa oleva laki

neet osoitteensa. Rataverkon haltijan perusteltu kannanotto ilmoitetaan suunnitelmaa koskevassa hyväksymispäätöksessä.

Rataverkon haltijan on pyydettävä yleis- ja ratasuunnitelmasta lausunto niiltä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilta, maakuntien liitoilta ja kunnilta, joiden alueelle suunnitelma sijoittuu ja joiden alueella suunnitelman vaikutukset muutoin ilmenevät. Rataverkon haltijan on pyydettävä muulta viranomaiselta lausunto, jos se on päätösharkinnassa tarpeen. Rataverkon haltijan on esitettävä perusteltu kannanottonsa suunnitelmasta annettuihin lausuntoihin.

Jos yleisesti nähtävillä ollutta ratasuunnitelmaa on tarpeen muuttaa ja muutoksen vaikutukset arvioidaan vähäisiksi, voidaan noudattaa yksinkertaisempaa menettelyä kuin 2–4 momentissa säädetään.

Tarkemmat säännökset vuorovaikutusmenettelystä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Ehdotus

joitka ovat sitä kirjallisesti pyytäneet ja samalla ilmoittaneet osoitteensa. Rataverkon haltijan perusteltu kannanotto ilmoitetaan suunnitelmaa koskevassa hyväksymispäätöksessä.

(ks. ehdotuksen 22 a §)

(ks. ehdotuksen 25 §)

(ks. ehdotuksen 25 c §)

22 a §

Lausunnot ja kunnan vastine muistutuksiin

Rataverkon haltijan on pyydettävä yleis- ja ratasuunnitelmasta lausunto niiltä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilta, maakuntien liitoilta ja kunnilta, joiden alueelle suunnitelma sijoittuu ja joiden alueella suunnitelman vaikutukset muutoin ilmenevät. Rataverkon haltijan on pyydettävä muulta viranomaiselta lausunto, jos se on päätösharkinnassa tarpeen.

Rataverkon haltijan on varattava niille kunnille, joiden alueelle suunnitelma sijoittuu mahdollisuus lausua suunnitelmasta tehdyistä muistutuksista.

Rataverkon haltijan on esitettävä perusteltu kannanottonsa suunnitelmasta annettuihin lausuntoihin.

22 a §

22 b §

*Voimassa oleva laki**Ehdotus**Ennakkoneuvottelu**Ennakkoneuvottelu*

Yleissuunnitelman ja ratasuunnitelman laatimisen aikana ennen suunnitelman toimittamista hyväksyttäväksi Liikenne- ja viestintäviraston on valtion tai muun rataverkon haltijan tai viranomaisen pyynnöstä järjestettävä ennakkoneuvottelu. Virasto voi järjestää ennakkoneuvottelun myös omasta aloitteestaan. Ennakkoneuvottelu on järjestettävä kohtuullisessa ajassa pyynnön esittämisestä. Ennakkoneuvottelun tavoitteena on edistää suunnitelman vaatimien selvitys- ja arviointimenettelyjen hallintaa, rataverkon haltijan, suunnitelman hyväksyvänä viranomaisena toimivan Liikenne- ja viestintäviraston ja muiden viranomaisten välistä tiedonvaihtoa sekä parantaa selvitysten ja asiakirjojen laatua ja käytettävyyttä sekä sujuvoittaa menettelyjä.

Yleissuunnitelman ja ratasuunnitelman laatimisen aikana ennen suunnitelman toimittamista hyväksyttäväksi Liikenne- ja viestintäviraston on valtion tai muun rataverkon haltijan tai viranomaisen pyynnöstä järjestettävä ennakkoneuvottelu. Virasto voi järjestää ennakkoneuvottelun myös omasta aloitteestaan. Ennakkoneuvottelu on järjestettävä kohtuullisessa ajassa pyynnön esittämisestä. Ennakkoneuvottelun tavoitteena on edistää suunnitelman vaatimien selvitys- ja arviointimenettelyjen hallintaa, rataverkon haltijan, suunnitelman hyväksyvänä viranomaisena toimivan Liikenne- ja viestintäviraston ja muiden viranomaisten välistä tiedonvaihtoa sekä parantaa selvitysten ja asiakirjojen laatua ja käytettävyyttä sekä sujuvoittaa menettelyjä. *Kun kyse on rautatien lakkauttamista koskevasta ratasuunnitelmasta, liikenne- ja viestintäministeriön sovelletaan, mitä tässä pykälässä säädetään Liikenne- ja viestintävirastosta.*

22 b §**22 c §***Yleissuunnitelman ja ratasuunnitelman hyväksymisesitys**Yleissuunnitelman ja ratasuunnitelman hyväksymisesitys*

Rataverkon haltija tekee 11 §:ssä tarkoitetusta yleissuunnitelmasta sekä 14 ja 20 §:ssä tarkoitetusta ratasuunnitelmasta hyväksymisesityksen Liikenne- ja viestintävirastolle. Jäljempänä 79 §:ssä tarkoitetusta rautatien lakkauttamista koskevasta ratasuunnitelmasta hyväksymisesitys tehdään liikenne- ja viestintäministeriölle.

Rataverkon haltija tekee 11 §:ssä tarkoitetusta yleissuunnitelmasta sekä 14 ja 20 §:ssä tarkoitetusta ratasuunnitelmasta hyväksymisesityksen Liikenne- ja viestintävirastolle. Jäljempänä 79 §:ssä tarkoitetusta rautatien lakkauttamista koskevasta ratasuunnitelmasta hyväksymisesitys tehdään liikenne- ja viestintäministeriölle.

Yleissuunnitelmaa koskevassa hyväksymisesityksessä on esitettävä suunnitelman hyväksymistä koskevan harkinnan kannalta tarvittavat 9, 10, 12, 22 ja 24 §:ssä tarkoitetut tiedot, selvitykset ja asiakirjat.

Yleissuunnitelmaa koskevassa hyväksymisesityksessä on esitettävä suunnitelman hyväksymistä koskevan harkinnan kannalta tarvittavat 9, 10, 12, 22, **22 a** ja 24 §:ssä tarkoitetut tiedot, selvitykset ja asiakirjat.

Ratasuunnitelmaa koskevassa hyväksymisesityksessä on esitettävä suunnitelman hyväksymistä koskevan harkinnan kannalta tarvittavat 9, 10, 15, 16, 18, 20, 22, 23, 24, 37 ja 38 §:ssä tarkoitetut tiedot, selvitykset ja asiakirjat.

Ratasuunnitelmaa koskevassa hyväksymisesityksessä on esitettävä suunnitelman hyväksymistä koskevan harkinnan kannalta tarvittavat 9, 10, 15, 16, 18, 20, 22, **22 a**, 23, 24, 37 ja 38 §:ssä tarkoitetut tiedot, selvitykset ja asiakirjat.

Voimassa oleva laki

Hyväksymisesitys ja sen perusteena oleva suunnitelma-aineisto on toimitettava Liikenne- ja viestintävirastolle ja 79 §:ssä tarkoitettussa tapauksessa liikenne- ja viestintäministeriölle kirjallisessa ja sähköisessä muodossa.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä yleissuunnitelman ja ratasuunnitelman hyväksymisesityksen sisällöstä.

25 §

Suunnitelmien muuttaminen ja vähäinen poikkeaminen

Jos hyväksyttyä yleissuunnitelmaa tai ratasuunnitelmaa on tarpeen muuttaa, se tehdään siten kuin tässä laissa ja sen nojalla säädetään uudesta yleissuunnitelmasta ja ratasuunnitelmasta.

Hyväksytystä ratasuunnitelmasta voidaan poiketa sitä muuttamatta, jos poikkeus on vaikutuksiltaan vähäinen, ja rataverkon haltija rakentamisen yhteydessä harkitsee poikkeamisen tarpeelliseksi ja tarkoituksenmukaiseksi.

25 a §

Tasoristeyksiä koskevat ratasuunnitelmat

Väyläviraston lisäksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi laatia 20 §:n 2 momentissa tarkoitetun tasoristeyksiä koskevan ratasuunnitelman ja siihen sovelletaan tällöin, mitä tässä *luvussa* säädetään rataverkon haltijasta.

Ehdotus

Hyväksymisesitys ja sen perusteena oleva suunnitelma-aineisto on toimitettava Liikenne- ja viestintävirastolle ja 79 §:ssä tarkoitettussa tapauksessa liikenne- ja viestintäministeriölle kirjallisessa ja *mahdollisuuksien mukaan* sähköisessä muodossa.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä yleissuunnitelman ja ratasuunnitelman hyväksymisesityksen sisällöstä.

25 §

Suunnitelmien muuttaminen ja vähäinen poikkeaminen

Jos yleisesti nähtävillä ollutta ratasuunnitelmaa on tarpeen muuttaa ja muutoksen vaikutukset arvioidaan vähäisiksi, voidaan noudattaa yksinkertaisempaa menettelyä kuin mitä 22 ja 22a §:ssä säädetään.

Jos hyväksyttyä yleissuunnitelmaa tai ratasuunnitelmaa on tarpeen muuttaa, se tehdään siten kuin tässä laissa ja sen nojalla säädetään uudesta yleissuunnitelmasta ja ratasuunnitelmasta.

Hyväksytystä ratasuunnitelmasta voidaan poiketa sitä muuttamatta, jos poikkeus on vaikutuksiltaan vähäinen, ja rataverkon haltija rakentamisen yhteydessä harkitsee poikkeamisen tarpeelliseksi ja tarkoituksenmukaiseksi.

25 a §

Tasoristeyksiä koskevat ratasuunnitelmat

Väyläviraston lisäksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi laatia 20 §:n 2 momentissa tarkoitetun tasoristeyksiä koskevan ratasuunnitelman ja siihen sovelletaan tällöin, mitä tässä *laissa* säädetään rataverkon haltijasta.

25 c §

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Asetuksenantovaltuus

Tarkempia säännöksiä 22 ja 22 a §:ssä ja 25 §:n 1 momentissa §:ssä säädetystä menettelystä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

90 §

90 §

Päätösten tiedoksi antaminen ja tiedoksisaaanti

Päätösten tiedoksi antaminen ja tiedoksisaaanti

Yleis- tai ratasuunnitelman hyväksymistä sekä niiden voimassaoloajan pidentämistä koskeva päätös on annettava yleisesti tiedoksi. Päätöksen tiedoksi antamiseksi rataverkon haltijan on toimitettava päätös ja sen perusteena olevat asiakirjat asianomaiseen kuntaan, jonka on ilmoitettava niiden nähtäväksi asettamisesta siten kuin kunnalliset ilmoitukset kunnassa kuntalain (410/2015) mukaisesti julkaistaan. Päätös ja asiakirjat on pidettävä kunnassa yleisesti nähtävinä 30 päivän ajan. Tiedoksisaaannin katsotaan tapahtuneen silloin, kun päätös on asetettu yleisesti nähtäville.

Liikenne- ja viestintävirasto toimittaa yleissuunnitelman ja ratasuunnitelman hyväksymistä sekä niiden voimassaoloajan pidentämistä koskevan päätöksen rataverkon haltijalle. Yleissuunnitelman tai ratasuunnitelman hyväksymistä sekä niiden voimassaoloajan pidentämistä koskeva päätös on annettava yleisesti tiedoksi julkisella kuulutuksella. Julkisesti kuulutuksesta säädetään hallintolaissa. Kuulutus sekä päätös ja sen perusteena olevat asiakirjat on pidettävä kuitenkin nähtävillä vähintään muutoksenhauulle säädetyn ajan. Valtion rataverkkoa koskevan päätöksen nähtäväksi asettamisesta ja kuuluttamisesta vastaa Väylävirasto. Yksityisraidetta koskevan päätöksen nähtäväksi asettamisesta ja kuuluttamisesta vastaa Liikenne- ja viestintävirasto. Tieto kuulutuksesta on julkaistava viipymättä niissä kunnissa, joiden alueelle suunnitelma sijoittuu. Kunnan ilmoituksista säädetään kuntalain 108 §:ssä.

Merkitykseltään vähäinen ratasuunnitelman hyväksymispäätös voidaan antaa tiedoksi todisteellisesti siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Päätösten sähköisestä tiedoksi antamisesta säädetään sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003).

Merkitykseltään vähäinen ratasuunnitelman hyväksymispäätös voidaan antaa tiedoksi todisteellisesti. Todisteellisesta tiedoksiannosta säädetään hallintolaissa. Päätösten sähköisestä tiedoksi antamisesta säädetään sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003).

91 §

91 §

Päätösten ilmoittaminen muistutuksen tehneille ja viranomaisille

Päätösten ilmoittaminen muistutuksen tehneille ja viranomaisille

Päätöksen tiedoksi antamisesta 90 §:n 1 momentin mukaan vastaavan on ilmoitettava

Voimassa oleva laki

Rataverkon haltijan on lähetettävä yleis- ja ratasuunnitelman hyväksymispäätöksestä ilmoitus niille suunnitelman johdosta muistutuksen tehneille, joiden osoite on tiedossa, samanaikaisesti, kun päätös annetaan 90 §:n mukaisesti yleisesti tiedoksi.

Rataverkon haltijan on lähetettävä yleis- ja ratasuunnitelman hyväksymispäätöksestä ilmoitus kunnalle, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja maakunnan liitolle sekä tarvittaessa muullekin viranomaiselle. Ilmoitukseen on tarvittaessa liitettävä jäljennös suunnitelmasta.

92 §

Muutoksenhaku

Tämän lain nojalla tehtyyn päätökseen saa hakea muutosta valittamalla *hallinto-oikeuden siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään*. Väyläviraston päätöksestä 18 §:n 4 momentissa ja 2 a luvussa tarkoitetuissa tapauksissa valitetaan siihen hallinto-oikeuteen, jonka tuomiopiirissä päätöksessä tarkoitettu tasoristeys sijaitsee, sekä 40 ja 41 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa siihen hallinto-oikeuteen, jonka tuomiopiirissä päätöksessä tarkoitettu kiinteistö sijaitsee.

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Rataverkon haltijalla on oikeus hakea valittamalla muutosta yleis- ja ratasuunnitelman hyväksymispäätökseen. Kunnalla, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella ja maakunnan liitolla on oikeus hakea valittamalla muutosta sellaiseen yleis- ja ratasuunnitelman hyväksymispäätökseen, jonka vaikutukset ulottuvat kunnan alueelle tai viranomaisen toimialueelle.

Rekisteröidyllä paikallisella tai alueellisella yhteisöllä tai säätiöllä on oikeus toimialaansa

Ehdotus

yleis- ja ratasuunnitelman hyväksymispäätöksestä niille suunnitelmasta muistutuksen tehneille, joiden osoite on tiedossa tavallisella tiedoksiannolla. Tavallisesta tiedoksiannosta säädetään hallintolaissa. Päätöksestä on ilmoitettava samanaikaisesti, kun päätös annetaan 90 §:n mukaisesti yleisesti tiedoksi.

Päätöksen tiedoksi antamisesta 90 §:n 1 momentin mukaan vastaavan on lähetettävä yleis- ja ratasuunnitelman hyväksymistä ja niiden voimassaoloajan pidentämistä koskevasta päätöksestä ilmoitus kunnalle, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja maakunnan liitolle sekä tarvittaessa muullekin viranomaiselle. Ilmoitukseen on liitettävä tieto siitä, missä ja mihin asti suunnitelma on nähtävillä.

92 §

Muutoksenhaku

Tämän lain nojalla tehtyyn päätökseen saa hakea muutosta valittamalla. *Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019)*. Väyläviraston päätöksestä 18 §:n 4 momentissa ja 2 a luvussa tarkoitetuissa tapauksissa valitetaan siihen hallinto-oikeuteen, jonka tuomiopiirissä päätöksessä tarkoitettu tasoristeys sijaitsee, sekä 40 ja 41 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa siihen hallinto-oikeuteen, jonka tuomiopiirissä päätöksessä tarkoitettu kiinteistö sijaitsee.

(kumotaan)

Rataverkon haltijalla on oikeus hakea valittamalla muutosta yleis- ja ratasuunnitelman hyväksymispäätökseen. Kunnalla, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella ja maakunnan liitolla on oikeus hakea valittamalla muutosta sellaiseen yleis- ja ratasuunnitelman hyväksymispäätökseen, jonka vaikutukset ulottuvat kunnan alueelle tai viranomaisen toimialueelle.

Rekisteröidyllä paikallisella tai alueellisella yhteisöllä tai säätiöllä on oikeus toimialaansa

Voimassa oleva laki

kuuluviassa asioissa hakea valittamalla muutosta sellaiseen yleis- ja ratasuunnitelman hyväksymispäätökseen, jonka vaikutukset ulottuvat yhteisön tai säätiön toiminta-alueelle.

Yhteiskunnallisesti merkittäväksi katsottavaa yleis- ja ratasuunnitelman hyväksymispäätöstä koskeva valitus on käsiteltävä kiireellisenä.

Muutoksenhausta ratatoimituksessa tehtyyn päätökseen säädetään 77 §:ssä.

95 §

Kuuluttaminen

Milloin tämän lain nojalla on julkaistava kuulutus, määräys, kieltö tai muu asia yleisesti tiedoksi eikä tiedoksi antamisen tavasta ole erikseen säädetty, *on asiasta tiedotettava kuuluttamalla siitä vähintään 30 päivän ajan siten kuin kunnalliset ilmoitukset kunnassa julkaistaan. Kuulutuksen julkaisemisesta on ilmoitettava ainakin yhdessä toiminnan vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä, jollei asian merkitys ole vähäinen tai ilmoittaminen ole muutoin ilmeisen tarpeellista. Tiedoksisääntöä katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisusta, mikä on kuulutuksessa ja ilmoituksessa todettava.*

Ehdotus

kuuluviassa asioissa hakea valittamalla muutosta sellaiseen yleis- ja ratasuunnitelman hyväksymispäätökseen, jonka vaikutukset ulottuvat yhteisön tai säätiön toiminta-alueelle.

Yhteiskunnallisesti merkittäväksi katsottavaa yleis- ja ratasuunnitelman hyväksymispäätöstä koskeva valitus on käsiteltävä kiireellisenä.

Muutoksenhausta ratatoimituksessa tehtyyn päätökseen säädetään 77 §:ssä.

95 §

Kuuluttaminen

Milloin tämän lain nojalla on julkaistava kuulutus, määräys, kieltö tai muu asia yleisesti tiedoksi eikä tiedoksi antamisen tavasta ole erikseen säädetty, *toimivaltainen viranomaisena saattaa asian tiedoksi julkisesti kuuluttamalla vähintään 30 päivän ajan. Julkisesta kuulutuksesta säädetään hallintolaissa.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

3.

Laki**yksityistielain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan yksityistielain (560/2018) 26, 51, 61, 65, 83, 88 ja 91 §, sekä siirretään muutettu 88 § 8 lukuun seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

26 §

26 §

Liittymät ja tasoristeys

Liittymät ja tasoristeys

Toisen yksityistien tai kiinteistön liittämistä yksityistiehen vastaa liittyjä. Liittyjä on velvollinen tekemään ja pitämään kunnossa tällaisen liittymän. Jos velvollisuuden laiminlyönnistä aiheutuu ilmeistä vaaraa yksityistien liikenteelle, kunnossapidolle tai liikenneturvallisuudelle eikä liittyjä kehotuksesta huolimatta ole ryhtynyt tarpeellisiin toimenpiteisiin, voi tiekunta, tai jos sellaista ei ole perustettu, tieosakkaat ottaa työn tehdäkseen liittymän kustannuksella.

Yksityistien liittämistä maantiehen säädetään *maantielaissa (503/2005)*. Yksityistien ja rautatien tasoristeyksestä säädetään *ratalaissa (110/2007)*.

Toisen yksityistien tai kiinteistön liittämistä yksityistiehen vastaa liittyjä. Liittyjä on velvollinen tekemään ja pitämään kunnossa tällaisen liittymän. Jos velvollisuuden laiminlyönnistä aiheutuu ilmeistä vaaraa yksityistien liikenteelle, kunnossapidolle tai liikenneturvallisuudelle eikä liittyjä kehotuksesta huolimatta ole ryhtynyt tarpeellisiin toimenpiteisiin, voi tiekunta, tai jos sellaista ei ole perustettu, tieosakkaat ottaa työn tehdäkseen liittymän kustannuksella.

Yksityistien liittämistä maantiehen säädetään *liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetussa laissa (503/2005)*. Yksityistien ja rautatien tasoristeyksestä säädetään *ratalaissa (110/2007)*.

51 §

51 §

Tiekunnan säännöt

Tiekunnan säännöt

Tiekunta voi laatia itselleen hallintoaan ja muuta toimintaansa koskevat säännöt. Tiekunnan säännöissä on mainittava ainakin tiekunnan nimi, tiekunnan kotipaikka ja tiekunnan toimielin. Säännöissä voidaan poiketa tämän lain säännöksistä, jos se on erikseen sallittu. Muissa tiekunnan säännöissä päätettävissä asioissa on noudatettava, mitä tässä laissa säädetään.

Jos tiekunnan säännöissä poiketaan tämän lain säännöksistä, tiekunnan on hyväksyttävä säännöt yksimielisesti. Muussa tapauksessa enemmistöpäätös riittää.

Tiekunta voi laatia itselleen hallintoaan ja muuta toimintaansa koskevat säännöt. Tiekunnan säännöissä on mainittava ainakin tiekunnan nimi, tiekunnan kotipaikka ja tiekunnan toimielin. Säännöissä voidaan poiketa tämän lain säännöksistä, jos se on erikseen sallittu. Muissa tiekunnan säännöissä päätettävissä asioissa on noudatettava, mitä tässä laissa säädetään.

Jos tiekunnan säännöissä poiketaan tämän lain säännöksistä, tiekunnan on hyväksyttävä säännöt yksimielisesti. Muussa tapauksessa enemmistöpäätös riittää.

Voimassa oleva laki

Tiekunnan säännöt eivät saa loukata tieosakkaalle tässä laissa säädettyjä oikeuksia tai tieosakkaiden yhdenvertaisuutta. Kaikilla tieosakkailta on oikeus pyynnöstä saada toimitusijamieheltä tai hoitokunnan puheenjohtajalta jäljennös tiekunnan säännöistä.

Tieosakas on oikeutettu saattamaan säännöt tiekunnan kokouksen käsiteltäväksi ja tarkastettavaksi.

Säännöt tulevat voimaan, *kun sääntöjen hyväksymisestä on tehty merkintä kiinteistötietojärjestelmään.*

61 §

Tiekunnan kokouksen koollekutsuminen

Tiekunnan kokouksen kutsuu koolle toimitusijamies tai hoitokunta tai muu tiekunnan säännöissä määritelty taho. Kirjallinen kokouskutsu on toimitettava jokaiselle tieosakkaalle, jonka postiosoite on tiekunnan tiedossa tai joka on ilmoittanut tiekunnalle sähköpostiosoitteen tai muun tietoliikenneyhteyden kutsun toimittamista varten. Tiekunnan säännöissä voidaan määrätä myös muusta täydentävästä tavasta ilmoittaa tiekunnan kokouksen ajankohta. Kokouskutsu on toimitettava aikaisintaan kahta kuukautta ja viimeistään kahta viikkoa ennen tiekunnan kokousta. Tiekunnan säännöissä voidaan pidentää lyhyempää määrääikää ja lyhentää pidempää määrääikää.

Vuosikokouksen kokouskutsussa on mainittava ehdotuksesta maksuunpanoluetteloksi sekä kokouksessa päätettävistä tienpitoa koskevista merkittävistä asioista. Tiekunnan säännöt on toimitettava tieosakkaille kokouskutsun liitteenä. Ylimääräisen kokouksen kokouskutsussa on mainittava ne asiat, joista kokouksessa päätetään. Ehdotus maksuunpanoluetteloksi on vähintään kahden viikon ajan ennen kokousta pidettävä tieosakkaiden nähtävänä kokouskutsussa ilmoitetussa paikassa tai se on toimitettava tieosakkaille kokouskutsun liitteenä.

Tieosakkaille tulee varata mahdollisuus tustua edellisen vuosikokouksen jälkeen laadittuihin tiekunnan toimielimen kokouksiin ja

Ehdotus

Tiekunnan säännöt eivät saa loukata tieosakkaalle tässä laissa säädettyjä oikeuksia tai tieosakkaiden yhdenvertaisuutta. Kaikilla tieosakkailta on oikeus pyynnöstä saada toimitusijamieheltä tai hoitokunnan puheenjohtajalta jäljennös tiekunnan säännöistä.

Tieosakas on oikeutettu saattamaan säännöt tiekunnan kokouksen käsiteltäväksi ja tarkastettavaksi.

Säännöt tulevat voimaan *sen jälkeen, kun ne on toimitettu yksityistierekisterin pitäjälle ja yksityistierekisterin pitäjä on merkinnyt ne yksityistierekisteriin.*

61 §

Tiekunnan kokouksen koollekutsuminen

Tiekunnan kokouksen kutsuu koolle toimitusijamies tai hoitokunta tai muu tiekunnan säännöissä määritelty taho. Kirjallinen kokouskutsu on toimitettava jokaiselle tieosakkaalle, jonka postiosoite on tiekunnan tiedossa tai joka on ilmoittanut tiekunnalle sähköpostiosoitteen tai muun tietoliikenneyhteyden kutsun toimittamista varten. Tiekunnan säännöissä voidaan määrätä myös muusta täydentävästä tavasta ilmoittaa tiekunnan kokouksen ajankohta. Kokouskutsu on toimitettava aikaisintaan kahta kuukautta ja viimeistään kahta viikkoa ennen tiekunnan kokousta. Tiekunnan säännöissä voidaan pidentää lyhyempää määrääikää ja lyhentää pidempää määrääikää.

Vuosikokouksen kokouskutsussa on mainittava ehdotuksesta maksuunpanoluetteloksi sekä kokouksessa päätettävistä tienpitoa koskevista merkittävistä asioista. Tiekunnan säännöt on toimitettava tieosakkaille kokouskutsun liitteenä. Ylimääräisen kokouksen kokouskutsussa on mainittava ne asiat, joista kokouksessa päätetään. Ehdotus maksuunpanoluetteloksi on vähintään kahden viikon ajan ennen kokousta pidettävä tieosakkaiden nähtävänä kokouskutsussa ilmoitetussa paikassa tai se on toimitettava tieosakkaille kokouskutsun liitteenä.

Tieosakkaille tulee varata mahdollisuus tustua edellisen vuosikokouksen jälkeen laadittuihin tiekunnan toimielimen kokouksiin ja

Voimassa oleva laki

päätöksiä koskeviin pöytäkirjoihin. Pöytäkirjat on vähintään kahden viikon ajan ennen kokousta pidettävä tieosakkaiden nähtävänä kokouksutsussa ilmoitetussa paikassa.

Jos toimitsijamies tai hoitokunta tai muu tiekunnan säännöissä määritelty taho laiminlyö vuosikokouksen koollekutsumisen tai kieltäytyy kutsumasta tieosakkaita ylimääräiseen kokoukseen, voidaan kokous tieosakkaan hakemuksesta pitää yksityistietoimituksen yhteydessä toimitusinsinöörin johdolla taikka toimivaltainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi tieosakkaan hakemuksesta, varattuaan toimitsijamiehelle tai hoitokunnalle tilaisuuden tulla kuulluksi, oikeuttaa hakijan kutsumaan tieosakkaat kokoukseen siten kuin 1 momentissa säädetään.

Mitä 1–3 momentissa säädetään tieosakkaasta, koskee myös muita asianosaisia, joiden asiaa tiekunnan kokouksessa käsitellään.

65 §

Tiekunnan päätöksen moittiminen

Tieosakas tai muu asianosainen voi moittia tiekunnan kokouksen tai perustamiskokouksen päätöstä tiekuntaa vastaan ajettavalla kanneella, jos:

- 1) asian käsittelyssä ei ole noudatettu menettelyä koskevia tämän lain säännöksiä tai tiekunnan sääntöjä;
- 2) päätös on tämän lain tai tiekunnan sääntöjen vastainen;
- 3) päätös loukkaa hänen oikeuttaan tai tieosakkaiden yhdenvertaisuutta.

Moitekanteen johdosta annettavassa tuomiossa päätös voidaan kantajan vaatimuksesta julistaa pätemättömäksi tai sitä voidaan muuttaa. Päätöstä voidaan muuttaa vain, jos voidaan todeta, minkä sisältöinen päätöksen olisi pitänyt olla.

Moitekanne tiekuntaa vastaan on nostettava maa-oikeutena toimivassa käräjäoikeudessa

Ehdotus

päätöksiä koskeviin pöytäkirjoihin. Pöytäkirjat on vähintään kahden viikon ajan ennen kokousta pidettävä tieosakkaiden nähtävänä kokouksutsussa ilmoitetussa paikassa.

Jos toimitsijamies tai hoitokunta tai muu tiekunnan säännöissä määritelty taho laiminlyö vuosikokouksen koollekutsumisen tai kieltäytyy kutsumasta tieosakkaita ylimääräiseen kokoukseen, voidaan kokous tieosakkaan hakemuksesta pitää yksityistietoimituksen yhteydessä toimitusinsinöörin johdolla taikka toimivaltainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi tieosakkaan hakemuksesta, varattuaan toimitsijamiehelle tai hoitokunnalle tilaisuuden tulla kuulluksi, oikeuttaa hakijan kutsumaan tieosakkaat kokoukseen siten kuin 1 momentissa säädetään. *Jos edellisen tiekunnan kokouksen koollekutsumisesta ja pitämisestä on kulunut viisi vuotta tai enemmän, tieosakas voi kutsua tiekunnan kokouksen koolle siten kuin 1 momentissa säädetään.*

Mitä 1-3 momentissa säädetään tieosakkaasta, koskee myös muita asianosaisia, joiden asiaa tiekunnan kokouksessa käsitellään.

65 §

Tiekunnan päätöksen moittiminen

Tieosakas tai muu asianosainen voi moittia tiekunnan kokouksen tai perustamiskokouksen päätöstä tiekuntaa vastaan ajettavalla kanneella, jos:

- 1) asian käsittelyssä ei ole noudatettu menettelyä koskevia tämän lain säännöksiä tai tiekunnan sääntöjä;
- 2) päätös on tämän lain tai tiekunnan sääntöjen vastainen;
- 3) päätös loukkaa hänen oikeuttaan tai tieosakkaiden yhdenvertaisuutta.

Moitekanteen johdosta annettavassa tuomiossa päätös voidaan kantajan vaatimuksesta julistaa pätemättömäksi tai sitä voidaan muuttaa. Päätöstä voidaan muuttaa vain, jos voidaan todeta, minkä sisältöinen päätöksen olisi pitänyt olla.

Moitekanne tiekuntaa vastaan on nostettava maa-oikeutena toimivassa käräjäoikeudessa

Voimassa oleva laki

kolmen kuukauden kuluessa päätöksen tekemisestä. Toimivaltainen on se käräjäoikeus, jonka yhteydessä toimivan maaoikeuden tuomiopiirissä sijaitsee tie, jota asia koskee. Jos tie sijaitsee kahden tai useamman maaoikeutena toimivan käräjäoikeuden tuomiopiirissä, asian ratkaisee se käräjäoikeus, jonka yhteydessä toimivan maaoikeuden tuomiopiirissä sijaitsee pääosa siitä tiestä, jota asia koskee.

Jos päätös koskee sellaisen asianosaisen oikeutta, joka ei ole tieosakas ja joka ei ole ollut siinä kokouksessa saapuvilla, jossa päätös on tehty, hänellä on oikeus nostaa moitekanne kolmen kuukauden kuluessa siitä päivästä, kun hän on saanut todisteellisen tiedon päätöksestä. Jos päätöksen johdosta on tehty 64 §:ssä tarkoitettu oikaisuvaatimus, tieosakkaalla tai muulla asianosaisella on kuitenkin oikeus nostaa kanne tiekuntaa vastaan käräjäoikeudessa 30 päivän kuluessa oikaisuvaatimukseen annetun päätöksen tiedoksisaamisesta.

83 §

Valtionavustus

Valtio voi vuosittain myöntää valtion talousarviossa tähän tarkoitukseen osoitetun määrärahan rajoissa avustusta tiekuntien neuvontaan ja opastukseen ja sitä tukevan materiaalin ja palveluiden tuottamiseen sekä sellaisen yksityistien tienpitoon, jota koskevien asioiden hoitamista varten on perustettu tiekunta. Edellytyksenä on lisäksi, että tiekuntaa ja yksityistietä koskevat tiedot yksityistierekisterissä sekä tie- ja katuverkon tietojärjestelmässä ovat ajantasaiset niin kuin 50 §:ssä edellytetään.

Ehdotus

kolmen kuukauden kuluessa päätöksen tekemisestä. Toimivaltainen on se käräjäoikeus, jonka yhteydessä toimivan maaoikeuden tuomiopiirissä sijaitsee tie, jota asia koskee. Jos tie sijaitsee kahden tai useamman maaoikeutena toimivan käräjäoikeuden tuomiopiirissä, asian ratkaisee se käräjäoikeus, jonka yhteydessä toimivan maaoikeuden tuomiopiirissä sijaitsee pääosa siitä tiestä, jota asia koskee. *Käräjäoikeuden päätösvaltaisuudesta säädetään oikeudenkäymiskaaren 2 luvussa. Maaoikeusinsinööri voi osallistua asian valmisteluun.*

Jos päätös koskee sellaisen asianosaisen oikeutta, joka ei ole tieosakas ja joka ei ole ollut siinä kokouksessa saapuvilla, jossa päätös on tehty, hänellä on oikeus nostaa moitekanne kolmen kuukauden kuluessa siitä päivästä, kun hän on saanut todisteellisen tiedon päätöksestä. Jos päätöksen johdosta on tehty 64 §:ssä tarkoitettu oikaisuvaatimus, tieosakkaalla tai muulla asianosaisella on kuitenkin oikeus nostaa kanne tiekuntaa vastaan käräjäoikeudessa 30 päivän kuluessa oikaisuvaatimukseen annetun päätöksen tiedoksisaamisesta.

83 §

Valtionavustus

Valtio voi vuosittain myöntää valtion talousarviossa tähän tarkoitukseen osoitetun määrärahan rajoissa avustusta:

1) sellaisen yksityistien tienpitoon, jota koskevien asioiden hoitamista varten on perustettu tiekunta;

2) tiekuntien neuvontaan ja opastukseen ja sitä tukevan materiaalin ja palveluiden tuottamiseen; sekä

3) yksityisteitä koskevaan kehittämis-, suunnittelu- ja tutkimustyöhön.

Edellytyksenä 1 momentin 1 kohdan mukaisen avustuksen myöntämiselle on, että tiekuntaa ja yksityistietä koskevat tiedot yksityistierekisterissä sekä tie- ja katuverkon tietojärjestelmässä ovat ajantasaiset niin kuin 50 §:ssä edellytetään.

Voimassa oleva laki

Valtionavustuksen myöntämisestä ja lakauttamisesta päättää se toimivaltainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, jonka toimialueella tie tai suurin osa siitä on.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan tarvittaessa antaa tarkempia säännöksiä valtionavustusmäärärahan jaosta.

7 luku

Avustukset

88 §

Muutoksenhaku

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen jakamaa valtionavustusta koskevaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Toimivaltainen hallinto-oikeus on se, jonka tuomiopiirissä yksityistie sijaitsee.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi hakea muutosta 85 §:n 2 momentissa tarkoitettua kunnan suostumusta koskevaan päätökseen.

Ehdotus

Valtionavustuksen myöntämisestä ja lakauttamisesta 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun tienpitoon päättää se toimivaltainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, jonka toimialueella tie tai suurin osa siitä on. Liikenne- ja viestintävirasto päättää määrärahan tai sen osan kohdentamisesta toimivaltaisille elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille. Valtionavustuksen myöntämisestä 1 momentin 2 ja 3 kohdan mukaisiin tarkoituksiin päättää Liikenne- ja viestintävirasto.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan tarvittaessa antaa tarkempia säännöksiä valtionavustusmäärärahan jaosta.

8 luku

Erinäiset säännökset

(88 § siirretään 8 lukuun.)

88 §

Muutoksenhaku

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen 83 §:n nojalla myöntämää valtionavustusta koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003).

Oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen ja 13 §:n 2 momentin, 23 §:n 1 ja 2 momentin sekä 61 §:n 4 momentin mukaiseen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla. Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019). Toimivaltainen hallinto-oikeus on se, jonka tuomiopiirissä yksityistie sijaitsee.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi hakea muutosta 85 §:n 2 momentissa tarkoitettua kunnan suostumusta koskevaan päätökseen.

Muutoksenhausta yksityistietoimituksessa tehtyyn päätökseen säädetään 81 §:ssä.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

91 §

91 §

Päätösten välitön täytäntöönpano

Päätösten välitön täytäntöönpano

Tämän lain nojalla yksityistietoimituksessa tai tiekunnan kokouksessa tehty päätös voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakutuomioistuin toisin määrää. Maaoyikeus on tällöin päätösvaltainen myös, kun siinä on vain maaoyikeuden puheenjohtaja.

Tämän lain nojalla yksityistietoimituksessa tai tiekunnan kokouksessa tehty päätös *sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen 83 §:n mukainen valtioneuvoston ja 61 §:n 4 momentin mukainen kokouksen koolle kutsumiseen oikeuttamista koskeva päätös* voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakutuomioistuin toisin määrää. Maaoyikeus on tällöin päätösvaltainen myös, kun siinä on vain maaoyikeuden puheenjohtaja.

Yksityistietoimituksessa tai tiekunnan kokouksessa tehtyä päätöstä ei kuitenkaan saa panna täytäntöön ennen kuin se on saanut lainvoiman, kun kyse on siitä, onko 4, 8 tai 22 §:ssä tarkoitettu oikeus myönnettävä. Myöskään 63 §:ssä tarkoitettua päätöstä taikka tien tai 8 §:ssä tarkoitettujen oikeuksien lakkauttamista koskevaa päätöstä ei saa panna täytäntöön ennen kuin se on saanut lainvoiman.

Yksityistietoimituksessa tai tiekunnan kokouksessa tehtyä päätöstä ei kuitenkaan saa panna täytäntöön ennen kuin se on saanut lainvoiman, kun kyse on siitä, onko 4, 8 tai 22 §:ssä tarkoitettu oikeus myönnettävä. Myöskään 63 §:ssä tarkoitettua päätöstä taikka tien tai 8 §:ssä tarkoitettujen oikeuksien lakkauttamista koskevaa päätöstä ei saa panna täytäntöön ennen kuin se on saanut lainvoiman.

Jos maksu muutoksenhaun johdosta poistetaan tai sitä alennetaan, liikaa maksettu määrä on palautettava ja maksettava sille kuuden prosentin vuotuista korkoa maksupäivästä takaisinmaksupäivään.

Jos maksu muutoksenhaun johdosta poistetaan tai sitä alennetaan, liikaa maksettu määrä on palautettava ja maksettava sille kuuden prosentin vuotuista korkoa maksupäivästä takaisinmaksupäivään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

4.

Laki

Liikenne- ja viestintävirastosta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Liikenne- ja viestintävirastosta annetun lain (935/2018) 2 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

2 §

Viraston tehtävät

Viraston tehtävät

Liikenne- ja viestintävirasto hoitaa seuraavia tehtäviä:

1) edistää liikenteen ja viestinnän turvallisuutta sekä alan teknistä kehitystä ja häiriöttömyyttä;

2) huolehtii liikenteen ja sähköisen viestinnän sääntely-, lupa-, hyväksyntä-, rekisteri- ja valvontatehtävistä, toimialan pätevyys- ja tutkintotehtävistä, tietopalvelusta sekä toimialansa tilastoinnista;

3) rajoittaa liikenteen aiheuttamia ympäristöhaittoja;

4) vastaa merikartoituksen järjestämisestä;

5) kehittää ja edistää liikenteen ja viestinnän palveluita ja niiden tarjontaa sekä liikenteen ja viestinnän markkinoiden toimivuutta ja huolehtii käyttäjien ja matkustajien oikeuksiin liittyvistä tehtävistä;

6) edistää liikenteen ja viestinnän sekä niiden markkinoiden digitalisaatiota ja automatisaatiota sekä mahdollistaa liikenteeseen ja viestintään liittyvät kokeilut, tutkimukset ja innovaatiot;

7) kehittää julkisen henkilöliikenteen, tavaraliikenteen ja logistiikan toimintaedellytyksiä;

8) vastaa saariston liikenne- ja kuljetuspalveluiden erillisrahoituksesta valtion talousarvion puitteissa;

Liikenne- ja viestintävirasto hoitaa seuraavia tehtäviä:

1) edistää liikenteen ja viestinnän turvallisuutta sekä alan teknistä kehitystä ja häiriöttömyyttä;

2) huolehtii liikenteen ja sähköisen viestinnän sääntely-, lupa-, hyväksyntä-, rekisteri- ja valvontatehtävistä, toimialan pätevyys- ja tutkintotehtävistä, tietopalvelusta sekä toimialansa tilastoinnista;

3) rajoittaa liikenteen aiheuttamia ympäristöhaittoja;

4) vastaa merikartoituksen järjestämisestä;

5) kehittää ja edistää liikenteen ja viestinnän palveluita ja niiden tarjontaa sekä liikenteen ja viestinnän markkinoiden toimivuutta ja huolehtii käyttäjien ja matkustajien oikeuksiin liittyvistä tehtävistä;

6) edistää liikenteen ja viestinnän sekä niiden markkinoiden digitalisaatiota ja automatisaatiota sekä mahdollistaa liikenteeseen ja viestintään liittyvät kokeilut, tutkimukset ja innovaatiot;

7) kehittää julkisen henkilöliikenteen, tavaraliikenteen ja logistiikan toimintaedellytyksiä sekä vastaa julkisen henkilöliikenteen valtion rahoituksen kohdentamisesta ja rahoituksen kohdentamiseen liittyvästä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten ohjauksesta;

8) kehittää ja edistää yksityistieasioiden hoitamista valtakunnallisesti, huolehtii yksityistieihin liittyvistä asiantuntija- ja neuvonta-tehtävistä sekä vastaa yksityistieavustusten

Voimassa oleva laki

9) suunnittelee radiotaajuuksien käyttöä, edistää radioviestinnän teknistä toteutusta, selvittää ja poistaa radioviestinnän häiriöitä, huolehtii radiolaitteiden markkinavalvon- nasta, valvoo verkkotoimilupien ehtojen nou- dattamista ja hoitaa radiolupahallintoa sekä muuta taajuushallintoa;

10) hoitaa postitoiminnan valvontatehtäviä ja verkkotunnusten rekisteri- ja valvontatehtä- viä;

11) hoitaa valtioneuvoston- ja valtionavustusteh- täviä sekä liikenteen verotustehtäviä;

12) vastaa meriliikenteen ohjauksen toimi- valtaisen viranomaisen tehtävistä sekä tuottaa ajantasaista meriliikenteen tilannekuvaa puo- lustus- ja turvallisuusviranomaisille aluslii- kennepalvelun tarjoajan avustamana; sekä

13) huolehtii oman toimintansa varautumi- sesta normaaliolojen häiriötilanteisiin ja poik- keusoloihin, edistää ja valvoo liikennejärjes- telmän ja sähköisen viestinnän toimintavar- muutta sekä tukee toimialallaan yhteiskunnan yleistä varautumista normaaliolojen häiriöti- lanteisiin ja poikkeusoloihin.

Liikenne- ja viestintävirasto koordinoi ja valvoo valtakunnallisen liikennejärjestelmä- suunnittelun valmistelua ja toimeenpanoa sekä tuottaa ja ylläpitää valtakunnallisen tason strategisia ohjelmia, toimenpidekokonaisuuk- sia ja tilatietoa liikennejärjestelmän eri toimi- joille. Virasto osallistuu liikennejärjestelmä- suunnitteluun ja toimenpiteiden valmisteluun liikenteen palveluiden, markkinoiden toimi- vuuden, tiedon hyödyntämisen ja automaation edistämisen asiantuntijana. Virasto osallistuu myös alueelliseen liikennejärjestelmäsuunnit- teluun maakuntien liittojen, kuntien, kaupun- kiseutujen ja muiden toimijoiden kanssa.

Lisäksi virasto:

1) antaa toimialaansa koskevia teknisiä määräyksiä erikseen säädetyn toimivaltansa puitteissa;

2) osallistuu toimialansa kansainväliseen yhteistyöhön; ja

Ehdotus

kohdentamisesta ja saariston liikenne- ja kul- jetuspalveluiden rahoituksesta valtion talous- arvion puitteissa;

9) suunnittelee radiotaajuuksien käyttöä, edistää radioviestinnän teknistä toteutusta, selvittää ja poistaa radioviestinnän häiriöitä, huolehtii radiolaitteiden markkinavalvon- nasta, valvoo verkkotoimilupien ehtojen nou- dattamista ja hoitaa radiolupahallintoa sekä muuta taajuushallintoa;

10) hoitaa postitoiminnan valvontatehtäviä ja verkkotunnusten rekisteri- ja valvontatehtä- viä;

11) hoitaa valtioneuvoston- ja valtionavustusteh- täviä sekä liikenteen verotustehtäviä;

12) vastaa meriliikenteen ohjauksen toimi- valtaisen viranomaisen tehtävistä sekä tuottaa ajantasaista meriliikenteen tilannekuvaa puo- lustus- ja turvallisuusviranomaisille aluslii- kennepalvelun tarjoajan avustamana; sekä

13) huolehtii oman toimintansa varautumi- sesta normaaliolojen häiriötilanteisiin ja poik- keusoloihin, edistää ja valvoo liikennejärjes- telmän ja sähköisen viestinnän toimintavar- muutta sekä tukee toimialallaan yhteiskunnan yleistä varautumista normaaliolojen häiriöti- lanteisiin ja poikkeusoloihin.

Liikenne- ja viestintävirasto koordinoi ja valvoo valtakunnallisen liikennejärjestelmä- suunnittelun valmistelua ja toimeenpanoa sekä tuottaa ja ylläpitää valtakunnallisen tason strategisia ohjelmia, toimenpidekokonaisuuk- sia ja tilatietoa liikennejärjestelmän eri toimi- joille. Virasto osallistuu liikennejärjestelmä- suunnitteluun ja toimenpiteiden valmisteluun liikenteen palveluiden, markkinoiden toimi- vuuden, tiedon hyödyntämisen ja automaation edistämisen asiantuntijana. Virasto osallistuu myös alueelliseen liikennejärjestelmäsuunnit- teluun maakuntien liittojen, kuntien, kaupun- kiseutujen ja muiden toimijoiden kanssa.

Lisäksi virasto:

1) antaa toimialaansa koskevia teknisiä määräyksiä erikseen säädetyn toimivaltansa puitteissa;

2) osallistuu toimialansa kansainväliseen yhteistyöhön; ja

HE 91/2019 vp

Voimassa oleva laki

3) tekee valtuuksiensa puitteissa kansainvälisiä teknisluonteisia sopimuksia, jotka eivät koske lainsäädännön alaa.

Viraston on huolehdittava myös niistä muista toimialansa viranomaistehtävistä, jotka sille erikseen säädetään.

Ehdotus

3) tekee valtuuksiensa puitteissa kansainvälisiä teknisluonteisia sopimuksia, jotka eivät koske lainsäädännön alaa.

Viraston on huolehdittava myös niistä muista toimialansa viranomaistehtävistä, jotka sille erikseen säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

5.

Laki

liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) 259 §, sellaisena kuin se on laeissa 301/2018 ja 371/2019,

muutetaan 3, 5, 19, 20, 22, 53, 68, 83, 92, 104, 183, 184, 190, 195a, 256, 257 ja 264 §, sellaisina kuin ne ovat, 3 § osaksi laissa 301/2018, 5 ja 20 § osaksi laeissa 984/2018 ja 371/2019, 19, 83 ja 104 laissa 301/2018, 22, 256, 257 ja 264 § laissa 371/2019, 53 § laeissa 301/2018 ja 984/2018, 68 ja 92 § laeissa 301/2018 ja 371/2019, 183 § osaksi laissa 984/2018, 184 ja 190 § laissa 984/2018 sekä 195a § laissa 484/2019, sekä

lisätään 262 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 301/2018 ja 371/2019, uusi 2 momentti seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

3 §

3 §

*Henkilöiden ja tavaroiden kuljettaminen tiellä**Henkilöiden ja tavaroiden kuljettaminen tiellä*

Henkilöiden tai tavaroiden kuljettamiseen tiellä tulonhankkimistarkoituksessa korvausta vastaan (*ammattimainen kuljettaminen tiellä*) tarvitaan lupa. Maantieliikenteen harjoittajan ammatin harjoittamisen edellytyksiä koskevista yhteisistä säännöistä ja neuvoston direktiivin 96/26/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1071/2009, jäljempänä *EU:n liikenteenharjoittaja-asetus*, tarkoitettu lupa tarvitaan:

1) ammattimaiseen henkilöiden kuljettamiseen tiellä ajoneuvolaissa tarkoitetulla linjautolla (*henkilöliikennelupa*); tai

2) ammattimaiseen tavaran kuljettamiseen tiellä ajoneuvolla tai ajoneuvoyhdistelmällä, jonka suurin sallittu kokonaisuus on yli 3500 kiloa (*tavaraliikennelupa*).

Ilman henkilöliikennelupaa saa kuitenkin:

1) suorittaa kuljetuksia konsernin, siihen verrattavan yhtymän tai julkisyhteisön sisäisiä henkilökuljetuksia niiden hallinnassa olevilla ajoneuvoilla; tai

2) kunnan tai muun julkisyhteisön järjestämiin sosiaali- ja terveyspalveluihin kuuluvana

Henkilöiden tai tavaroiden kuljettamiseen tiellä tulonhankkimistarkoituksessa korvausta vastaan (*ammattimainen kuljettaminen tiellä*) tarvitaan lupa. Maantieliikenteen harjoittajan ammatin harjoittamisen edellytyksiä koskevista yhteisistä säännöistä ja neuvoston direktiivin 96/26/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1071/2009, jäljempänä *EU:n liikenteenharjoittaja-asetus*, tarkoitettu lupa tarvitaan:

1) ammattimaiseen henkilöiden kuljettamiseen tiellä ajoneuvolaissa tarkoitetulla linjautolla (*henkilöliikennelupa*); tai

2) ammattimaiseen tavaran kuljettamiseen tiellä ajoneuvolla tai ajoneuvoyhdistelmällä, jonka suurin sallittu kokonaisuus on yli 3500 kiloa (*tavaraliikennelupa*).

Ilman henkilöliikennelupaa saa kuitenkin:

1) suorittaa kuljetuksia konsernin, siihen verrattavan yhtymän tai julkisyhteisön sisäisiä henkilökuljetuksia niiden hallinnassa olevilla ajoneuvoilla; tai

2) kunnan tai muun julkisyhteisön järjestämiin sosiaali- ja terveyspalveluihin kuuluvana

Voimassa oleva laki

kuljettaa henkilöitä sen hallinnassa olevalla ajoneuvolla kuljetuspalvelujen saajilta perittäväksi säädettyä asiakasmaksua vastaan.

Ilman tavaraliikennelupaa saa kuitenkin Suomen sisäisissä kuljetuksissa kuljettaa tavaraa traktorilla, jonka suurin sallittu nopeus on enintään 60 kilometriä tunnissa. Tavaraa saa kuljettaa myös henkilöliikenneluvan haltija linja-autolla. Lisäksi valtioneuvoston asetuksella voidaan vapauttaa luvanvaraisuudesta muu sellainen Suomen sisäinen tavarankuljettaminen, jolla on kuljetusmarkkinoihin vain vähäinen vaikutus kuljetettavien tavaroiden luonteen tai lyhyen kuljetusmatkan vuoksi.

5 §

Henkilö- ja tavaraliikenneluvan myöntäminen

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää hakemuksesta henkilöliikenneluvan ja tavaraliikenneluvan luonnolliselle henkilölle:

1) joka on täysi-ikäinen, jonka toimintakelpoisuutta ei ole holhoustoimesta annetun lain (442/1999) 18 §:n nojalla rajoitettu ja jolle ei ole saman lain 8 §:n 1 momentin nojalla määrättyä edunvalvojaa;

2) joka täyttää EU:n liikenteenharjoittajasetuksen 4 ja 6-8 artiklassa säädetyt maantielikenteen harjoittajan ammatin harjoittamista koskevat vaatimukset;

3) jota tai jonka määräämisvallassa arvopaperimarkkinalain (746/2012) 2 luvun 4 §:ssä tarkoitetulla tavalla olevaa yhteisöä ei ole asetettu konkurssiin sen toimiessa henkilö-, taksitai tavaraliikennelupaa vaativalla toimialalla kahden viimeisimmän vuoden aikana;

4) jolla ei ole veroihin, lakisääteisiin eläke-, tapaturma- tai työttömyysvakuutusmaksuihin taikka Tullin perimiin maksuihin liittyvien velvollisuuksien laiminlyöntejä eikä muita

Ehdotus

kuljettaa henkilöitä sen hallinnassa olevalla ajoneuvolla kuljetuspalvelujen saajilta perittäväksi säädettyä asiakasmaksua vastaan.

Ilman tavaraliikennelupaa saa kuitenkin Suomen sisäisissä kuljetuksissa kuljettaa tavaraa traktorilla, jonka suurin sallittu nopeus on enintään 60 kilometriä tunnissa. Tavaraa saa kuljettaa myös henkilöliikenneluvan haltija linja-autolla. Lisäksi valtioneuvoston asetuksella voidaan vapauttaa luvanvaraisuudesta muu sellainen Suomen sisäinen tavarankuljettaminen, jolla on kuljetusmarkkinoihin vain vähäinen vaikutus kuljetettavien tavaroiden luonteen tai lyhyen kuljetusmatkan vuoksi.

Muualla kuin Suomessa rekisteröityjen ajoneuvojen tai ulkomaalaisen yrityksen Suomesta vuokraamien ajoneuvojen oikeudesta kuljettaa tavaraa tai henkilöitä ammattimaisesti Suomessa ja suomalaisten ajoneuvojen oikeudesta saada tarvittaessa toiseen valtioon kuljetuslupa säädetään II osan 2 luvussa.

5 §

Henkilö- ja tavaraliikenneluvan myöntäminen

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää hakemuksesta henkilöliikenneluvan ja tavaraliikenneluvan luonnolliselle henkilölle:

1) joka on täysi-ikäinen, jonka toimintakelpoisuutta ei ole holhoustoimesta annetun lain (442/1999) 18 §:n nojalla rajoitettu ja jolle ei ole saman lain 8 §:n 1 momentin nojalla määrättyä edunvalvojaa;

2) joka täyttää EU:n liikenteenharjoittajasetuksen 4 ja 6-8 artiklassa säädetyt maantielikenteen harjoittajan ammatin harjoittamista koskevat vaatimukset;

3) jota tai jonka määräämisvallassa arvopaperimarkkinalain (746/2012) 2 luvun 4 §:ssä tarkoitetulla tavalla olevaa yhteisöä ei ole asetettu konkurssiin sen toimiessa henkilö-, taksitai tavaraliikennelupaa vaativalla toimialalla kahden viimeisimmän vuoden aikana;

4) jolla ei ole veroihin, lakisääteisiin eläke-, tapaturma- tai työttömyysvakuutusmaksuihin taikka Tullin perimiin maksuihin liittyvien velvollisuuksien laiminlyöntejä eikä muita

Voimassa oleva laki

ulosotossa olevia velkoja, jotka ovat hänen maksukykyynsä nähden vähäistä suurempia, eikä velkoja, jotka on palautettu ulosotosta varattomuustodistuksin;

5) jota ei ole määrätty liiketoimintakieltoon eikä väliaikaiseen liiketoimintakieltoon;

6) jota ei ole lainvoimaisella tuomiolla todettu syylliseksi tahallisesti tai törkeästi huolimattomuudesta tehtyyn työsuhteeseen perustuvien, määrältään ja perusteeltaan selvien saatavien maksamisen laiminlyöntiin kahden viimeisimmän vuoden aikana;

7) jos 3-6 kohdassa mainittu tai siihen välittömästi verrattavissa oleva aikaisempi toiminta ei osoita hakijaa ilmeisen sopimattomaksi harjoittamaan tässä laissa tarkoitettua luvanvaraista toimintaa.

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää hakemuksesta henkilöliikenneluvan ja tavaraliikenneluvan oikeushenkilölle:

1) joka täyttää EU:n liikenteenharjoittajasetuksen 4 ja 6-8 artiklassa säädetyt maantielikenteen harjoittajan ammatin harjoittamista ja ammatillista pätevyyttä koskevat vaatimukset;

2) jota tai jonka Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain (1207/2010) 2 §:ssä tarkoitettua organisaatiohenkilöä taikka näiden määräämisvallassa arvopaperimarkkinain lain 2 luvun 4 §:ssä tarkoitettulla tavalla olevaa yhteisöä ei ole asetettu konkurssiin sen toimiessa henkilö-, taksi- tai tavaraliikennelupaa vaativalla toimialalla kahden viimeisimmän vuoden aikana;

3) jolla ei ole veroihin, lakisääteisiin eläke-, tapaturma- tai työttömyysvakuutusmaksuihin taikka Tullin perimiin maksuihin liittyvien velvollisuuksien laiminlyöntejä eikä muita ulosotossa olevia velkoja, jotka ovat hakijan maksukykyyn nähden vähäistä suurempia, eikä velkoja, jotka on palautettu ulosotosta varattomuustodistuksin;

4) jonka toimitusjohtajaa tai vastuunalaista yhtiömiestä ei ole määrätty liiketoimintakieltoon eikä väliaikaiseen liiketoimintakieltoon;

5) jota ei ole lainvoimaisella tuomiolla todettu syylliseksi tahallisesti tai törkeästi huolimattomuudesta tehtyyn työsuhteeseen perustuvien, määrältään ja perusteeltaan selvien

Ehdotus

ulosotossa olevia velkoja, jotka ovat hänen maksukykyynsä nähden vähäistä suurempia, eikä velkoja, jotka on palautettu ulosotosta varattomuustodistuksin;

5) jota ei ole määrätty liiketoimintakieltoon eikä väliaikaiseen liiketoimintakieltoon;

6) jota ei ole lainvoimaisella tuomiolla todettu syylliseksi tahallisesti tai törkeästi huolimattomuudesta tehtyyn työsuhteeseen perustuvien, määrältään ja perusteeltaan selvien saatavien maksamisen laiminlyöntiin kahden viimeisimmän vuoden aikana;

7) jos 3-6 kohdassa tarkoitettu tai siihen välittömästi verrattavissa oleva aikaisempi toiminta ei osoita hakijaa ilmeisen sopimattomaksi harjoittamaan tässä laissa tarkoitettua luvanvaraista toimintaa.

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää hakemuksesta henkilöliikenneluvan ja tavaraliikenneluvan oikeushenkilölle:

1) joka täyttää EU:n liikenteenharjoittajasetuksen 4 ja 6-8 artiklassa säädetyt maantielikenteen harjoittajan ammatin harjoittamista ja ammatillista pätevyyttä koskevat vaatimukset;

2) jota tai jonka Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain (1207/2010) 2 §:ssä tarkoitettua organisaatiohenkilöä taikka näiden määräämisvallassa arvopaperimarkkinain lain 2 luvun 4 §:ssä tarkoitettulla tavalla olevaa yhteisöä ei ole asetettu konkurssiin sen toimiessa henkilö-, taksi- tai tavaraliikennelupaa vaativalla toimialalla kahden viimeisimmän vuoden aikana;

3) jolla ei ole veroihin, lakisääteisiin eläke-, tapaturma- tai työttömyysvakuutusmaksuihin taikka Tullin perimiin maksuihin liittyvien velvollisuuksien laiminlyöntejä eikä muita ulosotossa olevia velkoja, jotka ovat hakijan maksukykyyn nähden vähäistä suurempia, eikä velkoja, jotka on palautettu ulosotosta varattomuustodistuksin;

4) jonka toimitusjohtajaa tai vastuunalaista yhtiömiestä ei ole määrätty liiketoimintakieltoon eikä väliaikaiseen liiketoimintakieltoon;

5) jota ei ole lainvoimaisella tuomiolla todettu syylliseksi tahallisesti tai törkeästi huolimattomuudesta tehtyyn työsuhteeseen perustuvien, määrältään ja perusteeltaan selvien

Voimassa oleva laki

saatavien maksamisen laiminlyötiin kahden viimeisimmän vuoden aikana;

6) jos tämän momentin 2-5 kohdassa mainittu tai siihen välittömästi verrattavissa oleva aikaisempi toiminta ei osoita hakijaa ilmeisen sopimattomaksi harjoittamaan tässä laissa tarkoitettua luvanvaraista toimintaa.

Sen lisäksi, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, henkilö- ja tavaraliikenneluvan myöntämisen edellytyksenä on, että luvanhakijan nimeämä liikenteestä vastaava henkilö täyttää EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 4, 6 ja 8 artiklassa säädettyt vaatimukset sekä tämän pykälän 1 momentin 5 kohdan edellytykset. Lisäksi luvan hakijana olevan yrityksen toimitusjohtajan ja vastuunalaisten yhtiömiesten on oltava 8 §:ssä tarkoitettulla tavalla hyvämaineisia.

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää maanteiden kansainvälisen tavaraliikenteen markkinoillepääsyä koskevista yhteisistä säännöistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1072/2009 (EU:n tavaraliikennelupa-asetus) 5 artiklassa tarkoitettua kuljettajatodistuksen.

Ahvenanmaan maakunnan toimivaltaisen viranomaisen myöntämä lupa henkilöiden ja tavaroiden kuljettamiseen oikeuttaa tällaiseen kuljettamiseen myös Ahvenanmaan ja muun Suomen välillä.

19 §

Kansainvälisen tiekuljetuksen määritelmät

Tässä luvussa tarkoitetaan:

1) *kansainvälisen liikenteen kuljetusluvalla* lupaa, jonka nojalla ulkomailla rekisteröityä kuorma-autoa tai raskasta perävaunua saa käyttää Suomessa, Suomessa rekisteröityä kuorma-autoa tai raskasta perävaunua ulkomailla taikka jonka nojalla linja-autolla saa harjoittaa Suomen ja toisen valtion välistä kansainvälistä matkustajaliikennettä;

Ehdotus

saatavien maksamisen laiminlyötiin kahden viimeisimmän vuoden aikana;

6) jos tämän momentin 2-5 kohdassa tarkoitettu tai siihen välittömästi verrattavissa oleva aikaisempi toiminta ei osoita hakijaa ilmeisen sopimattomaksi harjoittamaan tässä laissa tarkoitettua luvanvaraista toimintaa.

Sen lisäksi, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, henkilö- ja tavaraliikenneluvan myöntämisen edellytyksenä on, että luvanhakijan nimeämä liikenteestä vastaava henkilö täyttää EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 4, 6 ja 8 artiklassa säädettyt vaatimukset sekä tämän pykälän 1 momentin 5 kohdan edellytykset. Lisäksi luvan hakijana olevan yrityksen toimitusjohtajan ja vastuunalaisten yhtiömiesten on oltava 8 §:ssä tarkoitettulla tavalla hyvämaineisia.

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää maanteiden kansainvälisen tavaraliikenteen markkinoillepääsyä koskevista yhteisistä säännöistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1072/2009 (EU:n tavaraliikennelupa-asetus) 5 artiklassa tarkoitettua kuljettajatodistuksen.

Ahvenanmaan maakunnan hallituksen myöntämä lupa henkilöiden ja tavaroiden kuljettamiseen oikeuttaa tällaiseen kuljettamiseen myös Ahvenanmaan ja muun Suomen välillä.

19 §

Kansainvälisen tiekuljetuksen määritelmät

Tässä luvussa tarkoitetaan:

1) *kansainvälisen liikenteen kuljetusluvalla* lupaa, jonka nojalla:

a) ulkomailla rekisteröityä kuorma-autoa tai raskasta perävaunua saa käyttää Suomessa;

b) Suomessa rekisteröityä kuorma-autoa tai raskasta perävaunua saa käyttää ulkomailla *tai ulkomaalaisen kuljetusyrittäjän käyttämänä Suomessa*;

c) linja-autolla saa harjoittaa Suomen ja toisen valtion välistä kansainvälistä matkustajaliikennettä;

Voimassa oleva laki

2) *kansainvälisellä yhdistetyllä kuljetuksella* tietynlaisia jäsenvaltioiden välisiä tavaroiden yhdistettyjä kuljetuksia koskevista yhteisistä säännöistä annetun neuvoston direktiivin 92/106/ETY mukaista Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden välistä tavarankuljetusta, jossa tavara kuljetetaan kuorma-autossa, perävaunussa, vetoautollisessa tai vetoautottomassa puoliperävaunussa, vaihtokuormatilassa tai vähintään 20 jalan kontissa osittain maanteitse ja osittain aluksella tai rautateitse siten, että kuljetus aluksella tai rautateitse on suoraan mitattuna pidempi kuin 100 kilometriä ja että maantiekuljetus tapahtuu:

- a) tavarankuormauspaikan ja lähimmän sopivan rautatien kuormausaseman välillä;
- b) lähimmän sopivan rautatien purkausaseman ja tavarankuormauspaikan välillä; tai
- c) enintään 150 kilometrin matkalla mitattuna suoraan siitä sisävesi- tai merisatamasta, jossa tavara laivataan tai puretaan.

20 §

Suomessa tarvittavan tiekuljetusluvan myöntäminen

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää kansainvälisen liikenteen kuljetusluvan hakijalle, joka suorittaa kuljetuksen muualla kuin Suomessa rekisteröidyllä tai Suomessa rekisteröidyllä, mutta muualla kuin Suomeen vuokratulla kuorma-autolla ja yli 3 500 kiloa painavalla auton ja perävaunun ajoneuvoyhdistelmällä siten kuin Suomea sitovassa kansainvälisessä sopimuksessa tai velvoitteessa taikka Euroopan unionin lainsäädännössä edellytetään.

Liikenne- ja viestintäministeriö voi Suomea sitovaan kansainväliseen velvoitteeseen ja sopimukseen sisältyvän vastavuoroisuuden perusteella sopia vähäisiä poikkeuksia lupajärjestelyihin.

Liikenne- ja viestintävirasto voi yksittäistapauksessa pakottavasta syystä sallia sellaisen kuljetuksen, joka ei ole kansainvälisen sopimuksen mukainen.

Ehdotus

2) *kansainvälisellä yhdistetyllä kuljetuksella* tietynlaisia jäsenvaltioiden välisiä tavaroiden yhdistettyjä kuljetuksia koskevista yhteisistä säännöistä annetun neuvoston direktiivin 92/106/ETY mukaista Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden välistä tavarankuljetusta, jossa tavara kuljetetaan kuorma-autossa, perävaunussa, vetoautollisessa tai vetoautottomassa puoliperävaunussa, vaihtokuormatilassa tai vähintään 20 jalan kontissa osittain maanteitse ja osittain aluksella tai rautateitse siten, että kuljetus aluksella tai rautateitse on suoraan mitattuna pidempi kuin 100 kilometriä ja että maantiekuljetus tapahtuu:

- a) tavarankuormauspaikan ja lähimmän sopivan rautatien kuormausaseman välillä;
- b) lähimmän sopivan rautatien purkausaseman ja tavarankuormauspaikan välillä; tai
- c) enintään 150 kilometrin matkalla mitattuna suoraan siitä sisävesi- tai merisatamasta, jossa tavara laivataan tai puretaan.

20 §

Suomessa tarvittavan kansainvälisen liikenteen tiekuljetuslupa

Ulkomailla rekisteröidyllä ajoneuvolla tai ulkomaalaisen yrityksen Suomesta vuokraamalla ajoneuvolla tulee olla 3 §:n tarkoittamissa kuljetuksissa Liikenne- ja viestintäviraston kuljetuslupa, International Transport Forumin kuljetuslupa tai Euroopan unionin säädösten mukainen lupa, jollei kansainvälisistä sopimuksista tai unionilainsäädännöstä muuta johdu.

Liikenne- ja viestintäministeriö voi Suomea sitovaan kansainväliseen velvoitteeseen ja sopimukseen sisältyvän vastavuoroisuuden perusteella sopia vähäisiä poikkeuksia lupajärjestelyihin.

Liikenne- ja viestintävirasto voi yksittäistapauksessa pakottavasta syystä sallia sellaisen kuljetuksen, joka ei ole kansainvälisen sopimuksen mukainen.

Voimassa oleva laki

22 §

Kansainvälisen tiekuljetusluvan palauttaminen

Kuljetusluvan haltija on velvollinen viipymättä palauttamaan käyttämättömäksi jäävän tai käyttämättä jääneen 20 tai 21 §:ssä tarkoitettua kuljetusluvan lupaviranomaiselle. Lupaviranomainen voi vaatia kuljetusluvan palautettavaksi, jos luvan haltija ei käytä kuljetuslupaa eikä ota sitä käyttöön lupaviranomaisen asettamassa kohtuullisessa määräajassa.

53 §

Rautatieliikenteen harjoittamisen edellytykset

Rautatieyrittäjä saa harjoittaa rautatieliikennettä vain jos:

1) sillä on Liikenne- ja viestintäviraston myöntämä toimilupa tai muussa ETA-valtiossa rautatieliikenteen harjoittamista varten myönnetty toimilupa;

2) sillä on rautatielain (304/2011) 4 §:ssä tarkoitettu turvallisuustodistus, joka kattaa kaikki ne rautatiereitit, joilla liikennöintiä aiotaan harjoittaa;

3) sille on myönnetty aiottua liikennöintiä varten rautatielain 26 §:n mukaisesti tarvittava ratakapasiteetti;

4) se on tehnyt rataverkon haltijan kanssa rautatielain 30 §:ssä tarkoitettua rataverkon käyttösopimuksen;

5) Euroopan unionin lainsäädännössä sekä tässä luvussa tai sen nojalla säädetyt tai määrätyt rautatieliikenteen harjoittamisen edellytykset täyttyvät muutoin.

Mitä 1 momentin 2, 3 ja 5 kohdassa säädetään rautatieyrityksen oikeudesta harjoittaa rautatieliikennettä, koskee myös muita rautatieliikenteen harjoittajia.

Kaikilla rautatieliikenteen harjoittajilla on oltava lisäksi rautatielain 90 §:ssä tarkoitettu vastuuvakuutus tai muu sitä vastaava järjestely.

Yhdessä Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa myönnetty toimilupa on voimassa koko Euroopan talousalueella.

Ehdotus

22 §

Kansainvälisen tiekuljetusluvan palauttaminen

Kuljetusluvan haltija on velvollinen viipymättä palauttamaan käyttämättömäksi jäävän tai käyttämättä jääneen 21 §:ssä tarkoitettua kuljetusluvan lupaviranomaiselle. Lupaviranomainen voi vaatia kuljetusluvan palautettavaksi, jos luvan haltija ei käytä kuljetuslupaa eikä ota sitä käyttöön lupaviranomaisen asettamassa kohtuullisessa määräajassa.

53 §

Rautatieliikenteen harjoittamisen edellytykset

Rautatieyrittäjä saa harjoittaa rautatieliikennettä vain jos:

1) sillä on Liikenne- ja viestintäviraston myöntämä toimilupa tai muussa ETA-valtiossa rautatieliikenteen harjoittamista varten myönnetty toimilupa;

2) sillä on raideliikennelain (1302/2018) 18 §:ssä tarkoitettu turvallisuustodistus, joka kattaa kaikki ne rautatiereitit, joilla liikennöintiä aiotaan harjoittaa;

3) sille on myönnetty aiottua liikennöintiä varten raideliikennelain 122 §:n mukaisesti tarvittava ratakapasiteetti;

4) se on tehnyt rataverkon haltijan kanssa raideliikennelain 129 §:ssä tarkoitettua rataverkon käyttösopimuksen;

5) Euroopan unionin lainsäädännössä sekä tässä luvussa tai sen nojalla säädetyt tai määrätyt rautatieliikenteen harjoittamisen edellytykset täyttyvät muutoin.

Mitä 1 momentin 2, 3 ja 5 kohdassa säädetään rautatieyrityksen oikeudesta harjoittaa rautatieliikennettä, koskee myös muita rautatieliikenteen harjoittajia.

Kaikilla rautatieliikenteen harjoittajilla on oltava lisäksi raideliikennelain 182 §:ssä tarkoitettu vastuuvakuutus tai muu sitä vastaava järjestely.

Yhdessä Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa myönnetty toimilupa on voimassa koko Euroopan talousalueella.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

68 §

Rautatieliikenteen harjoittajan vastuu kuljettajaa koskevien vaatimusten täyttämisestä

Rautatieliikenteen harjoittaja vastaa siitä, että sen palveluksessa tai toiminnassa mukana olevat kuljettajat täyttävät tässä luvussa ja sen nojalla määrättyt kelpoisuusvaatimukset.

Rautatieliikenteen harjoittajan on kuvattava ja otettava käyttöön kuljettajien kelpoisuutta koskevat menettelyt *rautatielain 40 §:ssä* tarkoitetussa turvallisuusjohtamisjärjestelmässään. Rautatieliikenteen harjoittajalla on oltava kuljettajien kelpoisuuden seurantaan varten seurantajärjestelmä.

68 §

Rautatieliikenteen harjoittajan vastuu kuljettajaa koskevien vaatimusten täyttämisestä

Rautatieliikenteen harjoittaja vastaa siitä, että sen palveluksessa tai toiminnassa mukana olevat kuljettajat täyttävät tässä luvussa ja sen nojalla määrättyt kelpoisuusvaatimukset.

Rautatieliikenteen harjoittajan on kuvattava ja otettava käyttöön kuljettajien kelpoisuutta koskevat menettelyt *raideliikennelain 10 §:ssä* tarkoitetussa turvallisuusjohtamisjärjestelmässään. Rautatieliikenteen harjoittajalla on oltava kuljettajien kelpoisuuden seurantaan varten seurantajärjestelmä.

83 §

Lisätodistusrekisterin tietojen käyttäminen ja säilytysaika

Rautatieliikenteen harjoittaja saa käyttää lisätodistusrekisterin tietoja lisätodistusten antamiseen ja peruuttamiseen sekä kelpoisuuksien valvontaan ja muuhun kelpoisuusasioiden käsittelyyn.

Rautatieliikenteen harjoittajan on poistettava kuljettajan tiedot rekisteristä 10 vuoden kuluttua luvan voimassaolon päättymisestä. Jos määräajan kuluessa aloitetaan kuljettajaa koskeva *rautatielain 80 §:ssä* tarkoitettu tutkinta, tietoja ei saa poistaa ennen kuin tutkinta on päättynyt.

83 §

Lisätodistusrekisterin tietojen käyttäminen ja säilytysaika

Rautatieliikenteen harjoittaja saa käyttää lisätodistusrekisterin tietoja lisätodistusten antamiseen ja peruuttamiseen sekä kelpoisuuksien valvontaan ja muuhun kelpoisuusasioiden käsittelyyn.

Rautatieliikenteen harjoittajan on poistettava kuljettajan tiedot rekisteristä 10 vuoden kuluttua luvan voimassaolon päättymisestä. Jos määräajan kuluessa aloitetaan kuljettajaa koskeva *raideliikennelain 166 §:ssä* tarkoitettu tutkinta, tietoja ei saa poistaa ennen kuin tutkinta on päättynyt.

92 §

Rautatieliikenteen kuljettajan koulutukseen sisältyvän työnopastuksen järjestäminen

Jos tässä luvussa tarkoitettulla oppilaitoksella ei ole tarvittavia toimintaedellytyksiä antaa työnopastusta liikkuvan kaluston kuljettamiseen, rautatieliikenteen harjoittaja voi huolehtia työnopastuksesta.

92 §

Rautatieliikenteen kuljettajan koulutukseen sisältyvän työnopastuksen järjestäminen

Jos tässä luvussa tarkoitettulla oppilaitoksella ei ole tarvittavia toimintaedellytyksiä antaa työnopastusta liikkuvan kaluston kuljettamiseen, rautatieliikenteen harjoittaja voi huolehtia työnopastuksesta.

Voimassa oleva laki

Rautatielain 71 §:ssä tarkoitettu sääntelyelin voi velvoittaa rautatieyrityksen tarjoamaan 1 momentissa tarkoitettua työnopastusta liikkuvan kaluston kuljettamiseen sellaisille yhtiöille tai muille yhteisöille, joiden tarkoituksena on aloittaa rautatieliikenteen harjoittaminen, jos työnopastukselle ei ole muutoin toteuttamiskelpoisia vaihtoehtoja. Rautatieyritys voidaan velvoittaa tarjoamaan työnopastusta, jos se harjoittaa vastaavanlaista liikennöintiä kuin työnopastusta pyytävä yhtiö tai muu yhteisö aikoo harjoittaa.

Jos sääntelyelin velvoittaa rautatieyrityksen tarjoamaan työnopastusta, sen on otettava huomioon, että rautatieyrityksellä on riittävät toimintaedellytykset tehtävää varten ja ettei työnopastus kohtuuttomasti rajoita rautatieyrityksen toimintaa.

Työnopastusta tarjoava rautatieyritys päättää työnopastuksen käytännön järjestelyistä yhdessä oppilaitoksen kanssa. Sille on suoritettava työnopastuksesta kohtuullinen korvaus ottaen huomioon opastuksesta aiheutuneet kustannukset ja kohtuullinen tuotto. Korvauksesta vastaa työnopastusta pyytävä yhtiö tai yhteisö. Korvauksen on oltava tasapuolinen kaikille tässä momentissa tarkoitetuille työnopastusta saaville yhtiöille ja muille yhteisöille. Työnopastusta tarjoava rautatieyritys voi vaatia palvelua pyytävältä yhtiöltä tai yhteisöltä ennakkomaksun työnopastuksesta tai vakuuden maksun suorittamisesta.

104 §

Radioasemankäyttäjän pätevyysvaatimukset

Aluksen radioaseman käyttäjällä on oltava tietoyhteiskuntakaaren (917/2014) nojalla annettu ja voimassa oleva, kyseisen radioaseman käyttöön oikeuttava pätevyystodistus.

183 §

Ehdotus

Raideliikennelain 20 luvussa tarkoitettu sääntelyelin voi velvoittaa rautatieyrityksen tarjoamaan 1 momentissa tarkoitettua työnopastusta liikkuvan kaluston kuljettamiseen sellaisille yhtiöille tai muille yhteisöille, joiden tarkoituksena on aloittaa rautatieliikenteen harjoittaminen, jos työnopastukselle ei ole muutoin toteuttamiskelpoisia vaihtoehtoja. Rautatieyritys voidaan velvoittaa tarjoamaan työnopastusta, jos se harjoittaa vastaavanlaista liikennöintiä kuin työnopastusta pyytävä yhtiö tai muu yhteisö aikoo harjoittaa.

Jos sääntelyelin velvoittaa rautatieyrityksen tarjoamaan työnopastusta, sen on otettava huomioon, että rautatieyrityksellä on riittävät toimintaedellytykset tehtävää varten ja ettei työnopastus kohtuuttomasti rajoita rautatieyrityksen toimintaa.

Työnopastusta tarjoava rautatieyritys päättää työnopastuksen käytännön järjestelyistä yhdessä oppilaitoksen kanssa. Sille on suoritettava työnopastuksesta kohtuullinen korvaus ottaen huomioon opastuksesta aiheutuneet kustannukset ja kohtuullinen tuotto. Korvauksesta vastaa työnopastusta pyytävä yhtiö tai yhteisö. Korvauksen on oltava tasapuolinen kaikille tässä momentissa tarkoitetuille työnopastusta saaville yhtiöille ja muille yhteisöille. Työnopastusta tarjoava rautatieyritys voi vaatia palvelua pyytävältä yhtiöltä tai yhteisöltä ennakkomaksun työnopastuksesta tai vakuuden maksun suorittamisesta.

104 §

Radioasemankäyttäjän pätevyysvaatimukset

Aluksen radioaseman käyttäjällä on oltava sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014) nojalla annettu ja voimassa oleva, kyseisen radioaseman käyttöön oikeuttava pätevyystodistus.

183 §

Voimassa oleva laki

Ehdotus

EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksessa tarkoitetut toimivaltaiset viranomaiset

EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksessa tarkoitetut toimivaltaiset viranomaiset

Liikenne- ja viestintävirasto ja *Ahvenanmaan maakunnan toimivaltainen viranomai-*nen ovat EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 10 artiklassa tarkoitettuja toimivaltaisia viranomaisia. Lisäksi mainitun artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitettuihin tarkastuksiin voivat osallistua poliisi, työsuojeluhallinto, Verohallinto ja Tulli sen toimivallan perusteella, joka niillä on muun lain nojalla. Asetuksen 18 artiklassa tarkoitettuna kansallisena yhteyspisteenä toimii Liikenne- ja viestintävirasto.

Liikenne- ja viestintävirasto ja *Ahvenanmaan valtionvirasto* ovat EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 10 artiklassa tarkoitettuja toimivaltaisia viranomaisia. Lisäksi mainitun artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitettuihin tarkastuksiin voivat osallistua poliisi, työsuojeluhallinto, Verohallinto ja Tulli sen toimivallan perusteella, joka niillä on muun lain nojalla. Asetuksen 18 artiklassa tarkoitettuna kansallisena yhteyspisteenä toimii Liikenne- ja viestintävirasto.

Liikenne- ja viestintävirasto voi käyttää ammatillisen pätevyyden osoittamiseksi EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 8 artiklassa säädetyn pakollisen tutkinnon koetehtävien laadinnassa ja koetilaisuuden järjestämisessä apuna ulkopuolista asiantuntijaa. Henkilön, joka täyttää EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 9 artiklan mukaiset vaatimukset, ei tarvitse suorittaa asetuksen 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua tutkintoa.

Liikenne- ja viestintävirasto voi käyttää ammatillisen pätevyyden osoittamiseksi EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 8 artiklassa säädetyn pakollisen tutkinnon koetehtävien laadinnassa ja koetilaisuuden järjestämisessä apuna ulkopuolista asiantuntijaa. Henkilön, joka täyttää EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 9 artiklan mukaiset vaatimukset, ei tarvitse suorittaa asetuksen 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua tutkintoa.

EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 19 artiklan 1 kohdassa tarkoitettun asiakirjan ja 2 kohdassa tarkoitettun todistuksen antaa yrityksen tosiasiallisen ja pysyvän toimipaikan poliisi.

EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 19 artiklan 1 kohdassa tarkoitettun asiakirjan ja 2 kohdassa tarkoitettun todistuksen antaa yrityksen tosiasiallisen ja pysyvän toimipaikan poliisi.

Liikenne- ja viestintävirasto ja *Ahvenanmaan maakunnan toimivaltainen viranomai-*nen antavat EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 21 artiklan 1 kohdassa tarkoitettun todistuksen henkilölle, joka on suorittanut hyväksytysti viraston järjestämän tutkinnon tai jolla on logistiikan alaan kuuluvat mainitussa asetuksessa edellytetyt opinnot sisältävä ammattikorkeakoulututkinto.

Liikenne- ja viestintävirasto ja *Ahvenanmaan maakunnan hallitus* antavat EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 21 artiklan 1 kohdassa tarkoitettun todistuksen henkilölle, joka on suorittanut hyväksytysti viraston järjestämän tutkinnon tai jolla on logistiikan alaan kuuluvat mainitussa asetuksessa edellytetyt opinnot sisältävä ammattikorkeakoulututkinto.

184 §

184 §

EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskevassa asetuksessa tarkoitetut toimivaltaiset viranomaiset

EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskevassa asetuksessa tarkoitetut toimivaltaiset viranomaiset

Voimassa oleva laki

EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskevassa asetuksessa tarkoitettuja toimivaltaisia viranomaisia ovat Liikenne- ja viestintävirasto ja *Ahvenanmaan maakunnan toimivaltainen viranomainen*. Mainitun asetuksen 4 artiklan 3 kohdassa, 18 artiklan 2 kohdassa ja 19 artiklassa tarkoitettuja toimivaltaisia tarkastusviranomaisia ovat poliisi, Tulli ja Rajavartiolaitos.

EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskevan asetuksen III luvussa tarkoitettun säännöllisen liikenteen toimivaltainen viranomainen on Liikenne- ja viestintävirasto. Ahvenanmaalla säännöllisen liikenteen luvan myöntää *Ahvenanmaan maakunnan toimivaltainen viranomainen*.

190 §

Kahdenvälisissä tieliikennesopimuksissa tarkoitettu viranomainen

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää Suomen ja toisen valtion kahdenväliseen sopimukseen perustuvat kuljetusluvut satunnaisen kansainvälisen matkustajaliikenteen harjoittamiseen linja-autolla ulkomailla ja kahdenkeskisiin sopimuksiin perustuvat valtakunnan rajan ylittävien reittien luvat sekä luvat tavarankuljetukseen.

195 a §

Ehdotus

EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskevassa asetuksessa tarkoitettuja toimivaltaisia viranomaisia ovat Liikenne- ja viestintävirasto ja *Ahvenanmaan valtionvirasto*. Mainitun asetuksen 4 artiklan 3 kohdassa, 18 artiklan 2 kohdassa ja 19 artiklassa tarkoitettuja toimivaltaisia tarkastusviranomaisia ovat poliisi, Tulli ja Rajavartiolaitos.

EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskevan asetuksen III luvussa tarkoitettun säännöllisen liikenteen toimivaltainen viranomainen on Liikenne- ja viestintävirasto. Ahvenanmaalla säännöllisen liikenteen luvan myöntää *Ahvenanmaan valtionvirasto*.

190 §

Kansainvälisen liikenteen kuljetusluvut myöntävä viranomainen

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää:

- 1) *Suomen ja toisen valtion kahdenväliseen sopimukseen perustuvat kuljetusluvut satunnaisen kansainvälisen matkustajaliikenteen harjoittamiseen linja-autolla ulkomailla;*
- 2) *Suomen ja toisen valtion kahdenväliseen sopimukseen perustuvat valtakunnan rajan ylittävien reittien sekä muiden valtioiden viranomaisille lähetettävät kuljetusluvut henkilö- ja tavarankuljetukseen; ja*
- 3) *International Transport Forumin välittämät kuljetusluvut Suomessa sijaitseville kuljetusyrittäjille.*

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää myös valtioneuvoston asetuksella säädettävät, vienti- ja tuontikuljetusten vuoksi tarpeelliset kuljetusluvut niiden valtioiden kuljetusyrittäjille tai niiden valtion viranomaisille jaettavaksi, joiden kanssa Suomella ei ole asiasta valtiosopimusta. Asetuksella säädetään myös tässä momentissa tarkoitettujen lupien käyttämisen ehdoista ja lukumäärästä.

195 a §

Voimassa oleva laki

Ehdotus

EU:n satamapalveluasetuksen soveltamista koskevien **valitusten** käsittelyEU:n satamapalveluasetuksen soveltamista koskevien **erimielisyyksien** käsittely

Liikenne- ja viestintäviraston tehtävänä on käsitellä satamapalvelujen tarjoamisen puitteista ja satamien rahoituksen läpinäkyvyyttä koskevista yhteisistä säännöistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/352 soveltamista koskevat *valitukset* ilman aiheutonta viivytystä Kilpailu- ja kuluttajavirastoa kuultuaan.

Liikenne- ja viestintävirastolla on salassapitosäännösten ja liikesalaisuuden estämättä oikeus saada maksutta *valituksen* käsittelyn kannalta välttämättömät tiedot satamien hallintielimiltä, satamapalvelujen tarjoajilta ja sataman käyttäjiltä.

Liikenne- ja viestintäviraston tehtävänä on käsitellä satamapalvelujen tarjoamisen puitteista ja satamien rahoituksen läpinäkyvyyttä koskevista yhteisistä säännöistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/352 soveltamista koskevat *erimielisyydet* ilman aiheutonta viivytystä Kilpailu- ja kuluttajavirastoa kuultuaan.

Liikenne- ja viestintävirastolla on salassapitosäännösten ja liikesalaisuuden estämättä oikeus saada maksutta *erimielisyyden* käsittelyn kannalta välttämättömät tiedot satamien hallintielimiltä, satamapalvelujen tarjoajilta ja sataman käyttäjiltä.

256 §

256 §

*Oikaisuvaatimus**Oikaisuvaatimus*

Muuhun kuin tämän pykälän 2-4 momentissa sekä 257 ja 258 §:ssä tarkoitettuun päätökseen saa vaatia oikaisua siltä viranomaiselta, joka päätöksen on tehnyt, *siten kuin hallintolaissa säädetään*.

Henkilöluvan hakija tai haltija saa vaatia oikaisua 35 §:ssä tarkoitettun Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymän koulutuskeskuksen, 89 §:ssä tarkoitettun näytön vastaanottajan, 114 §:ssä tarkoitettun merenkulun koulutuksen järjestäjän ja 135 §:ssä tarkoitettun koulutusluvan haltijan sekä 195 §:ssä tarkoitettun ilmailulääkärin, ilmailulääketieteen keskuksen, työterveyslääkärin ja matkustamomiehistön kelpoisuustodistuksen myöntävän organisaation sekä 204 §:ssä tarkoitettun rautatielääkärin, 205 §:ssä tarkoitettun psykologin sekä 206 §:ssä tarkoitettun merimieslääkärin antamaan lausuntoon tai muuhun päätökseen Liikenne- ja viestintävirastolta.

Rautaliikenteen kuljettaja saa vaatia oikaisua rautatieliikenteen harjoittajan päätökseen, jolla 77 §:n 2 momentissa tarkoitettu lisätodis-

Muuhun kuin tämän pykälän 2-4 momentissa sekä 257 ja 258 §:ssä tarkoitettuun päätökseen saa vaatia oikaisua siltä viranomaiselta, joka päätöksen on tehnyt. *Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003)*.

Henkilöluvan hakija tai haltija saa vaatia oikaisua 35 §:ssä tarkoitettun Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymän koulutuskeskuksen, 89 §:ssä tarkoitettun näytön vastaanottajan, 114 §:ssä tarkoitettun merenkulun koulutuksen järjestäjän ja 135 §:ssä tarkoitettun koulutusluvan haltijan sekä 195 §:ssä tarkoitettun ilmailulääkärin, ilmailulääketieteen keskuksen, työterveyslääkärin ja matkustamomiehistön kelpoisuustodistuksen myöntävän organisaation sekä 204 §:ssä tarkoitettun rautatielääkärin, 205 §:ssä tarkoitettun psykologin sekä 206 §:ssä tarkoitettun merimieslääkärin antamaan lausuntoon tai muuhun päätökseen Liikenne- ja viestintävirastolta.

Rautaliikenteen kuljettaja saa vaatia oikaisua *Liikenne- ja viestintävirastolta* rautatieliikenteen harjoittajan päätökseen, jolla 77 §:n 2

Voimassa oleva laki

tuksen saamista koskevan päätöksen uudelleen tutkimista koskeva pyyntö on hylätty tai lisätodistus on peruutettu, *Liikenne- ja viestintävirastolta*.

Edellä 209 §:ssä tarkoitetun palveluntarjoajan päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta.

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

257 §

Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen

Seuraaviin päätöksiin saa hakea muutosta valittamalla *hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään*:

- 1) 175 §:ssä tarkoitettu korvauksen takaisinperiminen;
- 2) 242 §:ssä tarkoitettu luvan peruuttaminen;
- 3) 255 §:ssä tarkoitettu uhkasakkoa, teettämishakua ja keskeyttämishakua koskeva päätös;
- 4) EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskevan asetuksen, EU:n tavaraliikennelupa-asetuksen ja EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen nojalla tehty päätös;
- 5) opetus- ja kulttuuriministeriön koulutuskeskusta koskeva päätös;
- 6) Liikenne- ja viestintäviraston ammattipätevyyskortin peruuttamista koskeva päätös.

Tämän lain, EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskevan asetuksen, EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen ja EU:n tavaraliikennelupa-asetuksen nojalla tehty päätös, mukaan lukien 186 §:n 2 momentissa tarkoitettujen asetusten noudattamisen tehosteeksi 255 §:n nojalla asetettu uhkasakko, teettämishakua tai keskeyttämishakua voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Ehdotus

momentissa tarkoitettu lisätodistuksen saamista koskevan päätöksen uudelleen tutkimista koskeva pyyntö on hylätty tai lisätodistus on peruutettu.

Edellä 209 §:ssä tarkoitetun palveluntarjoajan päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta.

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla. *Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2018)*.

257 §

Muutoksenhaku hallintotuomioistuimeen

Seuraaviin päätöksiin saa hakea muutosta valittamalla:

- 1) 175 §:ssä tarkoitettu korvauksen takaisinperiminen;
- 2) 242 §:ssä tarkoitettu luvan peruuttaminen;
- 3) 255 §:ssä tarkoitettu uhkasakkoa, teettämishakua ja keskeyttämishakua koskeva päätös;
- 4) EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskevan asetuksen, EU:n tavaraliikennelupa-asetuksen ja EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen nojalla tehty päätös;
- 5) opetus- ja kulttuuriministeriön koulutuskeskusta koskeva päätös;
- 6) Liikenne- ja viestintäviraston ammattipätevyyskortin peruuttamista koskeva päätös.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa.

Tämän lain, EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskevan asetuksen, EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen ja EU:n tavaraliikennelupa-asetuksen nojalla tehty päätös sekä 186 §:n 2 momentissa tarkoitettujen asetusten noudattamisen tehosteeksi 255 §:n nojalla asetettu uhkasakko, teettämishakua tai keskeyttämishakua voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

HE 91/2019 vp

Voimassa oleva laki

Muutoksenhaussa opetus- ja kulttuuriministeriön hyväksymän koulutuskeskuksen päätökseen sovelletaan ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 12 lukua.

259 §

Muutoksenhaku korkeimpaan hallinto-oikeuteen

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Markkinaoikeuden 258 §:ssä tarkoitettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

262 §

Luvaton ammattimaisen liikenteen harjoittaminen

264 §

Ammattipätevyyssäännösten rikkominen

Rangaistus 39 §:ssä määritellyn asiakirjan mukana pitovelvollisuuden rikkomisesta ja rikesakosta tämän rikkomuksen ainoana rangaistuksena säädetään rikesakkorikkomuksista annetun lain (986/2016) 4 §:ssä.

Ehdotus

Muutoksenhaussa opetus- ja kulttuuriministeriön hyväksymän koulutuskeskuksen päätökseen sovelletaan ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 12 lukua.

(kumotaan)

262 §

Luvaton ammattimaisen liikenteen harjoittaminen

Rangaistus EU:n tavaraliikennelupa-asetuksen 4 artiklan 6 kohdassa tai EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskevan asetuksen 19 artiklan 1 kohdassa säädettyjen asiakirjojen mukana pitovelvollisuuden rikkomisesta ja rikesakosta näiden rikkomusten ainoana rangaistuksena säädetään rikesakkorikkomuksista annetun lain (986/2016) 4 §:ssä.

264 §

Ammattipätevyyssäännösten rikkominen

Rangaistus 39 §:ssä tarkoitetun asiakirjan mukana pitovelvollisuuden rikkomisesta ja rikesakosta tämän rikkomuksen ainoana rangaistuksena säädetään rikesakkorikkomuksista annetun lain 4 §:ssä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

6.

Laki

Liikenneturvasta annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Liikenneturvasta annetun lain (278/2003) 6 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

6 §

6 §

Toimielinten tehtävät

Toimielinten tehtävät

Keskusjärjestön kokouksessa:
1) päätetään tilinpäätöksen vahvistamisesta ja vastuuvapauden myöntämisestä hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle;
2) päätetään mahdollisesta jäsenmaksusta ja sen määrästä seuraavaksi toimintavuodeksi;
3) valitaan ne hallituksen jäsenet, joiden valinta 5 §:n 3 momentin mukaan kuuluu keskusjärjestön kokoukselle;
4) valitaan yksi tilintarkastaja ja tämän varamies, jonka valinta 12 §:n 2 momentin mukaan kuuluu keskusjärjestön kokoukselle; ja
5) määrätään hallituksen puheenjohtajan ja jäsenten sekä tilintarkastajan palkkiot seuraavaksi toimintavuodeksi.
Hallituksen tehtävänä on:
1) vahvistaa seuraavan vuoden toimintasuunnitelma ja talousarvio;
2) päättää Liikenneturvan jäsenten ottamisesta ja erottamisesta;
3) ottaa ja erottaa toimitusjohtaja ja määrätä hänen palkkaetunsa sekä määrätä toimitusjohtajalle sijainen;
4) vahvistaa Liikenneturvan työjärjestys; ja
5) käyttää muutoinkin Liikenneturvan ylintä päätösvaltaa asioissa, jotka eivät 1 momentin mukaan kuulu keskusjärjestön kokouksen päätösvaltaan.
Toimitusjohtajan tehtävänä on:
1) huolehtia Liikenneturvan talouden ja varojen hoidosta;
2) valmistella hallituksessa käsiteltävät asiat;

Keskusjärjestön kokouksessa:
1) päätetään tilinpäätöksen vahvistamisesta ja vastuuvapauden myöntämisestä hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle;
2) päätetään mahdollisesta jäsenmaksusta ja sen määrästä seuraavaksi toimintavuodeksi;
3) valitaan ne hallituksen jäsenet, joiden valinta 5 §:n 3 momentin mukaan kuuluu keskusjärjestön kokoukselle;
4) *valitaan kaksi tilintarkastajaa ja heille varatilintarkastajat*; ja
5) määrätään hallituksen puheenjohtajan ja jäsenten sekä tilintarkastajan palkkiot seuraavaksi toimintavuodeksi.
Hallituksen tehtävänä on:
1) vahvistaa seuraavan vuoden toimintasuunnitelma ja talousarvio;
2) päättää Liikenneturvan jäsenten ottamisesta ja erottamisesta;
3) ottaa ja erottaa toimitusjohtaja ja määrätä hänen palkkaetunsa sekä määrätä toimitusjohtajalle sijainen;
4) vahvistaa Liikenneturvan työjärjestys; ja
5) käyttää muutoinkin Liikenneturvan ylintä päätösvaltaa asioissa, jotka eivät 1 momentin mukaan kuulu keskusjärjestön kokouksen päätösvaltaan.
Toimitusjohtajan tehtävänä on:
1) huolehtia Liikenneturvan talouden ja varojen hoidosta;
2) valmistella hallituksessa käsiteltävät asiat;

HE 91/2019 vp

Voimassa oleva laki

- 3) panna täytäntöön hallituksen päätökset; ja
4) johtaa Liikenneturvan toimintaa työjärjestyksen mukaisesti ja suorittaa ne muut toimenpanovaltaan kuuluvat tehtävät, jotka eivät kuulu hallitukselle.

Keskusjärjestön kokouksen ja hallituksen muista tehtävistä, 5 §:n 1 momentissa tarkoitettujen muiden toimielinten tehtävistä sekä toimielinten toiminnasta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Ehdotus

- 3) panna täytäntöön hallituksen päätökset; ja
4) johtaa Liikenneturvan toimintaa työjärjestyksen mukaisesti ja suorittaa ne muut toimenpanovaltaan kuuluvat tehtävät, jotka eivät kuulu hallitukselle.

Keskusjärjestön kokouksen ja hallituksen muista tehtävistä, 5 §:n 1 momentissa tarkoitettujen muiden toimielinten tehtävistä sekä toimielinten toiminnasta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

. . .

7.

Laki**raideliikennelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan raideliikennelain (1302/2018) 171 ja 188 § sekä 192 §:n 13 momentti seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

171 §

171 §

*Varautuminen**Varautuminen*

Rataverkon haltijan, liikenteenohjauspalvelua tarjoavan yhtiön tai yhteisön ja 159 §:ssä tarkoitetun toiminnanharjoittajan on varauduttava poikkeusoloihin ja huolehdittava siitä, että niiden toiminta jatkuu mahdollisimman häiriöttömästi myös valmiuslaissa (1552/2011) tarkoitetuissa poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa. Niiden on osallistuttava toimintansa edellyttämällä tavalla valmiussuunnitteluun ja valmisteltava etukäteen poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa tapahtuvaa toimintaa. Tätä varten rataverkon haltijan, liikenteenohjauspalvelua tarjoavan yhtiön tai yhteisön ja 159 §:ssä tarkoitetun toiminnanharjoittajan on laadittava valmiussuunnitelma, jossa luetellaan elimet, joille sen on ilmoitettava vaaratilanteista tai häiriöistä raideliikenteessä. Jos häiriöt vaikuttavat rajat ylittävään liikenteeseen, rataverkon haltijan on vaihdettava kaikki asiankuuluvat tiedot niiden muiden rataverkon haltijoiden kanssa, joiden verkkoon ja liikenteeseen kyseiset häiriöt voivat vaikuttaa. Asianomaisten rataverkon haltijoiden on tehtävä yhteistyötä rajat ylittävän liikenteen palauttamiseksi ennalleen.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä valmiussuunnittelun järjestämisestä poikkeusoloihin ja normaaliolojen häiriötilanteisiin varautumiseksi.

Rataverkon haltijan, liikenteenohjauspalvelua tarjoavan yhtiön tai yhteisön ja 159 §:ssä tarkoitetun toiminnanharjoittajan on varauduttava poikkeusoloihin ja huolehdittava siitä, että niiden toiminta jatkuu mahdollisimman häiriöttömästi myös valmiuslaissa (1552/2011) tarkoitetuissa poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa. Niiden on osallistuttava toimintansa edellyttämällä tavalla valmiussuunnitteluun ja valmisteltava etukäteen poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa tapahtuvaa toimintaa. Tätä varten rataverkon haltijan, liikenteenohjauspalvelua tarjoavan yhtiön tai yhteisön ja 159 §:ssä tarkoitetun toiminnanharjoittajan on laadittava valmiussuunnitelma, jossa luetellaan elimet, joille sen on ilmoitettava vaaratilanteista tai häiriöistä raideliikenteessä. Jos häiriöt vaikuttavat rajat ylittävään liikenteeseen, rataverkon haltijan on vaihdettava kaikki asiankuuluvat tiedot niiden muiden rataverkon haltijoiden kanssa, joiden verkkoon ja liikenteeseen kyseiset häiriöt voivat vaikuttaa. Asianomaisten rataverkon haltijoiden on tehtävä yhteistyötä rajat ylittävän liikenteen palauttamiseksi ennalleen.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 1 momentissa tarkoitusta normaaliolojen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varautumisesta. Lisäksi Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa teknisiä määräyksiä, jotka koskevat valmiussuunnitelman tarkempaa sisältöä ja laadintaa.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

188 §

188 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

Liikenne- ja viestintäviraston 187 §:ssä tarkoitettua oikaisuvaatimuksesta antamaan päätökseen sekä muuhun viraston tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään, jollei tässä laissa toisin säädetä. Jos valitus koskee 187 §:n 2 momentissa tarkoitettua oikaisuvaatimuksesta annettua päätöstä, valitusaika on kaksi kuukautta oikaisuvaatimukseen annetun päätöksen tiedoksiannosta.

Hallinto-oikeuden päätökseen turvallisuustodistuksen tai turvallisuusluvan peruuttamista, osajärjestelmän käyttöönottoluvan peruuttamista, osajärjestelmän valmistamista, rakentamista, parantamista tai uudistamista koskevan suunnitelman hylkäämistä, kalustoyksikön markkinoillesaattamisluvan ja käyttöönottoluvan peruuttamista, kalustoyksikön kunnossapidosta vastaavan yksikön sertifiointin peruuttamista, ilmoitetun laitoksen tai riippumattomasta turvallisuusarviointista vastaavan laitoksen nimeämisen peruuttamista, ratakapasiteetin peruuttamista, 179 §:ssä tarkoitettua määräystä, velvoitetta tai kieltoa sekä 180 §:ssä tarkoitettua toimenpiteeseen tai tapahtumaan puuttumista koskevassa asiassa saa hakea muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Jos 21, 26, 53, 55, 63, 79 tai 151 §:ssä tarkoitettua asiaa ei ole ratkaistu säädettyssä määräajassa, hakija voi tehdä valituksen. Valituksen katsotaan kohdistuvan hakemuksen hylkäävään päätökseen. Valituksen voi tehdä, kunnes hakemukseen on annettu päätös. Liikenne- ja viestintäviraston ja sääntelyelimen on ilmoitettava päätöksen antamisesta valitusviranomaiselle. Valituksen tekemiseen ja käsittelyyn sovelletaan muutoin hallintolainkäyttölakia.

Sääntelyelimen oikaisuvaatimuksesta 151 §:n nojalla antamaan päätökseen haetaan

Muutoksenhakuun hallintotuomioistuimeen sovelletaan oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettua lakia (808/2019), jollei laissa toisin säädetä. Jos valitus koskee 187 §:n 2 momentissa tarkoitettua oikaisuvaatimuksesta annettua päätöstä, valitusaika on kaksi kuukautta oikaisuvaatimukseen annetun päätöksen tiedoksiannosta.

(kumotaan)

Jos 21, 26, 53, 55, 63, 79 tai 151 §:ssä tarkoitettua asiaa ei ole ratkaistu säädettyssä määräajassa, hakija voi tehdä valituksen. Valituksen katsotaan kohdistuvan hakemuksen hylkäävään päätökseen. Valituksen voi tehdä, kunnes hakemukseen on annettu päätös. Liikenne- ja viestintäviraston ja sääntelyelimen on ilmoitettava päätöksen antamisesta valitusviranomaiselle. Valituksen tekemiseen ja käsittelyyn sovelletaan muutoin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettua lakia.

Sääntelyelimen oikaisuvaatimuksesta 151 §:n nojalla antamaan päätökseen haetaan

Voimassa oleva laki

muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Sääntelyelimen 152 §:n nojalla erimielisyysasiassa antamaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla markkinaoikeuteen. *Markkinaoikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.*

Tämän lain nojalla tehtyä päätöstä noudatetaan muutoksenhausta huolimatta, jos päätöksessä niin määrätään ja jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Turvallisuustodistuksen haltijalla, jonka todistusta Liikenne- ja viestintävirasto on rajoittanut tai jonka todistuksen Liikenne- ja viestintävirasto on peruuttanut, on oikeus hakea muutosta rautatieturvallisuudirektiivin 10 artiklan 12 kohdan mukaisesti.

192 §

Siirtymäsäännökset

Rautatieyrityksen, joka vastaa myös rataverkon hallinnasta, on järjestettävä rataverkonsa hallinta tämän lain 104-107, 109 sekä 111 §:n edellyttämällä tavalla viimeistään 1 päivästä heinäkuuta 2019 alkaen.

Ehdotus

muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Sääntelyelimen 152 §:n nojalla erimielisyysasiassa antamaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

Tämän lain nojalla tehtyä päätöstä noudatetaan muutoksenhausta huolimatta, jos päätöksessä niin määrätään ja jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Turvallisuustodistuksen haltijalla, jonka todistusta Liikenne- ja viestintävirasto on rajoittanut tai jonka todistuksen Liikenne- ja viestintävirasto on peruuttanut, on oikeus hakea muutosta rautatieturvallisuudirektiivin 10 artiklan 12 kohdan mukaisesti.

192 §

Siirtymäsäännökset

Rautatieyrityksen, joka vastaa myös rataverkon hallinnasta, on järjestettävä rataverkonsa hallinta 104-107, 109 sekä 111 §:n edellyttämällä tavalla viimeistään 1 päivästä heinäkuuta 2021 alkaen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

9.

Laki

tuomioistuinlain 14 luvun 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tuomioistuinlain (673/2016) 14 luvun 3 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

14 luku

14 luku

Toimiminen toisessa tuomioistuimessa ja siirtäminen

Toimiminen toisessa tuomioistuimessa ja siirtäminen

3 §

3 §

Maaoykeusinsinöörin velvollisuus toimia toisessa maaoykeudessa

Maaoykeusinsinöörin velvollisuus toimia toisessa kärjjooykeudessa

Maaoykeusinsinööri voidaan tarvittaessa määrätä käsittelemään maaoykeusasioita myös muussa samaan maaoykeusinsinöörien yhteistoiminta-alueeseen kuuluvassa maaoykeusasioita käsittelevässä kärjjooykeudessa kuin siinä, johon hänet on nimitetty.

Maaoykeusinsinööri voidaan tarvittaessa määrätä käsittelemään maaoykeusasioita ja yksityistielain (560/2018) 65 §:ssä tarkoitettuja asioita myös muussa samaan maaoykeusinsinöörien yhteistoiminta-alueeseen kuuluvassa maaoykeusasioita käsittelevässä kärjjooykeudessa kuin siinä, johon hänet on nimitetty.

Edellä 1 momentissa tarkoitettun määräjyksen antaa se kärjjooykeus, johon maaoykeusinsinööri on nimitetty.

Edellä 1 momentissa tarkoitettun määräjyksen antaa se kärjjooykeus, johon maaoykeusinsinööri on nimitetty.

Maaoykeusinsinöörien yhteistoiminta-alueista säädetään ooykeusministeriön asetuksella.

Maaoykeusinsinöörien yhteistoiminta-alueista säädetään ooykeusministeriön asetuksella.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

10.

Laki

ajokorttilain 95 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ajokorttilain (386/2011) 95 §, sellaisena kuin se on laissa 938/2018, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

95 §

95 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

Kuljettajantutkinnon vastaanottajan tässä laissa säädettyjä tehtäviä hoidettaessa annettuun päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta. Oikaisuvaatimusmenettelystä säädetään hallintolaissa.

Liikenne- ja viestintäviraston oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan ja muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla *hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään*. Jos hakijalle myönnetään tässä laissa tarkoitettu ajokortti tai muu lupa hakemuksen mukaisesti ilman ajokorttiin tai muuhun lupaan asetettavia ehtoja tai rajoituksia, hakijalle ei ajokortin tai luvan lisäksi anneta muuta päätöstä eikä valitusosoitusta.

Poliisin tämän lain nojalla *tekemään päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään*. Poliisin tämän lain nojalla *tekemä päätös voidaan panna täytäntöön valituksen estämättä*.

Hallinto-oikeuden päätökseen autokoululuvan peruuttamista ja liikenneopettajaluvan peruuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. *Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.*

Kuljettajantutkinnon vastaanottajan tässä laissa säädettyjä tehtäviä *hoitaessa antamaansa päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta*. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003).

Liikenne- ja viestintäviraston oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan ja muuhun päätökseen *sekä poliisin tämän lain nojalla tekemään päätökseen* saa hakea muutosta valittamalla. *Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019)*. Jos hakijalle myönnetään tässä laissa tarkoitettu ajokortti tai muu lupa hakemuksen mukaisesti ilman ajokorttiin tai muuhun lupaan asetettavia ehtoja tai rajoituksia, hakijalle ei ajokortin tai luvan lisäksi anneta muuta päätöstä eikä valitusosoitusta.

Poliisin tämän lain nojalla *tekemä päätös voidaan panna täytäntöön valituksen estämättä*.

(kumotaan)

HE 91/2019 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

..

11.

Laki

ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetun lain 53 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetun lain (957/2013) 53 §, sellaisena kuin se on laissa 939/2018, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

53 §

53 §

Oikaisu ja muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus ja muutoksenhaku

Katsastusluvan haltijan katsastusasiassa ja jatkokoulutusluvan haltijan koulutusasiassa tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta siten kuin hallintolaissa säädetään.

Liikenne- ja viestintäviraston oikaisuvaatimuksen johdosta tekemään päätökseen tai sen tämän lain nojalla muutoin tekemään päätökseen haetaan muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Katsastusluvan haltijan katsastusasiassa ja jatkokoulutusluvan haltijan koulutusasiassa tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta. *Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.*

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

12.

Laki

ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä annetun lain 31 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä annetun lain (958/2013) 31 §, sellaisena kuin se on laissa 941/2018, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

31 §

31 §

Oikaisun hakeminen ja muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus ja muutoksenhaku

Yksittäishyväksynnän myöntäjän tekemään yksittäishyväksyntää koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta *siten kuin hallintolaissa säädetään.*

Liikenne- ja viestintäviraston oikaisuvaatimuksen johdosta tekemään päätökseen tai sen tämän lain nojalla muutoin tekemään päätökseen haetaan muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Yksittäishyväksynnän myöntäjän tekemään yksittäishyväksyntää koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta. *Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.*

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

13.

Laki

alkolukkolain 15 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan alkolukkolain (730/2016) 15 §, sellaisena kuin se on laissa 944/2018, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

15 §

15 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

Liikenne- ja viestintäviraston tämän lain nojalla antamaan päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa säädetään.

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenne- ja viestintävirasto voi päätöksessään määrätä, että päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomaisen toisin määrää.

Liikenne- ja viestintäviraston tämän lain nojalla antamaan päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Liikenne- ja viestintävirasto voi päätöksessään määrätä, että päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomaisen toisin määrää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

14.

Laki**aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä annetun lain 22 a ja 93 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä annetun lain (1686/2009) 22 a ja 93 §, sellaisina kuin ne ovat, 22 a § on laissa 1322/2011 ja 93 § laissa 946/2018, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

22 a §

22 a §

*Sisävesiliikenteen alus**Sisävesiliikenteen alus*

Sisävesialusten purjehduskelpoisuuslupien vastavuoroisesta tunnustamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/100/EY, jäljempänä *purjehduskelpoisuusdirektiivi*, on Suomessa voimassa. Suomen sisävesialueella liikennöiviin aluksiin ei kuitenkaan sovelleta purjehduskelpoisuusdirektiivin tai muiden Euroopan unionin *sisävesiliikennedirektiivien* teknisiä vaatimuksia, ellei muualla lainsäädännössä toisin säädetä.

Sisävesialusten purjehduskelpoisuuslupien vastavuoroisesta tunnustamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/100 EY, jäljempänä *purjehduskelpoisuusdirektiivi*, sekä *sisävesien teknisistä vaatimuksista, direktiivin 2009/100/EY muuttamisesta ja direktiivin 2006/87/EY kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/1629* ovat Suomessa voimassa. Suomen sisävesialueella liikennöiviin aluksiin ei kuitenkaan sovelleta purjehduskelpoisuusdirektiivin tai muiden Euroopan unionin *sisävesiliikennedirektiivien* teknisiä vaatimuksia, ellei muualla lainsäädännössä toisin säädetä.

93 §

93 §

*Muutoksenhaku**Muutoksenhaku*

Liikennöintiluvan, nimityskirjan sekä merityösertifikaatin peruuttamista ja katsastusvaltuutuksen keskeyttämistä tai peruuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla *hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään*.

Muuhun Liikenne- ja viestintäviraston, hyväksytyt luokituslaitoksen, nimetyn katsastajan tai nimetyn aluksenmittaajan päätökseen saa vaatia oikaisua virastolta siten kuin hallintolaisissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea

Liikennöintiluvan, nimityskirjan sekä merityösertifikaatin peruuttamista ja katsastusvaltuutuksen keskeyttämistä tai peruuttamista koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla.

Muuhun Liikenne- ja viestintäviraston, hyväksytyt luokituslaitoksen, nimetyn katsastajan tai nimetyn aluksenmittaajan päätökseen saa vaatia oikaisua virastolta. *Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaisissa*

HE 91/2019 vp

Voimassa oleva laki

muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen 1 momentissa koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenne- ja viestintäviraston tämän lain mukaisesti määräämään maksuun haetaan muutosta siten kuin valtion maksuperustelaissa säädetään.

Ehdotus

(434/2003). Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Muutoksenhausta Liikenne- ja viestintäviraston tämän lain mukaisesti määräämään maksuun säädetään valtion maksuperustelaissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

15.

Laki

alusliikennepalvelulain 31 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan alusliikennepalvelulain (623/2005) 31 §, sellaisena kuin se on laissa 981/2015,
seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

31 §

31 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

Alusliikenneohjaajan pätevyystodistuksen peruuttamista koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Muuhun hallintopäätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen 1 momentissa tarkoitettussa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomaisen toisin määrää.

Muuhun kuin alusliikenneohjaajan pätevyystodistuksen peruuttamista koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

(kumotaan)

Päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomaisen toisin määrää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

16.

Laki

alusrekisterilain 13 f §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan alusrekisterilain (512/1993) 13 f §, sellaisena kuin se on laissa 486/2004, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

13 f §

13 f §

Oikaisuvaatimus ja muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus ja muutoksenhaku

Rekisteriviranomaisen tekemään päätökseen historiarekisteriä koskevassa asiassa saa siihen tyytymätön asianosainen hakea oikaisua päätöksen tekijältä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Päätökseen, jolla oikaisuvaatimus on hylätty, voidaan hakea muutosta hallinto-oikeudelta siten kuin muutoksenhausta hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Rekisteriviranomaisen tekemään päätökseen historiarekisteriä koskevassa asiassa saa *vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.*

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

..

17.

Laki

alusten jääluokista ja jäänmurtaja-avustuksesta annetun lain 12 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan alusten jääluokista ja jäänmurtaja-avustuksesta annetun lain (1121/2005) 12 §, sellaisena kuin se on laissa 949/2018, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

12 §

12 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

Liikenne- ja viestintäviraston ja Väyläviraston päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenne- ja viestintäviraston jääluokan vahvistamista koskevasta päätöksestä ja Väyläviraston 10 §:n 4 momentissa tarkoitetusta poikkeusta koskevasta päätöksestä perittävään maksuun saa hakea muutosta siten kuin valtion maksuperustelain 11 b §:ssä säädetään.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

(kumotaan)

Muutoksenhausta Liikenne- ja viestintäviraston jääluokan vahvistamista koskevasta päätöksestä ja Väyläviraston 10 §:n 4 momentissa tarkoitetusta poikkeusta koskevasta päätöksestä perittävään maksuun säädetään valtion maksuperustelaissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

18.

Laki

alusturvallisuuden valvonnasta annetun lain 18 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan alusturvallisuuden valvonnasta annetun lain (370/1995) 18 §, sellaisena kuin se on laissa 950/2018, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

18 §

18 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

Tämän lain nojalla tehtyyn valvontaviranomaisen päätökseen saa vaatia oikaisua *Lii-kenne- ja viestintävirastolta siten kuin hallintolaisissa (434/2003) säädetään*. Oikaisuvaatimus tämän lain 14 ja 14 b §:ssä tarkoitetusta pysäyttämispäätöksestä ja 14 c-14 h §:ssä tarkoitetusta satamaan pääsyn epäämismääräyksestä on käsiteltävä viipymättä.

Muuhun tämän lain nojalla tehtyyn päätökseen sekä oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäytölaissa (586/1996) säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen aluksen pysäyttämistä, aluksen käytön rajoittamista sekä sen varusteen, laitteen, toiminnon tai järjestyksen kieltämistä, aluksen pääsyn epäämismääräystä ja laivanisännän liikennöinnin keskeyttämistä koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäytölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valituskirjelmä on toimitettava oikaisupäätöksen antaneelle valvontaviranomaiselle, jonka tulee toimittaa asiassa kertyneet asiakirjat ja oma lausuntonsa viipymättä valitusviranomaiselle. Valitus on käsiteltävä viipymättä.

Tämän lain nojalla tehtyyn valvontaviranomaisen päätökseen saa vaatia oikaisua. *Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaisissa (434/2003)*. Oikaisuvaatimus 14 ja 14 b §:ssä tarkoitetusta pysäyttämispäätöksestä ja 14 c-14 h §:ssä tarkoitetusta satamaan pääsyn epäämismääräyksestä on käsiteltävä viipymättä.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

(kumotaan)

Valituskirjelmä on toimitettava oikaisupäätöksen antaneelle valvontaviranomaiselle, jonka tulee toimittaa asiassa kertyneet asiakirjat ja oma lausuntonsa viipymättä valitusviranomaiselle. Valitus on käsiteltävä viipymättä.

HE 91/2019 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

..

19.

Laki

eräiden alusten ja niitä palvelevien satamien turvatoimista ja turvatoimien valvonnasta annetun lain 25 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan eräiden alusten ja niitä palvelevien satamien turvatoimista ja turvatoimien valvonnasta annetun lain (485/2004) 25 §, sellaisena kuin se on laissa 986/2015, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

25 §

25 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

Tämän lain ja turvatoimiasetuksen nojalla tehtyyn päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen aluksen pysäyttämistä, aluksen toiminnan rajoittamista ja töiden keskeyttämistä koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitus on käsiteltävä viipymättä. Muutoksenhaku ei estä aluksen pysäyttämisen, aluksen, satamarakenteen tai sataman turvatoimi-alueen toiminnan rajoittamisen eikä 12 §:ssä tarkoitettua henkilöön kohdistuvaa pakko-tointa koskevan päätöksen täytäntöönpanoa, ellei valitusviranomainen toisin määrää.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

(kumotaan)

Valitus on käsiteltävä viipymättä. Muutoksenhaku ei estä aluksen pysäyttämisen, aluksen, satamarakenteen tai sataman turvatoimi-alueen toiminnan rajoittamisen eikä 12 §:ssä tarkoitettua henkilöön kohdistuvaa pakko-tointa koskevan päätöksen täytäntöönpanoa, ellei valitusviranomainen toisin määrää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

20.

Laki

eräiden irtolastialusten turvallisesta lastaamisesta ja lastin purkamisesta annetun lain 25 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eräiden irtolastialusten turvallisesta lastaamisesta ja lastin purkamisesta annetun lain (1206/2004) 25 §, sellaisena kuin se on laissa 957/2018, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

25 §

25 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

Arviointilaitoksen päätökseen olla myöntämättä terminaalinhoitajan laadunhallintajärjestelmälle sertifikaattia saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa säädetään.

Arviointilaitoksen päätökseen olla myöntämättä terminaalinhoitajan laadunhallintajärjestelmälle sertifikaattia saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.

Muuhun tämän lain nojalla tehtyyn päätökseen sekä oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Hallinto-oikeuden päätökseen arviointilaitoksen nimeämisen peruuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

(kumotaan)

Arviointilaitoksen päätöstä laadunhallintajärjestelmän sertifioimatta jättämisestä ja Liikenne- ja viestintäviraston tämän lain nojalla tekemää päätöstä noudatetaan muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Arviointilaitoksen päätöstä laadunhallintajärjestelmän sertifioimatta jättämisestä ja Liikenne- ja viestintäviraston tämän lain nojalla tekemää päätöstä noudatetaan muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

21.

Laki

henkilöautojen romutuspalkkiosta ja sähkökäyttöisten henkilöautojen hankintatuesta sekä henkilöautojen kaasu- tai etanolikäyttöisiksi muuntamisen tuesta annetun lain 12 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan henkilöautojen romutuspalkkiosta ja sähkökäyttöisten henkilöautojen hankintatuesta sekä henkilöautojen kaasu- tai etanolikäyttöisiksi muuntamisen tuesta annetun lain (971/2017) 12 §, sellaisena kuin se on laissa 961/2018, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

12 §

12 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

Asianosainen, jolla on tämän lain nojalla oikeus saada valtionavustusta, saa hakea oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta *siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään*, jos hänelle ei ole maksettu tämän lain mukaisesti valtionavustusta. *Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.*

Oikaisuvaatimusta tai valitusta ei saa kuitenkaan tehdä, jos valtion talousarvioon avustuksen maksamista varten varattua määrärahaa ei ole enää käytettävissä.

Asianosainen, jolla on tämän lain nojalla oikeus saada valtionavustusta, saa hakea oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta, jos hänelle ei ole maksettu tämän lain mukaisesti valtionavustusta. *Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003). Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).*

Oikaisuvaatimusta tai valitusta ei saa kuitenkaan tehdä, jos valtion talousarvioon avustuksen maksamista varten varattua määrärahaa ei ole enää käytettävissä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

22.

Laki

huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista annetun lain 55 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista annetun lain (1712/2015) 55 §, sellaisena kuin se on laissa 963/2018, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

55 §

55 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

Ilmoitetun laitoksen nimeämistä ja nimeämisen peruuttamista sekä 43 §:ssä tarkoitettua kieltoa koskevaan Liikenne- ja viestintäviraston päätökseen saa *hakea muutosta valittamalla siitä hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.*

Muuhun Liikenne- ja viestintäviraston sekä Tullin ja ilmoitetun laitoksen päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen ilmoitetun laitoksen nimeämisen peruuttamisesta sekä 43 §:ssä tarkoitettua kieltoa koskevassa asiassa saa hakea muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenne- ja viestintäviraston 44 §:n nojalla määräämään väliaikaiseen kieltoon ei saa erikseen hakea muutosta valittamalla.

Liikenne- ja viestintäviraston 41-43 ja 45-47 §:n nojalla tekemää päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Liikenne- ja viestintäviraston 51 §:n nojalla tekemään maksua koskevaan päätökseen haetaan muutosta sen mukaan kuin valtion maksuperustelaissa säädetään.

Muuhun kuin ilmoitetun laitoksen nimeämistä ja nimeämisen peruuttamista sekä 43 §:ssä tarkoitettua kieltoa koskevaan Liikenne- ja viestintäviraston päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

(kumotaan)

Liikenne- ja viestintäviraston 44 §:n nojalla määräämään väliaikaiseen kieltoon ei saa erikseen hakea muutosta valittamalla.

Liikenne- ja viestintäviraston 41-43 ja 45-47 §:n nojalla tekemää päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Muutoksenhausta Liikenne- ja viestintäviraston 51 §:n nojalla tekemään maksua koskevaan päätökseen säädetään valtion maksuperustelaissa.

HE 91/2019 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

..

23.

Laki

katsastustoiminnan valvontamaksusta annetun lain 13 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan katsastustoiminnan valvontamaksusta annetun lain (960/2013) 13 §, sellaisena
kuin se on laissa 968/2018, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

13 §

13 §

Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen

*Muutoksenhaku **hallintotuomioistuimeen***

Liikenne- ja viestintäviraston oikaisuvaatimuksen johdosta tekemään päätökseen haetaan muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

..

24.

Laki

kuljettajantutkintotoiminnan järjestämisestä annetun lain 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kuljettajantutkintotoiminnan järjestämisestä annetun lain (535/1998) 14 §, sellaisena kuin se on laissa 970/2018, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

14 §

14 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

Kuljettajantutkinnon vastaanottajan tekemään kuljettajantutkintoa tai ADR-ajolupakoetta koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta *siten kuin hallintolaissa säädetään.*

Liikenne- ja viestintäviraston oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan tai muuhun tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen *siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.*

Hallinto-oikeuden päätökseen ajokokeen vastaanottajan kelpoisuustodistuksen peruuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitushuvan.

Kuljettajantutkinnon vastaanottajan tekemään kuljettajantutkintoa tai ADR-ajolupakoetta koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta. *Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.*

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

(kumotaan)

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

25.

Laki**laivavarustelain 28 ja 29 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan laivavarustelain (1503/2011) 28 ja 29 §, sellaisena kuin niistä on 28 § laissa 973/2018, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

28 §

28 §

*Muutoksenhaku valvontaviranomaisen päätökseen**Muutoksenhaku valvontaviranomaisen päätökseen*

Ilmoitettua laitosta koskevan nimeämisen rajoittamista tai peruuttamista koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Muuhun Liikenne- ja viestintäviraston päätökseen kuin ilmoitettua laitosta koskevan nimeämisen rajoittamista tai peruuttamista koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.

Muuhun Liikenne- ja viestintäviraston päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

(kumotaan)

Päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Uhkasakon asettamista ja maksettavaksi tuomitsemista sekä teettämistä tai keskeyttämisen asettamista ja täytäntöön pantavaksi määräämistä koskevaan päätökseen saa kuitenkin hakea muutosta siten kuin uhkasakkolaissa säädetään.

Muutoksenhausta uhkasakon asettamista ja maksettavaksi tuomitsemista sekä teettämistä tai keskeyttämisen asettamista ja täytäntöön pantavaksi määräämistä koskevaan päätökseen säädetään kuitenkin uhkasakkolaissa.

29 §

29 §

*Muutoksenhaku ilmoitetun laitoksen päätöksestä**Muutoksenhaku ilmoitetun laitoksen päätöksestä*

Ilmoitetun laitoksen tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua ilmoitetulta laitokselta siten kuin hallintolain 7 a luvussa säädetään.

Ilmoitetun laitoksen tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.

HE 91/2019 vp

Voimassa oleva laki

Ilmoitetun laitoksen oikaisumenettelyssä antamaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Ehdotus

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

..

26.

Laki

ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen liitteeseen tehtyjen muutosten sekä yleissopimukseen liittyvän kiinteiden irtolastien aluskuljetuksia koskevan kansainvälisen säännösten (IMSBC-säännöstö) pakottavan osan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja IMSBC-säännösten soveltamisesta annetun lain 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen liitteeseen tehtyjen muutosten sekä yleissopimukseen liittyvän kiinteiden irtolastien aluskuljetuksia koskevan kansainvälisen säännösten (IMSBC-säännöstö) pakottavan osan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja IMSBC-säännösten soveltamisesta annetun lain (40/2015) 5 §, sellaisena kuin se on laissa 964/2018, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5 §

Liikenne- ja viestintäviraston tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimus tehdään Liikenne- ja viestintävirastolle.

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

5 §

Liikenne- ja viestintäviraston tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003).

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

(kumotaan)

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

27.

Laki

laiva-apteekista annetun lain 13 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan laiva-apteekista annetun lain (584/2015) 13 §, sellaisena kuin se on laissa
972/2018, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

13 §

13 §

Poikkeukset

Poikkeukset

Liikenne- ja viestintävirasto voi hakemuksesta erityisistä syistä myöntää yksittäistapauksessa poikkeuksen 6 §:n 1 momentissa tarkoitetuista laiva-apteekin sisältöä koskevista vaatimuksista edellyttäen, että poikkeus ei olennaisesti heikennä laivaväen mahdollisuutta saada asianmukaista ensiapua ja sairaanhoitoa aluksella.

Liikenne- ja viestintäviraston antamaan 1 momentissa tarkoitettuun päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenne- ja viestintäviraston 1 momentissa tarkoitettusta päätöksestä määräämään maksuun haetaan muutosta siten kuin valtion maksuperustelaissa (150/1992) säädetään.

Liikenne- ja viestintävirasto voi hakemuksesta erityisistä syistä myöntää yksittäistapauksessa poikkeuksen 6 §:n 1 momentissa tarkoitetuista laiva-apteekin sisältöä koskevista vaatimuksista edellyttäen, että poikkeus ei olennaisesti heikennä laivaväen mahdollisuutta saada asianmukaista ensiapua ja sairaanhoitoa aluksella.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003). Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Muutoksenhausta Liikenne- ja viestintäviraston 1 momentissa tarkoitettusta päätöksestä määräämään maksuun säädetään valtion maksuperustelaissa (150/1992).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

..

28.

Laki

laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta annetun lain 41 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta annetun lain (1687/2009) 41 §, sellaisena kuin se on laissa 976/2018, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

41 §

41 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

Liikenne- ja viestintäviraston päätökseen 28 §:ssä tarkoitetun todistuskirjan peruuttamista koskevassa asiassa *saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen noudattaen hallintolainkäyttölakia (586/1996).*

Muuhun Liikenne- ja viestintäviraston tai hyväksytyt laitoksen päätökseen saa vaatia oikaisua virastolta siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen 1 momentissa tarkoitetussa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitushuvan.

Liikenne- ja viestintäviraston tämän lain mukaisesti määräämään maksuun haetaan muutosta siten kuin *valtion maksuperustelaissa* säädetään.

Muuhun kuin Liikenne- ja viestintäviraston päätökseen 28 §:ssä tarkoitetun todistuskirjan peruuttamista koskevassa asiassa *saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003).*

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

(kumotaan)

Muutoksenhausta Liikenne- ja viestintäviraston tämän lain mukaisesti määräämään maksuun *säädetään valtion maksuperustelaissa.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

..

29.

Laki

lentoasemaverkosta ja -maksuista annetun lain 13 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lentoasemaverkosta ja -maksuista annetun lain (210/2011) 13 §, sellaisena kuin se on laissa 977/2018, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

13 §

13 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

Päätökseen, jonka Liikenne- ja viestintävirasto tekee palvelujen tarjoamista tai niiden hinnoittelua koskevan erimielisyyden ratkaisemiseksi 12 §:n nojalla, haetaan muutosta valittamalla markkinaoikeuteen *siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään*. Asian käsittelystä markkinaoikeudessa säädetään oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetussa laissa (100/2013). *Markkinaoikeuden päätökseen haetaan muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään*.

Päätökseen, jonka Liikenne- ja viestintävirasto tekee palvelujen tarjoamista tai niiden hinnoittelua koskevan erimielisyyden ratkaisemiseksi 12 §:n nojalla, haetaan muutosta valittamalla markkinaoikeuteen. *Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019)*. Asian käsittelystä markkinaoikeudessa säädetään *lisäksi* oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetussa laissa (100/2013).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

30.

Laki

lentoliikenteen päästökaupasta annetun lain 27 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lentoliikenteen päästökaupasta annetun lain (34/2010) 27 §, sellaisena kuin se on laissa 978/2018, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

27 §

27 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

Todentajan lausuntoon saa vaatia oikaisua *todentajalta siten kuin hallintolaissa säädetään*.

Liikenne- ja viestintäviraston ja Energiaviraston päätökseen sekä oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen todentajan hyväksymisen peruuttamista koskevassa asiassa sekä 22 ja 24 §:ssä tarkoitettussa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Energiaviraston ja Liikenne- ja viestintäviraston päätöksiä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Energiaviraston ja Liikenne- ja viestintäviraston julkisoikeudellisesta suoritteesta määräämään maksuun haetaan muutosta siten kuin valtion maksuperustelaisissa säädetään.

Todentajan lausuntoon saa vaatia oikaisua. *Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.*

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

(kumotaan)

Energiaviraston ja Liikenne- ja viestintäviraston päätöksiä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Muutoksenhausta Energiaviraston ja Liikenne- ja viestintäviraston julkisoikeudellisesta suoritteesta määräämään maksuun säädetään valtion maksuperustelaisissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

31.

Laki

lentoliikenteen valvontamaksusta annetun lain 15 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lentoliikenteen valvontamaksusta annetun lain (1249/2005) 15 §, sellaisena kuin se on laissa 979/2018, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

15 §

15 §

Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen

Muutoksenhaku hallintotuomioistuimeen

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Valtion puolesta valitusoikeus Liikenne- ja viestintäviraston päätökseen on viraston hallintoasioista vastaavalla johtajalla.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Valtion puolesta valitusoikeus Liikenne- ja viestintäviraston päätökseen on viraston hallintoasioista vastaavalla johtajalla.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

32.

Laki

liikenneturvallisuusmaksusta annetun lain 15 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan liikenneturvallisuusmaksusta annetun lain (471/2016) 15 §, sellaisena kuin se on laissa 981/2018, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

15 §

15 §

Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen

Muutoksenhaku hallintotuomioistuimeen

Maksuvelvollinen saa hakea muutosta oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen sekä Liikenne- ja viestintäviraston muutoin tekemään oikaisupäätökseen valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

33.

Laki

liikenteessä käytettävien vaihtoehtoisten polttoaineiden jakelusta annetun lain 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan liikenteessä käytettävien vaihtoehtoisten polttoaineiden jakelusta annetun lain (478/2017) 14 §, sellaisena kuin se on laissa 985/2018, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

14 §

14 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

Liikenteen turvallisuusviraston päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää luvan.

Liikenne- ja viestintäviraston päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa. Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

..

34.

Laki

luotsauslain 20 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan luotsauslain (940/2003) 20 a §, sellaisena kuin se on laeissa 986/2018 ja 51/2019,
seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

20 a §

20 a §

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

Luotsin ohjauskirjan peruuttamista, linjaluotsinkirjan peruuttamista ja aluskohtaisen luotsinkäyttövelvollisuuden erivapauden peruuttamista sekä *Liikenne- ja viestintäviraston* etäluotsausta koskevan luvan myöntämistä, muuttamista tai peruuttamista koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla *hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään*.

Liikenne- ja viestintäviraston muuhun päätökseen sekä luotsaustutkinnon järjestäjän tekemään tutkintoa koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta *siten kuin hallintolaisissa säädetään*. *Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään*.

Hallinto-oikeuden päätökseen luotsin ohjauskirjan peruuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Luotsin ohjauskirjan peruuttamista, linjaluotsinkirjan peruuttamista ja aluskohtaisen luotsinkäyttövelvollisuuden erivapauden peruuttamista sekä etäluotsausta koskevan luvan myöntämistä, muuttamista tai peruuttamista koskevaan *Liikenne- ja viestintäviraston* päätökseen saa hakea muutosta valittamalla.

Liikenne- ja viestintäviraston muuhun päätökseen sekä luotsaustutkinnon järjestäjän tekemään tutkintoa koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta. *Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaisissa*. *Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla*.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

35.

Laki

maantieliikenteen liikenneyrittäjäkoulutuksesta annetun lain 8 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maantieliikenteen liikenneyrittäjäkoulutuksesta annetun lain (694/2006) 8 §, sellaisena kuin se on laissa 987/2018, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

8 §

8 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

Liikenneyrittäjäkoulutusluvan peruuttamista koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Muuhun päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen 1 momentissa tarkoitettussa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenne- ja viestintävirasto voi päätöksensä määrätä, että päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta.

Muuhun kuin liikenneyrittäjäkoulutusluvan peruuttamista koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003).

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

(kumotaan)

Liikenne- ja viestintävirasto voi päätöksensä määrätä, että päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

36.

Laki

matkustaja-aluksen henkilöluetteloista annetun lain 24 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan matkustaja-aluksen henkilöluetteloista annetun lain (1038/2009) 24 §, sellaisena
kuin se on laissa 171/2019, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

24 § (8.2.2019/171)

24 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

Tämän lain 17 §:n nojalla tehtyyn Liikenne- ja viestintäviraston päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Muuhun kuin 17 §:n nojalla tehtyyn päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003).

Muuhun Liikenne- ja viestintäviraston päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

(kumotaan)

Liikenne- ja viestintäviraston päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Liikenne- ja viestintäviraston päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Liikenne- ja viestintäviraston henkilöluettelointijärjestelmän hyväksymisestä perittävään maksuun saa hakea muutosta siten kuin valtion maksuperustelain 11 b §:ssä säädetään.

Muutoksenhausta Liikenne- ja viestintäviraston henkilöluettelointijärjestelmän hyväksymisestä perittävään maksuun säädetään valtion maksuperustelaisissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

37.

Laki**merenkulun ympäristönsuojelulain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan merenkulun ympäristönsuojelulain (1672/2009) 1 luvun 2 §:n 22 kohta, 12 luvun 14 § ja 13 luvun 8 §, sellaisena kuin ne ovat 1 luvun 2 §:n 22 kohta ja 13 luvun 8 § laissa 990/2018 ja 12 luvun 14 § osaksi laissa 1357/2018, seuraavasti

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

1 luku

1 luku

Yleiset säännökset**Yleiset säännökset**

2 §

2 §

*Määritelmät**Määritelmät*

Tässä laissa tarkoitetaan:

Tässä laissa tarkoitetaan:

22) *sisävesialuksella* erityisesti sisävesiväylällä käytettäväksi tarkoitettua alusta, sellaisena kuin se määritellään sisävesialusten teknisistä vaatimuksista ja neuvoston direktiivin 82/714/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2006/87/EY, mukaan luettuina kaikki alukset, joille on myönnetty yhteisön sisävesialustodistus sellaisena kuin se määritellään mainitussa direktiivissä;

22) **sisävesialuksella** sisävesialusten teknisistä vaatimuksista, direktiivin 2009/100/EY muuttamisesta ja direktiivin 2006/87/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/1629 3 artiklan c kohdassa tarkoitettua sisävesialusta sekä alusta, jolle on myönnetty mainitun direktiivin 6 artiklassa tarkoitettu unionin sisävesialustodistus;

12 luku

12 luku

Valvonta ja hallintopakko**Valvonta ja hallintopakko**

14 §

14 §

*Vakuuden asettaminen**Vakuuden asettaminen*

Jos on ilmeistä, että alukselta on Suomen aluevesillä tai talousvyöhykkeellä rikottu tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä siten, että Suomen rantaviivalle tai siihen liittyville eduille taikka Suomen aluemerren tai talous-

Jos on ilmeistä, että alukselta on Suomen aluevesillä tai talousvyöhykkeellä rikottu tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä siten, että Suomen rantaviivalle tai siihen liittyville eduille taikka Suomen aluemerren tai talous-

vyöhykkeen luonnonvaroilte aiheutuu huomattavaa vahinkoa tai sen vaaraa, aluksen matkan jatkamisen ehdoksi voidaan määrätä, että aluksen puolesta on asetettava riittävä vakuus mahdollisen korvausvelvollisuuden täyttämiseksi.

Vakuuden asettamisesta ja sen määrästä päättää sisäministeriö. Päätökseen haetaan muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019). Päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta. Hallinto-oikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Vakuuden tallettamisesta on voimassa, mitä rahan, arvo-osuuksien, arvopaperien tai asiakirjain tallettamisesta velan maksuna tai vapautumiseksi muusta suoritusvelvollisuudesta annetussa laissa säädetään. Vakuus on palautettava sen asettajalle, kun edellytyksiä sen pitämislle ei enää ole.

Ulkomaisen aluksen matkan jatkamiselle asetetuista ehdoista on viipymättä ilmoitettava aluksen lippuvaltiolle.

13 luku

Erinäiset säännökset

8 §

Muutoksenhaku

Muuhun kuin 3 luvun 5 §:ssä, 12 luvun 14 ja 16 §:ssä sekä tämän luvun 7 §:ssä tarkoitettuun päätökseen haetaan muutosta valittamalla *siten kuin hallintolainkäyttölaiissa (586/1996) säädetään*.

Jos Liikenne- ja viestintävirasto ei ole antanut oikaisuvaatimuksen johdosta päätöstä sille tämän luvun 7 §:n 3 momentissa varatussa määräajassa, *lasketaan* valituksen tekemislle varattu määräaika *tämän luvun 7 §:n 3 momentissa* tarkoitettun määräajan päättymisestä.

Jos päätös estää aluksen tavanomaisen liikennöinnin, valitus on käsiteltävä kiireellisenä.

vyöhykkeen luonnonvaroilte aiheutuu huomattavaa vahinkoa tai sen vaaraa, aluksen matkan jatkamisen ehdoksi voidaan määrätä, että aluksen puolesta on asetettava riittävä vakuus mahdollisen korvausvelvollisuuden täyttämiseksi.

Vakuuden asettamisesta ja sen määrästä päättää sisäministeriö. Päätökseen haetaan muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019)*. Päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta. Hallinto-oikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Vakuuden tallettamisesta on voimassa, mitä rahan, arvo-osuuksien, arvopaperien tai asiakirjain tallettamisesta velan maksuna tai vapautumiseksi muusta suoritusvelvollisuudesta annetussa laissa säädetään. Vakuus on palautettava sen asettajalle, kun edellytyksiä sen pitämislle ei enää ole.

Ulkomaisen aluksen matkan jatkamiselle asetetuista ehdoista on viipymättä ilmoitettava aluksen lippuvaltiolle.

13 luku

Erinäiset säännökset

8 §

Muutoksenhaku

Muuhun kuin 3 luvun 5 §:ssä, 12 luvun 14 ja 16 §:ssä sekä tämän luvun 7 §:ssä tarkoitettuun päätökseen *saa hakea* muutosta valittamalla. *Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019)*.

Jos Liikenne- ja viestintävirasto ei ole antanut oikaisuvaatimuksen johdosta päätöstä sille tämän luvun 7 §:n 3 momentissa varatussa määräajassa, valituksen tekemislle varattu määräaika *lasketaan mainitussa* momentissa tarkoitettun määräajan päättymisestä.

Jos päätös estää aluksen tavanomaisen liikennöinnin, valitus on käsiteltävä kiireellisenä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

38.

Laki

postilain 80 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan postilain (415/2011) 80 §, sellaisena kuin se on laissa 997/2018, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

80 §

80 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

Liikenne- ja viestintäministeriön, Liikenne- ja viestintäviraston ja kunnan rakennusvalvontaviranomaisen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen *siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.*

Hallinto-oikeuden päätökseen yleispalveluvollisuuden asettamista ja sen muuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenne- ja viestintäministeriön ja Liikenne- ja viestintäviraston päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomaisen toisin määrää.

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus hakea valittamalla muutosta 2 momentissa tarkoitettuun hallinto-oikeuden päätökseen, jolla hallinto-oikeus on kumonnut Liikenne- ja viestintäviraston päätöksen tai muuttanut sitä.

Liikenne- ja viestintäministeriön, Liikenne- ja viestintäviraston ja kunnan rakennusvalvontaviranomaisen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. *Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).*

(kumotaan)

Liikenne- ja viestintäministeriön ja Liikenne- ja viestintäviraston päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomaisen toisin määrää.

(kumotaan)

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

39.

Laki

tieliikennelain 106 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tieliikennelain (267/1981) 106 a §, sellaisena kuin se on laissa 1020/2018, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

106 a §

106 a §

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

Muutoksenhausta poliisin ja toimivaltaisen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen sekä Liikenne- ja viestintäviraston antamaan päätökseen, säädetään hallintolainkäyttölaisissa (586/1996), jollei toisin erikseen säädetä. Poliisin ja toimivaltaisen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen antama päätös voidaan kuitenkin panna täytäntöön valituksesta huolimatta.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019). Poliisin ja toimivaltaisen elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen antama päätös voidaan panna täytäntöön valituksesta huolimatta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

..

40.

Laki

sähköisten tietullijärjestelmien yhteentoimivuudesta annetun lain 24 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sähköisten tietullijärjestelmien yhteentoimivuudesta annetun lain (21/2014) 24 §, sellaisena kuin se on laissa 1004/2018, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

24 §

24 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

Rekisteröinnin peruuttamista, yhteentoimivuuden osatekijöiden puutteellisuuksien korjaamista ja nimeämisen peruuttamista koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *hallintolainkäyttölaissa (586/1996)* säädetään.

Ilmoitetun laitoksen tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua ilmoitetulta laitokselta ja liikenne- ja viestintäministeriön sekä Liikenteen turvallisuusviraston muuhun kuin rekisteröinnin peruuttamista, yhteentoimivuuden osatekijöiden puutteellisuuksien korjaamista ja nimeämisen peruuttamista koskevaan päätökseen päätöksen tehneeltä viranomaiselta siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen rekisteröinnin peruuttamista, yhteentoimivuuden osatekijöiden puutteellisuuksien korjaamista ja nimeämisen peruuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenne- ja viestintäministeriön ja Liikenteen turvallisuusviraston tämän lain nojalla tekemää päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Muuhun kuin rekisteröinnin peruuttamista, yhteentoimivuuden osatekijöiden puutteellisuuksien korjaamista ja nimeämisen peruuttamista koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

(kumotaan)

Liikenne- ja viestintäministeriön ja Liikenne- ja viestintäviraston tämän lain nojalla tekemää päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

HE 91/2019 vp

Voimassa oleva laki

Uhkasakon asettamista ja maksettavaksi tuomitsemista sekä teettämistä tai keskeyttämisen pantavaksi määräämistä ja täytäntöön pantavaksi määräämistä koskevaan päätökseen *saa kuitenkin hakea muutosta siten kuin uhkasakkolaissa säädetään.*

Ehdotus

Muutoksenhausta uhkasakon asettamista ja maksettavaksi tuomitsemista sekä teettämistä tai keskeyttämisen pantavaksi määräämistä koskevaan päätökseen *säädetään kuitenkin uhkasakkolaissa.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

41.

Laki

vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain 21 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain (719/1994) 21 §, sellaisena kuin se
on laissa 956/2013, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

21 §

21 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen ja muuhun tämän lain mukaiseen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla *hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.*

Hallinto-oikeuden päätökseen VAK-hyväksyntöjen myöntämisoikeuden ja VAK-katsastusten suorittamisoikeuden peruuttamista, tiekuljetuksia koskevan ajoluvan peruuttamista, vaarallisten aineiden ilmakuljetusta koskevan luvan peruuttamista, vaarallisia aineita sisältävien lentopostilähetysten käsittelyä koskevan hyväksynnän peruuttamista, koulutusluvan peruuttamista sekä tarkastuslaitoksen tunnustamisen peruuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen ja muuhun tämän lain mukaiseen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla. *Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).*

(kumotaan)

(kumotaan)

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

42.

Laki

vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista annetun lain 49 ja 49 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista annetun lain (617/2009) 49 ja 49 a §, sellaisina kuin ne ovat laissa 1009/2018, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

49 §

49 §

*Muutoksenhaku viranomaisen päätökseen**Muutoksenhaku viranomaisen päätökseen*

Liikenne- ja viestintäviraston päätökseen, joka koskee 47 §:ssä tarkoitettua Liikenne- ja viestintävirastolle maksettavaa maksua, saa vaatia oikaisua *siten kuin hallintolain 7 a luvussa säädetään.*

Liikenne- ja viestintäviraston päätökseen, joka koskee 47 §:ssä tarkoitettua Liikenne- ja viestintävirastolle maksettavaa maksua, saa vaatia oikaisua. *Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.*

Oikaisuvaatimuksesta annettuun Liikenne- ja viestintäviraston päätökseen sekä Liikenne- ja viestintäviraston muuhun kuin 1 momentissa tarkoitettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen *siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.*

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Hallinto-oikeuden päätökseen vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen hyväksymisen ja sertifiointilaitoksen nimeämisen peruuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

(kumotaan)

Liikenne- ja viestintävirasto voi päätöksessään määrätä, että päätöstä on noudatettava ennen kuin se on saanut lainvoiman. Valitusviranomainen voi kuitenkin kieltää päätöksen täytäntöönpanon, kunnes valitus on ratkaistu.

Liikenne- ja viestintävirasto voi päätöksessään määrätä, että päätöstä on noudatettava ennen kuin se on saanut lainvoiman. Valitusviranomainen voi kuitenkin kieltää päätöksen täytäntöönpanon, kunnes valitus on ratkaistu.

49 a §

49 a §

Muutoksenhaku vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen ja sertifiointilaitoksen päätökseen

Muutoksenhaku vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen ja sertifiointilaitoksen päätökseen

HE 91/2019 vp

Voimassa oleva laki

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen ja sertifiointilaitoksen tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta *siten kuin hallintolain 7 a luvussa säädetään.*

Oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen ja sertifiointilaitoksen päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Ehdotus

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen ja sertifiointilaitoksen tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta. *Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.*

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa.

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen ja sertifiointilaitoksen päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

43.

Laki

verkkoinfrastruktuurin yhteisrakentamisesta ja -käytöstä annetun lain 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan verkkoinfrastruktuurin yhteisrakentamisesta ja -käytöstä annetun lain (276/2016) 14 §, sellaisena kuin se on laissa 1012/2018, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

14 §

14 §

Valitus

Muutoksenhaku

Liikenne- ja viestintäviraston oikaisuvaatimukseen antamaan ja muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla *hallinto-oikeuden siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.*

Liikenne- ja viestintäviraston oikaisuvaatimukseen antamaan ja muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla. *Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).*

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus hakea valittamalla muutosta hallinto-oikeuden päätökseen, jolla hallinto-oikeus on kumonnut Liikenne- ja viestintäviraston 1 momentissa tarkoitetun päätöksen tai muuttanut sitä.

(kumotaan)

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

44.

Laki

vesikulkuneuvojen rekisteröinnistä annetun lain 42 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vesikulkuneuvojen rekisteröinnistä annetun lain (424/2014) 42 §, sellaisena kuin se on laissa 1014/2018, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

42 §

42 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

Liikenne- ja viestintäviraston tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua *Liikenne- ja viestintävirastolta siten kuin hallintolaissa säädetään.*

Liikenne- ja viestintäviraston oikaisuvaatimuksen johdosta tekemään päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *hallintolainkäyttölaissa (586/1996)* säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenne- ja viestintäviraston tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua. *Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003).*

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

..

45.

Laki

väylämaksulain 25 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan väylämaksulain (1122/2005) 25 §, sellaisena kuin se on laissa 1214/2018, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

25 §

25 §

Muutoksenhaku Tullin päätökseen

Muutoksenhaku Tullin päätökseen

Tullin muuhun kuin ennakkoratkaisua koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua *siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään.*

Tullin muuhun kuin ennakkoratkaisua koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua. *Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003).*

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen sekä annettuun ennakkoratkaisuun saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen sekä *ennakkoratkaisua koskevaan päätökseen* saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. *Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).*

Päätökseen olla antamatta ennakkoratkaisua ei saa vaatia oikaisua eikä hakea muutosta valittamalla.

Päätökseen olla antamatta ennakkoratkaisua ei saa vaatia oikaisua eikä hakea muutosta valittamalla.

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

(kumotaan)

Muutoksenhaun määräaika väylämaksun määräämistä tai palauttamista koskevaan päätökseen on kolme vuotta maksun määräämistä tai sen palauttamista seuraavan kalenterivuoden alusta, kuitenkin aina vähintään 60 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Muusta päätöksestä valitettaessa valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Kun muutosta haetaan valtion puolesta, muutoksenhaun määräaika on 30 päivää päätöksen tekemisestä. Valitus korkeimpaan hallinto-oikeuteen on kuitenkin tehtävä 60 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Muutoksenhaun määräaika väylämaksun määräämistä tai palauttamista koskevaan päätökseen on kolme vuotta maksun määräämistä tai sen palauttamista seuraavan kalenterivuoden alusta, kuitenkin aina vähintään 60 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Muusta päätöksestä valitettaessa valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Kun muutosta haetaan valtion puolesta, muutoksenhaun määräaika on 30 päivää päätöksen tekemisestä. Valitus korkeimpaan hallinto-oikeuteen on kuitenkin tehtävä 60 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valtion puolesta muutoksenhakuoikeus on Tullin tulliasiamiehellä.

Valtion puolesta muutoksenhakuoikeus on Tullin tulliasiamiehellä.

HE 91/2019 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

..

Valtioneuvoston asetus

kansainvälisen tieliikenteen kuljetuslupien myöntämisestä

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Liikenne- ja viestintävirasto voi lähettää kuljetuslupia liikennöitsijöille jaettavaksi seuraavien valtioiden viranomaisille, joiden kanssa kuljetusluvista ei ole sovittu mutta lupaa tarvitaan Suomen vienti- tai tuontikuljetuksiin maiden välillä tai niiden kautta:

- Kirgisialle tavarakuljetuksiin lupia kahdenkeskiseen kuljetukseen ja läpikulkuun
- Virolle tavarakuljetuksiin kolmannen maan liikenteen lupia Euroopan Unionin ja Euroopan talousalueen sekä Sveitsin ulkopuolelle
- Latvialle tavarakuljetuksiin kolmannen maan liikenteen lupia Euroopan Unionin ja Euroopan talousalueen sekä Sveitsin ulkopuolelle

2 §

Lähetettävien kuljetuslupien lukumäärän ja mahdolliset lupaan kirjoitettavat ajoneuvojen tekniset vaatimukset päättää vuosittain liikenne- ja viestintäministeriö.

3 §

Tämä asetus tulee voimaan x.y.2020.